

DOKUMENTI

"A mi imamo potpuno blokiranu Republiku"

Magnetofonski snimak 108. sjednice Predsjedništva RBiH održane 1.06.1992. godine

*Sjednica je počela u 11 sati. Sjednicom je predsjedavao
Predsjednik Predsjedništva RBiH Alija Izetbegović.*

.....

KONJICIJA: Evo, kakva je situacija, molim vas. Ja sam razgovarao sa i sa ovim dole i hrana je sinoć jedna došla iz Splita za Sarajevo a drugi dio je trebalo da odvuku šahiste dole i da iz Kiseljaka dovuku neku hranu oni sami iz UNPROFOR-a. Medjutim, neki Šipčić, potpukovnik je rekao samo pod uslovom propustiće šahiste da se ta hrana dovuče. To je možda 2, 3 ili 5 tona hrane iz Kiseljaka pod uslovom da se obezbijedi hrana za kasarnu Maršal Tito. I još je imao nekakvih zahtjeva, tako da mislim da će s njima ova dostava hrane, ako to ne bude imperativno zahvat, zahtijeva od generalnog sekretara UN, od toga neće biti ništa., Oni ne dozvoljavaju da dodje hrana ni u jedno od ovih naselja - ni Dobrinju, ni Sokolovića koloniju, ni Hrasnicu.

IZETBEGOVIĆ: Abdulah, imaš li informacije, ti kažeš neka hrana, neki ljudi. Koja hrana, šta je došlo?

KONJICIJA: To je hrana koja je došla iz Splita i koju je Dječija ambasada bila uzela sebi i danas Kreševljaković ide tamo sa

Pavom da se ta hrana vrati nama, jer je ona upućena gradu Sarajevu.

IZETBEGOVIĆ: Gdje je hrana sad trenutno?

KONJICIJA: U Dječijoj ambasadi.

IZETBEGOVIĆ: U Sarajevu je. Zna li se koliko ima?

KONJICIJA: Pava je dobro.

IZETBEGOVIĆ: Koliko je ima?

KONJICIJA: Ne zna ni Pava.

PELIVAN: Sedam kamiona predjedniče. Sinoć sam slučajno sreo jednog iz Ambasade. Sedam kamiona, nisu puni. Ima nešto hrane i lijekova. Nisu puni kamioni, ali sedam je vozila.

KONJICIJA: Danas ćemo ja i Pava raditi opet ako može preko UNPROFOR da se ta hrana dostavi na Dobrinju humanitarnim organizacijama i da one to podijele u Dobrinji.

IZETBEGOVIĆ: Već je 12 sati. Trebalo je jutros raditi nešto oko toga.

KONJICIJA: Ja jutros od 9 sati to ganjam. Evo u čemu je problem bio. Po Pavu je poslao Kreševljaković kola. Medjutim, dole je bila neka borba, pucalo se, dvoje je ranjeno, tako da su ta kola odvucla te ranjene. Onda su se ovi vratili. Ovaj šofer više nije smio da ide. Onda je TV ekipa njih prebacila u Sarajevo, Pavu do Predsjedništva, i pucano je na tu TV ekipu jedva su se izvukli.

IZETBEGOVIĆ: Šta je sa onih 400 tona hrane, odnosno 800 tona spominjanih? Šta je s njima? Ono je bivši Rajlovac? Ima li od toga išta i treba li dalje voditi evidenciju?

KONJICIJA: Meni su rekli u Gradskom odboru, rekao mi je ovaj zaduženi, kako se on zove, ne znam mu ime - onaj povjerenik za grad Sarajevo, on je rekao da ne postoje nikakvi podaci o toj hrani i da o tome Merhamet ne zna ništa.

IZETBEGOVIĆ: Nije riječ uopšte o Merhametu. To je hrana.

KONJICIJA: Merhamet je platio tu hranu.

DELIMUSTAFIĆ: Ima Merhamet 800 tona u Lukavici i UPI DC centar 400 tona u Rajlovcu. Znači, dvije pošiljke su tu. To su dva lagera.

IZETBEGOVIĆ: Jedan jeste Merhametov, drugi nije. Drugi nema veze.

IZETBEGOVIĆ: 400 tona.

ABDIĆ: Zaključak je, UNPROFOR zna zato, oni su sami predložili iz UNPROFOR-a da tih 400 tona hrane treba da bude isporučeno u grad, tražili su od nas da imenujemo komisiju. Mi smo imenovali Komisiju. Na čelu te komisije je Aleksandra Balvanović. Nikad Aleksandra nije vidjela tu hranu. Došla je u opticaj informacija da je ta hrana potrošena. Inače kad je riječ o humanitarnoj pomoći, po meni, tu su dva problema. Jedan je dopremanje hrane ovdje u Sarajevo i druge dijelove Republike. A drugo je pitanje sada prikupljanje te pomoći. Smatram da smo mi u Republici totalno neorganizirani i da bi morali imati sedmodnevno Predsjedništvo izvještaj o načinu prikupljanja količinama roba i novca. Jer tu sad svako radi širom svijeta i nama prijeto tu velika kompromitacija. Smatram da to mora biti prvi zadatak Vlade da snimi stanje u pogledu prikupljanja pomoći humanitarne, da se vidi ko se sve s tim bavi na bazi čijih i kakvih ovlaštenja, koji se tu problemi javljaju i gdje se nalaze koje količine hrane. Jer, vidite, Sarajevo samo dnevno treba 70 aviona hrane. Mi ovako kad skupljamo mislimo ima hrane, samo je važno da se otvori aerodrom. Medjutim, mi ćemo se uskoro susresti sa problemom da, kad otvorimo saobraćajnice da stvarno hrane nema. Jer mi praktički svu republiku moramo hraniti sa humanitarnim pomoći. Razlika je to u drugim područjima gdje se ratovalo u Hrvatskoj pa dio Hrvatske u ratu, a dio normalno radi i proizvodi i pomaže tim dijelovima koji su u ratu i prikuplja humanitarnu pomoć. **A mi imamo potpuno blokiranu Republiku.** Nemamo uopšte proizvodnje hrane, i imamo praktično da hranu ko prije dobije koji šleper da otima sebi. Jednu opštu otimačinu hranu. I da bi tu uspostavili jedan red mi moramo da Vlada samo na bazi ovlaštenja Vlade može se prikupljati humanitarna pomoć. Ako ne budeno tako radili mi ćemo se kompromitovati već u startu kao mlada država u tim zemljama. Drugo, kada je riječ o novcu mislim da moramo utvrditi stav, da u svakoj državi ili bolje reći regionu mora se otvoriti račun da se daje novac i da se odredi banka. Je li to LHB banka je li neka druga strana banka gdje će novac biti i da se zna ko raspolaze tim novcem, čijim potpisom se vrše određene kupovine sa tim novcem hrane i ostalih lijekova i drugog. Ali to mora biti uvezano na nivou Vlade i mora se tačno znati ko to radi na bazi kojeg ovlaštenja i moramo mi imati svakih 7 dana izvještaj. A kada je

riječ sada o dopremanju te hrane ovdje, mislim da ne bi smjeli nasjesti na ovaj problem da se otvori saobraćaj tek toliko da udje humanitarna pomoć. Inače ja moram da kažem da imam reakcija danas iz sedam zemalja gdje su čuli za ovo primirje, i reakcija je to će samo ući jer vojska nema hrane, treba joj taman dati hranu i uzeće hranu sebi, narodu opet neće doći i ponovo će biti narušeno primirje. Nakon svakog primirja imamo žešće napade, nego što su bili raniji. Prema tome, mi moramo kada je riječ o tom snabdjevanju sa humanitarnom pomoći prije svega definisati svoj stav za 6 sati u pogledu ovog primirja da mi vidimo s kim mi ulazimo u primirje. Jer pazite mi praktički najednom imamo armiju, najednom nesta armija sada mi dogovaramo nekakvo primirje, na prijedlog generala Mladića. Prema tome, za nas armija još uvijek tu postoji. Mi nemamo nijednu informaciju Predsjedništvo da je izvršena prećutna transformacija mi pretpostavljamo, jugoslavenske armije u srpsku vojsku. Mi moramo znati šta je. Ako ne možeš već doći do susreta ovog - moraju pismeno se razmjeniti informacije, mi moramo biti operativno tu u toku. Prema tome, snabdjevanje humanitarnom pomoći kao trajno može se obezbijediti samo na bazi primirja koje podrazumijeva otvaranje i aerodroma i svih saobraćajnica u BiH. Svako drugo primirje je za nas katastrofalno. Pogotovo što je jutrašnji izvještaj koji sam ja primio s terena su vrlo porazni u pogledu pridržavanja tog primirja. Ili u pogledu reakcija koje su na ovaj stav Savjeta bezbjednosti javljaju. Prema tome, mi moramo tu biti određeni. U ta dva pravca. U humanitarnoj pomoći i zadacima Vlade šta mora učiniti na snimanju stanja. I kanalisanju tog prikupljanja. Drugo, načinu dotura te humanitarne pomoći koja može biti zadovoljavajuća samo na bazi primirja, koje podrazumijeva otvaranje aerodroma i svih saobraćajnica u BiH.

.....

PELIVAN: Predsjedniče, ja vas molim da, ne možemo mi sad zbirno mnoge različite pojave i da ih brzo rješavamo. Takvo je vrijeme i mislim da smo se dogovorili - Vlada priprema danas će usvojiti zakon o raspolaganju stanovima koje napušta armija. Možemo vidjeti šta je sa drugim napuštenim stanovima, donijeti prema tome propis i primjenjivati ga. Ali osnovno od čega ovdje treba da podjemo, a to je ovo divlje ponašanje naoružanih lica u Sarajevu, maltretiranja građana. Predlog je da Halil, Halil je dao predlog, dužni su nam Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo odbrane i TO da nam daju predlog. Da podjemo odatle rješavati. Nemojte analize, nemojte tužioce. Slijedi tužioc, ali moramo pod kontrolu oružana lica staviti, molim vas. I dajte da dovršimo ovu raspravu. Dobili

su zadatak i da o njoj raspravimo. Sve ćemo početi sredjivati ubrzano kad stanemo na put tome. Slušajte ljudi, s puškom kad dodje po deset puta ulazi u stanove.

IZETBEGOVIĆ: Dobro, čija je nadležnost?

PELIVAN: Zna se, jesmo li se dogovorili da nam podnesu, ali treba sada da raspravimo. Oni su predložili i mi smo prihvatili da podnesu da se dogovore tri ministra. Naročito odnos rezervne policije i specijalaca i teritorijalaca.

IZETBEGOVIĆ: Čija je nadležnost ako ljudi prekrše?

PELIVAN: Ostavimo sada tužilaštvo, mi možemo goniti. MUP opet tužbu odnosi tužiocu, pa onda tužilac. Prema tome, uvijek je inicijalna stvar MUP i ovdje teritorijalci. Uvijek inicijalna stvar. **Treba da svoje ljude ukrote kojima je dato oružje, kojima su date naljepnice - specijalne dozvole vojne policije koja može gdje god hoće da hoda i maltretira ljude.** I mene zovu, jutros me zove čovjek - ljekar, kaže, ti si pod našom prismotrom, Srbini, kaže, znate mi vas pazimo, mi ovo, ono. **Kaže, mogli bi vi izići s nama na jezero da idete na prvu liniju, itd. Dajte, ukrotimo ove ljude koji stvarno divlje se ponašaju s oružjem. To je broj jedan. Oni i pljačkaju, molim vas. Najviše njih pljačka - ono kad je bilo, obijaju radnje i drugo.** Dajte da ovo dovršimo i onda ćemo stvarno uhvatiti sve što možemo raditi i donijecemo propise. **Nemojmo ovo preskakati, ovo je broj jedan.**

IZETBEGOVIĆ: Tužilaštvo je tu vrlo važna stvar. Ono ne funkcionira, ono treba da podnese prijavu i da krene sa jednim slučajem, drugim slučajem i da izvodi ljude na sud. Ako to ne funkcionira, nemaš jedne važne karike u svemu tome. Jer, ako se to nastavlja raditi, tužilaštvo je trebalo da inicira onu raspravu ovdje. Ono je baš trebalo da inicira....je trebao da kaže to se događa u gradu, ne dobijam prijave, dajte vidite gdje je defekt ustvari. Zato mislim da bi dobro bilo da bude i ministar pravosuđa tu.

PELIVAN: Sve u redu, ali od MUP-a i komandanta TO treba da krenete.

.....

Prekinuto snimanje.

Završeno u 13,00 sati.

"Ako mi legitimiramo pravo HDZ da predloži (mandatara za sastav nove Vlade R BiH) onda se mora i SDS pitati za suglasnost"

Magnetofonski snimak 113. sjednice Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine održane 6. Juna. 1992. godine

*Sjednici je predsjedavao predsjednik Predsjedništva Alija
Izetbegović. Sjednica je počela 12,00 sati.*

.....

MILE AKMADŽIĆ: Mogu li ja predsjedniče nešto reći. Ne znam je li dobro dnevni red, izbor Mandatara. za sastav nove Vlade. Predsjednik Vlade je podnio ostavku koju je Predsjedništvo primilo k znanju. Nikada je nije usvojilo.

X: Ne, ne nije je prihvatilo i ovlastilo dosadašnjeg predsjednika Vlade da izadje sa prijedlogom za formiranje Vlade. Medjutim, u medjuvremenu otvorene su rasprave sa političkim strankama. Oko nekih uslova da bi i stranke, da bi se našao neki sporazum politički i to je raspravljano i sa strankama i na Predsjedništvu kao što znate više puta.

PREDSJEDNIK: Mislim da je ostavka bila usvojena, a rečeno da Vlada funkcionise do nove vlade. To bi trebalo provjeriti u zapisnicima.

MILE AKMADŽIĆ: Nije, Predsjedniče Predsjedništvo je k znanju, ostavku Pelivana, do daljnjeg pa je bilo rečeno da će se ponovno razmatrati da li će biti usvojena ili ne. Onda je rečeno da napravi

on novi program itd. Nikad precizno nije rečeno usvaja se ostavka predsjednika Vlade. Vlada da ima radi. Drugo je dogovor bio sa političkim partijama. Ovdje da u roku od 8 mjeseci treba provesti izbore, da Vlada funkcioniše itd.

PREDSJEDNIK: Mi smo to primili k znanju, a nismo usvojili zato što nismo imali - nismo još uvijek djelovali u svojstvu Skupštine SRBiH. Koja je jedina ovlaštena da je usvoji. Pa smo je mi primili znanju koliko se ja sjećam tad. Ograničili smo se na to. Mi kažemo mi primamo znanju to, a mi nismo organ koji to može da prihvati ili ne. Sada jesmo taj organ i da vidimo šta da radimo ovdje. Da li da to bude sve pravno u redu. Ako bi išli na izbor mandataru onda bi morali usvojiti ostavku i onda preći imenovanju mandataru. Dobro. Onda znači.

MILE AKMADŽIĆ: To bi morao pronaći taj zapisnik, ali pouzdano nismo usvojili ostavku to ja da kažem.

PREDSJEDNIK: Prima se k znanju, i to se prosljedjuje Skupštini da ona kao, jer je to bilo još u onom periodu dok se računala da će Skupština Koliko ima kako si ti dao ostavku

MILE AKMADŽIĆ: Ima više od dva mjeseca.

PEJANOVIĆ: Pa onda sa stanovišta formalno-pravno

X: Ja sam drugačije shvatio zaključak Predsjedništva.

FIKRET ABDIĆ: Daj Mile donesi zaključak da ne nagadjamo da ne gubimo vrijeme.

X: Drugi put sam ja dobio zadatak da pokušam napraviti i da se u tom smislu povedu razgovori.

MILE AKMADŽIĆ: Mislim da može rasprava teći bez obzira - to je tako

X: Jer sam ja u toj funkciji napravio programske osnove i vodio razgovor ja sa političkim strankama. Jednom su učestvovali i Fikret i na Predsjedništvu smo nekoliko puta o tome razgovarali. Prema tome, sve je to radjeno po zaključku Predsjedništva.

PREDSJEDNIK: Ne znam sasvim sigurno da je rečeno da Vlada postojeća nastavlja da funkcioniše do izbora nove - to se sjećam tog dijela i to je tako bilo. Tako da je ovaj rad sada potpuno legalan. Nema nikakvih problema. Sad naravno ovdje imamo opet izbori izmedju dvije stvari. Hoćemo li prihvatiti ostavku Vlade.

Pa imenovati novog premijera. Ili ćemo narediti rekonstrukciju Vlade. Koliko ja znam ovdje je raspoloženje više pa ćemo tu varijantu iznijeti na raspravljanje da se ide na prihvatanje ostavki i da se ide na povjeravanje ponovo mandata ili Juri ili nekom drugom. Ali o tom potom.

KLJUJIC: Samo da vam kažem to obavezuje da danas donesemo odluku jer interregnum ne smije da bude ovdje. Ne zbog Jure Pelivana, nego zbog 50 ljudi koji koliko toliko rade i koji imaju. Jer pazite nije ovo sada mir u zemlji da mi sada možemo reći gospodo vi ostavite kancelarije, sada mi dovodimo novih 50 ljudi.

KECMANOVIĆ: Ovo proceduralno Stjepane je tako Vlada i kada podnese ostavku - kada je usvojiš

KLJUJIC: Da radi - ali mi imamo neko drugo iskustvo. Gospodo to je u Francuskoj. Kod nas i kada je još na vlasti on

MIRKO PEJANOVIĆ: Ona se ne rješava do momenta preuzimanja

KLJUJIC: Ja govorim o stanju defakto.

MIRKO PEJANOVIĆ: Defakto svakako nam je

PREDSJEDNIK: Jer ne bismo smjeli da otvorimo jednu dugotrajnu krizu. Ionako je kriza je li. Hoćete li da se malo prokonsultujemo da li ćemo donijeti istovremeno obadva rješenja.

X: Dobro ali predsjedniče moramo se razjasniti zašto sam ja pravio programske osnove, i zašto sam vodio razgovore sa političkim strankama. To je meni dao u mandat, dalo mi Predsjedništvo.

MILE AKMADŽIĆ: Na kraju krajeva predsjednik Vlade ima pravo da povuče svoju ostavku.

FIKRET: Ne, ne nije riječ o tome,

X: Čak je tada odbijena ostavka, rečeno je da se odbija ostavka.

FIKRET: Prvo funkcionisana je tada Skupština kada je Jure podnio ostavku, pa smo zato mi primili k znanju to znači Skupština neka ide u njenu proceduru. U međuvremenu smo mi preuzeli praktički i funkciju Skupštine nakon zavodjenja mjera neposredne ratne opasnosti. I mi smo dali Juri mandat da on radi na sastavu nove

Vlade i da radi novi program. I imali smo razgovore one u 1 sam sa strankama. A jedan i mi.

X: I više razgovora.

FIKRET: Ne ne znam ja za tvoje, ja znam da smo nas dvojica.

MILE AKMADŽIĆ: Ja ću vam reći iz dnevnog reda. Programska osnova Vlade BiH bila je na dnevnom redu 24. aprila. Evo u mojoj ovoj knjizi stoji.

PREDSJEDNIK: Dajte da raspravimo pitanje mandatar. Pa ćemo onda ove pravne zavrzlake, proceduralne lako riješiti. Naime, ja se ne sjećam da je formalno dat mandat. Jer inače ne bi mi raspravljali svih ovih 2 mjesec dana.

FIKRET ABDIĆ: Ali vratili smo se mi na to obzirom sad na dalje razgovore.

PREDSJEDNIK: Ja sam mislio da ćemo lako riješiti proceduralna pitanja. Dajte da vidimo što se tiče mandatar. Ako imam pravo kao predsjednik ovdje da konstatiram nešto - da što se tiče saglasnosti političke stranaka da je sem, reformista sve druge stranke su. Naime, ipak postoji saglasnost o jednoj stvari, čini mi se da to treba da bude nova Vlada. Ali to ne isključuje da bude stari mandatar. Da ponovo ne ponavljamo sve stvari, ja bi rekao - čini mi se da smo blizu saglasnosti oko toga ili barem nema izričitog protivljenja. Ako ja mogu da konstatiram, da novi mandatar Vlade bude Jure Pelivan. To mislim da nema izričitih protivljenja - ako ima izričitih protivljenja to onda je to problem koji se mora rješavati. Ali ako tako nešto - i svih ovih konsultacija ovdje da ih sada ne ponavljam. Pošto ste svi prisustvovali da uštedimo na vremenu, čini mi se daje to odprilike jedino rješenje. Evo drugi pokušaji po svoj prilici ima više prepreka da se riješe nego ovo. Dajte da raspravimo o tome. Evo i mog formalnog prijedloga da se usvoji ostavka Jure Pelivana. Da se formira nova Vlada. Da se reformiranje nove Vlade mandat povjeri gospodinu Juri Pelivanu. To je moj formalni prijedlog. A pod novom Vladom podrazumijevamo nešto koncepciju izmijenjenu. Naime, koncepciju koju je već dao Pelivan, ona je izgleda na neki način bila opšte prihvaćena. Nije bilo na nju primjedaba, neko sa više oduševljenja neko sa manje prihvatio je tu koncepciju. Pod novom Vladom podrazumijeva Vladu u kojoj bi bile zastupljene svih sedam stranaka koje su se svrstale za odbranu BiH. Za suverenu BiH. Bez obzira na neka različita gledanja na budućnost BiH, kako bi ona izgledala tu. Ali to je pitanje za budućnost. Sada je prioritetno pitanje odbraniti državu kao demokratsku i njene demokratske

institucije. To je ono o čemu se manje-više slažemo. Dakle, nova bi Vlada bila po nešto izmijenjenoj koncepciji koja je formulirana - po tome što bi uzela učešća i dosadašnje opozicione stranke, I što bi se u njoj pojavio jedan broj novih ljudi i još ako bi mogao još da kažem. Čini mi se da to nije formalno zaključeno, ali mislim da bi ona bila imala neke nove resore koje bi nametnulo vrijeme, situacija. Manji broj ministara bilo bi manje glomazno tijelo. Ne bi imali 23, nego bi imala jedan manji broj ministara. Po mom shvatanju taj broj bi se vrtio oko 15 do 16 ministara. Vrijeme nameće, potrebe nameću da se resor specijalno uspostavi resor ministarstva za izbjeglice, ministarstvo za snabdijevanje i posebno ministarstvo za obnovu i razvoju Ovo bi trebalo dakle da budu nova i ministarstva. Mi možemo definirati koja su od onih ostala. I kada, ako povjerimo sastav

MIRKO PEJANOVIĆ: Snabdijevanje u ratnim uslovima to tako

KECMANOVIĆ: Za izbjeglice i za obnovu.

MIRKO PEJANOVIĆ: Ne, odvojeno tri nova.

KECMANOVIĆ: Pa ja kažem za obnovu jedan, za snabdijevanje dva, za izbjeglice tri.

PREDSJEDNIK: Da tačno tako. Do sada su ovi poslovi bili ali su se nalazili kao nekakvi sektori unutra postojećih ministarstava. Medjutim, njihov značaj zahtjeva da se u ovim vremenima posebno budu resori i imaju načelo ministra. Inače izbjeglice su do sada bile u resoru ministarstva zdravlja. Jer nismo jednostavno imali izbjeglica do sada. Imali smo vrlo malo. To je sada jedno pitanje broj jedan. U zemlji u Bosni, osim ovog problema okupacije i borbe protiv okupacije, protiv agresora. To je drugo krupno pitanje, a treće krupno pitanje da se narod spasi od gladi, da se tu nešto rješava je li. I onda naravno nakon toga, ako izadjemo iz ove sve nevolje nameće se pitanje obnove i razvoja. O čemu bi već sada trebalo voditi računa - kako bi i na koji način se to organiziralo. Odakle bi se našla sredstva itd. Dakle, ovo bi bila nekakva tri ministarstva nova. I možemo naravno sada - ali ipak prethodno je pitanje - onda bi mogli da predjemo da kažemo kabinet bi želio biti toliki i molim vas gospodine mandatare dajte ponudite nam imena za ta za popunu ovih. S tim što bi u Vladu ušla i opozicija dosadašnja, građanska. Ja sam juče rekao i to je moje lično mišljenje što bi barem polovina trebalo da bude novih ljudi u njoj. Barem polovina. Da bi se ona smatrala novom. Mi moramo te kriterije usvojiti i to u sve nekom paketu riješiti. Taj problem. Profesor Kecmanović ima riječ.

KECMANOVIĆ NENAD:... trenutno ovo pitanje ostavke Vlade, mandataru itd. Ovdje se stalno barata tom formulom nova Vlada. Pošto inače se upalo u mnogo teškoća što nemamo definisanje na neke kategorije kojima baratamo. Ja sam i na ovim konsultacijama sa opozicionim strankama više puta to postavio ovo pitanje. Šta znači nova Vlada. Odnosno šta mi ovdje zajedno po drazumjevamo pod tim. Jer pazite ulaženje opozicionih stranaka može biti simbolično. Može da udje jedan ili dva čovjeka iz opozicije, pa da se recimo time neki zahtjev zadovolji. Može da bude zahtjev da bude 50, pa da to bude ona nacionalnog spasa i šta ja znam. Koja objedinjava sve parlamentarne stranke. Dalje, to uključivanje u opozicije može da se vrši na dva načina. Može uključivanjem u posebni - u već postojeći kontigent ministarstava ili čak suženi pošto se radi o ratnoj nekoj vladi. Može i tako da se struktura ministarstava zadrži ista kao i do sada da se onda proširi, umjesto 17 staviš 24. Pa utvrdiš ekologiju za sport, za šta ja znam - razglabati i razvodnjavati u bezkonačno. Dajte da to definišemo. Kada kažemo nova Vlada šta to za nas ovdje znači. Pa da to lociramo pa da onda više ne otvaramo pitanje, e šta je to, jer neko može reći dovoljno je to što jedno je prihvaćena ostavka, pa sve to formirano itd. Dakle, da to vidimo šta je. Ne kako bi rekao ne prejudiciram nikakvo rješenje, samo insistiram da se na tome dogovorimo. Pa da znamo, e rekli smo to je to, potpisali propozicije su te.

KLJUJĆ: ... nalazimo se vrlo blizu jednog konsenzusa. Očito je da iz uvjeta u kojima živimo i želje zašto ćemo se svi boriti proizilazi politički program te Vlade. To znači demokratska BiH ravnopravnih građana, naroda itd., da ne ulazimo sada u ustavna rješenja. Jer će vjerovatno budućnosti novi Ustav BiH biti kamen temeljac koji će razrješiti sve te pojedinačne problem. S druge strane nama se ovdje praktično nameću rješavanje mnogih pitanja koja nas pritišću i zbog koje Vlada treba da djeluje. To je prije svega izlazak iz okupiranog ratnog stanja. Drugo, normalizacija života polaganje temelja pravnoj državi.

PREDSJEDNIK: Stjepane sve to nije sporno, riječ je o tome nova Vlada iz čega se sastoji, koliko ministara

KLJUJĆ: Samo da nešto kažem, ja sam zato da svaka stranka bude zastupljena bar jednim resorom ovih pet iz opozicije.

PREDSJEDNIK: To je previše.

KLJUJĆ: Moguće je previše, ali Hrvatska je napravila da je stavila onog demokrišćanina Budišu itd.

PREDSJEDNIK: Da bude 5 ministara opozicionih. Treba da bude barem 15 onda. Nemojte to raditi. Ako je riječ o 15 ministara, onda more biti govora - ali ja mislim uopće trebali bi da budu građanski orijentisani svijet, mislim ne stranački svijet. Što više, neekspozicionirani politički svijet, stručni svijet. Ima ljudi koji nisu ni u kakvoj stranci. Ja ne znam sada je li B..., formalno član neke stranke, je li onaj direktor iz Ugljevika je li on formalni član neke stranke. To je svijet koji nije ekspozicioniran. Ako je riječ o tome da govorim o SDA onda HDZ pa ponovo imamo čisto stranački svijet. Ja govorim o jednoj vladi u kojoj bi barem polovina novih imena tro rala da bude. Koliko ja mogu da vidim biće više od polovine novih imena.

MILE AKMADŽIĆ: Hoćete vi pročitati ili ja? Ova je sjednica trajala u kontinuitetu od 4. do 8. aprila. Evo tačka 2.

PREDSJEDNIK: Prima se k znanju ostavka predsjednika Vlade BiH, Jure. Tačka 2. O čemu će se odmah obavijestiti Skupština BiH radi donošenja novih odluka. Do izbora nove Vlade, sadašnje Vlade u skladu sa amandmanom 74... dužnosti.

Mile AKMADŽIĆ: To je ostavka. Evo druga sjednica izvinite isto tačka 2. od 13. i 14. aprila

PREDSJEDNIK: Ovo je bilo kojeg datuma.

MILE AKMADŽIĆ: Od 4. do 8.

PREDSJEDNIK: Znači tačka 2. Predsjedništvo je razmotrilo pitanje rekonstrukcije Vlade BiH, zaključeno je da predsjednik Vlade u ostavci u roku od 2 dana podnese izvještaj o radu Vlade BiH, na osnovu kojeg će Predsjedništvo preuzeti dalje korake na formiranju nove Vlade BiH.

KLJUJIĆ: Ja ne mislim ovdje da svak treba dobiti resor. U Hrvatskoj su to riješili davanjem 6 ministara bez p.... gdje su dali te stranke imaju 2-4 zastupnika itd. Ja mislim da kod nas recimo liberali kod nas mogu dobiti zamjenika ministra. Ne moramo sada plaćati danak nekakvim titulama i nekakvim pozicijama. Ko hoće da radi mislim da bi bilo dobro da im se omogući da udju u razna tijela i ministarstva pa da doprinesu koliko mogu i žele. To sam mislio da bi u krajnjoj liniji ta vlada širokog demokratskog jedinstva itd., kako ćemo zvati omogućila svim ljudima, svim strankama koje daju podršku vlade da ima unutra nekog svog čovjeka. Naravno, trebalo bi voditi računa o opozicijama o izbornom rezultatu, o sadašnjem stanju o volji da se doprinese itd. Ali mislim da ne bi zatvarali krug konkretno ove stranke koje imaju recimo po dva

zastupnika itd., mogu dobiti zamjenika ministra. Ako žele da rade i da daju i manifestiraju svoj doprinos novoj vladi mislim da to nije neprihvatljivo. Za mene bi bilo prihvatljivo da imamo sve te u članovima vlade, a ne ministrima. Jer ćemo vidjeti da je čak reduciran broj ministarstava. Da imaju oni svoje djelovanje da se stave na dispoziciju Vladi. To bi čak bilo pozitivno.

PREDSJEDNIK: Ja bi uprostio stvar do kraja, mislim dajte jer se vrtimo - u vrzinom kolu smo tu. Predlažem Pelivan mandatar Vlade 16 resora. Među kojima ova tri nova. Najmanje polovina novih ljudi. Molim vas da se te tri tačke usvoje i da se kaže, molim te Pelivan predloži nam - rekli smo da više nećemo onog metoda da mu vi dajte ministre - nego neka se izvrši konsultacija. Mora sa nama razgovarati i sa vama razgovarati. Onda ćemo ovdje malo diskutirati o tome neku korekciju još napraviti. Ako neko ne bude zadovoljan. Ali se podrazumijeva ulazak ovih stranaka u Vladu. Opozicionih stranaka. Ja sam prije svega mislio da to bude SDP i reformisti kao dvije najveće stranke da oni imaju, a ovi drugi mogu za pomoćnike. Medjutim, on može staviti još i iz liberala jednog čovjeka itd. A sve zavisi od toga je li to 15 ili je 23. U 23 najverovatnije opozicija bi mogla direktno da dobije više mjesta u 15, ne bi rekao da bi mogla dobiti 5. Nema mjesta za druge. Nema govora. Moramo tu zadržati i ove lojalne SDS ljude. Ali bi mogli da pokušamo uprostiti ako je moguće stvar. Da kažemo evo mandat je taj, toliko ljudi i novi ljudi. I dati mu sugestiju pa neka nam ponudi to Kada nam ponudi možda ćemo vidjeti. A kada vidimo na papiru neka nam prekuca u 15 primjeraka i neka nam dadne to pa ćemo prvo konsultacije izvršiti. On konsultacije sa nama, pa mi onda konsultacije zajedno. Nećemo to ništa - onda formalna sjednica na kojoj bi se nešto usvojilo. Mirko izvoli.

MIRKO PEJANOVIĆ: Ja bi molio da ostanemo kod onoga da je to nova Vlada. Bez obzira kako to ko tumači. Mislim da smo mi u javnost ušli da tim rješenjem i ono je prihvaćeno. Ne samo politički prihvaćeno. Nego i znači nešto. Znači našu obave mi svih koji smo u političkom životu. A posebno ovog tijela. I molio bi da to tako ostane. To da je nova određuje situacija koja je to proizvela. Određuje politički dogovor svih stranaka a njih je 7. Na 4 - 5 tačaka koje smo usvojili. Ima onaj sporazum dat usvojen ranije na tom sporazumu je pravljen i paket, na tom sporazumu smo i mi ušli itd. Ja bi molio da se tom sporazumu vratimo. Taj sporazum smo mi ponudili kada je Skupština pala i kada smo došli s prijedlogom da Predsjedništvo uzme funkciju Skupštine. Mislim da vi Mile imate taj stav koji su tada stranke predložile.

MILE AKMADŽIĆ: Da nejasno je,

MIRKO PEJANOVIĆ: Dozvolite da idemo dalje. On se može izmjeniti. Potrebno je da taj sporazum figurira kao činjenica. Molim vas ovo su stvari koje su istorijske itd. Jer će neko ustati iz neke druge stranke i koja ovdje sada ne participira o političkom životu pa kazati molim vas itd. I da ne ustane neko će to pametan pročitati. To je dakle sporazum stranaka. Treće, da ja prihvatam ovo da li imamo orijentaciju da sastav nove vlade podrazumijeva najmanje 50% novih ljudi.

PREDSJEDNIK: Ili najviše polovina iz stare Vlade. Ne može biti više od polovine stare.

MIRKO PEJANOVIĆ: Jeste novih ljudi. Dakle, to onda poklapa se. E posljednje što je vrlo bitno molim vas. Mi predajemo u ovlaštenje to Predsjedništvo može. Daje u ovlaštenje mandataru da sastavi prijedlog na bazi programa, na bazi situacije, a ne po stranačkom ključu i kriteriju. **Što znači da iz SDA mogu biti svi, ako su za nas najprihvatljiviji. Iz HDZ-a čak svi ako su čak i formalno.** Dakle, da budemo tu malo fleksibilniji i zbog situacije u kojoj je zemlja itd. **Ima jedno pitanje koje je od početka visilo molim vas. Mi smo u tom sporazumu da zajednički obrazujemo Vladu precizirali da je iz hrvatskog naroda. Moram reći da tada nismo precizirali da je nosilac prijedloga HDZ. Ja sam svo vrijeme razumijeva da je nosilac prijedloga svi mi zajedno. Ali da se usaglasimo.** U situaciji u kojoj je ovako kako se odvija, ja iznosim jedno mišljenje prijedlog za razmišljanje. **Mislim da bi - ja govorim za sebe vjerujem da je i prof. Kecmanović moje mišljenje može dijeliti. Vi ste dosta nas doveli u situaciju načinu na koji smo diskutovali da ne dijelimo ljude od projekta nova Vlada pa onda čovjek pa onda kandidati. Pa jesmo za ovog čovjeka ili nismo za onog čovjeka.** U tom smislu ja bi volio s obzirom na stvorenu javnu obavezu prema papiru koji smo zajedno ovdje prihvatili - one četiri tačke. **Ja bi volio da se vratimo dogradnji tog momenta i je li predlagač HDZ. Ako je predlagač HDZ da on ima i pravo da insistira na svom predlogu i samim tim je njegov predlog neprikosnoven.**

PREDSJEDNIK: Nije predlagač HDZ.

MIRKO PEJANOVIĆ: U tom slučaju je lakše nama se odnositi prema javno stečenoj obavezi zajedno sa vama. Nemojte ja otvaram da se razjasnimo.

MILE AKMADŽIĆ: Ja ću ako dozvoljavate predsjedniče da pomognem samo. Ja kod sebe nešto bilježim u jednoj knjizi, pa tako na jednom sastanku kaže da Vlada bude na najširoj političkoj osnovi. Imamo izjavu prof. Filipovića prečutno prihvatamo HDZ premijera, ali Predsjedništvo vrši konsultacije. Uvijek je na

ovom sastanku sa političkim partijama prvi na neki način izlagao svoje stavove barem na onome što sam ja prisustvovao prof. Filipović. Eto samo to.

PREDSJEDNIK: Nakon konsultacija Predsjedništva - to je naravno pretpostavljalo konsultacije i izvršili smo. I mi smo nakon svega toga procijenili da ovaj ima - kako sam ja preksinoć rekao najmanje prepreka ima. Ovaj ima 2 ovaj 7. Pa ja mislim da smo bliže ovom rješenju je li. Bio je i onaj treći nekakav predlog sjećaš se da bude Srbin. Pa smo i tu - onda smo vidjeli da tu imamo nepremostive prepreke. Jer je Krajišnik još uvijek predsjednik Skupštine formalno. Pa je bi došlo do kumulacije, barem formalne kumulacije. I mi mislimo da Skupština čim mogne da se uspostavi - čim se osposobi aerodrom mi ćemo ići na utvrđivanje Skupštine. Čim se aerodrom otvori. Jer tada mogu ljudi da dodju. Pokušaćemo da dovedemo, tražićemo da nam UNPROFOR pomogne da dodju ljudi na Skupštinu. I da Skupština počne da funkcionira. Pa ćemo vidjeti ako ne bude on, biće jedan Srbin predsjednik Skupštine. To je njihova pozicija. Srbi će izabran.

KLJUČ: Izvini Alija, to nije pozicija na osnovu tripartitne vlasti. Nego je to pozicija koja je trebala biti i u bivšem režimu. Usaglašena.

PREDSJEDNIK: Uvijek je poštovana. Tamo vlast koja je čak nacija je negirala ipak je vodila računa da bude to na neki način Hrvat, Srbin, Musliman itd. I vodilo se računa i u preduzećima i svugdje. U nekoj mjeri. Naime, barem se govorilo da se vodilo računa. A i ustavna je obaveza. Prema tome, ne stranačka nego nacionalna nekakva. Prema tome da mi ovdje ne kompliciramo život sebi, mi imamo ovdje nakon konsultacija prijedlog taj - pošto smo procijenili zašto su konsultacije nego jednostavno da se procjene neke stvari. Da bi najlakše izašli iz ove krize da ponovo povjerimo mandat Juri Pelivanu nove vlade. To bi bila nova vlada, ona bi bila i primljena kao nova vlada. Ne kontinuitet, ne rekonstrukcija ona sada, mandat ne daje, nego se prihvata ostavka. I samim time to je nova vlada. Prihvata se ostavka, ali se povjerava ponovo mandat tamo da se ta forma, ima tu neka nijansa elde.

MILE AKMADŽIĆ: Kako unijeti zaključak.

PREDSJEDNIK: Ali ja iznosim jedan paket radnji koje bi trebalo uraditi. Po mom mišljenju treba prihvatiti ostavku Jure Pelivana.

KECMANOVIĆ: Samo jedno pojašnjenje, ako mi kažemo ja mislim da ovo tvoje bez obzira što bi možda praktičnije bilo ne može

se redi da je HDZ nosilac - ima to pravo da nametne premijera. Jer ustavno premijeru daje mandat Predsjedništvo.

PREDSJEDNIK: Što krećemo tu diskusiju uopće na taj kolosjek u kojima ćemo doći u ćorsokak.

KECMANOVIĆ: Ne može to tako, naime da vam kažem posebno od onog momenta kada smo mi usvojili onaj princip da članovi Predsjedništva nisu stranački ljudi. Zato smo to i uveli - pa ste se oslobodili ove funkcije predsjednika stranke itd. Dakle, to je Predsjedništvo.

PREDSJEDNIK: Formalno je tako, ja to prekidam formalno tako, a u suštini ipak stoji glasanjem protiv. Ako čovjek ovdje glasa

KECMANOVIĆ: U Predsjedništvu

PREDSJEDNIK: Pa naravno, mi imamo u vidu

KECMANOVIĆ: Tu su svi članovi Predsjedništva u poziciji ili Nenad ili Mirko ili sasvim svejedno. Dakle mi možemo vetima uzajamnim sva sad zaustaviti sve itd. Samo to da se razjasnim.

PREDSJEDNIK: To je predlog Predsjedništva, i ovo sada iznosim ja kao predlog Predsjedništva 4 ili 5 radnji koje treba da se obave tu. Da budu jedna s drugom povezane. Ne možete vi kazati, hoćemo u bazen pa ćemo kasnije problem vode biti. Ja kažem ima li vode unutra. Kaže ti prvo skoči pa ćemo vidjeti onda to što će biti. Zato hoću nekoliko radnji da napravimo.

KECMANOVIĆ: Izvinjavam se predsjedniče ako mi legitimiramo pravo HDZ da predloži, onda se mora i SDS pitati za saglasnost.

PREDSJEDNIK: Ne trebamo uopće o tome da diskutiramo. To smo skinuli s dnevnog reda. Usvojili smo ostavku Jure Pelivana. Dali bi mandat ponovo Juri Pelivanu za ostavku. Rekli mu da treba da formira novu vladu. Dakle usvojili bi ostavku, rekli mu da treba da formira novu. Dakle usvojili bi ostavku. Rekli bi da se formira nova vlada.

MIRKO PEJANOVIĆ: Idemo prvo na elemente pa ćemo onda do imena. Molim vas elemente nove Vlade da to preciziramo.

PREDSJEDNIK: Usvojili bi ostavku. Rekli bi da se formira nova Vlada. Da taj kabinet ima 16 ministara u kome bi bila ona tri. Sugerisali bi da odmah imaju ona tri koja su neophodna u ovim prilikama. Taj mandatar ima da izvrši sam prvo konsultacije sa

strankama. Da podnese jedan predlog Vlade. A mi bi onda imali sjednicu Predsjedništva u dva dijela. Jedan koji bi bio konsultacije o tome. I drugi obavezujući formalni dio sjednice na kojem bi donijeli odluku. Jer to su one - po mišljenju radnje koje bi trebalo prihvatiti. I sada da kabinet od 16 ministara ovdje treba u kojima može najviše da bude u tih 16 može najviše da bude 8 iz starog kabineta. I ne znam kako je bolje definisati. Kažem polovina novih imena ili najviše polovina starih imena. Dakle, 16 ministara od kojih najviše iz starog kabineta može a bude polovina. Ne više od polovine. To bi recimo bili principi bez imena. Usvajanje ostavke.

PEJANOVIĆ: Molim vas oko potpredsjednika. Imamo li tu neku sugestiju. Koliko potpredsjednika kakvog profila. Jer to je vrlo bitno.

X: Oko broja ja predlažem da bude do 18 uključujući predsjednika i potpredsjednika. Do 18. Jer sada mi baš fiksna broj teško možemo ovdje odrediti. Mislim teško je. Do 18 sa predsjednikom i potpredsjednicima. Pa će se onda tu moći nekako ukalupiti. Jer sada reći 15 ili 16., nisam siguran da imamo tačno izračunato.

PEJANOVIĆ: Dobro ajmo mi uzeti najveću cifru ne mora se popuniti. Možda čekaš nekog ministra pa da nadješ

KLJUJIĆ: Da predsjednik Vlade ocijeni da ima ljude, da ima zadaću za njih.

FIKRET ABDIĆ: Tri nova ministarstva, ima on raniju plus tri nova. Po meni je diskutabilno morali bi to da brzo ne prelomimo. Dobro je imati operativno tjelo. Ali Vlada bi morala za razliku od nas koji možemo efektivno da diskutujemo, da glasamo ako je dobro pripremljen materijal. Mislim da bi dobro bilo da mi imamo kompletan sastav Vlade a utvrdili smo broj članova Vlade, plus ova tri ministarstva. A ne moramo ih popunjavati ako nemamo ljudi. Ako imamo ljude ovo je vrijeme kada bi u nizu odluka moja je primjedba gdje se daje a Ministarstvo odredi treba Vladu obavezati i u masu slučajeva gdje opština je do sada radi, moraće biti vlada, da možemo imati kontrolu u uslovima neposredne ratne opasnosti, moramo imati kontrolu sprovođenja toga.

PREDSJEDNIK: Da se ide na zbijeni kabinet. Koliko bi bio zbijen to je druga stvar. Mogli bi da kažemo ispod 20. Pa ne može te sjednice - ljudi su bježali sa sjednice jer jednostavno 23 čovjeka svaki od njih od uzme dva puta po 15 minuta riječ.

FIKRET: Ne mora uopšte govoriti. To je drugo metod rada Vlade. Ona mora da pripremi materijal On je svoje rekao dodje ovaj imaš amandman, nema. Samo tako vodjenje sjednice.

PREDSJEDNIK: Sigurno je dužina sjednice u upravnom s razmjeru sa brojem tijela. To je svugdje se pokazalo.

FIKRET: Ne, ne čim oni odaberu ministre, oni će morati raditi. A ne da svaki dodje i ima riječ.

KLJUJČ: Molim vas da budemo fleksibilni da ostavimo to Juri. Izmedju 15 i 20.

PREDSJEDNIK: Ali da kažemo ispod 20 ljudi. Tako da on ide ispod, pa neka bude 19, 20 sve je okej. Neka ide na zbijanje malo. Mario ima riječ. Izvoli.

MARIO: Da mi riješimo ovo pitanje mandatara, da njemu ostavimo to da se krede u okviru ovog broja o kojem mi razgovaramo. Može 19, a može 17, zavisno od toga. A da mi kada bude usvajanje site, privatamo ili ne.

PREDSJEDNIK: Da prihvatimo princip, ili kako hoćete da bude najmanje polovina novih ljudi, ili da najviše iz starih kabineta more biti polovina ljudi, kako god hoćete, time je ona nova vlada. Koju god hoćete formulaciju prihvatite. Polupun ili poluprazan. Meni je sasvim svejedno je li.

MIRKO PEJANOVIĆ: Ne ja sam potpredsjednika koliko bi ih bilo.

PREDSJEDNIK: Ja mislim da budu tri.

MILE AKMADŽIĆ: Bitno je ako je neparan broj predsjedniče. Onda nemože biti 50%. Mora se urediti - kad kažemo nova Vlada znači jedan plus jedan.

KLJUJČ: Prepustimo to, svi ćemo učiniti da bude više jedan ministar novi.

KECMLANOVIĆ: Kakva je nacionalna struktura?

MILE AKMADŽIĆ: Ako hoćete da vam pročitam iz ovog amandmana kako ide o Vladi. Ima tu što je teško - možemo to postići. Ima tu tajno glasanje u Skupštini je ovdje predvidjeno. Ima više kandidata a Skupština SRBiH bira tajnim glasanjem predsjednika Vlade SRBiH na predlog Predsjedništva SRBiH. Predsjedništvo SRBiH predlaže Skupštini kandidate za predsjednika Vlade na

osnovu prethodnih konsultacija sa političkim organizacijama čiji su kandidati izabrani za poslanike u Skupštini SRBiH vodeći računa o stranačkoj zastupljenosti. Kandidat za predsjednika Vlade izlaže svoj program Skupštini i predlaže sastav Vlade SRBiH. Skupština SRBiH na predlog Predsjednika Vlade tajnim glasanjem bira članove Vlade SRBiH. Iz reda članova Vlade SRBiH, Skupština SRBiH imenuje na predlog predsjednika Vlade članove Vlade koji će rukovoditi u pojedinim mjestima. Ovo sam ja čitao zbog trajnog glasanja u Skupštini itd., što znači da bi trebalo to organizirati ovdje.

MIRKO PEJANOVIĆ: Ne mora ovdje, ja sam pitao koliki broj potpredsjednika zbog toga što mislim da bi mogli jednu - ako smo saglasni

MARIO: Mislim da mi opet idemo na pogrešnu stranu. Svjesno ili nesvjesno. Jesmo li mi da odredimo mandatara. Sada mi idemo daleko i u sve pojedinosti, a nikada se mi nećemo složiti oko ovih sitnica.

PREDSJEDNIK: Samo tražiš koliki broj potpredsjednika.

MIRKO: Ja sam bio da predložim u orijentaciji je li predsjednikovog mandatara da li možemo računati da i zbog upravo onog o čemu smo u ukupnosti govorili sporazuma za novu Vladu i jedan od potpredsjednika bude iz reda da kažem te građanske opcije, udružene opozicije itd. Da nastojimo da dodjemo do tog, ne mora on biti stranački, ali da bude vidjenije provincije te vrste.

KECMANOVIĆ: Da bude drugim riječima predlog te opozicije. Može biti vanstranački čovjek.

PEJANOVIĆ: Ne stranački, nego uz podršku prijedlog i pomoć tog dijela.

PREDSJEDNIK: Što se mene tiče ja bi ostavio samo na pitanju trojice ljudi.

PEJANOVIĆ: Ne, ne ja molim ako smo saglasni da možemo olakšati to.

PREDSJEDNIK: Trojice ljudi, onda bi ja sada mogao da kažem ovo ali mi hoćemo da bude ministarstvo prosvjete naše itd.

PEJANOVIĆ: Ne, ne u tom smislu. Vidite mi kada treba nešto da uradimo saradjujemo. A kada nešto predložimo ne dobijemo baš - malo prije smo rekli

PREDSJEDNIK: Malo prije smo rekli da nećemo o ličnostima da diskutujemo, što se mene tiče evo sugestije - samo ne bi trebalo zakivati te stvari. Ja mislim da će to tako biti. Polovina novih ljudi

PEJANOVIĆ: Da bude saglasnost da se jedno od takvih rješenja obezbjedi.

MARIO: Nema vanstranačkog čovjeka. Svi smo mi svrstani u stranke.

KECMANOVIĆ: Dobro neka onda bude i proporcionalnih stranaka.

X: Ajde 3 imena koje opozicione stranke, ovo je sada široka koalicija. Ja to doživljam

KECMANOVIĆ: Pa eto izvan tripartitnog

X: Dobro ali ovo je široka koalicija.

PREDSJEDNIK: Dakle Mirko predlaže da se to - da to bude kao obavezujuće stvari

MIRKO: Ne strogo, nego jednu saglasnost orijentaciju.

PREDSJEDNIK: Mislim Jure da nema ste strane problema.

PEJANOVIĆ: Kada bi mi išli u javnost

X: Danas.

KECMANOVIĆ: Čekajte ovo je za mene lično, kako ko doživljava nije ova stvar. Vi znate da mi ovdje s obzirom da smo se opredjelili za konsenzus imamo svi pojedinačno. Ne mislim ni stranački ni nacionalno itd. Svi imamo pravo veta. Prema tome za mene ima jedna... ako kaže gospodin Ljubić ili Pejanović da nešto ne ide onda ne ide mislim to je uslov u koji smo ušli. Naravno stvar je do onoga kome se desi da često poteže, zatim da ocijeni sam da mu u odredjenom kolektivu nije mjesto ili stalno nešto zanovijeta, smeta, itd. pa da se povuče. To je pitanje neke političke kulture i demokratske kulture i građanske kulture itd. Ja sam vrlo precizno rekao da otklanjam sad trenutno ovo pitanje mandatar, ostavka, novo itd. Da se vrlo jasno kaže šta znači nova Vlada i

koje su propozicije i mi smo bili čini mi se predsjednik vodeći sjednicu je krenuo od toga šta bi to bilo da se taksativno nabroji da je to ovo ili polaprazno ili polapuno pa smo krenuli dalje. Pošto je očigledno vrlo teško ovako sad usaglasiti u toku sjednice kad krenemo od jednog elementa pa na drugi itd. Ja predlažem da se ti elementi preciziraju, stave na papir, to možemo za poslijepodnevnu sjednicu napraviti Mirko i ja, pa da se oko toga dogovorimo. Znaite, moja je želja i očekivanje da ovo radi kao jedan kolektiv pa da se kaže - hajde, jednom ćemo popustiti ovdje, drugi put ondje. Važno je da stvari obavljamo i da radimo kooperativno itd. Ali, dobro je da imamo tačno sve jasno definisano. Mi možemo razgovarati o tome je li to što reče g. generalni sekretar neparan je broj. Evo, sad je problem. Ne može nikako, prema tome, biti napola ni poluprazno. Mora biti ono plus jedan. Dajte molim vas da to imamo precizno da se jednom možemo, sutra u diskusiji ne otvarati po svakom pitanju je li bilo onako ili onako, nego kažemo, zapiše se, u ovome smo se dogovorili. Prema tome, o tome nema diskusije. To je jedna propozicija koju smo konsenzualno dogovorili kao kriterij za novu Vladu i onda o tome nema diskusije. To se mora zadovoljiti. Čak smo obavezni sami prema sebi da to zadovoljimo. Zato bih molio da se u skladu sa ovim precizira te. Evo, ne možemo to sad precizirati nas ovdje deset koliko nas ima, jer tako se možemo do ujutro vozati. Ja predlažem da Mirko to napravi.

Zajednički razgovor.

AKMADŽIĆ: Ja predlažem odmah formulaciju. Da nova Vlada nema manje od 50%. To znači ako je neparan broj mora imati više od 50%.

KLJUJČ: Vlada demokratskog jedinstva spasa BiH, samo da ne bude panično, kako god da je nazovemo.

Druga stvar, Platforma je ona koja iz naših zadataka. Mislim da onaj Jurin papir je relativno dobar. A s druge strane ovdje konkretno ako bude paran broj može biti pola stari pola novi. Ako bude neparan broj, jedan više neka bude novih.

AKMADŽIĆ: To je. Prema tome, jasna je stvar.

KLJUJČ: I sad je to završeno i to će Jure voditi računa itd.

AKMADŽIĆ: To znači da ne može biti manje od 50%.

KLJUJČ: U životu nisam sjedio sa ljudima s kojima se ne može dogovoriti. Ne mislim na tebe ovdje, uopće. Mislim ljudi moji, država gori, pucaju na nas, glad, izbjeglice, sve i sad mi hoće li biti jedan više ili neće. Šta želite, jedan više novi. Ako bude 19 ministara, neka bude 10 novih.

KECMANOVIĆ: Stjepane, nije nevažno. Isto tako za moj ukus Alija dobro kaže. Ove stranke očekuju pošto je spas da udju sve parlamentarne stranke. Predsjednik kaže dobro, čekaj, vas je 5. Ako vas 5 udje a od 15 članova ispašće onda da su ovi kvalifikacioni partneri prikraćeni itd.

IZETBEGOVIĆ: Neke stvari se mogu utvrditi ovdje. Neke neka Jure.

KECMANOVIĆ: Te bih stvari želio da utvrdimo, ako je moguće.

IZETBEGOVIĆ: Ja bih sve to da utvrdimo samo bez odlaganja. Ne slažem se da se to odlaže u 5 sati. Jer je više odlaganja previše. Radi se o 4-5 tačaka koje se mogu napisati. Neka se napisu.

PEJANOVIĆ: Mile i Nenad neka sastave.

IZETBEGOVIĆ: Samo da se još jednom dogovorimo šta je. Šta bi ušlo u te zaključke.

KECMANOVIĆ: Molim vas, samo da ne bude nesporazuma. Ja sam rekao pitanje mandataru. Nemojte misliti da je sad ovim prejudicirano pitanje mandataru. Ja sam rekao, sklonimo to ustranu. Ako smo rekli nova Vlada, da vidimo šta znači, koji su elementi.

IZETBEGOVIĆ: Ja predlažem ovo, bio sam vrlo jasan, da vidimo hoćemo li se suglasiti oko toga. Usvaja se ostavka Jure Pelivana.

KECMANOVIĆ: Ja sam to vama i prije ovih razgovora. Ja ne dozvoljavam i s tim sa ušao i s tim ću izaći nema problema, da neko, ako je došao u ovo Predsjedništvo iz stranke koja je koalicioni partner, njegov veto bude jači nego moj ili Mirkov. Mislim tu da budemo načisto. Ja se s Mirkom vrlo vjerovatno u hiljadu stvari neću slagati. **Meni je veto mene radi potreban, a ne nacionalne strane.**

PEJANOVIĆ: Nisu nacionalne ni ušle.

KECMANOVIĆ: **Dobro, ušli smo i kao predstavnici naroda itd.** To je neminovno s obzirom na tu konselaciju. Ali znate, ako jedan član Predsjedništva može reći ovo ne može, moja stranka neće, onda mogu i ja isto tako reći moja stranka neće ili neću ja.

IZETBEGOVIĆ: Ovdje smo mi...

KECMANOVIĆ: Ja kao član Predsjedništva kažem mora ovaj biti, ja kažem ne - mora drugi biti. I onda moramo tražiti neko zajedničko rješenje. Ja sam samo pod tim uslovima ušao, a kažem vam pitanje neke kulture i lične i političke i demokratske da čovjek, ako u jednom kolektivu stalno dolazi i stalno taj koji smeta da onda kaže - hvala lijepo, očigledno se nešto ne uklapa itd.

IZETBEGOVIĆ: Naravno. Ono pismo koje smo pisali rekli smo podrazumijeva se da će veto biti korišteno na razuma način. Znači, ipak. A šta znači na razuman način? Znači, ako sad jednom širokom tijelu vidi da je 20 ljudi.. onda na neki način. To je to. Prema tome,...

KECMANOVIĆ: Ko stalno zanovijeta nešto s njim nije u redu.

IZETBEGOVIĆ: Prema tome ja predlažem da mi...

AKMADŽIĆ: Ako hoćete možemo odmah predsjedniče, nemamo šta čekati tu. Samo da se dogovorimo. Usvaja se ostavka predsjednika Vlade Jure Pelivana, što podrazumijeva i ostavku Vlade. To je broj jedan. **Broj dva, Predsjedništvo BiH odredilo je za mandatara za sastav nove Vlade u ličnosti g. Jure Pelivana, dosadašnjeg.**

KECMANOVIĆ: Čekaj, čekaj. To još nismo rekli.

IZETBEGOVIĆ: To je predlog jedan.

AKMADŽIĆ: Nova Vlada BiH...

PEJANOVIĆ: Formira se nova Vlada...

ABDIĆ: Do 20 članova. Zajednički razgovor.

IZETBEGOVIĆ: Imaju tu dvije verzije predloga. Jednu sam izložio kao svoj predlog, drugo si ti kazao hajmo sad ličnosti izbjeći pa sam ja rekao...Mislim da to treba sve u paketu. Usvojiti ostavku, povjeriti mandat za sastav Vlade, dati mu takva i takva uputstva do 20 ljudi, od kojih najmanje polovina novih lica. Tri potpredsjednika Vlade u kojima jedan treba da bude iz opozicije, i završen posao. Evo vam.

KECMANOVIĆ: I iz opozicije toliko i toliko ljudi. Da bi bilo spasa u njoj mora biti toliki i toliki broj ovih.

AKMADŽIĆ: I možda da joj damo ime, je li to Vlada demokratskog jedinstva? To je bolje nego demokratskog spasa.

PEJANOVIĆ: Predsjednik je dao da pomognemo. Formira se demokratska, odnosno usvaja se ostavka i drugo, formira se nova demokratska, odnosno nova Vlada demokratskog jedinstva koju

obrazuju pa nabrojimo partije. Molim vas, recite to. To je bio predlog naš u Skupštini kad Skupština nije mogla da se sastane četiri dana.

IZETBEGOVIĆ: Dobro,

PEJANOVIĆ: Ovo ima političku konotaciju a i ustavnu.

IZETBEGOVIĆ: Molio bih te da i ti svoj predlog kao i ja svoj, izložiš za tri minute. Samo glavne stavke.

PEJANOVIĆ: Koju obrazuju: pa nabrajate stranke koje su to prihvatile.

AKMADŽIĆ: Ima devet stranaka u Skupštini. Koje sve stranke ulaze u Vladu?

KLJUJIĆ: Sedam stranki.

PEJANOVIĆ: Onda kaži na bazi saglasnosti stranaka. Nisu sve.

IZETBEGOVIĆ: Hoćeš li to sada stvoriti komplikacije sa Simovićem i kompanijom?

AKMADŽIĆ: Kako neće stvoriti komplikacije.

IZETBEGOVIĆ: Oni će kazati - ne možete vi mene isključiti iz te stranke. Ne znam je li on napustio SDS. On može da kaže ja pripadam razumnom krilu SDS.

KLJUJIĆ: Što to kad smo mi sad vlada demokratskog jedinstva. Svi podržavaju tu vladu.

IZETBEGOVIĆ: Možemo definirati to.

AKMADŽIĆ: Mi smo imali jednu formulaciju koja će biti obrazovana na najširoj političkoj osnovi. Svi na najširoj političkoj osnovi stranaka koje imaju svoje poslanike u Skupštini RBiH.

PEJANOVIĆ: Onda ovako - koja se obrazuje na saglasnosti, na političkoj saglasnosti i ciljevima pa nabrajati one dvije-tri tačke. Onda kazati - suverena i nezavisna i cjelovita BiH, demokratska država i ono treće stavite uvijek ravnopravnih naroda. E sad ide ovo što smo rekli - Vlada će imati, odnosno brojati - hoćemo li taj broj što ste vi predložili.

IZETBEGOVIĆ: Ja bih rekao da se povjerala mandat tome i tome, kome se sugerije da stvori kabinet do 20 ljudi u cilju ekonomičnost-ti u kojima treba da bude najmanje ili najviše onih ili najmanje ovih polovina novih lica.

PEJANOVIĆ: Ovo oko učešća...

IZETBEGOVIĆ: Kad on donese tad ćemo vidjeti koga je uključio. Vi možete tad kazati ovo se nama ne sviđa, treba korekcija malo. Da ne kažemo ovdje sad unaprijed biće iz te i te stranke. Onda nema kraja.

Možda ćemo reći ako je ovaj čovjek ne mora da bude iz SDA. Možda će biti neki kandidati za koje upravo i mi i opozicija imaju potpuno isto mišljenje pa ćemo ga mi smatrati svojim čovjekom, a vi svojim. Tako da ne bi stranački to sada.

PEJANOVIĆ: Da ne dijelimo stranački. Rekli smo sugestiju oko potpredsjednika.

IZETBEGOVIĆ: Dobro, da bi ljudi dali na to saglasnost.

KLJUJIĆ: Ja ne bih izašao na konferenciju i rekao - moraju biti tri ministra iz opozicije, mora biti potpredsjednik, mora biti ovo, mora biti ono. Jure je dovoljno pametan čovjek da, kad dodje ovdje kad bude obrazlagao kabinet, da će tražiti podršku za taj kabinet.

PEJANOVIĆ: Kad dodje može kazati- sastav kabineta izlaže program pošto smo mi u funkciji Skupštine.

IZETBEGOVIĆ: Ti možeš kazati komotno da je to onaj ako budeš izlagao. Sedam dana da se čeka sad ponovo. Dobro. Imaće tri potpredsjednika od kojih će jedan biti iz reda stranaka koje dosad nisu činile Vladu. Jedan od njih. Idemo ovim putem upravo zato što nam treba što prije ta vlada.

PEJANOVIĆ: Ja sad predlažem jednu pauzu neka se to prekuca, a mi da popijemo piće pa ćemo onda odglasati mandatara.

IZETBEGOVIĆ: Dobro.

GANIĆ: Hajmo Mirko to da dovršimo.

IZETBEGOVIĆ: Uslovi za formiranje nove Vlade. Ovo nisu zaključci Predsjedništva, nego su predlozi eventualnih nekakvih zaključaka na bazi kojih se mora doći do kompletnog paketa. Pa je onda to zaključak. Prema tome, ovo ne bi moglo biti podijel-

jeno. Ovo je jedan predlog u kom pogledu nema saglasnosti bez još jedne stvari. Mi moramo izaći odavde sa jasnim pojmom ko je premijer. U ovom slučaju kad je ovaj dao ostavku. Tada vrijedi ovo za premijera i sve zajedno. Prema tome, mi smatramo da ovdje treba ući još jedna tačka koja treba saglasno naravno da udje, a to je da se za predsjednika, za mandatara imenuje taj i taj kome se daje rok da sastavi. Pod tim uvjetima prihvata se ostavka, formira se nova Vlada, ne treba ova Vlada demokratskog jedinstva. Formira se nova Vlada BiH. Nova vlada obrazuje se na osnovi... Pazite, je li treba da bude ovako definirana - suverena i nezavisna. Ja sam uvijek mislio da bude demokratska BiH, suverena i nezavisna.

KLJUJIC: I ja bih zamijenio.

IZETBEGOVIĆ: Za mene je bilo važno ono - koja će se boriti za funkcionisanje demokratskih institucija. Dobro, dovoljno je demokratska. To je sad fraza dalje. Treće, nova Vlada može imati najviše 20 članova. Sastoji se od predsjednika, tri potpredsjednika. U sastav Vlade ući će najmanje 50% novih članova. Jedan od potpredsjednika Vlade biće iz reda opozicionih stranaka. Nova Vlada će imati tri nova ministarstva.

Ako bismo se usaglasili da je ovo osnova koja je preduvjet da se imenuje mandatar, onda bi to mogli da pretvorimo u nekakve zaključke.

PEJANOVIĆ: Da dodamo, iza tačke dva, još jednu rečenicu - "Vlada u prelaznom periodu od 8 mjeseci primarno angažuje se na ona tri pitanja - to je ono što ste vi izjavili u intervjuu. Sa zadatkom, sa osnovnim zadatkom da se angažuje i angažovaće se u prelaznom periodu, jer prelazni period je definisan. Vi ste u intervjuu rekli primirje, obustava rata. Rekli smo 8, nećemo se vraćati.

IZETBEGOVIĆ: To jesmo, ovo drugo nismo. Ovo je neki moj stav, a što se tiče 8 mjeseci rekli smo.

PEJANOVIĆ: Rekli smo, ali meni se dopalo. Obustava rata, oslobodjenje Bosne, to ste rekli. Drugo je spašavanje naroda, to snabdijevanje. Meni se to jako dopalo. I funkcionisanje aparata državnog u ratnim uslovima. Obnova i funkcionisanje.

IZETBEGOVIĆ: To je na neki način njen program.

PEJANOVIĆ: Dobro bi bilo da stavimo, ne smeta ta rečenica. U nastavku, kad smo već ovu onda još jednu.

IZETBEGOVIĆ: Dobro, možemo li tada reći ko je mandatar? To je ono što je ovdje ključni kamen. Naime, mi se ne bi mogli danas razići bez da definitivno riješimo to pitanje. Mogli bi mi to da i odlažemo kada bi imali izgleda da nešto riješimo. Medjutim, mi nemamo izgleda da nešto riješimo po mom mišljenju. Nemamo u izgledu nekog novog realnog čovjeka. To je samo dalje produžavanje. Mislim da smo postigli da je ovo ipak jedan kompromis. To je prelazna Vlada koja ima da sprovede one i izbore itd. Široke podrške, sastavljena od svih koji prihvataju ove uvjete svih strana. Ako i SDS prihvata uvjete, taman, može i ona ući. Njeni glavni zadaci jesu da provede borbu za oslobodjenje zemlje, da spasi narod od gladi i da uspostavi demokratske institucije vlasti da one funkcioniraju. Može se to reći. I ovih 20 ministara, jedan suženi kabinet. Ako je moguće da bude manje, bilo bi dobro. Da budu tri nova ministarstva, da polovina mogu biti nova lica. E sad pod tim uvjetima imamo i premijera.

KECMANOVIĆ: Ovdje nema navedemo, kao što Mario reče, da nema ovih vanstranačkih itd. Pored ovog potpredsjednika nema rečeno koliko će u Vladu ući ljudi iz ovih vanpartitne vlasti.

IZETBEGOVIĆ: Nismo to rekli. Rekli smo samo da će biti najmanje polovina novih lica. On će nam dati ponudu pa ćemo vidjeti. Mislim da tu neće biti problema. Na kraju, nećemo prihvatiti taj mandat i mirna Bosna.

KLJUIĆ: Predsjedniče, ovdje se pruža velika mogućnost, ja sam to gospodi govorio. Ako se dobiju tri resora mogu dobiti tri zamjenika, tri-četiri pomoćnika. Jer mi, bez obzira, nismo sigurni da ćemo naći sad 60 ljudi, a samo po ustrojstvu svakog ministra i gdje ima ministar, zamjenik i pomoćnik praktično će nam trebati 60 ljudi koji će biti rukovodioci u operativi. Ljudi moji, to je četa vojnika. Pametnih.

IZETBEGOVIĆ: Mislim da neće biti problema da bude i opozicija zadovoljna s tim sastavom Vlade. Ako bude problema, zaustaviće se ta odluka. I tada mandat pada u vodu i mandatar i sve skupa. Nije uspio da sastavi Vladu. On je mora sastaviti tako da bude prihvatljiva

AKMADŽIĆ: Oko tri mjeseca.

IZETBEGOVIĆ: Mi ćemo staviti kratak rok jedan. Tri dana najviše ili 48 sati ili čak 24 sata. Neka sjedne i neka sastavi Vladu. Zajednički razgovor.

ABDIĆ: Treba to.

IZETBEGOVIĆ: Dobro. Mislim da nismo izgubili povjerenje naroda. Svugdje u svijetu demokratskom je onaj ko je demokratski izabran.

KLJUJIC: Hajde ljudi da idemo.

ABDIĆ: Nakon ove reakcije svijeta oko vojne pomoći, obzirom da nemaju skrupula, oni će šišati. To je bio poziv. Ovo je bio izravan poziv Butrosa Galija udrite ih dok mi ovo sve ne izbistrimo ako ste pametni, sami tamanite, rušite, palite, tamanite. TO je poziv bio.

IZETBEGOVIĆ: Ja opet to drukčije shvatam. On kaže vi imate argumente i adute tamo, a ovo su naši aduti. Vidjećemo sada.

AKMADŽIĆ: Zato ćemo i mi imati adute. Zajednički razgovor.

PEJANOVIĆ: Ima li HDZ još kakvih predloga osim g. Jure. Bi li mogla imati?

KLJUJIC: To smo se, Mirko, dogovorili.

IZETBEGOVIĆ: Mislim da možeš odgovoriti jednom riječju - imaš ili nemaš?

LJUBIĆ: Nemam.

IZETBEGOVIC: Idemo dalje, da ne raspravljamo.

KECMANOVIC: Ja bih uzeo riječ. Ja insistiram da se ovo objavi ovako. Bez paketa. To su dvije različite stvari i tu se moramo jednom, kako bih rekao, neki postupak i proceduru njegovati. Da se ovo objavi ovako. Naš je zahtjev Mirkov i moj da gospodin vršilac dužnosti, zamjenik vršioca dužnosti predsjednika HDZ-a predloži još nekog kandidata, a ako nema onda ćemo tražiti jedno rješenje koje je moguće. Jer ja ponavljam ne može ničija ovdje biti više ili manje važna bez obzira ko je iz koje stranke stigao u Predsjedništvo.

PREDSJEDNIK: Svačija je jednako važna čim ima pravo veta. Evo i vi zaustavljate ovo rješenje pomoću tog veta.

KECMANOVIĆ: Jer da vam kažem ovdje je rečeno ajte vi izvolite i to je i meni upućeno i Mirku. Ja sam odmah rekao hajte vi razgovarajte sa HDZ-om. Pa da vidimo da malo HDZ razgovara sa mnom sa Mirkom.

KLJUIC: Blago tebi senatore što se nemaš konsultirati ni s kim.

KECMANOVIĆ: Ja neću da budem drugorazredni član Predsjedništva. Da se dijelimo na prvorazredne i drugorazredne.

FIKRET: Ja mislim Nenade samo način dokazivanja prvorazrednog on nije dobar. A inače princip da ne mogu biti prvorazredni i drugorazredni članovi Predsjedništva to je sasvim se slažem i sasvim je normalno. Način utvrđivanja trebamo li ti

KECMANOVIĆ: Onda je moj ultimatum za Mirka suprotan

GANIĆ: Nisu to ultimatumi znate. Nego, ja nisam shvatio da je to ultimatum.

FIKRET: To je realno stanje Nenade, a ne ultimatum. Nisam shvatio kao ultimatum.

MARIO: Mi smo se juče dogovorili kada ste ulazili u Predsjedništvo da ćete biti kooperativni i onda ćete imati pasivnu ili aktivnu podršku

KECMANOVIĆ: Mario ako važi za mene kooperativnost, isto to važi i za tebe.

MARIO: Ali se ova stvar već bila riješila i bila su u toku.

KECMANOVIĆ: Onda ste je trebali riješiti prije nego što smo mi došli. Ako je to problem.

GANIĆ: Znade vrlo je teško naći mandatara za Vladu. Ja sam se zaista bavio razgovarao s ljudima itd. I ovo nije onaj slučaj da je neki ultimatum ili nešto, vidite vjerujte, ja se sjećam i kada su se formirale, kada se prvi put formirala Vlada pa čak gledao sam i ove stranke koje su jedva su našli ljude za ministarska mjesta. Prema tome, ne radi se, tržište nije na ovu stranu ponude, znate. Prema tome, ja nikako nisam ni shvatio da HDZ bilo kakav ultimatum ima itd. I jednostavno vidite masa ljudi je - sada je teritorija izdjeljena - masa ljudi je otišla na drugim poslovima. I ja objektivno i ja znam kada bi sada tri mjeseca HDZ razmišljao vjerovatno ne bi drugog čovjeka dao osim Jure Pelivana. I s druge strane moram da kažem, mi zaista dosta diskutujemo o gospodinu Pelivanu. Ja mislim daje on jedan čovjek kada je u pitanju BiH koji je zaista iznad svih podjela, jedan patriota čiji je odnos prema srpskom, muslimanskom i ostalim narodima je ipak primjer. Čak smatram da je svojim stavom, svojim istupanjima stvorio jedno veliko povjerenje, kao čovjek da će ta Vlada biti Vlada BiH i prim-

jetio sam da ga nikakvi stranački interesi zavesti da nosi bilo kakve odluke. Ja vam moram reći jednu stvar. Da je on pokazao nevjerovatnu veštinu. Vi se sjećate kakva je Vlada bila. Od kojih su radili ne organizovani u rat, pa neki ovamo. Ipak su neke stvari radjene, nisu dobre. Prema tome, pošto čovjek nije diskutovao već nedjelju dana, smatram da bi mogli ovo da prevazidjemo. Zato što lično poznajem Pelivana. S druge strane ja kao inženjer polazim od toga ovdje postoje materijalne činjenice da se radi o potpuno novoj Vladi da će i sam mandatar ako se odlučimo za Pelivana, ja mislim da praktično nemamo boljeg izbora sa ovim novim ljudima dati jedan novi kvalitet. A onda kada krenimo vidjećemo kako to ustvari rade. A što se tiče članova, mislim ovo je tek početak od kako ste vas dvojica pristupili. Mi inače nemamo nekih problema, ovdje nema manje važnih više važnih, vjerujte pokazaće to i vrijeme. Imaćemo mi vazda nekih odluka. Mislim da od nas narod očekuje da se krene. Znate u poslove. Znate šta će se desiti istaće se neki potprijednik, neki ministar, ljudi će se izdifreencirati na osnovu rada. Pa ja mislim da bi trebali krenuti naprijed i ovo razrješiti.

MIRKO PEJANOVIĆ: Ne bih ja prihvatio ovo da dijelimo. Neće se profesor Kecmanović ljutiti na mene. Može ukoliko ja pretjeram u ocjeni, prihvatam mandat ni manje važne, ni više važne nego da gradimo odnos odgovornosti koji može biti. Recimo da trudimo se ili da nastojimo da smo jednako odgovorni za sva rješenja i situaciju. I u tom smislu bi prihvatio iz ovog opasku prof. Kecmanovića samo jedan dio da ne pribjegavamo olako i brzo ultimatumu odnosno vetu. Ja moram reći da - volio bi da na samom početku nismo imali takvu vrstu veta koju je imao HDZ.

KLJUJIC: Nećemo se sada svadjeti. Mi smo za Juru Pelivana. Sada možemo samo odložiti donošenje takve odluke.

PEJANOVIĆ: Dozvolite mi da kažem

KECMANOVIĆ: Ne, ne, Stjepane samo odložiti, možemo je zaustaviti.

KLJUJIC: Možemo napraviti bez Vlade državu.

KECMANOVIĆ: Imamo Vladu, sve dok nema nove ima stara.

PEJANOVIĆ: Drugo, vidjeli ste ja lično hoću da kažem to i da tu postoji - da sam stalno tražio da bježimo od razgovora o ljudima, dok se ne razjasnimo šta je nova Vlada. Mislim da smo to postigli. Sada je ostalo samo da razgovaramo o kandidatima. Što se mene tiče lično. Ja želim kazati sljedeće. Kada su u pitanju kandidati ja

bih volio i zalagao bi se. A dozvoljavam da tu mogu i sebe korigovati, popustiti. Da o svakoj javnoj funkciji republičkoj imamo više kandidata. Kada se odlučujemo za jednog od njih. Više kandidata. I zato mi je žao što jutros niste htjeli da prihvatite prijedlog da imamo mogućnost razgovarati sa više kandidata. I ta mogućnost je bila takva, da bi ona išla ka ovom rješenju gdje je većina. No, dobro što se tiče konkretno gospodina Jure - ja sam sa njim zadovoljstvom saradivao, i nadam se da ću i dalje, poznajem njegove ljudske, moralne i stručne kvalitete. Oni su samo takvi da se mogu poželiti i tu je tačka. Ono što preko te tačke ide, to je ono što je natjeralo konkretno i nas pojedinačno, i opoziciju i sve što je situacija donijela, da se u paketu traži nova vlada i novi premijer zbog toga što je Vlada sticajem okolnosti prije svega politički pa i ratnih pa i ovog predsjedništva i skupštine koja se nije mogla sastat jati, odgadjanje ovog predsjedništva dosta istrošila ugled vlade, a naročito bježanje ministara. To nije ugled Jure, nego ugled Vlade. A preko toga je dosta u javnosti dovela u pitanje ugled, kao mandatara kao predsjednika Vlade. I to ja primam i to, i to je činjenica koju nedovoljno uzimamo kritički u razmatranje i zato smo mi tražili i zato i ja tražim, stalno dajte da vidimo možemo li iz toga izaći. Ono što bi ja lično molio - sad tu se ja malo razlikujemo od prof. Kecmanovića. Molio bi da bi mogao i pored toga, dati svoj potpunu suglasnost za gospodina Juru, mislim na ovaj javni aspekt. Primanje u javnosti i proboju javnosti. Ja bi molio da to ne učinimo danas za javnost. **Da ne odglasamo danas, nego sutra ili prekostura** pa da do tada se složimo. Da u obrazloženju bude jedna ili dvije rečenice ili tačke koje bi predlažem činio gospodin u ime predsjedništva Stjepan. Da u ratnim uslovima kakvi jesu smo - nismo i mogli imati mogućnost iznalaženja širog kruga kandidata. Da tu nadjemo jednu formulaciju. I drugo da za ova dva dana koja su inače nužna mandataru i da onda razmotrimo to i postignemo kakvu-takvu saglasnost vidimo ko su nam potpredsjednici i četiri ministra ova glavna državna. Ja bih onda u tom smislu bio spreman da na svoju štetu, štetu onog paketa štetu, u odnosu na javnost odglasam i za gospodina Juru.

MAHMUTČEHAJIĆ: Ja vas molim ipak da poštujete i moje dostojanstvo. Ja nisam krpa da pošto se ne može nikakav drugi naći da ostaje Jure. Ja sam jako mnogo učinio, vi svi znate da sam ja najviše učinio u toj vladi. Zalažući se za jedinstvo, za sporazum i u nemogućim uslovima. Drugo je pitanje jesmo li dovoljno efikasni. Ima hiljadu jedan razlog gdje nismo bili efikasni. Mogu trpiti kritike. Ali nemojte tako brate - kamo sreće ja bi bio ja neću bježati nikako znate koliko mene ovo košta i živaca i moje časti. Što ja to trpim toliko lično. Ali ja neću sa bojišta bježati samo zbog toga, jer ne bi bilo časno pobjeći. Radje i trpjeti udarce i tolike kri-

tike, molim vas i povjereno je bilo meni. Predsjedništvo je meni dalo meni mandat da ja izidjem i sa strankama i nisu prigovor davali uskladjivao sam molim vas program koji smo dali. I nije bilo nekih velikih protivljenja osim reformskih snaga. Uvijek su oni bili decidirani. Mi smo za novog to je tačno - ali toliko slušajte i sa mojim imenom i stalno ja u opciji pa neefikasno, pa šta je s Jurom šta je sa drugim. To je neizdrživo. Ja bi pobjegao vrlo rado, ali ne smijem pobjeći u ovim uslovima. Ne smijem sa bojišta pobjeći. Neću da bježim. Ali to je baš ovako nepodnošljivo toliko bogati dva mjeseca.

PEJANOVIĆ: Vrlo ti je teško, ja djelim saosjećanje tvoje. Bježanje ministara je otišlo - mislim solidarišem se sa tobom.

MAHMUTĆEHAJIĆ: Ma nije to tačno. Ja sam njih davno prežalio i ja ću ih razrješiti. Prema tome, i sam nego jednostavno čeka se. Iz dana u dan sporazum o novoj Vladi. Glatko će oni biti otpisani.

PREDSJEDNIK: Samo da vas podsjetim da oni kriteriji koje smo malo prije usvojili bili su prihvaćeni nešto na što bi smo se vratili da bi eventualno nakon toga konačno usvojili neke stavove. Ja predlažem da se usvoje sljedeći stavovi, mogu oni biti prihvaćeni ili odbijeni, ali to je prijedlog nakon čega ćemo se razići. Ili ćemo prihvatiti ili ćemo odložiti sjednicu, danas to očigledno nećemo moći da uradimo. Ja bi vas zamolio da se složimo oko sljedećih stavova. Ovo bi glasilo, stavovi Predsjedništva BiH za formiranje nove Vlade BiH donesene na sjednici od 6. juna 1992. god. Prvo usvaja se ostavka predsjednika Vlade BiH, gospodina Jure Pelivana, što podrazumijeva i ostavku Vlade BiH. Drugo formira se nova Vlada BiH za mandatara nove Vlade imenuje se dosadašnji predsjednik Vlade Jure Pelivan. Treće, nova Vlada BiH obrazuje se na političkoj osnovi. Uz učešće svih stranaka koji prihvataju suverenu i nezavisnu jedinstvenu Državu BiH i ravnopravnost ujedinjenih naroda građana. Četvrto, nova Vlada BiH treba da ima do 20 članova, a sastoji se od predsjednika svih potpredsjednika i Ministara. Peto u sastav nove Vlade ući će najmanje 50% novih članova, šesto jedan od potpredsjednika Vlade biće iz reda opozicionih stranaka. I sedmo buduća Vlada treba pored ostalog da ima i tri nova ministarstva, ministarstvo za obnovu, snabdjevanje i ministarstvo za iseljena lica. Prema tome u suštini o sistematizaciji i ono suviše nova vlada, nova vlada itd., i naravno ono što bi bilo na najširoj političkoj osnovi što podrazumijeva suverenu, i tako osim formulacija suština je u tome da mi uz ovo što smo ovdje bili prihvatili kao osnovu za razgovore za nastavak sjednice, da bi ovo postali stavovi Predsjedništva u taj paket, u tu - osim šest zaključaka uključujemo i sedmi. U okviru

tačke 2. kojim određujemo i predsjednika Vlade. Dosadašnjeg predsjednika Vlade. Ona je po mom mišljenju nova i ona udovoljava kriterijima koje ste ih postavili. Jer će doći novih imena, jer će u njoj biti jedan potpredsjednik iz opozicionih stranaka. Prije svega zbog toga zbog te dvije činjenice. Ja čak mislim da će ona biti i nešto više od toga. Biće koliko ja mogu da vidim iz ovoga ovdje o čemu se govorilo. Uće unutra lica dovoljno koja nisu eksponirana stranački bila do sada, I mislim da će čak biti više od polovine u Vladi ljudi koji nisu bili u dosadašnjoj vladi. Mislim znatno više od polovine. Prema tome, ona će biti apsolutno nova Vlada. Konačno tamo ima jedan program kojeg je Jure podnio, i s kojim smo se manje-više saglasili. I što je najvažnije ovdje imamo, pritiskuje nas i javnost, a mislim da je veliki dio stranaka ovdje. Prihvata ovakav jedan koncept. Ima jedino izvjesno vaše rezerve u pogledu mandatara. Naime ovo je nešto ako prihvatimo u oba slučaja bilo objavljeno. Ako prihvatimo da smo prihvatili, ako nismo prihvatili da kažemo da su ovi stavovi bili predloženi. Medjutim, nisu prihvaćeni da javnost zna da mi radimo na tome. Jer malo prije me zovnu u dva sata ovdje ima li šta od te vlade. Ja sam rekao da se intenzivno radi na tome. Mislim da bismo morali neki stav objaviti. Ako ne možemo, možemo objaviti da smo se oko mišljenja predsjednika složili. Da su zaključci prihvaćeni. Ali s obzirom da ne postoji saglasnost o tački 2. to nije moglo da ide. Mislim da iz ove situacije moramo izaći s obzirom na ovo sve što se događa. Što prije. Ja lično bi podržao prijedlog za nekakvo odlaganje, vjerujte da igdje vidim igdje na vidiku rješenje. Ja ga ne vidim, nisam ga vidio ni prije tri dana. I onda sam htio da polako krenem ovim pravcem. Jer rješenja nema. A bio bi se protivio. Moj jedini prigovor. Ja bi vaše protivljenje razumio da je ono političke prirode. Čini mi se da nije političke prirode, moj jedini prigovor bi bio malo na to da je Jure Pelivan dobar predsjednik za mirnodopsko doba, za ratno ne bi bio. Ali s ovakom jednom promjenom može se to ipak sanirati u nekoj mjeri. Medjutim, Jure Pelivan je čovjek koji ima orijentaciju jednu. Prije svega nije eksponirani stranački čovjek, nije nacionalno naročito eksponiran čovjek. U onoj ranijoj vladi ako ni učemu nije uspio, uspio je ipak da održi na okupu tu vladu sve do ovog rata. Uspijevao da okupi da nekakve različite tendencije koje su bile tamo vrlo raznorazan sastav i politički i lični, kako bi rekao drži na neki način na oku. Jer drugi ljudi su stvarali i unosili unutra izvjestan razdor itd. On je to uspio da sačuva zahvaljujući tome što je bio čovjek prilično u tom pogledu širok. Nije mogao nikada biti osumnjičen za nekakvu pristrasnost nacionalnu i političku. Niti ga je ikad iko osumnjičio za tu stvar. Prema tome, u tom pravcu je on pogodna ličnost u ovom momentu. On nije pogodna ličnost što to ne može energičnije da vodi čitav taj Ali možda bi jedan kabinet ovako skladniji lakše malo vodio. Ono

je bilo široko 23 čovjeka, sastavljen kabinet koji je imao u sebi ugradjen pomalo defekt jer su bili delegirani ljudi unutra. Pa nisu njemu gledali u oči nego nama. Mislim da bi se ta manjkavost donekle ispravila time što bi on ovaj puta dao tu listu ministara. A vi zaista nemate po mom mišljenju velikog problema političkog, jer se radi o ličnosti pojava. Barem u tom pogledu nije bilo ranije prigovora. Nije bio opterećen ni nacionalno ni politički posebno. Izabran je u tom pogledu bio pogodna ličnost. Pa je prema tome, i sada u ovim prilikama čovjek koji može još uvijek - može zahvaljujući njemu je ostao Simović i ovaj Nikolić i još poneko. Zahvaljujući upravo što je on tu. Da je neko drugi bio možda ne bi ti ljudi ostali. To je ono što moramo da priznamo Juri Pelivanu, bez obzira na neke zamjerke.

PEJANOVIĆ: Što se tiče gospodina Jure kao ličnosti potrudio sam se da to kažem. Bojim se da malo nepravедno govorimo da mi nešto imamo lično, a nemamo ništa političko. Obrnuto. Mi nemamo ništa lično a tražimo da se o političkim momentima koji su proizveli paket, ocjenu u paket, tačku u paketu i odnos prema javnosti procjenjuje ovako da kažem na cjedjenju. O tome se radi. Mislim ja uvažavam sve, ali bojim se da ovdje nejednako uvažavamo poziciju Vlade koja je bila i igranje sa ostavkama i vremenom i ratom koji je sve to poklopio. Pa onda došlo ovo što je došlo. Kako možemo u javnosti proći. To je bio razlog zbog čega smo mi svo vrijeme govorili o novoj vladi i mislili na novog mandataru. Moram reći da sam očekivao više razumijevanja da u proceduru bude i drugih imena. Ne moraju proći. Ali ste vrlo bili svi ovako da kažem manje spremni da razumijete to.

PREDSJEDNIK: Ja mislim da nije kooperativnost, nego jednostavno nemogućnost da se ipak jedno široko tijelo u današnjem prilikama složi oko nekog drugog čovjeka.

PEJANOVIĆ: Ja sam uložio veliki trud, možda mi fali još koji sat da sam čuo i Miljenka, bio bi lično mirniji. Ne zbog toga što nemam povjerenja u Marija, naprotiv ja se s Mariom znam i ranije bi volio i da i dalje možemo od HDZ-a imati više kandidata. Kako se odlučimo odlučimo. Ja sam dao rezervnu varijantu.

KLJUJIC: Zaista Mirko svaka ti čast, sve je u redu ali nemojte me ja ne dozvoljavam. Ja jednu stvar da vam kažem nisam govorio Juri Pelivanu lično. Jure Pelivan jedini od nas može izaći na televiziju i niko neće reći ni da je Hrvat ni Srbin ni ovo ni ono. I na izborima će dobiti sigurno kada bi ta komponenta bila.

PREDSJEDNIK: Ja više ukazujem da vi promislite o toj jednoj činjenici koju sada nemate u vidu jednog momenta. Juri Pelivanu

imaju drugi prigovor, po mišljenju druge vrste prigovori. Ali ne vidim vaše osobite teškoće niti ih treba predviđati. S obzirom na ličnost Jure Pelivana. Jer vama bi mogao da padne prigovor da je on osobito bio politički na neki način eksponiran i osobito nacionalno eksponiran. On to nije nijedno ni drugo, i nije mu niko nikad s te strane imao šta da prigovori. Dakle, ja mislim da vi nećete lično imati političke teškoće, ako prihvatite ovu stvar. Ja sam na to htio da ukažem. Mislim da se vi slažete s time samo ne znam koliko; ste uočavali tu stvar. Pa ja zato ističem. Inače mi smo svi što se tiče ličnosti rekli svoja mišljenja. I mislim da on ste strane ne bi mogao da bude povrijeđen. On može biti jedino povrijeđen što na koncu konaca više se ta stvar ne rodi i ne riješi ga se tog problema. Ali mislim da ovdje nije pala nijedna riječ koja bi bila uvredljiva na njegov račun. Naprotiv bilo je više komplimentata. Samo je drugo pitanje ono što kažu - daj na koncu konaca skinite mi s vrata to pitanje ili ovo ili ono. Medjutim, on zna da on nije problem, problem su druge stvari. Ja držim da poslije ovakvih jedinih i ustupaka je nešto što bi vi trebali da prihvatite. Ako hoćete da damo jedno 15 minuta pauzu i da se poslije 15 minuta sjedimo i konačno glasamo. Petnaest minuta pauza.

KLJUČ: Ja ću generalnom tajniku pohraniti svoj glas.

Sjednica je završena u 15,00 sati.

**"Mi smo rekli 50 % novih
lica, nismo rekli iz opozici-
je 50 % ljudi. Nismo
budale"**

**Magnetofonski snimak 114. sjednice Predsjedništva
Republike Bosne i Hercegovine, održana 9. 6. 1992.
godine**

*Sjednica je počela u 11,00 sati. Sjednicom predsjedavao
Alija Izetbegović, predsjednik Predsjedništva.*

.....

IZETBEGOVIĆ: Uz jednu opštu sugestiju. Dajte neka Doko i Vlada pripreme onaj prelazak na Zakon oružanih snaga. Da provedemo ono tamo. Onda bismo imali vjerovatno ovo što postoji dvoalizam¹ između HVO i TO bi bio prevladan i to bi bila zajednička vojska. U tu zajedničku vojsku i da vidimo tu komandu kako bi izgledala.

HALILOVIĆ: Ovo je samo još jedan dokaz da pod hitno trebamo požuriti sa onom platformom koja je ključ zaista.

IZETBEGOVIĆ: Samo si nas ožalostio viješću da Vidikovac nije zadržan, sačuvan. Najmanje pet ljudi mi kaže pošaljite 500 ljudi, 1000 ljudi gore neka čuva Vidikovac, sad je Sarajevo sigurno. Trebaće vidjeti ko je kriv za to da je Vidikovac vraćen. Poginulo je par ljudi gore, znaš li to? Par ljudi je poginulo da se Vidikovac dobije i onda se tako olako ispustio. Ko je ustvari naredio povlačenje, ko je odobrio povlačenje, je li iko pitao za povlačenje.

HALILOVIĆ: Ja sam jutros upoznao g. Pušinu i on je obećao da će narediti istragu. Što se mene tiče, ja sam to napisao.

IZETBEGOVIĆ: Prije svega g. Pušina ne zna da je Vidikovac pao ili nam laže da nije pao. Jedno od to dvojje. Jer sam razgovarao s njim prije 10 minuta. On tvrdi da na Vidikovcu se još nalaze naše snage nedovoljno velike za čuvanje, ali da se nalaze. Ne znam ili nas obmanjuje što je neoprostivo. Jer jedna je stvar - nismo mogli ostati tu, druga je stvar obmanjivati nas.

AKMADŽIĆ: Ili da ne zna, što isto ne smije biti.

IZETBEGOVIĆ: Da zna pa da mi kaže nešto treće, to je zaista..Ako nešto ne podnosim, to je ta stvar. Reci istinu. Molio bih te jednu stvar isto, Sad će doći - to je na tapetu. Gubici ovakvi, mi uništili, ovo-ono. Molim vas da budu pouzdani podaci. Nismo ništa uništili - nismo ništa uništili. Šest tenkova uništeno, neka se ne kaže da je uništeno 8. Da znamo stanje. Nemam ništa od toga što se stalno kljukamo nekim podacima optimističnim, pa onda stvaraš jednu sliku. Ja sam jedini koji nisam vjerovao da su zauzeta Vraca juče. Svi su vikali "Vraca zauzeta" ja sam rekao "Vraca nisu zauzeta". I nisu zauzeta. Nemojte nikad govoriti da jesu kad nisu zauzeta. Ona nisu zauzeta dok glavno utvrđenje nije palo. Vraga držati ulicu - ne znači ništa. Ne znači da je Predsjedništvo palo ako sad neko ulicu ovdje zauzme. Predsjedništvo se može držati još 15 dana, naravno, I ta Vraca neće pasti, vraga će danas pasti. Znao sam isto tako da nije i sad mi stalno govore Osmice su u našim rukama, ja stalno tvrdim da nisu Osmice u našim rukama i tvrdim da nisu. Ne znam šta nas imaju obmanjivati kojeg djavola. Ako ništa drugo, minimum kojeg možemo imati to su tačne informacije. Ja sam morao juče Zlatište zvati telefonom lično da provjerim kako stvari stoje na Zlatištu. Zovnuo sam onoga Osmana gore i pitao ga. Jer, priča se ovako-onako. Na koncu konaca čovjek mora lično da uzme telefon i da pita kako stoji da bi saznao. Dobrinju, itd. Zvao sam tamo ljude da mi zovu Dobrinju, Otoku, preko telefona od gradjana da saznam tu stvar. Jer od vojnika i milicije nikad ne znaš tačno na čemu si. Hvala Halile, živio. Neka znaš još nemamo izvještaja, a trebali da imamo. Situacija u Karani "Maršal Tito". Šta se našlo, ko je preuzeo, ko drži Kasarnu, ko čuva sad to tamo, ko izvozi orudžje, šta je nadjeno. Nikad nema. Ne znam da i ti znaš to šta je nadjeno? Ne znaš. Pa eto. Pitam čovjeka, kaže - ja samo držim, oni iznose. Pitam onoga, kaže drži Kerim. Pitam.

GANIĆ: Mi smo formirali odbranu. Ne možemo očekivati od ove šake ljudi za mjesec dana da brani Bosnu. Nemojte. Imali smo cijelu godinu dana na raspolaganju.

IZETBEGOVIĆ: Evo im opraštamo što ne znaju šta se radi u Bosni.

GANIĆ: Znaju oni, predsjedniče.

IZETBEGOVIĆ: Ja bolje znam šta se događja, vjeruj mi, nego on. Bolje znam. Jednostavno, sa deset informacija proturiječnim pa onda to izmučkam pa nadjem neku istinu šta je. Valjda je on zauzet stalnim priticajem događaja i svi ga obmanjuju. I njega svi obmanjuju, ovi njegovi komandiri okolo - mi ovo, mi pobili, na koncu konaca sve je to.

....

KECMANOVIĆ: Ja bih htio povodom ovoga da pitam - mnoge nevolje su u ovim operacijama proizašle zbog toga što nema koordinacije dovoljne ni unutar TO ni na relaciji MUP-TO. Govorim s obzirom na ovo što je Halilović govorio. Ima li tu neke inicijative da se neka vrsta koordinacije podjele poslova, subordinacije uspostavi na što smo i ranije govorili o tome da će to biti tema sjednice Predsjedništva. Naravno, na bazi predloga koji bi došao iz Ministarstva, itd.

IZETBEGOVIĆ: Džaba ćemo izgubiti mi ovdje još sat vremena. Mi tu ne možemo da riješimo ništa posebno. Koordinira se medju njima, medjutim, dok se to na teren izadje, dok se sprovede kod ljudi tamo, do zadnjeg čovjeka to se izgubi. Oni su, jer su očekivali ovaj napad, održali sastanak. Svaki dan održe sastanak zajednički - svaki dan. On kao neposredni komandant ovoga i Pušina kao neposredni komandant milicije. Sad će imati ponovo sastanak. Otišao je Pušina da analizira jučerašnji slučaj sa svojim milicionerima tamo, komandirima tim, pa će u toku dana oni to. Medjutim, na terenu se stvari drugačije počnu da odvijaju. Jednostavno, ovdje je gore bila jedna isturena grupa, pripucalo je jako gore na Vidikovcu, tenk jedan, i počeli da grupaju po njima. Oni nisu imali nikakve odbrane. Zašto nisu imali odbrane, to je druga stvar. Može se očekivati dolazak tenka, može se očekivati takvo nešto. Zlatište grupaju već dva-tri mjeseca dana. Ne mogu da ga zauzmu. Brani ga grupa od svojih 30-40 ljudi koja se smjenjuje. Ovdje oni juče - jedna kanonada i sve se razbježalo. Poginulo je par ljudi gore. Valjda ovi kad su vidjeli da je poginulo 3-4 čovjeka, jednostavno vidjeli da nemaju zaklona i ništa, i pobjegli. Možda nisu trebali ni zadržavati.

....

KLJUJIĆ: Mogu li nešto reći o humanitarnoj pomoći iako nije moj resor, ali nema g.Konjicije, a ja sam radio. Ovakva je situacija. Nemam podataka, jutros prespavao je... dali je otišao ili nije, ali

ljudi koji su došli u Visoko sa tom pomoći insistiraju da dodju do Sarajeva. Tu ima specijalna jedna TV ekipa, imaju pratioci. Oni insistiraju, neće ići dok ne donesu tu pomoć u Sarajevo. Odmah da vam kažem ta pomoć nije u materijalnom smislu ogromna, ali je simbolična jer oni hoće da naprave proboj. S druge strane, Pava Barišić je sve učinila da danas krene u Dobrinju. 40 tona hrane čeka već tri dana u UNPROFOR. Tamo je uz onaj zid, osigurano je, itd. Jedino što Jure Pelivan treba da riješi. Ja sam Šahbaza jutros zvao, on je obećao, treba Pavi kola. Ima vozača, što je najvažnije. Ja sam joj dao svoj pancir. Medjutim, dali joj kola bez šoveršajbne i prozora. Ja bih te molio da jedna kola, bilo čija da daš ženi, ona će čekati ovdje kad se završi, da može ona ići da radi. Dakle, Dobrinja je primarna. Ova žena je uporna i ona je rekla da neće ništa drugo raditi dok ne uveze u Dobrinju 40 tona hrane. Iz Dobrinje javljaju tako. Ni oni nemaju hrane, nemamo ni mi. Nemojte rizikovati, samo ako je sigurno da dobijemo hranu, ako ne, mi ćemo izdržati glad kao i oni, mi imamo motiv više, lakše ćemo podnijeti glad.

IZETBEGOVIĆ: Nego da rizikuju da hrana dodje. Ista stvar vrijedi za ovo Visoko-Sarajevo. Doći će hrana u ruke njima i otići će na Pale.

KLJUIĆ: Neće, ja sam razgovarao i sa štabom predsjedniče, ja stalno sa Visokim razgovaram. Neće dok ne dobiju totalne garancije da prodje. Rekao sam - nemojte da rizikujete, jer nam činite dvostruki autogol. Ne dobijemo mi, dobiju oni. I to ćemo držati pod kontrolom dok ne bude sigurno. Samo bih molio, Jure je ovdje, da se da jedno državno auto.

PELIVAN: Ide moje.

...

ABDIĆ: Vidi ti, 40 tona. Ja sam do sada prebacio 1000 tona hrane, nisam nikog obavijestio živog, a vi od tih 40 tona, ne znam više šta.

KLJUIĆ: Znam, ali ovo je ipak...

ABDIĆ: Nije "ipak" Stjepane. Ja imam za Zenicu, npr. dva kamiona čekaju na istovar da pošalju 10 kamiona da dodje jer ne mogu ići šleperi veliki. U petak treba čekati ponedjeljak. U ponedjeljak ne ide, jutros otišli kamioni. Četiri dana, to je nevidjeno, to je odnos gradova. Dok god mi to budemo analizirali, ovako, to će ti biti takav odnos grada.

PEJANOVIĆ: Dobro, da ne prebacujemo s teme na temu.

ABDIĆ: Ovo je tema – snabdijevanje ili funkcionisanje naših gradova inače u Republici.

.....

PELIVAN: Moram nešto reći šta je sporno, nije parcijalno, neću ja nikada sam sastaviti vladu, molim vas. Kad dodjem s bilo kakvim spiskom naići ću i ovdje na probleme. Moramo malo da vidimo. Molim vas. Prvo, ja mislim, od postojećih, ja sam ovako u prvom svom internom spisku sedam lica, ja osmi, znači, postojeće Vlade. Tu sam predvidio, premda možda neki može doći u pitanje i od tih. Spisak mogućih novih kandidata koje sam ja ovdje sebi stavio je osam. Ja ću ih pročitati. Medjutim, nije završen taj spisak. Trebalo bi još dva do tri kandidata. Prije toga, moram vam reći da ja osobno smatram da trebamo pokušati da u Vladu uvučemo i poznatija i jača imena. Nije ovo Vlada ni privrednika u ovom kriznom vremenu ni činovnika. Molim vas, i moramo ići zatim da podijelimo funkcije da se ne bavimo svim ovim pitanjima ovako i da raspravljamo. Ako to ne uspijemo, ništa nećemo napraviti. Unaprijed, ja ću nositi najveći teret jer sam stari i novi mandatar, ali Vlada neće ništa uraditi. I budimo spremni u tome, pomozite mi da nadjemo, da budemo spremni da udju neka nova imena, značajnija. Bez toga, ja lično sumnjam u neki mogući uspjeh. I još jedna napomena, moram predvidjeti rad Vlade u dva dijela. U Sarajevu i na eventualno zeničkom regionu od Tuzle pa dalje. Dok smo u ovako teškom stanju. I dok se ne stvore novi uslovi. Ovako, mi ništa nećemo. Ne dužim ja, kratko samo, moram nešto reći o Vladi.

Medju kandidatima notirao sam Uglješu Uzelca, dr Nikolu Kovača, Hasana Bećirevića, Hasana Muratovića, Mustafu Beganovića.

IZETBEGOVIĆ: Koji je to Mustafa Beganović?

PELIVAN: Mustafa Beganović je ljekar, nije s njim obavljan razgovor.

AKMADŽIĆ: Sa Stomatologije.

KLJUJIĆ: Bio je u konkurenciji za rektora.

IZETBEGOVIĆ: Je li to direktor Stomatološke klinike?

PELIVAN: Jeste, to je taj. Dr Kasim Begić, dr Žarko Primorac (s njim nije obavljan razgovor) i Martin Raguž. Moram reći da SDP mi je dolazio sa delegacijom na čelu sa predsjednikom. Oni traže

mjesto potpredsjednika koje je predviđeno za opozicione stranke i predlažu Zlatka Lagumdžiju.

KLJUJIC: Izvini, Jure, to ti je riješeno.

PELIVAN: Čekaj, samo kažem, predlažu Lagumdžiju i samo kažu neće učestvovati ako tako ne bude, jer smatraju sebe najjačom partijom itd. Može biti riješeno.

KLJUJIC: Riješeno ti je, nema Zlatka Lagumdžije na spisku, eto.

PELIVAN: A hoće li učestvovati?

KLJUJIC: Hode učestvovati, njihov je kandidat i Uglješa Uzelać i to je riješeno. Lagumdžije se oslobodi, naći ćemo mu drugi posao. Lakši posao, ustvari.

PELIVAN: Ima različitih verzija. Ja bih lično imao povjerenja da i Muhameda Filipovića za ministra uključim u Vladu.

IZETBEGOVIĆ: Kakva je svrha ovog raspravljanja? Daj nam kompletan kabinet. Možda može Muhamed ako onaj nije tamo, ako jeste. Ne znam što bi mi sada govorili o pojedinačnim ličnostima, kakva je svrha? Šta se od nas očekuje? Ja uopće ne razumijem, samo gubimo vrijeme džaba. Nama treba jer je kabinet jedna cjelina. Treba vidjeti je li balans postignut. Ovako, nabrojana imena, ja to ništa ne vidim, ni početka ni kraja ovdje. Ne razumijem. Mora li, ako je moguće, ja bih išao. Ovo nema nikakve svrhe. Mi od tebe očekujemo kompletan kabinet. Da kažeš ovo je kabinet od a do čet. Iznio si 15 ljudi pa da vidimo -toliko nacionalno ovih, toliko ovih. Sad je to nabranje imena. Ne znam, nemam ni protiv koga ovdje ništa, ali ne znam može li on u ovakvom sastavu da bude. Ovdje ima 8 imena opozicionih. Je li to znači 8 opozicija, znači li ovo da sad treba da udju i Uglješa, i Kovač, i Beširević, i Muratović, i Beganović, Begić, Primorac. Je li to treba tako da bude? Ne znam, je li to predlog. Je li treba ovih 8 imena da bude? Ne vidim. Izvinite, osjećam da gubim vrijeme ovdje. Ne gubim vrijeme jedino kada Jure dodje i kaže ovo je moj predlog kabineta. Izbalansiran „na neki način. Ovako, nabranje imena jednih, drugih, ne znam hi početka ni kraja, kakva je svrha toga. Volio bih da saznam kakav je cilj ovog razgovora.

PELIVAN: Odredite odnose, molim vas, između stranaka.

IZETBEGOVIĆ: Šta znači izbalansiran, je li nacionalno, je li stranački, odredite odnose molim vas. Očekujemo od mandatarata to. Isto tako...

PELIVAN: Ne možete sve od mene tražiti, izvinite. Pa se nećete složiti sutra.

IZETBEGOVIĆ: Jasna je stvar, hoćemo prihvatiti Raguža i još jednog i još jednog, ali 8 opozicionara mi prihvatiti nećemo. Ako je tvoj predlog 8 opozicionara, ne znam je li to tvoj predlog, onda je to odmah gotov posao. Nisam dobio odgovor od Jure. Je li ovih 8 ljudi predlog da svi udju u Vladu? To me zanima?

PELIVAN: Ne znam, prije svega, nisam pitao koji su članovi stranaka i jesu li. Svi. Neki mogu biti, ne znam jesu li članovi stranaka.

LJUBIĆ: Predlažem da mandatar danas izvrši konsultacije sa strankama koje će učestvovati, koje su u Parlamentu, i da nam sutra za 11 sati ponudi kabinet Vlade. Vi ćete to u razgovoru sa predsjednicima stranaka ili sa njihovim timovima izdiskutirati odnos i ovako, ne može biti to sada ni opozicija Vlada to da se razumijemo. Ja mislim da treba imati neke odnose isto kao što kažemo da može 50% biti novih, treba voditi računa.

IZETBEGOVIĆ: Mi smo rekli 50% novih lica, nismo rekli iz opozicije 50% ljudi. Nismo budale. Zapisaću ovdje sad dr Filipovića tako da imamo 9 ljudi.

PEJANOVIĆ:..g. Jure nama daje jednu informaciju i da je možemo čuti i dati sugestije. Čovjek još nije došao do predloga kabineta - na bazi odluke. Tamo sam bio razumio. Ako je tako.

IZETBEGOVIĆ: To nema nikakve svrhe, Mirko. Jedino kad bih imamo u 24 sata 70 sati, onda ima svrhe ovaj razgovor.

PEJANOVIĆ: Onda ja predlažem da g. mandatar, pošto nije juče mogao raditi, bombardovan je grad, ima dan više da završi svoj predlog, da ga pripremi, konsultuje predsjednike stranaka kako je zaključeno i molio bih vas da se ne ljutite što ću vam ovo reći - možda i vama lično. Nemojte da ljude koje će nam g. predsjednik donijeti, dijelimo na opozicionare i druge, nego kandidate za Vladu kao najbolje kandidate jer smo stavili formuli stranački i nestranački ljudi i stavili smo mogućnost mandataru da on da prijedlog iz konsultacija ukupnih. Prema tome, on može dati neko ime, i ovdje je dao neka imena koji nemaju veze sa strankama, ali imaju veze sa ugledom i strukom.

IZETBEGOVIĆ: I kakva je svrha toga?

PEJANOVIĆ: Da pripremi i neka kaže.

IZETBEGOVIĆ: Kakvu svrhu ima ovaj razgovor, molim vas?

PEJANOVIĆ: Danas očito nema. Neka se pripremi i neka dodje.

IZETBEGOVIĆ: Mi smo rekli da nam predložiš, Jure, kabinet. Prvo pitanje za tebe, ako trebaš od nas nešto da kažeš - molim vas, ja sam smislio da kabinet ima sljedeće resore i da tih 17 ljudi. **Prvo to, onda ih popunjavaš i popuniš jednu verziju, drugu, treću i kažeš imam 5 varijanata nekih izbalansiranih. Da vidim i početak i kraj kompozicije. Ne ovako jednostavno uvedeš me u neku prostoriju i kažeš, evo to je to. Ne vidim iz čega se to sastoji. Zato mislim da ovaj razgovor nema nikakve svrhe. Izvini. Osim gubitka vremena. I mogu ti reći da je ovo ilustracija rada Vlade. Sve bez ikakva sistema i ne znam uopće neka mi neko objasni zbog čega sam sad ovo. Ovo je neproduktivan razgovor.**

PELIVAN: Vlada je izraz odnosa stranaka i Predsjedništva prema Vladi. Sad me smijenite. Da zahvalim na funkciji. Ovo je izraz i Predsjedništva i odnosa stranaka prema Vladi.

IZETBEGOVIĆ: Ovaj razgovor je apsolutno neproduktivan i štetan čak. Ne samo da nije produktivan, nego izaziva sad ovu polemiku bez ikakve potrebe. Ja zaključujem ovaj razgovor. Naći ćemo se danas u 5 sati. Molim da nam Jure kaže kada nam može podnijeti prvu varijantu, drugu, treću. Nekoliko varijanata kabineta. Kompletnog kabineta. Da vidimo početak i kraj. Da vidim proporcije, da vidim to. Dio samo vidim ovdje. Komadić.

AKMADŽIĆ: Sutra ujutro.

KECMANOVIĆ: Mislim da Jure ustvari traži sada ono što je trebalo prethodno i na čemu sam ja insistirao da se utvrde tačno propozicije po kojima se sastavlja Vlada. Stalno sam insistirao dajte što detaljnije da vidimo šta znači nova Vlada, pod kojim uslovima, kako, koliko, od čega, itd. Ja vjerujem da je sada znatno bez toga otežano i Juri.

IZETBEGOVIĆ: Nenade, oprostite, ovo nisu nikakve propozicije. Da su propozicije ja bih shvatio. Dajte mi propozicije.

KLJUJIĆ: Sutra do 5 sati.

AKMADŽIĆ: Prekosutra ujutro, bolje je.

IZETBEGOVIĆ: Prva verzija - kabineti se mogu sastaviti kad se sad sat sjedi. Za sat bi napravio. Drugi za drugi sat, treću za treći sat. Ne treba nikakvih 48 sati.

KECMANOVIĆ: Treba voditi računa da je juče dan bio neupotrebljen tako da se mora dati vremena.

PELIVAN: Mislim da trebam za neke ljude pet dana s vama razgovarati.

IZETBEGOVIĆ: Svaki dan mi sve jasnije biva zašto ta Vlada nije uspijevala u vražiju mater. Je li to razgovor o Vladi, u džavola, dovidjenja.

Sjednica je završena u 12,15 sati.

Bilješke

1. valjda se misli na DUALIZAM

Izvještaj mandataru o sastavu nove Vlade RBiH

ZAPISNIK 116. sjednice Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine, održana 11. Juna. 1992. godine

PREDSJEDNIŠTVO REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE

Broj: 02-011-398/92

Sarajevo, 11. juna 1992. godine

Sjednica je počela u 11,00 sati.

Prisutni:

- predsjednik Predsjedništva Alija Izetbegović,
- članovi Predsjedništva Stjepan Kljuić, dr Ejup Ganić, Fikret Abdić,
dr Nenad Kecmanović i dr Mirko Pejanović,
- generalni sekretar Predsjedništva Mile Akmadžić,
- potpredsjednik Skupštine RBiH Mariofil Ljubić,
- predsjednik Vlade RBiH Jure Pelivan,
- ministar odbrane Jerko Doko,
- komandant štaba teritorijalne odbrane RBiH Sefer Halilović,
- generalni sekretar Skupštine RBiH Avdo Čampara,
- v.d. zamjenika generalnog sekretara Predsjedništva Alija Selimović.

Prije prelaska na utvrđivanje dnevnog reda Predsjedništvo, je usvojilo zapisnike 113. sjednice od 6. juna i 115. sjednice Predsjedništva RBiH od 10. juna 1992. godine.

Na sjednici je usvojen sljedeći

DNEVNI RED:

1. Prijedlog Odluke o ciljevima i zadacima jedinstvene monetarno-kreditne politike za period juni-avgust 1992.;
2. Prijedlog Uredbe sa zakonskom snagom o primjeni Zakona o Narodnoj banci BiH za vrijeme ratnog stanja ili u slučaju neposredne ratne opasnosti,
3. Prijedlog Rješenja o izboru radnih tijela Predsjedništva R BiH,
4. Izvještaj mandataru o sastavu nove Vlade R BiH,
5. Tekuća pitanja.

Tačka 1. i 2.

Predsjednik Vlade Jure Pelivan obrazložio je prijedloge Odluke o ciljevima i zadacima jedinstvene monetarno-kreditne politike i Uredbe sa zakonskom snagom o primjeni zakona o Narodnoj banci BiH.

U diskusiji su učestvovali:

- Fikret Abdić smatra da do izrade naše nove novčanice treba ići na bon, pa predlaže da se ova dva propisa ponovo vrate na razmatranje. Naime, sada imamo državu a ovi akti su pravljani kao za bivšu Republiku. Predlaže da se pozovu bankarski eksperti da razmotre prijedlog uvođenja bona kao platežnog sredstva i ova dva predložena propisa,
- Mariofil Ljubić smatra da ova dva predložena propisa treba usvojiti, pogotovu što imaju privremeni karakter.
- Alija Izetbegović je zamjerio Vladi što nam upućuje tekstove na usvajanje a nisu pravno dogradjeni i zamolio da Vlada ubuduće bude temeljitija u predlaganju propisa koje usvaja Predsjedništvo umjesto Skupštine Republike.

Poslije ovih rasprava Predsjedništvo je usvojilo:

1. Odluku o ciljevima i zadacima jedinstvene monetarno-kreditne politike za period juni-avgust 1992. godine. /Prilog Odluka kao sastavni dio zapisnika/.
2. Uredbu sa zakonskom snagom o primjeni zakona o Narodnoj banci Bosne i Hercegovine za vrijeme ratnog stanja ili u slučaju neposredne ratne opasnosti. /Prilog Uredba kao sastavni dio zapisnika/.

Sjednica je prekinuta u 12,30 sati, a nastavljena u 16,00 sati, sa istim dnevnim redom.

Tačka 3.

Stjepan Kljuić je istakao da u Predsjedništvu ne funkcioniše Služba obezbjeđenja, zgrada Predsjedništva nema vode, ne održava se potrebna higijena, radnici ne dolaze na posao, pa traži da glavni tajnik napravi inventuru poslova i zadataka koje treba obaviti.

Alija Izetbegović je predložio da o pitanjima koje je predložio Kljuić raspravi Komisija za organizaciono-kadrovska pitanja.

Predsjedništvo je zaključilo da Komisija za organizaciono-kadrovska pitanja sagleda sastav radnih tijela Predsjedništva i da

na mjesto prof. dr Nikole Koljevića i prof. dr Biljane Plavšić u radna tijela Predsjedništva predloži prof. dr Nenada Kecmanovića i prof. Mirka Pejanovića, s tim da dr Kecmanović i dr Pejanović sami predlože u kojim bi radnim tijelima željeli raditi. Također da se u Savjetu za opštenarodnu odbranu izvrši zamjena generala Kukanjca. Zaključeno je da Komisija za organizaciono-kadrovska pitanja ovaj prijedlog što prije pripremi i utvrdi prijedlog odluke za jedaru od narednih sjednica Predsjedništva.

Tačka 4.

Jure Pelivan obrazložio je prijedlog moguće liste za sastav Vlade RBiH.

U diskusiji su učestvovali:

- **Alija Izetbegović smatra da listu treba izbalansirati u nacionalnom sastavu, jer je Muslimana predloženo preko proporcije, zato da misli da Muhamed Filipović ne bi prihvatio kandidaturu za ministra, da je iz opozicionih stranaka predložen veći broj nego što bi trebalo ustupiti mjesto opoziciji, posebno kada se radi o dva predložena potpredsjednika iz opozicije, pa je predložio da se pozovu još jednom predstavnicima stranaka na usaglašavanje liste.**
- Sefer Halilović stavio je primjedbu na kandidaturu Bešliagića Selima za potpredsjednika Vlade, jer je odbijao uključjenje u teritorijalnu odbranu i zalagao se za nekakvu tuzlansku regiju. Istina, sada Bešliagić prihvata Teritorijalnu odbranu BiH i saradjuje sa Štabom teritorijalne odbrane.
- dr Nenad Kecmanović je istakao da je tuzlanska regija do sada uspješno poslovala, zahvaljujući i Bešliagiću, Stvorili su homogeno rukovodstvo i nemaju podjela medju strankama i narodom. Dalje prigovara na lošu nacionalnu zastupljenost.
- Jerko Doko, također, smatra da Selim Bešliagić iz Tuzle ranije nije htio saradjevati sa Teritorijalnom odbranom BiH i ima primjedbe na njegovo ponašanje prema pomoćniku komadanta Štaba TO Tuzla.
- Alija Izetbegović je istakao da ne treba na sjednicama Predsjedništva nikoga optuživati ako za to nema relevantnih dokaza.
- dr Mirko Pejanović smatra da kod izbora Vlade treba, prije svega voditi računa o kvalitetu ljudi, da ministarstva za unutrašnje poslove, odbranu i inostrane poslove treba da budu sastavljena iz svih naroda, a određene korekcije vršiti sa zamjenicima ministara i na kraju da optužbe prema Bešliagiću nisu utvrdjene.
- dr Ejup Ganić smatra da bi Uzelac mogao biti potpredsjednik Vlade i da ova lista zahtijeva šire razmatranje i konsultaciju.
- Fikret Abdić predlaže da se razdvoje resori poljoprivrede i šumarstva, da se Ministarstvo izbjeglica spoji uz Ministarstvo

za rad, ne prihvata optužbe na Bešliagića, a daje prednost Hasanu Bečireviću za potpredsjednika Vlade.

Predsjedništvo je zaključilo da se rasprava nastavi na narednoj sjednici Predsjedništva, a da se takodje obave konsultacije sa predstavnicima stranaka, te da predsjednik Vlade obavi razgovore sa predloženim kandidatima.

Tačka 5.

Ejup Ganić je informisao Predsjedništvo o razgovoru sa Mekenzijem, o Aerodromu, te predložio da se Predsjedništvo pismom obrati narodu SAD o stradanjima naroda u BiH, konklorima i izbjeglicama. Smatra da grad Sarajevo može proglasiti ratno stanje pa i drugi gradovi u BiH.

Dr Mirko Pejanović predložio je da grupa za izradu Platforme do sutrašnje sjednice pripremi pitanja za Platformu, zatim da na vrijeme dobijemo informaciju o vojnoj situaciji. Iznio je slučaj Miće Rakića i pretres njegovog stana, odnosno prigovore da se vrši pretres samo stanova iz reda srpskog naroda, te inicijativu za razgovor sa Krajišnikom u UNPROFOR-u, ali samo po zaključku Predsjedništva.

Predsjedništvo je zaključilo da se na narednim sjednicama Predsjedništva kao prva tačka podnese kraća informacija o stanju odbrane u Republici, a da se za izradu Platforme za dva dana sačini inventura pitanja koja će obraditi Platforma. Oko slučaja Rakića organi koji vrše pretres morali bi vršiti selekciju lica prema kojima se vrši pretres, jer nam nije u interesu da stvaramo nezadovoljne ljude od čestitih porodica.

Takodje je zaključeno da Štab TO da uputstve svojim jedinicama o vršenju službe.

Mariofil Ljubić je predložio da se razgovor sa Krajišnikom ne obavlja sve dok se on ne ogradi od terorističkih postupaka SDS i slučaja u Miškinovoj ulici.

Dr Ejup Ganić je predložio da dr Pejanović i dr Kecmanović razmotre ličnost koja bi mogla biti kandidovana za predsjednika Skupštine Republike Bosne i Hercegovine iz reda srpskog naroda.

Sefer Halilović je istakao da bi se razgovor sa Krajišnikom veoma štetno odrazio na branioce Republike.

Alija Izetbegović smatra da bi trebalo donijeti Odluku o proglašenju ratnog stanja ako bi se njome dobio efekat na vojnom polju, neovisno od toga kako bi drugi posmatrali tu

Odluku. Uz tu Odluku podrazumijeva i Naredbu o mobilizaciji pa je zaključeno da se o Odluci o proglašenju ratnog stanja i mobilizaciji nastavi rasprava na narednim sjednicama, a dotle da ovo pitanje dobro izuči Štab i Ministarstvo odbrane. Posebno treba da izuče pitanje razlike između neposredne ratne opasnosti i ratnog stanja.

Avdo Čampara je istakao da se može proglasiti mobilizacija i bez uvođenja ratnog stanja.

Jerko Doko je istakao da u Mostaru, Bos. Brodu i Foči je praktično teško ratno stanje i da te opštine moraju odmah proglasiti ratno stanje.

Mariofil Ljubić smatra da proglašenje ratnog stanja obezbjeđuje veću disciplinu i red u odbrani.

Dr Mirko Pejanović zatražio je da štab odnosno Ministarstvo odbrane daju odgovor, ako se proglaši ratno stanje, šta će biti sa razgovorima za Aerodrom, vojnu pomoć, naše odnose u svijetu, prelazak privrede na ratnu privredu, imaju li obezbijedjene organizacione i kadrovske pripreme, koji su vojni zadaci nakon zavođenja mobilizacije i kakav je odnos prema neprijatelju i jednom narodu kojeg je neprijatelj zaveo.

Sjednica je završila sa radom u 21,30 sati, a imala je prekid od 15,00 do 17,00 sati.

GENERALNI SEKRETAR
PREDSJEDNIŠTVA
RBIH
Mile Akmadžić

PREDSJEDNIK
PREDSJEDNIŠTVA
REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE
Alija Izetbegović

" ... da se uspostavi sistem vlasti u Republici tamo gdje ona ne funkcioniše, a on de fakto de jure ne funkcioniše u najvećem dijelu teritorije "

Magnetofonski snimak 119. sjednice Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine, održana 14. Juna. 1992. godine

Sjednica je počela u 11,00 sati. Sjednicom je predsjedavao član Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine, Stjepan Kljuić.

STJEPAN KLJUIĆ: Ja predsjedavam sjednicom dok on ne dodje, i da prvu tačku dnevnog reda stavimo za kasnije, dok on dodje. Molim pred sobom imate dnevni red. Tačka 2. Razmatranje prijedloga Odluke o proglašavanju ratnog stanja. Čini mi se da 2. i 3. tačka su vezane, pa bih molio gospodina Sefera Halilovića da iznese svoje obrazloženje, a kao repliku već sada na ovo pitanje, dobili smo pisanu primjedbu gospodina Fikreta Abdića pa emo kasnije o njoj. Izvoli, Halile.

SEFER HALILOVIĆ: Ja nemam ništa novo da kažem. Ja sam, odnosno štab teritorijalne odbrane BiH na čijem sam čelu ja sasvim slučajno, mi smo u pismenoj formi Predsjedništvu podnijeli zahtjev za proglašenje ratnog stanja. I tom zahtjevu nalazi se i obrazloženje. I uz taj prijedlog za uvođenje ratnog stanja mi smo predložili još da se donesu dvije uredbe. Naredba o opštoj mobilizaciji i naredba o zavodjenju ratnog stanja. Prema tome, tu zaista nema ništa novo sem ovog što piše. Zvali smo pravnike da nam to obrazlože. Ima razlike u funkcionisanju vlasti i u funkcionisanju pravnog sistema i u rasporedu, odnosno stavljanju kompletnih potencijala države BiH za odbranu. To smo sve

napisali i materijal dostavili. I drugo, bilo bi vrlo korisno i svrsishodno ako bi se na ovom predsjedništvu, pošto je to i državni i politički i vojni organ kao vrhovna komanda mogao donijeti - mogla donijeti ona politička platforma o kojoj smo govorili. To je onaj minimum zajedništva da se zna za kakve ciljeve, u kakav rat ulazimo i za kakve ciljeve se borimo. **I da možemo vojnicima odnosno borcima objasniti za kakvu se državu - Bosnu bore.** Onda bi to bio zaista pun pogodak. A imate pravo izuzetno je snažan zahtjev boraca, gradjana, naroda da se što je moguće prije proglasi ratno stanje jer defakto i de jure ratno stanje postoji na cijeloj teritoriji BiH. I bio je zahtjev ovdje u Predsjedništvu od članova Predsjedništva da se iznese presjek vojne situacije na teritoriji Republike BiH - ja sam zato spreman mada mi zato treba jedan sat. Pa sada mislim po regijama i jedan opšti zaključak koji je rezultat rada Štaba našeg. To je kada se takav zahtjev ispostavi onda je to za nas izuzetno veliki posao pored ovog redovnog posla. Jedan sat, satipo mi treba da ovo iznesem ako ste spremni da slušate.

STJEPAN KLJUJIĆ: Dobro, to je posebno. Mi svi želimo i da čujemo i da nas izvjestite, ali mislim da to treba na neku od narednih sjednica.

HALILOVIĆ: Uglavnom sam spreman da podnesem

STJEPAN KLJUJIĆ: Možeš li ti nama objasniti šta mi dobivamo, pošto ja imam osjećaj da je ovo naredjenje i ova odluka vezan prije svega na unutarnjem planu. A ne na vanjskom. Znači mi tražimo proglašenje ratnog stanja, da bi mogli tamo postaviti vlast tamo gdje ona ne funkcioniše da bi mogli mobilizirati ljude, da bi mogli uvesti jedan red, da bi napravili listu prioriteta da bi gradovi i komunikacije funkcionirale. Naravno, ta odluka bi nizala određene negativne implikacije, kada je u pitanju međunarodni faktor. Jer je očito da međunarodna zajednica želi da se ovdje smiri i da nam pomogne itd. U slučaju da mi proglasimo to možda bi Zapad rekao neka oni ratuju itd. To je jedna stvar. Ali što se tiče unutarnjeg plana mi tu nemamo izlaza gospodo, ja ne znam šta bi još moglo pojačati ovaj rat - samo bi još avijacija mogla sa razornim bombardiranjem. Inače sve od zla rala kojeg mi imamo ono je već prisutno kod nas. Nemamo hrane, nemamo vode, artiljerija nas tuče blokirani smo. Dakle, ratno stanje je izrazito. Pa bih ja molio možda na tom planu da nam objasniš domaći dio, a međunarodni da vidimo da procijenimo.

MIRKO PEJANOVIĆ: Izvinjavam se na ovom međunarodnom planu Stjepane ja sam tražio odgovor od predsjednika države, ministra vanjskih poslova i našeg člana P /ne čuje se/. To nije

vojno pitanje da se opredijeli nakon prijedloga, nakon saznanja koje bi moglo imati ta tri čovjeka koje u ime ovog predsjedništva imaju uvid u to. Pa bih molio da se to ima u vidu, to sam ja već pitao. Drugo veoma mi je drago da komandant uvažava i tada zahtjev da je minimum političke platforme zaštićen kako ćemo izaći iz ratne rane, potreban i za borbu, preduslov za borbu i izgled borbe, i treće - ja bih u sklopu donošenja odluke molio da ostane jedan prosjek procjene sadašnje i odvijanje vojne situacije. Pri tome mislim i na onaj prostor u Republici koji nije pod kontrolom jedinstvene države Bosne i Hercegovine. I posljednje ja bih molio da raspravu vodimo, a da odluke ne donosimo bez predsjednika o ovako krupnom pitanju, poštujući predsjedavajućeg.

STJEPAN KLJUJIĆ: Hoćeš li ti Halile sada ti si se znači ograničio samo na unutarnju dimenziju ove odluke. Vi pretpostavljate garantirate da bi stvari funkcionira mnogo brže i efikasnije ukoliko imate li potencijala materijalnog da prihvatite ljude u slučaju opće mobilizacije.

SEFER HALILOVIĆ: **Proglašenje ratnog stanja nama se samo stvaraju povoljnije pretpostavke da se uspostavi sistem vlasti u Republici tamo gdje one ne funkcioniše, a on defakto de jure ne funkcioniše u najvećem dijelu teritorije.** Znači stvaraju se pretpostavke, proglašenje ratnog stanja mi automatski ne uspostavljamo kompletan sistem vlasti kako je predviđeno ratnom šemom, nego se stvaraju pretpostavke za funkcionisanje vlasti na cijeloj teritoriji BiH a te pretpostavke koje se stvaraju samo omogućavaju da lakše izdrže i uspostave sistem vlasti i da od ovog potencijala sa kojima država BiH raspolaže da ga stavi u lakšu i bržu funkciju odbrane. I da za sada sa ovom mobilizacijom koja je u toku ovih 10 opština u Sarajevu, odnosno na prostoru sarajevske regije, jedan dobar dio tih potencijala je već stavljen u funkciju odbrane. Medjutim, još uvijek ima otpora koji mi mislimo da bi lakše uspjeli slomiti. A mobilizacija je samo jedan od segmenata. Od segmenata kada je u pitanju ratno stanje odnosno vodjenja oružane borbe. Dakle, to što imamo to ćemo lakše staviti na taj način. Biće sigurno i u tom slučaju proglašenje ratnog stanja, biće vjerovatno biće odmetništva u svim redovima sa kojima ćemo se nadam se brže i lakše suočavati. Mi samo mislimo da ćemo sa - i u to smo duboko uvjereni da je pitanje ratnog stanja nužno i neophodno pod hitno, što je moguće prije proglasiti. Da je nužno i neophodno pod hitno donijeti minimum političke platforme na kojoj se treba voditi oružana da se uspostavi sistem vlasnika ako je to predviđeno ustavom, ništa van ustava. Ništa van zakona i ništa van ovog predsjedništva republike BiH da se ne može dešavati i odvijati. I da ćemo na taj način stvoriti povoljnije pretpostavke za uspješno vodjenje oružane borbe koja je u velikom

zamahu na cijeloj teritoriji Republike BiH da ćemo to lakše i brže riješiti na takav način. **Jer zapravo da smo išli sa proglašenjem ratnog stanja odmah kada je Republika BiH napadnuta mi smo i sada čvrstog uvjerenja da bi posljedice dosadašnjih dejstava okupatora i ekstremnog krila SDS odnosno ovih domaćih četnika kako se to u narodu odomaćio termin. Da bi posljedice bile daleko manje.** Da je onog časa kada je Slavonski Brod, odnosno Bos. Brod a kasnije Bijeljina napadnuta da smo tada išli sa proglašenjem ratnog stanja, mi smo tada bili mišljenja da to treba odmah uraditi i suprotstaviti se agresoru koji je tada bio isto tako restriktivan isto jak, ali za kojeg su postojale više pretpostavke. Zakašnjem sa proglašenjem ratnog stanja i donošenjem odluke o jednom opštenarodnom ustanku išli na ruku agresoru. Pa je on primijenio vrlo lukavu taktiku. Tamo gdje je opšta jedna načelna strategija je bila - da tamo gdje je jači da on tamo udara pesnicom i sa punom jačinom snagom, a tamo gdje je slabiji on zagovara dogovore i pregovore. **Na našu veliku nesreću jedan dobar dio u ovih državnih rukovodstava na nivou opština, regija nije se snašao u tom na početku.** Iako smo se mi žestoko se borili da to politički razjasnimo. I zato nam je i tada trebala ta politička platforma. Da to politički razjasnimo. Pa smo imali vrlo tragičnu situaciju na području zeničke, odnosno tuzlanske regije, imali smo vrlo tragičnu situaciju čak na području Istočnobosanske regije, kada je u pitanju Višegrad, Foča, Čajniče sve do Goražda. Imali smo dosta problema i na ovom području sarajevske regije. Ja ću vam samo kratko navesti vrlo ilustrativno navesti dva primjera. Mrkovića, odnosno Podhrastova 2. U selu Mrkovića. i Ilidže. Tamo gdje je za kada je i došlo do rasjecanja odnosno odsjecanja Ilidže za Istočnu akciju je trebalo odprlike manje od 100 boraca da se ta prva jedinica ekstremista SDS-a razbije, a sada će nam to trebati više toliko žrtava da bi se ta.....

Medjutim, ne treba ići na oružanu borbu, da se sa komšijama živjelo da se sa komšijama živi, a kada dodje i to su činjenice defakto trebalo je to na neki način podržati. Medjutim, ekstremi su znali za tu stvar, pa su onda podgrijavali. Onda su doveli nove snage svježe snage, kad i domaće kad i komšije nisu više mogle pa se više nijedni više nisu odlučivali oni su pr... onih koji su došli sa strane i podržani normalno s onim koji su. Dakle, od svega ovoga - da ne duljim da vas ne zamaram suština je da se što je moguće prije treba proglasiti ratno stanje. Mi sa proglašenjem ratnog stanja nećemo ništa riješiti. Mi nećemo dobiti nijedan novi top, novu pušku. Mi ćemo samo stvoriti pretpostavke da ono što imamo od tih potencijala za odbranu zemlje da ih uključimo u funkciju. Kada je oružje u pitanju odnosno cio sistem vlasti se efikasnije i brže uspostavi i da se kompletan potencijal države Republike BiH stavi u odbranu zemlje od vanjske agresije i s ovim domaćim koji su stavljeni u funkciju te politike i te agresije. A

pravnici su to neki dan ovdje razjasnili i objasnili i dali u pisanu formu. I ja ovaj materijal koji je gospodin Abdić dao ja samo shvatam kao podršku tom zahtjevu. Mislim da je na talasu podrške zahtjeva da se uvede ratno stanje, ja sam uspio to sada pročitati, mislim da je to izuzetno korektno napisano, i da je to stvar o kojoj se moreno izjasniti. S tim što bi još bilo izuzetno korisno, izuzetno dobro ako se može postići minimum tog političkog konsenzusa za koje ciljeve koji su to politički ciljevi na osnovu koje bi pozvali svi građane Bosne i Hercegovine da se priključe u jedinice oružanih snaga BiH. Mi smo pripremili svu potrebnu dokumentaciju, koja je je potreba da se usvoji i da se predje sa ovog termina „teritorijalna odbrana“ na ustavno određene "oružane snage Bosne i Hercegovine". Da se pozovu svi građani da se uključe u oružane snage BiH i daju svoj doprinos oružanoj borbi do konačnog oslobodjenja cijele teritorije BiH.

KLJUJIC: Dobro, hvala. Izvolite. Senatore, vas ćemo dvojicu morati razmjestiti, već duže je primijećeno da...

AKMADŽIĆ: Ja bih samo proceduralno ovo što je rekao g. Pejanović. Mislim da uvjetno donosimo odluke i sve, da g. Pejanović upozna predsjednika. Ako se on složi, da ne otvaramo ponovnu raspravu. Je li tako?

KLJUJIC: Mi ćemo sigurno iskristalizirati ove stavove. Izvoli, Fikrete.

ABDIĆ: Ovo je moj pismeni podnesak. Ima za cilj da, prije svega, podrži ovu jednu i drugu mjeru. Uz napomenu da se izvede i jedan zaključak, jedan rezime na bazi kog je potrebno obezbijediti tu podršku, ali uz napomenu da o tome, o terminu, moje izjašnjavanje je odmah i moje istovremeno usmeni pristanak. Može biti u vrijeme u koje mi ocijenimo da treba da donesemo i odluku o mobilizaciji i odluku o zavodjenju ratnog stanja. Ono o čemu ja nisam tu pisao, a što je pokrenuto sa onim pismom u prilogu kojeg su nama dostavljene ove dvije odluke, a to je ono funkcionisanje i uključivanje vojnog savjeta u Predsjedništvo. Mislim da to, ne da mislim nego ne dolazi u obzir, jer zna se u ratnim uslovima ko je Predsjedništvo. To je ovo što smo mi uradili - to je predsjednik Skupštine, odnosno Vlade. To je jedno. Drugo, protivim se i pomisli oko tih vojnih sudova. Moram da kažem da je već u Cazinu bio neki vojni zatvor pa sam ja zadužio pomoćnika za pravosudje BiH da se on angažuje i sa predsjednikom suda i da vide to pravno. Da ne pravimo neko kino koje je nama nepotrebno, jer u ovim situacijama i tim pojedinim regijama i općinama odgovara da imaju neke svoje vojne institucije, koje se ne uklapaju u sistem nekakvih vojnih institucija u državi BiH. Ja sam inače protiv tih vojnih sudova i mislim da mi je drago da je i

pravno u pravosuđu BiH to potvrđeno kao ispravan koncept, jer se to uklapa u ovu našu regulativu koju smo donijeli ovdje već u Predsjedništvu, a to znači da afirmišemo redovne sudove, s tim da vodimo računa da oni moraju biti daleko efikasniji nego u mirnodopsko vrijeme, da ljude moramo odabrati prave, ljudima dati šansu - svima. Ako ne daju rezultate, onda ih moramo brzo mijenjati. I da oni stvarno moraju raditi po zakonu. Uz napomenu da mi već 50 godina mijenjali su se razni mandatori i razne vlasti su bile kod nas, ali uvijek se svi zalažemo za nezavisno sudstvo, ali to nismo nikad ostvarili. Sada nam je to, po meni, više nego ikad potrebno. A to znači da sudija i sudsko vijeće ne može da radi šta hoće, nego da mora raditi isključivo po zakonu, jer to će privlačiti ili odvajati ljude od nas, a naš je cilj u svakom slučaju da naše odluke, naše mjere, naše aktivnosti privlače ljude u ovaj pokret za oslobađanje države BiH i uspostavljanje na pravi način civilne vlasti. Također se zalažem da civilna vlast živi u svim dijelovima Republike i ona, u skladu sa mjerama koje vladaju u ratnom stanju, treba da obavezuje postojeću civilnu vlast. U izuzetnim slučajevima, ako to ne funkcioniše, mi možemo ići i na poduzimanje i drugih mjera, ali u svakom slučaju moramo forsirati da egzistira demokratija još više i civilizacijske metode. Jer će nas po tom svijetu mjeriti. A pogotovo ljudske slobode i prava građana. Uz velike ciljeve koje nikad ne smijemo zapostaviti, a to je da ostvarimo oslobađanje države BiH. Evo, toliko.

KLJUČ: Hvala.

HALILOVIĆ: Stav našeg glavnog štaba je da mi uopšte ne insistiramo, ne tražimo, odnosno mi smo protiv posebnih vojnih sudova. Mi se zalažemo samo da se uspostavi pravni sistem koji će sankcionisati ovaj dio krivičnih djela koji se odnose na odbranu zemlje. I ja sam taj stav vrlo precizno izložio g. Ragužu i taj naš stav glavnog štaba je ukomponovan u ovo o čemu ste vi govorili. Dakle, mi smo kao glavni štab - naša projekcija budućih oružanih snaga jeste da se unutar naših oružanih snaga ne stvara poseban organizam kao što je bio u prošlom sistemu - vojnih sudova, vojnih odmarališta, vojnih itd. Dakle, sve ono što je moguće otkaćiti od vojske i dati društvu i nema ni jedan razlog zbog čega bi meni posebno, kao pripadniku OS BiH sudio vojni sud zato što sam ja napravio saobraćajni prekršaj. Mislim, toliko se išlo u te gluposti, da to sad izgledaju gluposti. Dakle, naš stav je apsolutno da sve ono što se može otkaćiti da se da u civilnu odnosno građansku opciju, a da glavni štab i onaj dio ostane samo onaj dio koji je čak i jedan dio da ostaje samo onaj dio koji je isključivo vezan za oružane snage. Ono što je najneophodnije. Da se ne stvara sistem u sistemu koji će biti, koji je izvan sistema i koji je uradio ovo što je uradio. Sad ovo iskustvo nam se ne bi smjelo

ponoviti. Dakle, naš stav je vrlo decidan po ovom pitanju. Samo da se osposobi pravosudni sistem, odnosno da sankcioniše ono što se ne uklapa u sistem odbrane zemlje. Mislim da je naš stav vrlo precizan po tom pitanju.

...

LJUBIĆ: Ja bih govorio u vezi ove dvije -odluku i naredbu. One jesu vezanu, a u stvari nisu toliko vezane. **Mislim da bi o naredbi trebali raspraviti i svakako danas donijeti odluku da se proglašić opća javna mobilizacija za teritoriju Republike BiH.** To bih dao za pravo svim građanima da se stave u službu, a dala bi za pravo komandi da iz sve može pozvati i jednako tretirati, ako se ne odazovu, isto prema njima postupati kako se ne bi dešavalo ovo što se sad dešava da se jedni ovako tretiraju, drugi onako. Da iz tog razloga dolazi do ovog nejednakog. Većinom ovo što sada brani, to su najviše dobrovoljci. Uglavnom su to ljudi koji su se sami prijavili. S druge strane, to bi bilo pozitivno jer bi ovakvu naredbu mi poslali i na druga mjesta širom Republike. Onda i u susjedne države gdje se stvorio vrlo veliki broj vojnih obveznika iz BiH i jednostavno, kad završi ovo sve, a ovo će završiti prije ili kasnije, doći će kao neki oslobodioci i normalno tretiraće se isto. Mislim da ova naredba i njih obavezuje da se vraćaju, a obavezuje i one okolne države kojima budemo poslali ovo da izruče te ljude sa svoje teritorije i da ih uključe aktivno u obranu. Posebno ovo naglašavam i za naše ljude koji se nalaze vani, koji možda neće trebati da se stave ovdje na raspolaganje, ali ćemo ih uključiti drukčije - da materijalno pomažu vođenje oružane borbe. Sa ovim proglašavanjem ove opće mobilizacije mislim da, i nakon određene rasprave o uvođenju ratnog stanja i da će i ovo biti jedan od preduvjeta za uvođenje ratnog stanja. Ja sam osobno za proglašenje ratnog stanja. Ne smatram radi mene da puno treba - ljudi će to obaviti tako i tako. Nego radi onih koji se sad bore i onih koji ginu i radi onih koji su poginuli bez ikakvog oružja, bez išta. Mislim, oni se više pitaju šta mi čekamo. Nama je jasno da smo u ratnom stanju, ali njima nije jasno. Mislim da bih glasao za ovu odluku o proglašenju ratnog stanja.

KLJUIĆ: Ima li još neko?

PEJANOVIĆ: Prvo bih zamolio komandanta - opšta mobilizacija je djelimično u toku i izvodi se u Sarajevu. Izvodi se na osnovu ranijih odluka i na osnovu normative koji imamo za stanje neposredne ratne opasnosti, je li tako? I opštu mobilizaciju možemo li izvesti i na širem prostoru Republike ili cijeloj Republici na bazi ovih dosadašnjih dokumenata? Možemo li u istoj mjeri kao i u ratnom stanju?

HALILOVIĆ: Možemo.

PEJANOVIĆ: Što se tiče ove mobilizacije, ja sam za nju i zato sam da se ona, po procjeni i predlogu naše komande vojne, dakle Štaba TO, izvodi na cijelom ili djelimičnom prostoru, ovisno od kapaciteta štabova da je sprovede. Jer, mobilizacija je složen postupak. Ali bih samo zamolio komandanta, dakle, za nju sam, da se izvodi po programu Štaba, našoj odluci, ali sam i za dodatno objašnjenje komandanta na koji efekat ćemo moći očekivati na teritoriji koju ne kontroliše jedinstvena vlast BiH - dakle granični prostori i prostori gdje uopšte nemamo kontrolu. To bih molio u nastavku kasnije da čujemo procjenu samo. Dakle, za to sam. Za uvođenje ratnog stanja sam, takodje, za "da". Ali, u paketu. Sljedeće - broj jedan u paketu je ono što je i sam komandant predložio, da to riješimo prije opšte borbe. Jer ratno stanje i opšta mobilizacija jednako je organizovanje opšte odbrambenog svenarodnog rata u BiH čiji je organizator državno rukovodstvo ove zemlje. Taj rat onda mora imati jasno definisane prepoznatljive političke ciljeve za sve građane i za pripadnike svih naroda u BiH i on se razlučuje u koji nisu ili jesu zato. Prema tome, u paketu. Ja osjećam da je vama problem to ne mali. Mislim da vam nije problem da brzo dovršimo, možda i sutra, i da to kao element u paketu imamo. Tačka dva u tom paketu su precizno određeni vojni ciljevi. Zajedno politički i vojni ciljevi su strategija vođenja rata koju mi definišemo u potpunosti, što se tiče vojnih ciljeva ja očekujem da se na stranici može kazati i da ima verifikovano kroz ovu odluku u paketu da su naši vojni ciljevi - broj jedan: oslobađanje cijelog prostora, zavodjenje jedinstvene vlasti na cijelom prostoru i uništenje neprijatelja po etapama procjena da će u Sarajevu to trajati duže, tuzli već manje, Mostaru završeno, itd. Karta, molim lijepo, da se vidi. Pod tim paketom podrazumijevam i tačku jednu u kojoj stoji naša procjena i odgovor na međunarodni odnos, odnos međunarodne zajednice prema našem ratu - tretman rata u međunarodnoj zajednici. Ja se osjećam nekompetentnim dana to pitanje dam odgovore, ali sam postavio pitanje. Žao mi je, Ejup je izlazio, žao mi je nema predsjednika, žao mi je nema nikog iz Ministarstva vanjskih poslova, ja ne mogu glasati za tu tačku dok ne čujem procjenu. A moja procjena je sljedeća - da li će zahtjevi za međunarodnu vojnu intervenciju biti time dovedeni u pitanje, biti ojačani. Dali će time tretman rata biti da postoji odbrana od agresije ili će nas prevesti u građanski rat. Molim vas. To je vrlo krupno pitanje. Molim da se tu podupremo snagom znanja i snagom informacija onih ljudi koji vladaju uvidom u odnos međunarodne zajednice prema ovom pitanju. Dalje, u tom paketu jedna tačka mora biti. Ona će političkom platformom morati biti riješena. Kako ćemo se opštim pozivom odnositi prema rješenju pridobijanja, odnosno prema problemu

pridobijanja značajnog dijela srpskog naroda, naročito u gradovima, koji nije još niti se aktivno uključio u odbranu niti je plijen ovih što sa brda tuku? Time ćemo mi spasiti jedan, definisati jedan odnos i spasiti mnoge ljude koje moramo spašavati za zajedničko i opšte dobro. I posljednje u tom paketu mora biti odgovor je li mi pregovore lisabonske anuliramo ili ne. Koje pregovore mi priznajemo? Koje ćemo priznavati ubuduće? Evo zašto? **Zato što sveopšta građanska borba za pravo na mir i slobodu, za cjelovitu, nedjeljivu, suverenu, međunarodno priznatu BiH kao građansku državu nije isto što i borba za tri kantona sa nekoliko zajedničkih...** Koja su u toku sa prekidima. I posljednje u tom paketu su još dva momenta - jedan je da štab predloži kakvu će organizaciju imati u ratnim uslovima proširenu, sadašnju. Može li se proširiti više sa kadrovima iz srpskog profesionalnog oficirskog kadra koji nije otišao ni na jednu stranu još, i naravno tu je i vojni savjet ljudi koji će predlagati primjenu konkretnih odluka o upotrebi oružane sile. I tu je, naravno, u tom paketu i pitanje ratne lokacije Predsjedništva i mogućeg angažovanja članova Predsjedništva na ratnim lokacijama u upotrebi, u koordinaciji upotrebe vojne sile. I najzad, u tom paketu što ja razumijem stvar, jesu materijalne pretpostavke. Mi sada nemamo dovoljno municije, nemamo dovoljno oružja, nemamo izgleda uopšte goriva. Po svemu, kako ćemo voditi rat to će biti partizanski rat, živa sila u njenoj mobilnosti. Morali bi da vidimo, i to Vlada mora da odgovori već sutra, za to će nam trebati dan-dva da pripremimo i paket usvojimo, možemo li dobiti međunarodni ratni kredit i od koga? Taj ratni kredit treba da riješi osnovne pretpostavke da rat vodimo. Zato mislim da bi bilo dobro da svi iznesemo i prijedloge i razmišljanja i ocjene i procjene i da možda radimo timski do sutra, da sutra u toku dana završimo sa ovim. Naravno, tu ima još jedno pitanje koje sam zaboravio kazati, koje Vlada mora predložiti u paketu, to je tačka koja privreda i kako će u ratnim uslovima, kao ratna privreda, funkcionisati. Na prostoru kojim sad vladamo i onim kojim ćemo ovladati i vladati. Naime, to se zna. Imamo čak i iskustvo Hrvatske to je svježije. Oni su obustavili neke procese proizvodnje, neke su uspostavili. Neke su u samom ratu - bile su u funkciji rata. Evo, ja sam sa ovoliko htio da pomognem, a sa ovoliko sam htio i da budem odgovoran kao član Predsjedništva za jednu od najkrupnijih, najstroženijih i najtežih odluka koje ovo Predsjedništvo može donijeti.

KLJUČ: Hvala.

ABDIĆ: Ja bih samo jedno pitanje Avdi, prije formalnog odlučivanja o tome da li ćemo donositi neku od ovih odluka ili ne, da li formalno pravno ovo pred Predsjedništvo, odnosno sada pred Skupštinu izlazi štab, Ministarstvo odbrane ili Vlada ili je ustvari

redosljed Štab, Ministarstvo odbrane pa Vlada ili Vlada pred nas sada kao tijelo koje zamjenjuje Skupštinu? Da i sa tog stanovišta ne bi, pošto vidim predloge za čekanje, da to barem sada, nisam to mislio ni predlagati, ali vidim da diskusija ide u tom pravcu pa možda da to vidimo.

HALILOVIĆ: Zahtjev za uvođenje ratnog stanja i javnu mobilizaciju je zajednički Štaba i Ministarstva odbrane. Dakle, mi i Ministarstvo odbrane, pa smo onda zajedno štab i Ministarstvo odbrane.

ABDIĆ: Ne, da li je Vlada i vi ili Vlada prema nama?

ČAMPARA: Što se tiče odbrane i bezbjednosti i da radi Skupština, ovu bi odluku donosilo Predsjedništvo ne bi je donosila Skupština. Niti bi je donijela Vlada već Predsjedništvo. Jer Predsjedništvo, po Ustavu, - izričito nadležno za pitanje odbrane zemlje. Medjutim, bilo bi...

PEJANOVIĆ: Avdo, izvini, možeš li malo stati. Ali za odluku o ratu i objavu rata, to je skupštinsko.

ČAMPARA: Bilo bi normalno da sada, sad ću sve reći, o ovoj platformi, s obzirom da Vlada nije ni u čemu izgubila ni jednu svoju poziciju koju je imala u mirnodopskom i koju ima sada, ona radi. Drugo je stvar sada kako radi - dobro ili loše, da u to ne ulazimo. Ona ima sve ingerencije i bilo bi normalno s obzirom da je Ministarstvo za narodnu odbranu, ministarstvo Vlade, da je ovaj materijal recimo prošao i kroz Vladu, da je prošao i kroz Savjet za narodnu odbranu Predsjedništva i da onda čitav taj materijal, izdiskutovan sa svih strana, dodje na Predsjedništvo jer je krupna odluka i da se donese. Govorim isključivo o proglašenju ratnog stanja i opšte mobilizacije, iako se opšta mobilizacija može proglasiti bez proglašenja ratnog stanja i da ima sva dejstva. Ali psihološki, kako hoćete, ratno stanje ima neko veće značenje. A što se tiče same Skupštine, molim vas, Skupština bi prije donošenja odluke o proglašenju ratnog stanja raspravljala o pitanjima spoljne politike pa bi ono pitanje o kojem je Mirko govorio u toj opštoj raspravi o spoljnjoj politici, kako bi ta odluka recimo djelovala na svijet, kakav bi imala povratni uticaj i sve to. Skupština bi o toj tački morala raspravljati i zauzeti neke svoje stavove, a onda Predsjedništvo, iako je šef Republike, u duhu te rasprave skupštine, morala bi da oslušne i da donese takvu odluku. Prema tome, u Ustavu decidno piše da Skupština raspravlja o pitanjima, razmatra pitanja spoljne politike Skupštine. U tom kontekstu sam ja i Mirka razumio da je Skupština morala da sasluša ekspozice bilo predsjednika Vlade, bilo ministra za inostrane poslove, kakve bi ta

odluka reperkusije mogla imati i šta je ta politika u odnosu prema svijetu i svijeta prema nama i Skupština bi vjerovatno zauzela neke stavove, a odluku samu kao odluku donijelo bi Predsjedništvo.

KLJUJIC: Hvala ti. Znači, Predsjedništvo je to koje donosi odluku, a sve treba isfiltrirati prije toga. Ja, koliko vidim sadašnju situaciju, mislim da smo bliži sada da donesemo danas odluku o mobilizaciji. A da odluku o ratnom stanju, o kojoj se svi slažemo ovdje, treba napraviti na osnovu elemenata. Kad govorimo o elementima koje je Mirko iscrpno iznio, mislim da ovu platformu trebamo ubrzati, ali ona po meni nije neophodna da bi se ovo donijelo. Evo zbog čega. Treba proglas borcima dati. A proglas borcima možemo dati iz onog materijala koji je BiH podnijela EZ u pismu za priznavanje. Dakle tamo, u tom tekstu, molio bih Milu da nam to negdje pronadje, stoje sve temeljne odrednice BiH kao države. To su ljudska prava, nacionalna prava, građanska, krivična, privreda, demilitarizacija kao ideal naše zemlje uklapanje u evropske norme i prihvatanje svih onih dostignuća koje je slobodni svijet ostvario. Dakle to bi bila ona temeljna, jer bojim se da ne bi u Platformi morali ići u detalje, ako budemo išli u detalje, onda nećemo se složiti prvo mi ovdje, a pogotovo se nećemo na terenu. Mislim da je neka forma narodnooslobodilačkog rata za nas prihvatljiva i da bi to mogao biti široki front ujedinjenja svih snaga. **Što se tiče lisabonskog dogovora, mislim da Predsjedništvo ne treba o tome da govori, jer Predsjedništvo nije sudjelovalo u lisabonskim razmatranjima, niti se je evropa vratila Predsjedništvu pa rekla daj da vidimo kako ćemo. Evropa je nasjela na jedan faktor nepoznavanja. Oni su mislili da ovdje imaju tri narodne zajednice da se svadjaju i onda su oni pokušali da to riješe na jedan formalistički način. Tri naroda podijelite se kao što je recimo V. Britanija svojevremeno dijelila one arapske zemlje. Mi mislim da se u to ne smijemo upuštati iz jednog razloga što je Evropa napravila mehanizam kojima nije prejudicirala stvar, nego je rekla kada se te tri stranke dogovore da se dodje u Parlament. Za nas taj problem kantonizacije dolazi tek u Parlament. Tad imamo pravo reagirati. Ono što je najvažnije - Mi se narodnooslobodilačkom borbom moramo boriti protiv etničkog čišćenja teritorija.**

FIKRET ABDIĆ: Ti misliš, ne interesuje te Lisabon, rekao si da prije toga etničko treba izučiti čišćenje, prije nego dodješ u Parlament. Kako to dvoje pomiriti?

KLJUJIC: Narodnooslobodilačkom borbom.

FIKRET: Ako idem u borbu ja moram biti načisto s tim.

KLJUČ: Ja sam budi uvjeren Fikrete na čisto. Ja mislim da svako hoće da gine za Bosnu i Hercegovinu. **Ali isto tako mi ne možemo sad prejudicirati kakvo će biti ustavno rješenje Bosne i Hercegovine.** Ja mislim da kada sve ovo završite prva će stvar biti izbori i novi ustav. Tako da mi imamo dovoljno prepreka za Lisabon. Lisabon je za sebe sam iz prepreka i ne može proći. Ali sada da mi se upuštamo u to nas niko nije pitao zato. Ja mislim da mi moramo napraviti takvu platformu da kad stavimo ove principe ljudske slobode, nacionalna ravnopravnost, građanska ravnopravnost, slobodno tržište, demilitarizacija da je to dovoljan osnov za jedan patriotski front. Ali ovo što mene posebno zanima ovdje u primjeni ove mobilizacije i ratnog stanja, jeste stvaranje uvjeta. Ovdje je dovoljno bilo o tome. Mi nećemo ništa postići ako ne budemo stvorili uvjete da se sudovi funkcioniraju. U tom pogledu Čampara je dosta radio sa ovim našim ministrom, da pravosuđe i oni su već pokrenuli tamo sistem pravosudni. Apsolutno se svi slažemo da nama ne trebaju vojni sudovi. Nama trebaju samo građanski sudovi. I ono što je zapovjednik rekao ako sada ne riješimo, nikada nećemo riješiti. Ako nama bude vojska vlast nad vlašću i ako bude imala sve ono - budite uvjereni ja sam bio neki dan u vojnoj bolnici, ljudi kažu mi nećemo da budemo vojna bolnica. Jer je već bilo onih koji su rekli e, sada ste vi teritorijalna bolnica, teritorijalne obrane. I to mi ne možemo. Jer ako građani odvajaju od usta i radi, izdržava ovu državu ; onda mora biti u najmanju ruku ravnopravan s tim vojnikom. Ako mi sada opet stvorimo odmarališta, beneficije, i onda opet državna administracija sve i mi smo gospodo iznevjerili onaj osnovni princip. Prema tome, ja smatram da mi moramo poduzeti sve prvo kada je riječ o pravosuđu. Da se napravi jedan tim koji će predočiti dokle se došlo šta treba i kako treba uraditi. Mislim da je tu nešto uradjeno zavisno od stanja na terenu stvari će funkcionirati, S druge strane mislim da je Fikret dao ovdje dobro rješenje vanjskog aspekta pitanja. Kaže ja ću evo viditi - država BiH nikome ne objavljuje rat. Jer pazite mi moramo izbjeći jednu stvar u klasičnom smislu proglašenje ratnog stanja zahtjeva identifikaciju države koja vas je napala i ne mora unići /Poljska nije objavila rat Njemačkoj, nije čak ni Njemačka Poljskoj/ ali je Poljska napravila pokret otpora i borila. I mi u toj formi moramo imati naš pokret otpora. Kako ćemo mi to - to je sada naše pitanje. I ovdje kaže, država BiH nikome ne objavljuje rat, nego samo vodi odbrambeni. rat koji je u saglasnosti sa čl. 51. Ujedinjenih naroda koja ne dira u prividno pravo i individualne i kolektivne samoobrane. Ostanimo pri tome svjesni potpune međunarodne zabrane, približavanja ratu kao načinu rješavanja sporova. U odnosu na ovaj rat spremni smo prihvatiti sve odluke Savjeta sigurnosti ujedinjenih naroda, evropske zajednice i KEBSS-a kao i drugih država koje bi nam pružile pomoć u ostvarivanju naših

odbrambenih ciljeva. Dakle, BiH prihvaća sva ona načela itd., i to fino upakujemo i ovim damo taj vanjski dio politike, znači mi ne diramo ni Srbiju, ni Crnu Goru, niti bilo koga. Mi vodimo oružani rat. A to da je neko umiješan, ko to na nas napada to već svijet zna. Mislim da smo tu jednu veliku moralnu podršku postigli. Ko je gledao onu ženu koja je vodila antenu 2, mi smo juče i reprizirali tu emisiju i vidjeli da je svijetu danas potpuno jasno o čemu se radi. Prema tome, ja jesam za platformu koja je jedan politički dokument šireg značenja. Ali sam isto tako da se iscrpe dosadašnji dokumenti na kojima smo mi gradili naš politički stav koji bi bio dovoljan za jedan proglas narodu i borcima za oslobodjenje BiH. I tu moram vam reći da ne bih apostrofirao srpski narod. Mislim samo apostrofiranje srpskog naroda dovodi njega da on bude na odredjen način da ga proziva, i da je on taj koji treba da se diferencira. Možda će se neki drugi narodi morati diferencirati. Ja bi ostavio tu građansku, patriotsku formulu - a mi međusobno moramo sjesti i dogovoriti se na način na koji bi recimo medju nama rečeno gdje to možemo uraditi da taj upravo srpski narod raslojimo. Jer je očito da ovdje nije riječ samo o bosanskim srbima nego je riječ o jednoj fašističkoj pojavi, srpskog naroda nažalost koja je tragična. Ali mi znamo da su neki narodi mnogo veći od srpskog naroda u svijetu imali istu boljku pa su našli snage da to prebole jeste da ih je to koštalo ali su ozdravili. I, mislim da na tom polju moramo politički raditi, posebno da angažiramo najuglednije ljude iz tog naroda, da to imaju kao primarnu zadaću a na nama je da stvaramo takvu političku opciju koja će otvoriti široki front srpskom narodu da se uključi u patriotski oslobodilački front. I ako dozvolite eto, ja sam u nekoj funkciji predsjedavajućeg ovdje - mislim da smo mi danas ovdje izdiskutirali i stvorili preduvjete za mobilizaciju. A što se tiče samo ratnog stanja i objave možemo prolongirati još jedan dan. S tim da se odrade ovi svi momenti na koje je Pejanović i Halilović ukazao. Evo prije svega da se formulira način oslobodilačkog rata, njegovi vojni ciljevi. Odnos sa međunarodnom zajednicom, jer mi sada ne moramo zato što proglašavamo ratno stanje dići ruke, nego naprotiv upravo zato što ima patriotska osnova našeg rata i što je ona pravična borba za oslobodjenje domovine, da vidimo šta nam međunarodna zajednica. I budite uvjereni ako bi nama međunarodna zajednica blokirala avijaciju jugo-vojske i artiljeriju rat će onda trajati nešto kraće. Nisam ja takav optimista, mislim da će duže trajati. Ali za nas je vrlo bitno da u tom ratu imamo neke principe do kojih je svima stalo. To je pitanje tih ratnih zločina, pitanje sudstva, pitanje konfiskacije imovine, pitanje zaštite imovine. Prema tome, ja sam spreman da izvijestimo predsjednika kada dodje ovdje da smo spremni danas da glasamo. Mobilizaciju, a da za opredjeljivanje ratnog stanja dobijemo dopunski materijal pa da to

PEJANOVIĆ: Da nešto ne pokvarimo, molim vas. To je samo dio odgovora - na ovaj međunarodni aspekt. Međutim, ja sada hoću da iskoristim pravo razjašnjenja - nije replika nego razjašnjenje. Meni je jako drago da si insistirao neki od ovih predloga... kakve ćemo to nacionalne odnose imati u toj zajedničkoj državi, koji će se principi poštovati - princip pariteta, princip konsenzusa, princip ovog, princip onog, princip nacionalnog vijeća. Ali ne i princip etničkih kantona. Da i to, da i iza toga stanemo, ali da se to ne postiže silom. Molio bih, to je vrlo, to odgadjanje pregovora i uvođenje istovremeno oružane sile da se pregovori ojačaju je dovelo do čega je, u krajnjem, dovelo. Uz pomoć agresorske sile koja je bila na ovim prostorima.

KLJUJIĆ: Dobro, Mirko, ja mislim da bi ti sve to trebao u ovom drugom dijelu koji će se nadopuniti. Ja se slažem s tobom. Čak mislim da treba da napišeš nešto o tome.

PEJANOVIĆ: Ja imam i napisano.

KLJUJIĆ: Odlično, umnoži i podijeli.

PEJANOVIĆ: Ja govorim da je u paketu i ovaj politički cilj koji proističe iz Platforme i zaboravio sam, izvinjavam se, da kažem da ovaj paket podrazumijeva i jednu sasvim radnu, operativnu tačku tijela radnog i člana Predsjedništva i najodgovornijeg funkcionera u Republici koji bi se zvao - ratna propaganda.

KLJUJIĆ: Dobro. Ja ću, kad dodje predsjednik, u vaše ime izvijestiti što se tiče mobilizacije da smo je prihvatili. Što se tiče ratnog stanja, potrebno je dograditi i elemente i napisati materijal, pa ćemo o tome. A vi koji imate predloge, ti si danas najduže govorio, molim te, sjedni i to napiši. Ovako kao Fikret ovdje. Pa ćemo iz ovog Fikretovog izvaditi ova dva pasusa. Izvoli Ganiću.

GANIĆ: Terminologija je jako važna. Mi svi težimo jednom cilju. Npr. neko moje zapadno iskustvo se sastoji u tome da sve mobilizacije koje su vršene, npr. one su imale za cilj - npr. mi ako proglašavamo opštu mobilizaciju na teritoriji radi sprečavanja dalje tragičnih posljedica. Npr. kad se to prevede u inostranstvu, oni kažu naravno, to zvuči logično. Pa, npr. kažemo - proglašava se opšta mobilizacija na teritoriji Republike BiH radi ublažavanja i sprečavanja daljih posljedica razaranja rata. Šta to znači? Odmah će neko skontati - žene će biti u jednom ešalonu da previjaju ranjene, odnosno da tamo gdje padne bomba rade, itd. Znači, ta finesa je jako bitna. Druga stvar kod predloga o proglašavanju rata, ratnog stanja, treba reći - Odluka o

proglašenju vodjenja NOR-a na teritoriji BiH. Znači, otprilike, tu bi mogli malo raditi na tim definicijama. Sad, što se tiče ovoga o čemu je Mirko govorio, ja se potpuno slažem. Objektivno, ja mislim da ova razmišljanja koja je Mirko ovdje iznio o prilazu, kad je u pitanju srpski narod itd. mislim da ona daju neke nove elemente i ovo što je Mirko rekao ima dobru suštinu i trebalo bi ga dalje razraditi. Jer, objektivno, imamo na jednoj strani ipak BiH, imamo jedan mali procenat tih ljudi koji radi ovu agresiju. Sad bi se moglo govoriti o toj pojavi šire, ali ja ne bih u to ulazio. **Što se tiče ovog Lisabona, mi kad budemo pravili ovaj papir, mi se moramo odrediti o tome. Ja sam se lično odredio o tome. Ja nisam nikad mogao ni učestvovati u tim razgovorima niti sam podržavao tu vrstu razgovora. Ja sam jednom tražio razgovor sa Kutiljerom gdje sam mislio na tom razgovoru da ga ubijedim u nešto da li imaju građani pravo da vide to što ti tamo vodiš prije nego što to bude novo za gotovo.** Onda smo došli - vjerovatno je on bio tom idejom, kako mi je kasnije rekao, vodjen da ponudi to Skupštini itd. Medjutim, ne ide to tako. Taj Lisabon je ohrabrio neke da pripreme stanje pa bi mi kao Predsjedništvo, ne dozvoljavam nikom da vodi globalnu koncepciju daljeg razvoja BiH izuzev Predsjedništva i Skupštine. I mi kao Predsjedništvo ako se ne odredimo kakvu BiH vidimo i ako mi odbacimo kantone, onda nema više, ne može Kutiljero doći ovdje i zaobići nas. On može tamo privatno razgovarati s nekim, ali znate, to može da bude njemu zabranjeno. Mi smo ipak državni organ koji odobrava takve razgovore na ovoj teritoriji. Prema tome, ako na ovom Predsjedništvu mi usvojimo neku vrstu...

KLJUJIC: Dobro, i ti se primičeš ratnom stanju, što znači, pripremi materijal, možeš s Mirkom zajedno, pa ćemo pročitati. Sad se ponavlja.

GANIĆ: Ja bih samo to što je možda novo u mojoj diskusiji, a to je da se kaže - Naredba o proglašenju opšte mobilizacije na teritoriji Republike radi sprečavanja odnosno ublažavanja tragedija izazvanih agresijom. A onda, kad budemo proglasili ratno stanje...

AKMADŽIĆ: Ja mislim da, kad budemo u budućnosti ocjenjivali zbog čega je rat nastao, onda će se upravo dati ocjena da je jedan od uzroka upravo taj nesporazum - taj Lisabon. Ja imam svoje prijatelje Srbe i Muslimane i Hrvate, kao što i svi mi ovdje imamo, i svi mi govorimo da smo za BiH. Medjutim, nažalost, kakvu i koji je njen kvalitet, mi se tu ne slažemo. Suština naša je u tome, ja vam tvrdim ako to nešto znači da ja tvrdim nešto, da je upravo rat tu. Da je rat zbog toga. Mi se ponovno ogradjujemo, a mi smo imali na našoj Kadrovskoj, ovo govorim zbog

g.Pejanovića i Kecmanovića, donijeli smo odluku na toj komisiji da ne finansiramo odlaske u Brisel, Lisabon, Hag, Pariz i druga mjesta. Da ne govorimo samo o Lisabonu. Lisabon je sad jedan trenutak. Pa smo donijeli odluku pa nije ni to funkcioniralo, pa i dalje mi finansijski sudjelujemo na neki način u tome. **Dalje, moram da vas podsjetim da predsjednik Predsjedništva A.Izetbegović sudjeluje u tim razgovorima. Član Predsjedništva Koljević, sudjelovao je u tim razgovorima. Član Predsjedništva Boras je sudjelovao u tim razgovorima. Predsjednik Skupštine Momčilo Krajišnik je sudjelovao u tim razgovorima. Potpredsjednik Vlade Rusmir Mahmutčehajić je sudjelovao u tim razgovorima, član Vlade Brkić je sudjelovao u tim razgovorima. Ministar inostranih poslova je sudjelovao u tim razgovorima. I mi se ogradjivati od toga ne možemo kad bi i htjeli. Mi to ne možemo pred narodom i zbog naroda i zbog sebe. Ti razgovori u Lisabonu su, gospodo, naši razgovori. Ne vodi ih Predsjedništvo kao institucija, ali ih vodimo mi zastupljeni kao stranke, kao što je do juče bilo zastupljeno i ovo Predsjedništvo odnosno i danas je, samo malo u drukčijoj formi.** Osnov oko čega je cijeli spor i oko čega je pokrenuo pitanje ne znam ko pa se izvinjavam, je ova Platforma. Bili smo rekli odgovor na dva pitanja sam ja neka rekao pa je to malo proširio g.Halilović. Možda dodati i još neko treće pitanje za kakvu BiH. Ako odgovorimo na ta tri pitanja, pretpostavljam da je rat prestao. Da li će prestati sam od sebe? **Prije svega, jer mi pobijediti u ratu ni jedna ni druga stranka ne možemo - niti će Srbi i Muslimani, niti Hrvati i Muslimani mogu zajedno istjerati Srbe, niti Srbi i Muslimani istjerati Hrvate iz Bosne. Niko nikoga istjerati ne može.** Moramo tražiti tu neka rješenja. Ja mislim tako. Dalje mislim da Predsjedništvo, kao šef države, BiH je napadnuta kakva god. Na neki način je napadnuta. Da li...propadala od sebe ne od drugih. I neko je nas napao i mi se branimo. U ovom trenutku moramo da se branimo. Za tu odbranu potrebna nam je mobilizacija u mjeri u kojoj. Dali je to sad samo ta mjera- mjera je već provedena jedna, mobilizacija je provedena i Predsjedništvo je donijelo odluku da se provodi u svim općinama gdje je to potrebno zavisno kako oni procjenjuju. Da li je ova dodatna opća mobilizacija potrebna, to je odluka Predsjedništva. A za proglašenje ratnog stanja mislim da je potrebna prethodno politička Platforma i da to sve pravilno identificiramo i kažemo -to je to, i borimo se za to - svi narodi. Da idemo sa svojim komšijom u rat zajedno bez obzira kako se on zove - Mile, Marko, Jusuf ili Ante i šta ja znam.

KLJUČ: Dobro. Mi se uglavnom slažemo, gospodo.

HALILOVIĆ: Ja bih zaista zamolio. Imamo dvije stvari. Prva stvar je da je ovo Predsjedništvo donijelo odluku o mobilizaciji i tu

nadležnost prenijela na skupštine opština da prema vlastitoj procjeni vrše mobilizaciju. Samo onoliko koliko im treba i koliko im je potrebno. I da se ta činjenica ima u vidu prije nego što kažem ovo drugo. **Moj predlog je da se mi, ako treba, zatvorimo 48 sati ili 58 sati, koliko nam bude trebalo, da idemo, da što je moguće više ovu stvar neprekidno radimo dok ne dodjemo do minimuma političke platforme za kakvu se državu BiH borimo i onda da idemo sa proglašenjem ratnog stanja, opšte mobilizacije i svega ovoga. Jer nama je potrebno ratno stanje. Ja mogu svojom odlukom da naredim mobilizaciju u pojedinim opštinama itd. Ne znam uopšte da li sam dovoljno jasan.**

KLJUJIC: Jasan si.

HALILOVIĆ: Mi moramo da kažemo za kakvu BiH - kad postavimo vod vojnika ili brigadu moramo da kažemo mi se borimo za takvu i takvu BiH. Suština stvari je u tome. A proglašenjem ratnog stanja na toj političkoj platformi mi ćemo onda veoma jednostavno odvojiti živo od kukolja u sva tri naroda. Ima većina Muslimana koji su u ovoj vojsci, doista, to su pojedinačni slučajevi. Mi imamo problema kao Štab, ja sam to ovdje napisao u ovom presjeku vojne situacije, mi imamo problema ma koliko to sada izgledalo kao savezništvo. U nekim opštinama centralne Bosne imamo žestokih problema sa HVO bez obzira što se formalno sukobljavamo sa istim protivnikom. I TO BiH koja ima izuzetno veliki broj Hrvata i broj pripadnika srpskog naroda svaki dan se povećava. Mi smo juče u Bosovači imali da je jedno muslimansko selo opkoljeno, da je bačeno nekoliko bombi tamo na te ljude, da je jedan čovjek poginuo, nekoliko njih ranjeno zato što je TO tamo, odnosno jedno srpsko selo odlučilo da preda oružje i da se djelimično uključi u TO, a oni se smatraju jačim na tom području, oni su gazde, to je njihova opština,, odnosno ona pripada Herceg-Bosni i sad iz tih razloga oni se smatraju da su oni vrhovna komanda na tom prostoru i zato su ovi predali oružje TO i došlo je do prvog oružanog sukoba. Mislim da je to bilo i u sredstvima javnog informisanja. Dakle, moramo precizno izraziti. Nama tamo...to je poznato i predsjedniku i Kljujicu i Mariofilu. Mi smo više puta molili za nekakve transporte imali smo strašnih problema. Ja pripremam pismom da mu se obratim, da mu kažem da je on odgovoran djelimično za genocid taj je izvršen nad muslimanskim i hrvatskim narodom, i djelom srpskim narodom. Jer od onih 10 koji su zakovani na Grbavici 3 su Srba, zato što nisu htjeli da idu u četničke formacije. A on je svojim činjem omogućio da se taj dio uradi. Dakle, ja vas molim - proglašenje javne mobilizacije nama znači mnogo, ali u paketu. I dajte da se zatvorimo ovdje 48 sati ili 108 sati koliko je potrebno onda će to biti pun pogodak. Mislim da sam jasan.

MILE AKMADŽIĆ: Samo jednu rečenicu. To je naše zlo i nemojte da tako raspravljamo komandante. Mi moramo čuti drugu stranu, ja nisam pravnik ali tako nas pravo uči. Isto tako znamo da je do tih nevolja tamo dolazilo zbog toga što je ministar Bektić potpisao nekakvu naredbu o podjeli žita. Oni su rekli nema, žito ćemo mi samo sebi. Ali zbog žita se rat vodio od kad postoje ljudi. Prema tome, svaka strana ima

HALILOVIĆ: Gospodine Mile moja namjera u ovim diskusijama nije uopšte bila zlonamjerna, nego je samo onaj dio koliko sam zajednička diskusija

FIKFET ABDIĆ: S telefonom, sa telefaksom se izdogovarati dati mu ovlaštenje da to objedinjuje. To mi moramo, a ne ovo što smo sada uradili u Sarajevu, da bi nešto dobili stavili ovog Seleskovića pa donijeli dobro pokrenuli iza toga već deplasirali potpuno ljude i ti znaš Stjepane.

GANIĆ: Samo da dodam jednu rečenicu, to jako olakšava stvar kada mi jasno kažemo za kakvu BIH vodimo oslobodilački rat.

STJEPAN KLJUJIĆ: Stalno se ponavljamo. Mislim da je sada Halil rekao jednu dobru stvar. Na osnovu ranije odluke Predsjedništva o mogućnosti o mobilizaciji u opštinama za koje se smatra da je neophodno preafirmiramo tu odluku, on dalje radi. A on traži u paketu odluku o općoj mobilizaciji i ratnom stanju. A ono zahtjeva prije svega političku platforma. Sada smo došli do toga da je politička platforma broj 1. pa tek onda stanje na terenu i ratni izvještaj.

PEJANOVIĆ: Ja bih zamolio u ovoj formulaciji što je predložio komandant, u opštinama po procjeni i naredjenju štaba. Tako samo da stoji.

KECMANOVIĆ: Ja sam htio da saslušam prof. Ganiča s obzirom na pitanje koje sam ja postavio ranije, pa Mirko ponovo, pa i Fikret na neki način sugerisao zanima mene, a vidim i njih. Med juna rodni aspekt proglašenja ratnog stanja. Dakle, to posebno vezano sada za ovu akciju oko aerodroma. Naravno, ne mora odmah

KLJUJIĆ: Ja mislim to su upravo elementi koje moramo pripremiti, jer ml moramo prije ratnog stanja, sjesti ovdje raščistiti sve ove stvari i imati povratnu informaciju.

GANIĆ: Juče kada sam razgovarao sa generalom Mekenzijem, on kaže uvijek narodna vojska pobjedi svaku vojsku, što je iskustvo svih ratova. Mnogo zavisi od formulacije, tih svih naših odluka tako i međunarodna javnost ih prihvata. Moraju biti prvo dobro obrazložene provedene, na vrijeme poslate svim našim ključnim prijateljima u svijetu - čak i ako proglašavamo neko stanje. Ljudi očekuju da se mi branimo svojim snagama, oni su prihvatili da je izvršena agresija. Ali istovremeno očekuju da mi obavještavamo njih kada su u pitanju ključne odluke. Stavljamo im do znanja na vrijeme to što mi planiramo raditi. Jer oni kažu svaka odluka koju vi donesete i koja može da ublaži genocid da spriječi raseljavanje ljudi je humana odluka. Prema tome, u tom svjetlu se pojačanje te odbrambene komponente pozdravlja u svijetu. S druge strane tu moramo biti - vještina plasiranja tih informacija je ključna stvar. Nama bi jako puno pomoglo ovo što je Stjepan o tome govorio Bosna kao država, ljudska prava itd., zašto se borimo -s druge strane međunarodni faktor samo očekuje saradnju. Tako ako mi kažemo kod otvaranja da ćemo poštovati dogovoreno, oni očekuju da ćemo mi to poštivati. Druga stvar - zahtjev naš međunarodnoj zajednici da uništi oružje koja se nalazi na teritoriji BiH pošto armija ima naoružanje za 80 hilj. vojnika odprilike ta cifra varira. E, sada očekuje se da ta masa ljudi ne može biti drugačije istjerana nego kroz neku vrstu rata, ili povlačenja. Pošto povlačenje ne dolazi i to sve par nekih elemenata, naravno neke zemlje različito to gledaju - prema tome mi ne bi izgubili podršku međunarodnog faktora ali bi sve zavisilo od njene formulacije.

KLJUJĆ: Evo Fikret je dao izvanrednu formulaciju. Ja te molim da ovo pročitate, da ako treba dopunite ali mislim da je ovo osnova. Mi ne objavljujemo nikome rat. Mi nismo u situaciji da biramo protivnike oni su nam nametnuli. I poštujemo ujedinjene naroda i sve odluke međunarodnih foruma. I u tom smislu, a čak i u Bibliji piše da imaš pravo da se braniš. Prema tome, to nije nikakav grijeh. Ja bi sada samo da zaključim ako dozvolite ovo što je Alija rekao, on ima mogućnost tamo gdje treba da mobilizira ljude, a za jedan veliki front jedan patriotski front moramo napraviti platformu - političku platformu moramo se konsultirati moramo ispitati pojedinačne slučajeve, moramo ih suzbiti u početku da se to ne bi proširilo jer vi znate kakve incidentne situacije imaju po sistemu recimo kazala-rekla i po sistemu jednostrano Informiranja velike koncentracije. To je isto tako vrlo bitan zadatak da ne smijemo nove frontove otvarati, imamo dovoljno nevolje i nesreća.

MILE AKMADŽIĆ: Stjepane da bude jasno, ako treba da objasnimo da ne bude nesporazuma. Nego na ovu naredbu, znači Predsjedništvo ovlašćuje komandanta Štaba TO BiH, jer mi smo do sada imali odluku da općine na svom terenu cijene političku i

sigurnosnu situaciju donose odluku o mobilizaciji. Šta ovo sada znači? Znači opću mobilizaciju, ne proglašavamo je li tako nego i dalje ostaje na snazi naša ranija odluka da komadant TO može

KLJUJIĆ: Slažete li se da donesemo takvu odluku? Možemo. Glasati.

GANIĆ: Ne dopunjena, radi sprečavanja dalje tragičnih situacija itd.

KLJUJIĆ: Takva formulacija će sigurno odjeknuti u svijetu neće niko vidjeti da je ratna da je ovakva ili onakva, nego jednostavno odbrambena.

KECMANOVIĆ: Kada se bude pravila ova politička platforma, mislim da ovo što je Mile pomenuo je vrlo značajna stvar s kojom mislim ne možemo ovako sada - **ajde sada smo smislili ovo itd., pa ćemo koda ništa nije ni bilo. Tu opet Ejupa upozoravam. Vidite ovaj razgovor o tri stranke -što je poslije prevedeno tri nacionalne zajednice. Mi sada pokušavamo da ovako anuliramo koda ništa nije bilo. Pazite jedno je sada, ja sam to nedavno pomenuo krenuo od jednog drugog člana Predsjedništva pa sam rekao je li - Alija se zalaže za građansku republiku, ja sam to i njemu rekao i pisao o tome. Da je to po mom mišljenju dosta kontradiktorno itd. Da nacionalna stranka hoće to itd. Odnosno moraju se neke stvari precizirati šta to znači. Ti si Stjepane na neki način došao sa strankom u nekim stvarima si se razišao baš oko tog građanskog koncepta i tako, Fikret se tako ponaša. Mada se ne znam ništa deklarirao nije, ali njegovo faktičko ponašanje što je mnogo jače je na toj liniji. Mirko i ja smo pod tom firmom - iste firme i došli u Predsjedništvo itd. Ejup je jeli Jugosloven. E, sada da vam kažem gospodin Mile je jako dobro upozorio. Da postoje neke vrlo konkretne materijalne itd. ne može se s tim stvarima igrati. Koliko ja znam evo i s Mariom sam to provjerio. Ovo je predsjedništvo donijelo odluku da te tri strane pregovaraju - pa molim vas ja sam lično Kutlijera pitao bio je prisutan i Mirko ispred svoje stranke kako to da je do toga došlo. Kaže, izvini to je Predsjedništvo predložilo da to tako ide. Samo me saslušajte molim vas. Samo polako. Postoje sada ove stvari na koje gospodin Akmadžić upozorava a koje su neki materijalni fakti. Dalje, postoji čitav niz evo čitam uz put gledam ovaj izvještaj u Smajlović koja podvlači posljednje dokumente iz Osla, Njujorka, rezolucije ujedinjenih nacija koje insistiraju to. E sada da vam kažem zaokret u tom pogledu nije nimalo bezazlena stvar. Druga je stvar što se to meni sviđa ili svima nama. Mora se tu biti vrlo oprezan i imati u vidu jedan kontinuitet tih međunarodnih akcija i ponašanja.**

PEJANOVIĆ: Misliš sa stanovišta odnosa međunarodne zajednice prema Bosni u cjelini, pa i dogadjajima u njoj. Svakako.

KECMANOVIĆ: Naravno. Dalja stvar, oko te Platforme. Lako je meni napisati šta ja hoću, da vidimo šta možemo itd. Sljedeća stvar, ja sam i s Halilom malo razgovarao izvan sastanaka itd. Pazite, kad se deblokira Sarajevo, aerodrom, svi očekuju to kao maltene gotovu stvar. Čak i oni s aerodroma. A to onda dijelom znači i grada itd. Koje su dalje akcije? Jer, da vam kažem, postoji jedno sasvim konkretno i vojno i političko pitanje, ima sad taj region Sarajevo, pa Tuzla to se vezuje itd. Ljudi moji, postoji zapadna Hercegovina. Bosanska krajina gdje mi imamo relativno više ili manje: u zapadnoj Hercegovini mnogo više, u Bosanskoj krajini manje zaokružen relativno homogen teritorija cijevi puščane, što kažu, itd. Neke vlasti koje su se zaokružile, itd. **Hoćemo li mi sada, kad iz ovog obruča izadjemo, krenuti u oružanu borbu protiv tih regija ili ćemo ići na neku njihovu integraciju u Republici na određenim načelima. Kad se kaže ustrojstvo BiH za koje ćemo se mi boriti, Mirko je to samo ovlaš pomeno, ja na tome insistiram još od poslije izbora itd. Supstitucija za teritorijalizaciju etničku moraju biti vrlo jasni i precizni mehanizmi na nivou Republike koji će garantovati stopostotnu ravnopravnost svakog od naroda i narodnost. A to znači, po mom mišljenju ne mora biti po vašem, i paritetna vlada. To je ono što Evropa insistira, savjet ministara 3:3:3 a može biti 5:5:5. Vijeće naroda konsenzus potpuni u Predsjedništvu itd. Sve su to. Jer da vam kažem, to su vrlo delikatne stvari. To unutrašnje ustrojstvo i šta znači ta ravnopravnost. Neko kaže i s pravom, ako je neko brojniji a ti ga svedeš na isti broj kao i onoga malobrojnijeg, je li to ravnopravnost ili je, naprotiv, sužavanje prava onoga brojnijeg da ima neku vrstu prednosti, itd. To su vrlo delikatne stvari i zato ja, ja sam govorio, ne mogu, ne znam, Hrvati biti 17% ravnopravni i Muslimani 43%, nego moraju biti svi 100% ravnopravni. E koje su to institucije koje to obezbjeđuju. Zato, ovo oko Platforme, ja se zalažem, konačno ja sam to inicirao prvog dana kad sam došao ovdje, ne može - sješćemo pa tri tačke. To bi lako bilo. Ja molim ponovo Fikreta, pošto je dobio zadatak da bude koordinator te grupe, da se odmah, što prije, danas popodne ili kad ti možeš, da sjednemo i da se na tome radi. Imajući u vidu ozbiljno ovo i ja bih tebe isto tu molio pošto vodiš, izgleda radićemo zajedno o ovoj podjeli koja dolazi, podjeli poslova, raditi zajedno na tome. Da se tu sad ne uvalimo u neke probleme. **Da kažu ljudi - do juče ste jednu varijantu sad hoćete nešto drugo. Vi poništavate napore koji su učinjeni, itd. Jer, da vam kažem, sad svi udaraju po tom Lisabonu. Taman kao da je u Lisabon, ili Konak išao neko iz****

Japanu. Išli su moji ljudi odavde, vaši stranački šefovi ili ljudi koji su u organima vlasti na najvišim funkcijama, itd.

ABDIĆ: Da, ali bez naše saglasnosti.

KECMANOVIĆ: To što ti nisi išao, u redu.

ABDIĆ: Ne moram ja ići, nego Platforma mora biti za pregovore koju mora utvrditi Predsjedništvo kad ide član Predsjedništva.

KLJUJIĆ: Ja bih samo prof. Kecmanoviću rekao. Ovdje je toliko složenih problema da mi to sad, i kad bi htjeli, ne možemo riješiti u jednom trenutku. Mi moramo napraviti takvu platformu koja će biti otvorena za sve mogućnosti, a imati ono što je BiH dala Evropi. Jer, ni jedno rješenje, bez akcentiranja ljudskih, nacionalnih prava, građanske ravnopravnosti, protoka roba, materijala, slobodnog tržišta, zaštite imovine itd. ne može proći. Dakle, u logičkoj ljestvici pojmova ovo su pojmovi koji su u samom vrhu. Da bi bilo šta prošlo mora da sadrži to i to. I ja mislim, privatno mislim, da će nakon oslobođenja države biti potrebni izbori. I politika se opredijelila za to. Mi smo obećali izbore, još dok nismo preuzeli vlast, za dvije godine. I ovdje smo rekli - Vlada je donijela odluku da će u novembru biti ponovni izbori. Prema tome, možda se ljudi nešto i u svijesti građana promijenilo poslije rata. Vjerujte, mi možemo govoriti o nekim rezultatima izbora itd. Nisam siguran da bi danas mnogi ponovili to. Dakle, nešto se promijenilo. Ovo je revolucija na ružan način izvedena revolucija. Prema tome, ne vjerujem da će bilo ko moći da riješi, u kratkom roku, sve te probleme. A s druge strane, i kad se usvoje ti problemi, izgradnja takvog društva kojeg mi ovdje sad želimo profilirati, radiće možda desetljećima. Ali, za nas kao neko političko tijelo je najvažnije da ostavimo mogućnost široke demokratske osnove i posebno da insistiramo na onome što nas najviše boli-to su ljudska prava i medjunacionalni odnosi.

AKMADŽIĆ: Ja opet moram reći - **Predsjedništvo niti država se ne može nikako od toga ograditi. Ne može se ograditi od toga što se već nije ogradilo. Prihvatilo je Konferenciju o tzv. Jugoslaviji. Njen dio toga je Konferencija o BiH. Na osnovu dogovora koji su postignuti tamo, mi smo podnijeli zahtjev za medjunarodno priznanje. Posebno poglavlje 2. koje se tiče ljudskih prava. To nam je uvjetovano i odredjen je 15. januar rok do kad moramo podnijeti svi. Dvije republike koje to nisu uradile, to su Srbija i Crna Gora, nemaju medjunarodno priznanje. Prema tome, mi se iz tog ne možemo nikako ograditi htjeli mi to ili ne. Dalje, mi smo ovdje imali na svom Predsjedništvu onu trojicu eksperata koji su također u okviru toga tamo prisustvovali gdje se govori o supcesiji**

Jugoslavije, o onome za što smo životno zainteresirani. Zato mislim da to jeste po liniji stranaka.

ABDIĆ: Mile, nemoj to. Ta rasprava se mora otvoriti. A i oko tih eksperata ćemo mi raspraviti i oko te aktivnosti.

AKMADŽIĆ: Mi nikada nismo prihvatili i usvojili ono što je tamo dogovoreno. To Predsjedništvo i Skupština nisu usvojili. Ali da je bilo u toku, bili su i Predsjedništvo, i Vlada, i Skupština, itd.

KECMANOVIĆ: Moglo je Predsjedništvo onog dana kad je počelo da kaže - izvinite, mi se kao državni organ ogradjujemo od toga i to bi na startu palo. Medjutim nije, kao što Mile kaže.

KLJUJIĆ: Ali, profesore, i tad je Predsjedništvo malo špekuliralo. Znaite zašto? Jer je tamo bila garancija kad se oni dogovore da će doći u Skupštinu. Prema tome, neka to ide...

ABDIĆ: I ti si učestvovao.

KLJUJIĆ: Nisam, nisam. Ne zato što nisam htio, nego zato što sam bio bolestan.

ABDIĆ: Ja sam rekao Aliji u šali - "Alija, ti si izvršio državni udar". Ali doduše voljom članova predsjedništva...

KLJUJIĆ: Molim vas, ovo je interesantna diskusija, možemo li je prekinuti.

LJUBIĆ: Mi smo iz Skupštine puno puta ovo pitanje postavljali i nama je rečeno da je Predsjedništvo dalo suglasnost na ovakav način razgovora. U razgovorima svi osim Karadžića koji su učestvovali, svi su ili poslanici ili članovi Predsjedništva. Ili članovi Vlade.

KLJUJIĆ: Ali ovdje ne treba sumnjati u to da Predsjedništvo nije. Imaju zapisnici, evo Mile je ovdje. Nije brate dalo.

ABDIĆ: I ne samo to. I ti iz državnih organa, od prvog dana - ja nisam uopšte odgovoran kao član Predsjedništva, zalagao sam se - razdvajanje državne funkcije od stranačke sopstvenoj stranci da bi otvorio proces u drugim strankama i da ne bi imali ovo kino koje imamo. Ostao sam potpuno sam na kongresu od 1200 ljudi, gospodo. Ne mislim to. Prema tome, ja ne uzimam nikakvu odgovornost. Nemam nikakve odgovornosti. Niko me nije pitao, nisam utvrdio platformu, nemam nikakve odgovornosti. To ne. A

kad sam god pokušao -ovo imaš pravo - onda su tumačenja bila druga.

KLJUJIC: Mario, izvoli.

LJUBIC: Mi kao Predsjedništvo možemo ponuditi platformu koju ipak mora Skupština verificirati. A mi smo ti koji moramo stvoriti preduvjete da bi Skupština mogla raditi, da bi mogla ta platforma doći na red. Mislim da se mi možemo zavaravati. Da ćemo mi ovdje usvojiti platformu i reći - to je platforma. Ali jedino možemo ići sa platformom korak naprijed da akceptiramo ono što je sad u Lisabonu usvojeno da idemo korak dalje u ravnopravnosti u svemu onome gdje će možda to biti osnova i gdje će svi ovi koji su učestvovali reći - to je to, to smo mi i tražili. Za mene je to ravnopravnost i paritet na nivou države. A ljudska prava nisu sporna. Mi smo radili na novom Ustavu. Imamo nacrt gotov već pola godine koji je jedan evropski ustav sa nekoliko alternativa u osnovi u osnovnim načelima - šta je to država? Sad smo došli do toga da znamo šta je država. BiH je neovisna, priznata država.

KECMANOVIĆ: Dobili smo nešto povoljniju, čistiju situaciju sad da o nekim stvarima raspravljamo. Onda je bilo mnogo nepoznatih, nedefinisanih pretpostavki koje su sad...

LJUBIC: Bio je spor u vezi osnovnih načela šta je to BiH. Sad smo dobili i to. Sad jedino možemo ići korak naprijed da ponudimo ravnopravnost. **Ako će biti BiH država Muslimana, Srba i Hrvata, da mi kažemo mi hoćemo tu državu, nudimo ravnopravnost - zna se -dvodomna skupština, Vijeće gradjana, Vijeće naroda. Zna se, konsenzusom.** Hoćemo Vladu, hoćemo institucije na nivou države. Tu. **Za mene je to samo paritet i ravnopravnost.** Ako ne, za mene je onda uzimaj dio gdje možeš imati apsolutnu vlast.

KECMANOVIĆ: Ode ti u zapadnu Hercegovinu.

LJUBIC: Odoh ja u zapadnu Hercegovinu.

KLJUJIC: Dobro, hvala vam. Hajde da, dok predsjednik dodje, nešto odradimo. Mislim da smo ovo sad akceptirali. Dajte ovu četvrtu tačku koja se provlači nekoliko dana. Mile, jesu li gospođa Pejanović i Kecmanović podijelili?

PEJANOVIĆ: Mislim da smo mi iskristalisali da ova grupa, u kojoj si i ti, za platformu do sutra...

KLJUJIC: Imam ja jedan pismeni predlog koji sam već napravio pa ćemo umnožiti i dati.

PEJANOVIĆ: Drugo, ja predlažem toj grupi da joj pomognu za međunarodni aspekt - Ejup.

KLJUJIC: Dobro, mi ćemo pitati svakoga koliko nam može pomoći. Molim te, Mile, vidi jesu li dotična gospoda podijelili funkcije ovdje?

AKMADŽIĆ: Vi ste dobili odluku koju je Predsjedništvo trebalo donijeti i koja bi trebala da se objavi u "Službenom listu RBiH". Otvoreno je sada i formalno da se donese Odluka da je prof.dr Biljana Plavšić, bivši član Predsjedništva, pošto je ona podnijela ostavku i mi smo je primili k znanju jer nismo našli ni pravnu formulaciju bolju od toga, ali Predsjedništvo donosi odluku da se ona razrješava dužnosti predsjednika Savjeta za zaštitu ustavnog poretka i člana Komisije za pomilovanja Predsjedništva. Zatim da prof. dr Nikola Koljević, isto bivši član Predsjedništva, razrješava se dužnosti predsjednika Komisije za predstavke i predloge, člana Savjeta za općenarodnu obranu i člana Organizaciono-kadrovske komisije Predsjedništva RBiH. Drago Vukosavljević, bivši komandant Republičkog štaba TO i bivši komandant Druge vojne oblasti Milutin Kukanjac, takodje se razrješavaju dužnosti članova Savjeta za općenarodnu obranu Predsjedništva RBiH. Prof. dr Mirko Pejanović imenuje se za predsjednika Savjeta za zaštitu ustavnog poretka i za člana Komisije za pomilovanja Predsjedništva RBiH. Prof. dr Nenad Kecmanović se imenuje za predsjednika Komisije za predstavke i predloge, člana Savjeta za općenarodnu obranu i člana Komisije za organizaciono-kadrovska pitanja Predsjedništva Republike BiH. Takodjer, Sefer Halilović, komandant štaba TO RBiH imenuje se za člana Savjeta za općenarodnu obranu Predsjedništva RBiH. Do sada smo razriješili već one - Vukosavljevića i Kukanjca. U mom razgovoru sa gospodom Kecmanovićem i Pejanovićem dat je njihov predlog koji je već i ranije formiran ovdje i davan na Predsjedništvu da se formiraju još dva radna tijela Predsjedništva - jedan je Savjet za međunarodne odnose i drugi je Komisija za propagandu i informiranje. Takodje je dat, sa njihove strane, i predlog da se formira vojni savjet. Medjutim, on je predviđen Uredbom o oružanim snagama BiH i treba ga samo realizirati (u toku su konsultacije oko toga) i ovaj vojni savjet ne bi bio radno tijelo Predsjedništva, nego bi on bio vojni savjet Republike BiH - više znači od tog radnog tijela Predsjedništva. Vjerovatno kad bude o tome donesena odluka da će on na odredjen način, da li supstituirati ili će se u medjuvremenu ukinuti Savjet za ONO Predsjedništva da ne bi došlo do paralelizma, ali o tome će se donijeti odluka kad to bude. Predlog da Organizaciono-kadrovska komisija razmotri ova tri predloga i kadrovska da ih riješi - znači Savjet za međunarodne odnose, Vojni

savjet i Komisija za propagandu i formiranje. Ovo bi bio moj izvještaj sa razgovora ove koje sam vodio.

PEJANOVIĆ: Vrlo korektno, hvala, samo je možda izostalo ili nismo dovoljno bili precizni. Rekli smo da u ovim našim sugestijama koje se poklapaju sa već izvedenim ranijim zaključcima o proširivanju praćenja oblasti i organizovanju oblasti, bude da oblast informisanja i propagande bude oblast koju prati jedan član Predsjedništva i mi smo ponudili da to bude prof.Kecmanović s obzirom na njegovu mogućnost da se bavi tom...

KLJUJIĆ: Ima jedna stvar.

AKMADŽIĆ: Ja sam zaboravio g. Kljujiću a to je da u podjeli koja nisu radna tijela Predsjedništva, nego oblasti koje pokrivaju članovi Predsjedništva, prof. Kecmanović bi pokrivaio međunarodne odnose, a prof. Pejanović bi društvene djelatnosti.

KLJUJIĆ: Iz te podjele će izaći mogućnost propagande i ovog. Prof. Kecmanović je imao dosta posla u...politici. Ja sam upravo htio, kad sam vam dao papir o zadacima, za mene je to vrlo značajna zadaća bila. Jer mi smo ovdje napravili neku podjelu internu da Fikret i Franjo bave se privredom, Ejup Ganić i dr Koljević vanjskim poslovima, a gdje i ja da se bavimo društvenim djelatnostima. To valjda proizlazi iz nekih naših profila i sklonosti. Tako da ti zamjenjuješ u toj funkciji prof.Koljevića, a Mirko je ovamo sa mnom. A onda ćemo Mirko i ja sjesti pa ove vatrogasce podijeliti malo da on i ja poguramo i tako. Mislim da smo sad mi stvorili sve preduvjete da počnu funkcionirati ove komisije, a ovaj predlog njihov za proširenje djelatnosti, idemo na Kadrovsku komisiju koja će to obraditi.

GANIĆ: Bili su neki savjeti.

....

AKMADŽIĆ: Tačka br. 1. je Vlada BiH, a 6. Tekuća pitanja.

IZETBEGOVIĆ: Vi imate ove papire, je li? Sa jednim praznim mjestom, ako se ne varam ovdje.

PELIVAN: Ja sam ostavio prazna mjesta koja još stoje otvorena, a ovo 11 i 12 je moguća kombinatorika.

IZETBEGOVIĆ: Tri mjesta su prazna, ustvari.

PELIVAN: I ostalo je bez resora, ja ga nisam popunjavao iz toga što nije bilo usaglašeno mišljenje.
Meni je saopštena primjedba ispred SDA.

IZETBEGOVIĆ: Šta je u pitanju?

PEJANOVIĆ: Juče smo se rastali sa listom na kojoj je bez resora ostao čovjek - kandidat bez primjedbi juče na našoj sjednici. Bez ikakve primjedbe. Samo sam pitao zašto se između dvije sjednice dogodilo to da nije dalje...

IZETBEGOVIĆ: Mi smo saopštili vrlo jasno mandataru da se treba ograničiti na 20 ljudi. Uostalom, iznosio sam da bez resora u situaciji jedne zbijene Vlade. Onda ćemo radije uspostaviti resore. Mi ovdje neke resore skidamo da smanjimo Vladu na 15-20 ljudi. Ovdje se postavlja bez resora. I s druge strane, na taj način se broj ovih opozicionih predstavnika znatno povećava preko neke mjere.

PELIVAN: Dobro, eto, to su ta mjesta.

PEJANOVIĆ: Dobro, ja mogu biti zadovoljan i nezadovoljan odgovorom, ali od sjednice do sjednice ne skida se ništa što nije zaključeno na sjednici. To je prigovor mandataru, nije vama predsjedniče. Prema tome, idemo dalje. Doći ćemo na sve.

IZETBEGOVIĆ: Dakle, na jučerašnjoj poziciji sve stoji, ništa se nije pomaklo.

PELIVAN: Sva otvorena pitanja možemo definitivno da raspravimo.

PEJANOVIĆ: I definitivne predloge mandataru. To je moje glavno pitanje. Predsjednik predsjedava, da čujemo predlog mandataru.

IZETBEGOVIĆ: Kao što vidite iz ovoga, očigledno, mandatar se nije ovdje opredijelio. Ne znam jesi li se, Jure, ti opredijelio. Ako nisi, da vidimo.

PELIVAN: Razišli smo se juče da se malo još raspravi oko ministara. Bio je danas i sastanak sa predstavnicima MUP-a.

IZETBEGOVIĆ: Ja sam sa sebe to vršio da znam kakav ću stav zauzeti o ovoj stvari.

PEJANOVIĆ: Izvinjavam se, predsjedniče, da budem potpuno jasan. Proceduralno moramo voditi po nečemu. Mi smo juče

zaključili da mandatar danas izadje sa svojim predlogom. Ja molim da čujemo šta je definitivno predlog mandataru uključujući i to da nema predloga za neko mjesto ili da ga još nema. Molim lijepo. Onda ćemo doći na odlučivanje.

PELIVAN: Možemo li krenuti tako, predsjedniče?

IZETBEGOVIĆ: Jure, izvoli.

AKMADŽIĆ: I da se dogovorimo je li odlučivanje konsenzusom? Da onda procedura bude puna.

PELIVAN: Najprije rasprava, pa onda glasanje. Ja sam ovdje upisao 17 imena za koja ja smatram da je dogovor u cjelini postignut bez nekih krupnijih primjedbi. Ostavio sam do danas nepopunjeno ministra unutrašnjih poslova, zbog toga što da ćemo još raspravljati. Ja nemam šta sam raspravljati, molim vas. Tu su direktno bile primjedbe predsjednika Predsjedništva i Fikreta, najizraženije. Ima i drugih, jasno,, nisu iznosili sve. I mislili smo da oko toga mjesta treba naći rješenje. Nemojte tražiti da se ja sad sam. Uostalom, bio je čovjek na listi u prvoj koloni. Osporeno je, prema tome, dajte da vidimo ko je prihvatljiv, da pokušamo usaglasiti. Možemo i glasanjem. Ostaje nam to na kraju da ja to kažem glasanjem, da stavim ime pa da bude glasanjem. Ali mislio sam možemo li nešto uraditi da se usaglasimo? To je što se tiče ministra unutrašnjih poslova. Za snabdijevanje i poduzetništvo i za poljoprivredu, prehrambenu industriju i vodoprivredu postoje imena koja su bila. Ja sam ih namjerno jutros, nisam htio da ih poturam zbog toga što sam čekao ima li rješenje sa Strankom reformista. Ako ima neki prihvatljiv predlog da bismo ga mogli ukomponovati. Jedno od mogućih rješenja jeste da Stranka reformista do danas, ako može, pronadje za ovo mjesto. Zamolio sam i Nenada i predstavnika ove stranke i molio bih da čujemo ima li tu mogućnosti. Ako nema, ostaju ovi kandidati koji su ponudjeni. Oni su već na listi. Ako nema mogućnosti za neke promjene. Uz moj dopunski predlog, ako nema rješenja za reformske snage, da otvorimo ministra koordinatora. To je uvijek bilo govora o ovom dijelu Vlade izvan Sarajeva, Tuzle, zeničkog područja i drugog. Da otvorimo ministra - koordinator jer bi nam takav bio potreban u ovim uslovima, po mojoj procjeni, koji bi koordinirao grupu ministara. I da to bude na neki način inicijativa reformskih snaga a da se dogovorimo o kandidatu, ako ga nemamo danas, da ostavimo otvoreno to pitanje. To je što se tiče, dakle, te kombinatorike za ove brojeve sve 11. i 12. Mi imamo kandidate, ja ih namjerno nisam unio, ako možemo do neke promjene doći, ako ne, ja ostajem pri kandidatima koji su već bili upisani. To je, dakle, drugo. I treće,...

PEJANOVIĆ: Izvini, koji su to bili kandidati?

PELIVAN: Radovan Mirković za snabdijevanje i dr. Tatjana Mijatović-Ljujić za poljoprivredu, prehrambenu industriju i vodoprivredu. I bez resora bio je, u mojim kombinacijama, prof.Filipović. Ja sam dobio, moram reći, da se predstavnik Stranke SDA su se uvijek tome protivili do sada bez obzira je li istaknuto ili nije. Ja znam za to protivljenje. Ja sam mislio radi potpunijeg sporazuma sa strankama svim i sve ove bi na ovaj način koji su učestvovali u razgovoru i sa tim mjestom iz te stranke bile sve zastupljene, one su čak isticale međusobnu podršku da budu zastupljene i moje je opredjeljenje tu bilo da budu stranke zastupljene. Ja sam unosio toga čovjeka. Bio je predložen on ali i ja sam ga unosio. I evo, ja danas, pošto je i to ostalo sporno ispred stranke SDA ja ga nisam unio kao sporni slučaj kod MUP-a, kod ovog dva radi kombinatorike, jer nisu ljudi bili sporni na 10 i 11 da se razumijemo, nego samo radi kombinacije sa reformskim snagama. Spreman sam, ako nema boljeg rješenja, da otvorimo ministra koordinatora, pa da se naknadno imenuje. Ako nema nekog pogodnijeg rješenja. Eto, ja to nudim, s tim da se od ministra unutrašnjih poslova. Molim vas, za mene su sve rasprave obavljene. Htio bih stvarno da čujem definitivni stav, ne da predložim pa da se odbija ili neodbija. Ima li napretka od juče?

IZETBEGOVIĆ: Ja ostajem pri svom predlogu od juče za ministra unutrašnjih poslova dr Ibrahim Jusufspahić, za snabdijevanje Alija Delimustafić, a što se tiče poljoprivrede i prehrambene industrije, to neka Reformska stranka odredi koga želi. Mislim da bi dobro bilo da bude srpske nacionalnosti da se to popuni i da bude stručan za ovaj posao i da se na tome zaključi sa tačkom 20. Kabinet. U njemu sad imaju, ovog momenta, ovako kako jesu, četiri opoziciona predstavnika i to onih koji su stranački jasno opredijeljeni. Da ne kažemo da ima još jedno 3-4 imena ljudi koji su vanstranački ljudi. To je četiri i tri sedam u odnosu na Vladu od ranije. U onoj Vladi su manje-više bili sve stranački predstavnici nekakvi ili oni koje su stranke imenovala. Dakle, osim četiri stranački eksponirana, to su Lagumdžija, to je Uglješa Uzelac, Martin Raguž. Postoji još Hakija Turajlić koji je vanstranački čovjek. Postoji Žarko Primorac, koji je vanstranački čovjek Hasan Muratović vanstranački, Mustafa Beganović. Tako da praktički mi sad tu ne možemo ići još na dalja povećanja. Onda imamo opozicionu vladu. To nije uopće prihvatljivo. Nema nikakva razloga da se povećava kabinet preko 20 ljudi. A mislim kada bi se ovdje stavio predstavnik reformske stranke. Da bi se malo izravnala i mislim da je SDP prezastupljen prilično. To je činjenica da je Lagumdžija, Kovač i još dva čovjeka najmanje. To je trebalo

podijeliti između. Ako insistira neko da udje Filipović onda neka smanji iz opozicione, neka ga stavi na mjesto odgovarajuće ovdje. **Ne možemo 5 ljudi staviti iz opozicije u Vladu. Dok iz SDA recimo ima 2 ili 3 čovjeka koji su baš nekako SDA opredjeljeni.** Mislim da takva vlada ne može očekivati nekakvu podršku je li. **pozicija bi trebalo malo svoje apetite da smanji da bi nam omogućila da dodjemo konačno do te Vlade, ne treba postavljati nemoguće zahtjeve.**

PEJANOVIĆ: Ja bih molio gospodina predsjednika da malo ublažimo aspekt opozicije i drugih. Uz veliko poštovanje razumijevanja da kažem u... posebno SDA za čitav koncept ovako sastavljene vlade, pa i ustezanja odnosno žrtvama. Naime, ovdje se radi o tome da smo ipak išli na to da pravimo vladu jedinstva jedinstva u situaciji kakvu je proizveo rat i agresija i da pri tome smo išli na formuli nestranačkih ljudi. I zaista smo našli dosta ljudi. Ja moram reći da recimo u tom slučaju i ljudi kao što su Nikola Kovač najmanje stranački. I po svojoj lokaciji, stručnosti, angažovanju eksponiranju itd., kao još neki ljudi ovdje. Medjutim, na nama je bio teret konkretno na meni i profesoru Kecmanoviću i dijela ljudi iz opozicionih partija da pronadjene kandidate iz srpskog naroda da bi imali kvotu srpsku, nacionalnu i da vam pošteno kažem mi smo tu kvotu ponajviše našli među ljudima koji su da kažemo građanske opcije pa time i angažovanju / *Prekinuto snimanje trake.*

ABDIĆ:...u politici neprimjeren, u demokratiji, u istoriji razvoja demokracije neprimjeren do sada. Da je, npr. onaj ko je meni na skupovima SDA nosio vodu, stavljao cvijeće kad ja govorim, brinuo se da imam mikrofon, da taj sad odlučuje o kadrovskoj politici, a da se ja potpuno isključim. Dakle, ovim se daje **nepovjerenje** zadnjem, dakle kandidatu - ne mom kandidatu nego **čovjeku za koga sam se ja zalagao. Tražim od mandatara da o tome odgovorno, u ovom političkom trenutku, vodi računa i upozoravam - i mandatara i g. Izetbegovića da je to krajnje vrijeme i najveći oblik drskosti koja se primjenjuje prema meni kao čovjeku sa najvećim brojem glasova i čovjekom sa najvećim povjerenjem u BiH. Da nemam pravo nikog. Dakle od opštine, sada vidim, pa do gore. Otvorena se borba vodi ko ima simpatije prema Fikretu Abdiću na jednoj strani. A na drugoj strani, građani se pitaju šta je to sa Fikretom - uvijek je imao riječ, uvijek je bio odlučan, itd. Šta je. Ne može Fikret biti papagaj ničiji. On je samostalna ličnost, čovjek koji daje, obrazlaže i brani svoje prijedloge i koji poštuje i stranku i ljude sve u njoj, ali ne dozvoljava da se vodi ta sektaška politika i postoji čitava plejada ljudi koji se u tom pravcu vrlo aktivno radi. To je nedopustivo u jednoj civilizacijskoj zemlji, u jednom demokratskom društvu. Sljedeća stvar mislim - ostajem**

kod dra Filipovića da treba da bude, jer on ne samo uz ova obrazloženja da ima one kvalitete o kojima su drugi govorili, to je moj prvi predlog ustvari za Filipovića, on bi bio osvježenje i u Vladi BiH i na kraju, molim vas, on bi bio osvježenje i u muslimanskom narodu, a i u drugim narodima i narodnostima u BiH, bio bi osvježenje u Vladi BiH. Ja lično mogu imati primjedbe na dra Filipovića i mogu da kažem da ih ja i imam. Medjutim, ono što mu se ne može osporiti to je: znanje, sposobnost, spremnost i uspješnost da radi i doprinosi naročito analiziranju odredjenih stvari i pojava, prezentaciji njihovoj ljudima, a nama je to danas najpotrebnije. Vladi treba jedna ličnost, jedan čovjek tipa dra Muhameda Filipovića i predlažem mandataru da ga uključi u spisak jer će napraviti i veliku grešku i prema Vladi i prema BiH ako to ne uradi. Evo, to je moje.

PELIVAN: Molio bih da se malo izjasnimo. Čekamo u medjuvremenu da neko uzme riječ, jer čekam Kecmana to mi je bitno pošto nisu uključene reformske snage. Molio sam da mi ponude jednog prihvatljivog kandidata ili ovo rješenje koje ja nudim, ako ne bude drugog rješenja.

GANIĆ: Samo da dodam, Jure. Ovakvoj strukturi, kakvu si ti spomenuo ovdje, Radovan Mirković i Tatjana Mijatović, ima 6. Tako da faktički to je negdje oko 33%. Znači, proporcionalno je u bobu. A može tu biti jedan ministar gore-dolje, prihvatljivo je. U tom slučaju, Kecmanović je dobio zadatak da provjeri da li može on za poljoprivredu naći nekog ministra ko je reformista a istovremeno i Srbin. Pa će da predloži umjesto ove Tatjane. Pa bi opet bila zadovoljena struktura. Sad ne znam za ovo mjesto za snabdijevanje i poduzetništvo je Radovan Mirković jedan od kandidata. Čujem da je predložen i spominje se Delimustafić od strane predsjednika za to mjesto.

IZETBEGOVIĆ: Kada javnost sazna za ovaj spisak, ako ikad izađe, naravno, vidjeće se u tome da li je SDA demokratska stranka ili nije demokratska stranka. Vidjeće se iz ponuda ovih ljudi. Ali na jednom čovjeku za koga mislimo ne može se procjenjivati demokracija te stranke.

ABDIĆ: To je na jedinom čovjeku. Čovjeka sa najvećim brojem, jedinom kandidatom, jednog čovjeka sa najvećim brojem glasova u sopstvenoj stranci.

IZETBEGOVIĆ: Fikrete, ako je ovdje problem samo to. Možeš ti sada predlagati, recimo, sasvim pogrešnog čovjeka. Recimo, on nije sasvim pogrešan čovjek, ali bi mogao biti pa da se kaže.

ABDIĆ: ...govori Alija da si ti pogrešne predložio u početku.

IZETBEGOVIĆ: Ne može se procjenjivati po tome da li mi jednog čovjeka prihvatamo ili ne prihvatamo i demokratiju i odnos prema tebi. Ovdje je riječ samo da li je ovaj čovjek pravi čovjek, ali demokratičnost i nedemokratičnost stranke može se primjenjivati....

ABDIĆ: Išli ste čak u falsifikat da je 400 hiljada ljudi bilo u Velikoj Kladuši na zboru, sve je objavljeno u sredstvima informisanja, u izvještaju SDA je 200 hiljada. Zato što u istoriji stranke će to smetati da se to desilo u Velikoj Kladuši, da je to povodom istupanja stranci Fikreta Abdića.

IZETBEGOVIĆ: To može samo da bude jedan plus za stranku ako je došlo 400 hiljada.

ABDIĆ: Ali treba smanjiti i to, ali da bude više, jer vodite jednu politiku, to se mora znati.

IZETBEGOVIĆ: O tome na drugom mjestu. Kažem da se pristup može samo ocijeniti po svim ljudima ovdje. Da li je demokratski pristup bio a ne na tome da li smo mi prihvatili jednog čovjeka ili nismo prihvatili jednog čovjeka. Argumente koje mi dajemo za jednog čovjeka treba cijeliti prema tim konkretnim prigovorima. Ako mi prihvatamo da uključimo četiri opozicije i tri-četiri, onda mi taj pristup imamo ispravan.

ABDIĆ: Sve ti, Alija, prihvataš samo da opravdaš svoj cilj, a to znači da ti onog kog si obilježio da ide van, da ide. Prihvatio bi ti koliko god hoćeš i sve isključeno.

IZETBEGOVIĆ: Ja imam pravo na svoj stav o tom pitanju kao i ti. Ti misliš da treba da čovjek ostane, ja mislim da ne treba da ostane, i to je čitava stvar ovdje. A ja imam pravo na taj stav. E sad, koliko će biti uvaženo ovdje, to je drugo pitanje.

KECMANOVIĆ: Pošto je bio spor oko dvije ličnosti, a bilo je.

ABDIĆ: Što se tiče mene - ne može. *Zajednički razgovor.*

IZETBEGOVIĆ: I tu smo napravili jednu koncesiju - brisali smo taj resor. Stavili smo neka se formira nekakva direkcija. To nije više ministar. Tako da s te strane nema problema, a Milan nije u kabinetu.

KECMANOVIĆ: Da sa stanovišta stranačke vaše pozicije da pomognem.

ABDIĆ: Nema, sa stanovišta stranačke gdje može redi dao je jednog kandidata Fikretu Abdiću i neće dati više za četiri godine. Stranci kaže, vidite, znate kud je bio, od Velike Kladuše preko Dubice, preko Bugojna, preko Brčkog, preko Zvornika, Tuzle, Gračanice, Srebrenika, Modrica, Gradačca, Orahove, Krupe, Prijedora, itd. sve što nam je to on uradio dali smo mu jednog kandidata i to mu je za oproštaj.

IZETBEGOVIĆ: Fikrete, nikad nisam mislio da je Alija tvoj čovjek i mislim i sada da on nije tvoj čovjek. I ne gledam tako.

ABDIĆ: Gleda se i otišlo se već kod njega Alija.

IZETBEGOVIĆ: Moji sporovi sa Alijom stari su 6-7 mjeseci. Zbog situacije u MUP-u i vjeruj mi da ga je samo ta situacija koja je

ABDIĆ: Usvojen je izvještaj, Alija, o radu Službe unutrašnjih poslova. Moraš govoriti na Skupštini o njemu. Obavezan si na Skupštini da istupiš. O ovom si bio dužan da govoriš na Skupštini pošto tvrdiš da si demokrata. Morao si govoriti dok je Skupština radila. To si bio dužan.

PEJANOVIĆ: Mogu li nešto zamoliti, ali da se ne ljutite, naročito ti Fikrete. Ja bih vas molio da neke probleme, koji nastaju iz ranije istorije iz Stranke i odnosa u Stranci, ovdje ne servirate. Zbog poštovanja kao Predsjedništva kao državnog tijela koje stranačkim aspektima ne treba niti da se opterećuje, niti zamara.

ABDIĆ: Ali, Mirko, izvini ti ne slušaš. Jure Pelivan kaže izvini, ne mogu, to je stranka. Moram uvažiti stranku. Ti je moje na to. Nemam ja drugog obrazloženja.

PEJANOVIĆ: Zato imam predlog. Dvojak. Mi smo opet zapeli na onom gdje smo juče stali. Da članovi Predsjedništva koji su izvorno bili kandidati SDA povuku se, obave konsultacije i dodju zajedno sa mandatarom sa definitivnim predlogom. Koji možemo ili ne možemo prihvatiti. Ako ne možemo prihvatiti, onda ćemo zajedno kao Predsjedništvo preuzeti obavezu da nadjemo kandidata, ovdje u ovoj sali. I da riješimo to. Ne možemo ovoliko otežati i zatezati. Moramo naći rješenje, molim vas. Moramo ga nadi. Ja bih taj predlog iznio i pri tome bih iznio prigovor mandataru što oklijeva da se ovdje nadje rješenje. Nešto mora biti i odgovornosti mandataru. Ovo prihvatam, ovo ne prihvatam. Imam treći predlog. Ako stranka neće da odustane, onda još

tražiti mjesto na nekom sljedećem ministarskom mjestu, ako je u pitanju stranka. Lično moram kazati da je ovdje SDA pokazala najveće razumijevanje za ustupanje mjesta sa stanovišta veličine i pozicije Stranke. Ali isto tako moram da kažem da je to u interesu upravo i te stranke i svih stranaka, jer pravimo Vladu jedinstva u ratu.

IZETBEGOVIĆ: I u ovome je pitanje. Ne tražimo Alijin odlazak potpuno.

PEJANOVIĆ: Preuzimamo u ovome da se vi u Stranci još iskonsultujete, podrazumijevam da obavite i razgovor sa Alijom i da nadjete kompromisno rješenje, ali da pri tome bude mandatar u odgovornosti za svoj definitivan predlog. Jer smo zapeli. Tu ćemo, izgleda, stati. Ne možemo maknuti. Evo, ja bih molio da se tome vratite. Evo pola sata.

ABDIĆ: Mirko, nemojte da oduzimamo vrijeme. Ja sam politički zreo čovjek.

PEJANOVIĆ: Ne bih volio da neke stranačke boje...na toj konsultaciji iznijeti, ovdje iznosite.

ABDIĆ: To se zna. Moji se stavovi znaju.

PEJANOVIĆ: To je moj predlog.

PELVAN: Molim vas, nemojte signirati mene. Moje je da posljednji kažem u predlogu u kome ćete glasati, ali dajte malo budite direktni. Bila su u opciji dva imena. Iskreno da vam kažem, za mene su prihvatljiva oba. Iskreno da vam kažem. I ne samo kod ovog mjesta nego i kod drugih sam bio spreman da saslušam, da čujem, da stvari ne zaoštravamo i očekujem i od vas izjašnjenje u pogledu mogućih kandidata. Pa ču ja onda poslije rasprave staviti jedno ime. Molim vas. Nemojte samo meni signirati. Ja sam izišao sa jednim imenom, izvinite, otvoreno je u raspravi. Izvolite se svi deklarirati da ja znam opipati vaš puls. Molim vas, vi ste biračko tijelo. Nemojte samo slušati duel između Alije Izetbegovića i Fikreta Abdića oko tog imena. Izvolite se malo izjasniti. Pa je na meni da dam konačno ime.

AKMADŽIĆ: Ja sam na početku rekao, a više puta sam rekao oko ovoga i zamolio da se definitivno dogovorimo oko procedure i oko neophodnosti konsenzusa. Ako on postoji i ako smo se dogovorimo da bude konsenzus, to još nije nigdje precizno rečeno "da" ja nisam to čuo niti smo to zabilježili u zapisnik. Ako je taj konsenzus postoji, ako je g.Fikret protiv ovog kandidata, onda mi

nemamo šta dalje raspravljati osim čekati da g.Fikret povuče svoje razmišljanje. Mi nemamo, ako je to to. To je isto $1+1=2$. Ili g. Fikret, prije nego njih dvojica. Upozoravam i to, odnosno predlažem da je konsenzusom to teško. Na kraju krajeva u Skupštini malo više od 25% poslanika može izglasati Vladu. Ako znamo da je preko 50% potrebno da prisustvuje, da preko 50% od prisutnih može glasati, da je to većina, onda je to. Ja mislim da mi ne možemo dodi do Vlade ove konsenzusom, ako se i dalje insistira na tome da odložimo ovo pitanje do daljnjeg.

PELIVAN: Riječ je o tome da utvrdimo konačne kandidate. O tome je rasprava. A doći će predlog pa će se glasati o njemu. Za sada, molim vas, ne može konsenzus biti u izboru. Nije nikad bio. Ako se uspostavi, molim lijepo. Onda nema nikad izbora.

AKMADŽIĆ: Ja sam dao ustavnu definiciju toga. Precizirao sam iz Ustava. Međutim, i to iz Ustava se odnosi više na Skupštinski rad nego na Predsjedništvo. Tako da to

NENAD KECMANOVIĆ: U pitanju je princip. Ja sam nekoliko upozorio principa prvo za ovaj nacionalni ključ. Mislim da je to važno, da to sada ne obrazlažem, insistirao sam ako ima ono i plus minus 15 da iz političkih razloga bolje da bude 15, ako to naravno i ostvari. Što se tiče ove participacije reformista ima tih kako bi rekao odnosi bojčani, odnosi u Skupštini ima najbrojniji su komunisti, pa reformisti, pa neznam onda liberali, MBO itd. Da se u tom smislu poštuje taj princip. Mi možemo učiniti toliko da nacionalnu strukturu popravljamo preko naših reformističkih kandidata dakle, da ta dva kriterija nekako spojimo. Pa da jednim udarcem obe muhu. Međutim, ja ne mogu sada ništa reci, s obzirom da ovaj put ima dva mjesta ili tri mjesta prazna ako se doda ovo 21. je li bilo sporno itd. Ta tri mjesta u velikoj mjeri onda odlučuju kakva će ukupna slika biti. Inače po ovome što je ovdje zapisano nema nijednog čovjeka iz naše stanke ako bi se ovo 21. mjesto skinulo kandidat. Onda bismo imali praktično stranke izvan tog bloka osta li bi komunisti, liberali, i DSS. A reformisti i MBO ne bi ostali itd.

JURE: Znači nemaš sad kandidata neposredno.

NENAD: Neposredno sad nema.

JURE: Možeš li reagovati na ovo ako bismo koordinatora ministra - jer nam iz praktičnih razloga treba

PEJANOVIĆ: Ja mislim da tu postoji rješenje Nenade.

NENAD: Mislim da se tu može naći rješenje. Nemojte, apsolutno sam protiv da se ostavljaju prazna mjesta i poslije popunjava. Pozvaću ljude tu su. Pa da se onda notira i to. Pa da bude zaokruženo sve. To nije problem, nego da se dogovorimo. I spreman sam da tu učinimo napor da se ovaj nacionalni i stranački nekako objedine pa da

JURE: Ako može biti srpske nacionalnosti bilo bi dobro

PEJANOVIĆ: Evo vidite ja bih vrlo odgovorno mogao izjaviti da bi odustao od stranačkog mjesta, jer i drugi odustaju kao što je mjesto prof. Kovača, da nam nije i problem jedne nacionalne strukture. I ja vas molim - onda otežavam i vraćam se na argumentaciju zbog čega su neki ljudi ovdje iz srpskog naroda pretežno iz da kažem gradjasnko-opozicionog bloka. Zato što su nosioci prijedloga u osnovi stranke te k... Kada bi mogli ja sam i govorio ovdje, juče, prekjuče ne bi smetalo da dobijemo predlog i od SDA-a i HDZ-a za nekog ko nije u toj stranci, u toj naciji, a da dodjemo do još kavlitetnijeg u Vladi jedinstva. Prema tome, da pokažemo spremnost i ja sam lično spreman da izgradimo konsenzus brate, to je vlada rata jedinstva, i vlada nadam se pobjede ovog izlaska iz belaja ovog

GANIĆ: Molim vas što se tiče ovoga, potpuno uvažavani ovo što Nenad kaže da taj nacionalan ključ važan. Koliko ja vidim ovdje čak sa 5 ministara npr. srpske nacionalnosti ili od 5-6 se zadovoljilo. Koliko vidim ima ih sada ovdje 6. **Medjutim, ne zaboravi kada imaš 8 procenata**

PREDSJEDNIK: Mislim da je pet u pitanju.

JURE: Ne, ne 6 je njih sa Tatjanom.

NENAD: Ja govorim ovo što imam napisano, neznam šta je dodato.

JURE: Da, da to je dr. Tatjana i Radovan

GANIĆ: Pazite ovo - čak sa pet ili šest kandidata je puna kapa. **Jer ima ovdje 8% stanovništva, ostaje - 8% građana nisu Srbi, Hrvati i Muslimani. I to niko ne postavlja. A onda Muslimani ima daleko ispod 30%, onda su Muslimani jako oštećeni, ako Lagumdžiju vodite kao Jugoslovena. Onda su Muslimani daleko ugroženiji od Srba.** Primjera radi. Prema tome, ovdje je jako dobro potpopljena¹ nacionalna struktura. S druge strane meni lično moje iskustvo govori da ja čak ne mogu se potrefiti da sve stranke daju ministri. To se rijetko desi

PREDSJEDNIK: Ne, neka Nikolić udje unutra, ali molim vas smanjite onda nekoga od ovih iz opozicije.

JURE: Molim vas upišite dr. Tatjana Mijatović- Ključ Bila je ona ja je evo.

GANIĆ: Da, da ali imam utisak da se kod reformista došlo do velikih kadrovskih promjena, /*zajednička diskusija*/

JURE: Izvolite se malo izjasniti oko ministra unutrašnjih poslova. Molim vas možete li biti konkretniji, pomoći meni za konačno opredjeljenje oko ministra unutrašnjih poslova. Izvolite dajte mi malo mišljenje. Mislim odgovoran je resor. Složen, velik.

PEJANOVIĆ: Na prvom mjestu za poljoprivredu, prehrambenu industriju itd., to smo s MUP-om tražili kandidata i on nije stranački. Druga je stvar što je Tanja sticajem okolnosti i poslanik i vanstranački - dajte da ostane kako je bilo zaključno sinoć da reformisti predlože to mjesto. I ako oni nemaju onda ćemo se opet vratiti da smo napravili usulgu da dodjemo do rješenja.

JURE: Ja ne odugovlačim molim vas. Stvarno ne mogu doći do rješenja.

PREDSJEDNIK: Prof. Kecmanoviću da li trebaš sat vremena da se izjasniš oko te stvari?

KECMANOVIĆ: Treba naravno. Ja sam ono što ste i vi napravili došlo već napravio mislim u ovaj mir koji je još tu u poziciji nekog stranačkog predstavnika. Ja moram ove ljude pitati. To nije forma. Nego je stvarno suštinski. Tako moram ove ljude iz stranke pitati. A evo imam pitanje konkretno pa ću pokušati da dogovorimo.

JURE: To ili od ova dva neku kombinaciju ona je otvorena.

KECMANOVIĆ: Obezbjediću tebi da s njima razgovaraš.

PREDSJEDNIK: Možemo li evo 45 minuta, pa u 4 da se nadjemo.

PEJANOVIĆ: Predsjedniče da bude ova orijentacija. Pošto je stvarno problem popune ljude srpskog naroda bio takav da niko nije Srbe nije predlagao sem ona dva već mi iz opozicionih partija. Da to

JURE: Ma ja to je zamjena SDS-a.

PEJANOVIĆ: A ovo dalje rješenje idemo na ujednjavanje više prijedloga. Iza tog prijedloga stoji... kao prijedloga da imamo tu kvotu, ne bi stajali vi iz SDA. I predlog Vladi jedinstvo brate. Kao što ja stojim iza svakog koji je ovdje. Dajte da to kažemo da iza čovjeka stoji 5-6 stranaka

KECMANOVIĆ: Da dopunim ovo Mirkovo, naši kandidati reformistički sticajem okolnosti jedan Musliman, jedan Hrvat, nismo Srbina ni jednog predlagali. Medjutim, dolazimo sada u situaciju zbog konteksta da sada moramo...

JURE: SDP kaže ne stojimo mi čvrsto mi smo delegirali Uglješu jesam ja. Dajte mi molim vas oko MUP-a, dajte se malo izjasnite, mudrujete previše. Recite evo koji se niste izjasnili nešto.

PEJANOVIĆ: Ovog trenutka ja sam prihvatio ne morate predložiti. Dajte malo da budemo odgovorniji. Ako može konsultacija unutar ljudi iz SDA, sa premijerom da dodje do novog prijedloga definitivnoga. Ako ne može onda ćemo zajedno tražiti rješenje.

PREDSJEDNIK: Prošlo je 45 minuta pauza,

MILE AKMADŽIĆ: Mogu li ja nešto predložiti.

PREDSJEDNIK: Pauza 45 minuta.

PREDSJEDNIK: Jure kojim redom treba po tvom mišljenju ili je to ta. Evo imamo - jesteli pregledali ovo, treba li vam vremena jeste li vidjeli

GANIĆ: Mislim da je razlika druga lista je kraća za jednog ministra - nema bez resora ministra druga lista.

JURE: I drugo je lice za unutrašnje poslove.

GANIĆ: A u prvoj listi je drugo lice je Delimustafić, s tim što ima ovdje dodatni ministar bez resora dr. Filipović. Je li ima

KECMANOVIĆ: Ja bih samo molio na ove varijante, zato sam i izašao da vidim ovo sa strankom. Ovo 21. i 22. mjesto otpada. Jer ni kandidat ni stranka nisu zadovoljni s tim rješenjem pa jednostavno eliminisati. Posljednje na obje liste.

PREDSJEDNIK: Bez koordinatora je li

KECMANOVIĆ: I bez stranke ove. Nisam ja olakšao ja nego Stranka olakšala. I upozorio bih vas da je na radiju objavljena

lista Vlade, ali ne znam je li se to htjelo ili je ovako negdje procurilo. Taj valjda jutošnji papir je

JURE: Ne ja nisam se mogao odbraniti više od novinara samo sam rekao da ima najveći dio, da se još raspravlja o tome ali za sporna nisam imena davao.

PREDSJEDNIK: Je li ovo znači da se pod jedan prvo izlazi na glasanje je li to tvoj prijedlog Jure.

JURE: Nije, ja sam vam dao stvarno da ja ne mogu da sam lomim.

PREDSJEDNIK: Dobro. Imaš li prijedlog da se stavi prvo jedna pa druga. Ko neće ni jednu ni drugu može da ne zaokruži ni jednu ni drugu. Pazite nešto da se sporazumimo što se tiče glasanja. Da bi odluka bila donesena treba najmanje 6 pozitivnih glasova da bude. Inače, nema odluke.

GANIĆ: Znaš ti koliko nas ima 9.

PREDSJEDNIK: Devet, mi smo u kompletnom sastavu minus Boras. Prema tome, 10 nas je puni sastav.

FIKRET: E, sada meni fali ovdje da li glasa prošireni sastav ili samo predsjednik.

PREDSJEDNIK: Prošireni sastav.

FIKRET: Ne samo u uslovima ratnog stanja prošireni sastav. A mi nismo donijeli odluku o ratnom stanju.

PREDSJEDNIK: Fikret kaže da prošireno Predsjedništvo u proširenom sastavu radi i glasa samo ako je proglašeno ratno stanje.

MARIOFIL: Predsjedništvo sada radi, nema više priče, prošireno ovo-ono. Ono sada radi.

PEJANOVIĆ: Ima li neko pravnik da dovede

PREDSJEDNIK: Znači nije samo ako je ratno stanje

FIKRET: Član 73. Poslovnika vidite.

MARIOFIL Sad ćemo mi to pročitati nije to nikakav problem.

PREDSJEDNIK: Jer odredjenje mandata je naše pitanje bilo, bez obzira u kom sastavu. Ali to je pitanje Predsjedništvo, da Predsjedništvo odredi mandatara, a Vladu Skupština. Prema tome, vi ste imali prilike da pogledate obadvije liste, da bi lista bila treba najmanje 6 glasova. Inače ne smatra se usvojenom. Evo ja stavljam ovim redoslijedom kako je to Jure rekao.

PEJANOVIĆ: Kako ste vi upozorili ako treba 6 glasova. Bojim se da ćemo se vrtiti na glasanju. Nemamo nikoga od pravnikar ko će nam ovu proceduru pravnički štiti.

KLJUJIC: Imam primjedbu. Ali ovdje nije bilo razgovora o skidanju Delimustafića iz kabineta. Nego promjeni resora. Ali on je sada skinut. Ja mogu da prihvatim ono jedno obrazloženje, ali ne mogu i ovo. Onda moramo dati obrazloženje

PREDSJEDNIK: Ja ću glasati protiv obje liste zato što to nije tako uradjeno. Nemam drugog izbora je li. Ali to je tako ponudjeno. Prema tome, varijanta bi bila za mene prihvatljiva u kojoj bi Delimustafić bio promjenio resor za snabdjevanje

JURE: Ja bih to mogao prihvatiti, medjutim, ja nemam imena srpskog, ne mogu dalje reducirati srpska imena.

GANIĆ: Daj nekog stavi ovako - ostavi jedno srpsko za koordinatora. Kasnije da se popuni.

PREDSJEDNIK: Koordinator je neodredjen poen. Masa ljudi bi stalno pitala mislili bi da je koordinator onaj ko to sve objedinjava i redi šta je sada ovo. Ima predsjednik Vlade, ima

MARIOFIL: To bi predsjednik trebao kod ponude liste dati ponudu - da ne kaže čovjek mene niko nije pitao

PREDSJEDNIK: Riječ je o ministru za snabdjevanje jeli. Ja sam njemu to jutros /Delimustafiću/ on nije kategorično - nije rekao da prihvata, ali nije ni odbio. Dokazivao je da bi trebalo da ostane na mjestu na kome se nalazi. A nije rekao, ja sam mu rekao da bi dobro bilo da prihvati jer je to ipak i tim prije što bi se na taj način pokazalo da nije stvar nekog nepovjerenja u njega kao čovjeka. Nego pitanja vodjenja tog resora itd. Nije rekao meni da prihvata, a nije izričito odbacio.

JURE: Ni meni nije pozitivan glas dao, nije izričit bio, ali nije mi dao pozitivan glas.

PEJANOVIĆ: Mogu li ja zamoliti mandatara da kaže koja je po njemu ovdje lista - lista vlade.

PREDSJEDNIK: On je nešto zapisao gore, jedan i dva. Ja sam njega pitao

JURE PELIVAN: Molim vas ja sam danas rekao za mene su ako se možete saglasiti obe prihvatljive. Svako će se od nas opredjeliti za prioritet.

PEJANOVIĆ: Mora imati naznaku lista. Lista jedan i lista dva.

KLJUJIC: Ima gore.

PEJANOVIĆ: Ne, dobro je, nisam ja imao jednu.

JURE: Ravnopravne. Ako ćemo se izjašnjavati obe ravnopravne.

PEJANOVIĆ: E, sada ako smo saglasni da imamo dvije liste da se o njima opredjelujemo, možemo li mi sada da utvrdimo proceduru izjašnjavanja. I da bude zasnovano ili na Poslovniku, ili dogovoru ili ustavu.

PREDSJEDNIK: Dobro, daj da saglasimo je li to tako? Naime u Poslovniku piše kako se donose odluke. Da se u proširenom sastavu donose većinom ukupnog broja. A većina ukupnog broja je 6. Pošto je polovina 5.

FIKRET: Trebamo Borasa zovnuti.

PREDSJEDNIK: To odlaže donošenje odluke za dan, dva ako ćemo uvažiti taj način rješavanja stvari.

JURE PELIVAN: Ako vam ja mogu objasniti, ja sam ovih dana molio da mi malo pomognete, da se izjasnite kod čvornog pitanja. Osim dvojice ostali se nisu izjašnjavali i meni je ostalo da se tajnim glasanjem izjasnite. Jer niste htjeli javno da se izjašnjavate.

KLJUJIC: Hoću prvo da pitam mandatara je li on definitivno prekrizio Delimustafića. Da znam kako ću ja zauzeti svoj stav. To je u jednoj listi, drugo bilo je rečeno upravo ovo što je objašnjeno da se on ne isključuje iz vlade, da se mijenja resor. Da vidim je li to - znam nas je trebalo dovesti pred to pa reći. Uzeo je to a neće onda druga situacija.

PREDSJEDNIK: Naime prvo glasanje. Je li riječ o tajnom glasanju

GANIĆ: Trebaju papirići - tajnom glasanju. To je predložio mandatar. Na papiriću treba ispisati ko je za jednu listu neka stavi broj te liste, ko za drugu neka stavi broj te liste

FIKRET: Lista ima.

PEJANOVIĆ: Glasa se za dvije liste - lista 1 i lista 2.

IZETBEGOVIĆ: Prije svega da vidimo kako da glasamo. Po našem Poslovniku se glasa javno. Je li, Mario?

LJUBIĆ: Skupština bira tajnim glasanjem predsjednika Vlade na predlog Predsjedništva. Predsjedništvo predlaže kandidata za predsjednika Vlade na osnovu prethodnih konsultacija. Znači, mi bi sad trebali glasati za predsjednika Vlade.

IZETBEGOVIĆ: Kako ratno Predsjedništvo odlučuje? Ima li zato odlučivanja? Ne može se analogija tu povlačiti.

LJUBIĆ: Skupština, tajnim glasanjem, na predlog Predsjedništva...

IZETBEGOVIĆ: Pitam ovo: naše Predsjedništvo kako donosi odluku? Ono ima poseban poslovnik o svom načinu glasanja. Ovo nije Skupština. To je drugo. Mi smo preuzeli njene poslove, ali način rada, način donošenja odluka ovdje je riješen posebno i Predsjedništvo ima način kako donosi odluke. Ima svoj poslovnik. Ovo je Predsjedništvo nije Skupština. Ima li ovdje o tome? Da ne tražim iglu u plastu sijena. "Predsjedništvo odlučuje na osnovu usaglašenih stavova svojih članova. Usaglašenje stavova...Odluke se donose većinom glasova svih članova Predsjedništva." To je ovaj novi poslovnik, je li? Dobro "Na osnovu prethodno obavljenih konsultacija u Republici predlaže kandidata za predsjednika Vlade BiH i za šefove diplomatskih misija" "Članovi Predsjedništva glasaju na sjednici "za" ili "protiv" ili se "suzdržavaju". Glasanje na sjednici vrši se javno ukoliko se drugačije ne odluči."

GANIĆ: Tajno glasanje je jači sistem odlučivanja. Tako da svako, improvizacija je kad se ide na javno. A tajno glasanje je savršeniji sistem. Pa ako idemo na tajno, niko nam ne može odbiti da smo bili manje demokrati u smislu na javno.

Završeno snimanje.

Sjednica završena u 19,00 sati.

Bilješke

1. valjda „Zastupljena

"Zar nemamo mi koridor do Zenice? - Zenica ima mogućnost do Splita."

Magnetofonski snimak 120. sjednice Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine, održana 15. 6. 1992. godine

Sjednica je počela u 11,00 sati.

Sjednicom je predsjedavao Alija Izetbegović, predsjednik Predsjedništva.

....

PREDSJEDNIK: To je jedna pojedinost koja bi mogla da izaziva kod naroda pa i kod vojnika može biti kasnije prigovore da to nije bilo pametno uraditi. Ima Još jedan problem koji imajte u vidu ja sam ga onda imao u vidu kada sam se opredjeljivao za sebe lično. A to je dolazak plavih šljemova na aerodrom. Otežava jako eventualni dolazak bijelih bilo gdje u BiH, intervenciju vojnu bilo gdje. Jako otežava taj problem. Bez toga stvari idu vjerovatno u tom pravcu i negdje kroz mjesec, 2, tri dana došlo bi do te intervencije vojne. Ako plavci budu na aerodromu to će jako otežavati. Po mom mišljenju otežava tu varijantu bilo gdje. Jer jednostavno onda se ovi ljudi nalaze kao neka vrsta taoca

FIKRET ABDIĆ: Vojna intervencija ako bude za dva mjeseca onda ne treba nikako.

PREDSJEDNIK: E, u tome je problem ona neće izgleda prije da bude.

FIKRET ABDIĆ: Biće poklano što bude trebalo, provedeno, iseljeno, sve će biti završeno.

GANIĆ: Još samo ovo da kažem molim vas. Mi nećemo znati gdje je ta artiljerija armije i SDS. Oni neće znati gdje je naša artiljerija.

PREDSJEDNIK: Gdje su ona naša dva topa, oni to neće znati.

GANIĆ: Kaže onaj jedan vi imate dva topa, ali ona jedna njihova haubica kada je otišla u vazduh i kaže 12 ljudi poginulo jednim pogotkom. Oni naši su pogodili. Direktno su pogodak imali. Oni kažu, UNPROFOR u šali kažu pamet je na našoj strani. Kod ove inženjerije.

....

PREDSJEDNIK: Imate li još pitanja? Nema. Hvala. Ima Mario.

MARIOFIL LJUBIĆ: Mislim da ovo prihvatanje i pristajanje na to da tenkovi i transporteri koje je oružje JNA bivše - onda je to neprihvatljivo da to od nas ne mogu tražiti. Neki povuku na jedno mjesto sa tih ulica - ja ne vidim načina drugog. **Ne možemo pristati da nam od Predsjedništva 200 m budu tenkovi i transporter koji mogu u svakom trenutku zapucati i koji neće biti ni pod čijom kontrolom.** Posebno ovog jednog koridora koji će oni nama puštati. Ako mi nećemo moći ići prema Mostaru, dole mislim da mi ne trebamo ni na što pristati. Jer to neće

PREDSJEDNIK: Ajmo to razdvojiti na dva pitanja. Tenkovi, artiljerija. I koridor. Da ne pomješamo. Prije svega tenkovi....

MARIOFIL LJUBIĆ: Posebno ovog jednog dijela koridora kojeg će oni nama puštati. Ako mi nećemo moći ići prema Mostaru, dole mislim da mi ne trebamo pristati

PREDSJEDNIK: Ajmo to razdvojiti na dva pitanja. Tenkovi artiljerija i koridor. Da ne pomješamo.

....

MILE AKMADŽIĆ: Može li jedan koridor u Kiseljak

MARIOFIL LJUBIĆ: Ako ne mognemo dovesti hranu na Grbavicu, a daće na Ilidžu

PREDSJEDNIK: Pa naravno da ćemo je dovesti, za grad ide hrana.

MARIOFIL LJUBIĆ: A onda moramo precizirati koji su to koridori

MILE AKMADŽIĆ: Znam ako oni ne odu barem do Kiseljaka, nama se to ne isplati ništa. Prolaz.

PREDSJEDNIK: Znaš šta ovaj ugovor će inače zahtijevati tumačenje. I kod one artiljerije da se kaže tumačenja ugovora su sljedeća. To se često radi. Pogotovo Englezima je to običaj to u njihovom pravu - kaže termini ovdje znače sljedeće, artiljerija je sve preko 20 mm, bez obzira da li se nalazi na ovome, onome. Pod koridorima se podrazumijevaju iz aerodroma u svim pravcima, jer ne kaže samo prema istoku, nego u svim pravcima, U nekom razmaku. Nekih daljnjih 20 km, 30.

AVDO: Treba po meni da napomene Ganić šta je grad Sarajevo, Koja je to cjelina, zona.

MILE AKMADŽIĆ: Molim vas ja bih ponovno rekao i upozorio ako hoćete, nama ako mi deblokiramo tako Sarajevo, odnosno omogućimo dovoz hrane, a onemogućimo Zenici i Varešu koji su gladni i kada nema ovih blokada nismo uradili ništa. Zato kažem ako imamo koridor prema Kiseljaku mi to omogućavamo.

PREDSJEDNIK: Zar nemamo mi koridor do Zenice?

ABDIĆ: Zenica ima mogućnost do Splita.

PREDSJEDNIK: Ima samo hrane nema. Inače mislim ovo - da je nama sada okrenuti hranu da ide, kada mi mogremo odavde upravljati malo. Jer ja recimo ono što bi prvo trebalo se uraditi, ogromna količina koja dolazi u Zagreb i čeka

ABDIĆ: Samo Breza nema, Zenica ima. Vareš nema.

PREDSJEDNIK: Vareš će se morati oslobadjati ne spada pod ovu ovdje oko aerodroma. Mi ćemo vjerovatno poštovati to, radi toga da se to ne pobrka a drugo treba oslobadjati Vareš pogotovo.

....

MILE AKMADŽIĆ: Potpisali ste vi i UNPROFOR i SDS je li tako.

GANIĆ: Ne ja sam potpisao ovaj ugovor UNPROFORU, mislim da je i SDS potpisao UNPROFORU. Ali znaš kako ide sada. Mi se ne sastajemo, mi jednom potpisujemo šefu.

MILE AKMADŽIĆ: Ali to su ugovorne strane. UNPROFOR, mi i SDS.

PREDSJEDNIK: Ali mislim da si ga ti potpisao nakon što smo se mi u Predsjedništvu

GANIĆ: Ne ja sam članove Predsjedništva upoznao sa ugovorom. Onda su oni meni dali ovlaštenje i potpisao.

.....

AKMADŽIĆ: Medjutim, u normalnom radu, član 1. glasi "da se odluke donose usaglašavanjem", "Predsjedništvo odlučuje na osnovu usaglašenih stavova svojih članova. Usaglašavanje stavova je osnovni princip odlučivanja Predsjedništva. Ako se o nekom pitanju ne postigne suglasnost, Predsjedništvo o tom pitanju odlučuje glasanjem, a odluke se donose većinom glasova svih članova Predsjedništva."

IZETBEGOVIĆ: Proces usaglašavanja je vršen. Nije to i pravljeno preko koljena. Rezultati će pokazati koliko je to sada usaglašeno. Ali proces usaglašavanja je izvršen. Mislim, preko svih mogućih standarda i mjera. Pokušali smo se usaglasiti. Ne možemo se usaglasiti sasvim. O nekim pitanjima smo se bili usaglasili, o nekim nismo mogli. Ovo je očigledno pitanje u kojem ne postoji saglasnost. Barem u izvjesnoj mjeri.

PELIVAN: Predsjedniče, ako mogu, ja bih želio da iznesem sljedeći predlog. Pošto sam bio spreman na dogovor u finišu, ja sam pripremio nekoliko varijanti. Ja ću se, naravno, odlučiti za jednu varijantu i tu vam ponuditi na glasanje. Ali možda bi dobro bilo ako hoćete da podijelim te varijante, ako ima mogućnosti negdje nekog bržeg usaglašavanja da to uradimo prije nego što ja podnesem konkretnu listu ili modifikovani predlog, kratko, i u svakom slučaju spreman sam da ponudim listu. Može se i nešto dopisati i oduzeti. Izvolite, ja sam spreman i ja ću ovdje na samoj sjednici da vam kažem koje je moje...

IZETBEGOVIĆ: Dobro. Iznesi nam jednu varijantu o kojoj bi mogli sada malo da popričamo. Da stavimo neke eventualne primjedbe. Varijantu koja je po tvom mišljenju najbliža nekom rješenju.

PELIVAN: Ja ću vas upoznati sa razlikama tih varijanti. Iznijeću vam prvi predlog.

IZETBEGOVIĆ: Samo sporne tačke, naravno. Nesporno nemoj.

PELIVAN: One koje su bile dogovorene. Koje nisu bile sporne.

ministar unutrašnjih poslova JUSUF PUŠINA i u toj varijanti je, bez resora, MUHAMED FILIPOVIĆ. To je jedna.

ministar unutrašnjih poslova JUSUF PUŠINA, sve ovo isto, s tim što je u Vladi i ALIJA DELIMUSTAFIĆ. Tu je 22. Znači u onoj nema Delimustafića, u ovoj još plus Delimustafić. To je 22. To bi se mogli dogovoriti. Samo da znate moguće rješenje.

- ministar ALIJA DELIMUSTAFIĆ, ovdje sam jednu takvu varijantu
- bez ministra, bez resora, FILIPOVIĆA;

- ministar ALIJA DELIMUSTAFIĆ i bez resora FILIPOVIĆ (dakle u jednoj bez u jednoj sa);

i posljednja je, četiri, dakle peta,

- ministar unutrašnjih poslova Dr IBRAHIM JUSUFRANIĆ - bez resora MUHAMED FILIPOVIĆ. I tu može da egzistira Delimustafić.

Sad je to ključno pitanje. Dakle, radi se o par ljudi, o tri čovjeka koji su tu. Molio bih, ako još ima nova stvar, ja nisam došao do rezultata nikakvog pošto nisu zastupljeni reformisti, postoji li mogućnost, ja sam bio spreman da damo ministra, koordinatora, imajući u vidu da će jedan dio Vlade raditi van Sarajeva i stvarno da se minimalno zadovolji ta stranka sa jednim oni traže dva mjesta ili nijedno. Tako je bilo. Ja jednostavno nisam u mogućnosti sad trenutno da obezbijedim dva. Može se diskutovati. Još jednom apeliram na to da ako može da se iznese predlog da reformisti budu zastupljeni sa ministrom koordinatorom. Mi sad imamo i pragmatičan razlog. U ovo vrijeme on će se u srednjem situacije moći rasporediti na druga mjesta, ali sad nam treba jedan koordinator tamo za grupu članova Vlade izvan Sarajeva u srednjoj Bosni, zaključno sa Tuzlom, pa što je dostupno ovoj vlasti. Evo, to su moguće. Mislim da ste me mogli pratiti. Mogu još dodatno objašnjenje ako treba. Stvarno, posljednji je pokušaj. Meni je sve ovo u cilju da stvarno radjemo neki dogovor i da dodje do izbora ili neizbora.

IZETBEGOVIĆ: Za nas je prihvatljiva samo jedna varijanta, a to je Pušina ministar unutrašnjih poslova. Nikakva varijanta, u kojoj ima više od četiri opoziciona ministra, nije prihvatljiva. Nikakva. Jer to je praktički opoziciona Vlada. Ja bih se prije povukao odavde nego to prihvatilo. Kako da pravdam tu stvar. Kako vi možete pravdati, Hrvati, tu stvar da dadnete sad pet opozicionih ministara? Ili zapravo šest? I tri-četiri vanstranačka čovjeka. Zbog čega da mi kapituliramo ovdje? Zbog čega, pitam vas? Prema tome, nikakva varijanta nije ni mogla g. predsjedniče, ili družu predsjedniče, biti...u kojoj postoji više od tri opoziciona predstavnika. Ovdje su bila u nekoj varijanti prihvaćena četiri radi kompromisa, vi sad uvaljujete još petog čovjeka. Pa u jednoj varijanti, čini mi se, i šestog - Bešlagića. Gdje je to bilo? Pa ćemo se vratiti radije na dvostranačku Vladu i mirna Bosna. I nećemo ništa propustiti, vjerujte. Ništa. Prema tome, molim vas, što se god više

varijanata pravi, sve je teže naći rješenje. Mi smo juče imali dvije varijante pa smo imali probleme. Sad imamo 4-5 varijanata. Ima jedna varijanta. Samo je juče bio sporan - ona varijanta sa Jusufom više ne igra. Mi smo povukli taj predlog. Mi kažemo s obzirom nato da je stavljen prigovor - te Sandžaklija je, te nije Sandžaklija. Sad je ispalo da je Gusinjanin. Postojeći čovjek Pušina Jusuf iz samog resora i mirna Bosna. Nemamo barem problema u samom MUP-u. Ima jedan kontinuitet barem ako ništa drugo. A neka varijanta u kojoj se nalazi iz svake stranke, pa i one od jednog ipo poslanika s jednim čovjekom, a iz naše stranke sa 83 tri, izvinite vi to. Shvatam da opozicija to traži, ima pravo da traži, naravno. Čudo mi je da mandatar uopšte prihvata takav način razgovora. što se tiče Delimustafića, mi smo bili zato da mu se dadne resor. Ako je problem sada - mi smo bili protiv toga da bude neko bez resora uopće. Ali ako je to sad neki kompromis, nije važno. Nemamo ništa protiv toga da ostane u kabinetu. I neka varijanta u kojoj bi bio Pušina ministar unutrašnjih poslova, a Delimustafić bez resora još uvijek bi bio na granici nečega prihvatljivog. Iako bez resora u situaciji kakva jeste ne bi dobro bilo. Onda je bolje dati mu neki resor. Ustvari, on oko nečega radi. Ima još nekih resora koji su ostali otvoreni. Radije ćemo otvoriti još 21 resor pa čovjeku kazati - evo, to ti je posao. Tako da neka varijanta u kojoj se omogućuje promjena u ličnosti ministra unutrašnjih poslova uz osiguranje prisustva Delimustafića u kabinetu je nešto što je prihvatljivo. Ali nikakvo povećavanje mjesta u korist opozicije nije prihvatljivo, jer je to ipak jedna granica do koje se može ići. Opozicija ima ukupno 38 ili koliko poslanika. Ne može tražiti 5 mjesta u Vladi.

KECMANOVIĆ: ...razgovor o tome da se kriteriji preciziraju. Mi smo počeli s tim i rečeno je jedno potpredsjedničko mjesto, a onda su rekli toliko i toliko ministarskih mjesta. Neka se opozicija dogovori koliko koga spada itd.

IZETBEGOVIĆ: Molim da se ovaj predlog stavi na glasanje, pa ako izgubi, u redu. Mandatar onda vraća, nema izlaza. Tu kraja nema. Reći ćemo javnosti da nismo mogli da se složimo oko nekih stvari i zdravo. Jer ovo više stvarno postaje mučenje i za nas i za javnost i za sve moguće. Daj da prekinemo nešto. To je očigledno jedina realna šansa. Promjena. Bilo bi bolje da se bavi snabdijevanjem, međutim, s obzirom na taj nacionalni balans možda se može neki resor naći tamo među onima koji nisu do sada zastupljeni. A nikakvo povećanje, mislim da smo saglasni u tome, dalje izrazitih eksponiranih članova opozicije i uglednih predstavnika opozicije nije moguć u toj Vladi. Onda nije naša Vlada nego opoziciona. Treba tu postojati neka proporcija, neki balans. Nema ništa, neka Filipović udje, ali brišite nekog drugog. Ne

možete namijeniti pet mjesta za njega. Zamijenite nekoga tamo. Krajnji je domet. Stavite Filipovića umjesto Lagumdžije ili šta ja znam, Raguža, Kovača, itd.

ABDIĆ: Da privodimo stvari kraju. Ja sam protiv ove varijante o kojoj se Alija pozitivno izrazio, a i protiv ovih kombinacija koje je mandatar pravio, zbog toga jer ovdje nije u pitanju uhljebljene Alije Delimustafića. Ako bi mi to imali na umu, onda bi ova varijanta bila vrlo dobra. Međutim, ovdje se radi o jednom principijelnom pitanju da, ako se iznose nedostaci, dakle, na rad Delimustafića - primjedbe, oni moraju biti dokazani. Zato ne treba broj diskusija i broj sastanaka, već moraju biti dokazi. Nigdje tako snažni kao u MUP-u. Ni u jednoj zemlji svijeta ministar unutrašnjih poslova ne bi pao na bazi ovako tanke, neargumentovane i nedokazane činjenice po osnovu koje bi on trebao da se povuče iz ovog resora u trenutku kada se država nalazi u ratu. Prema tome, za mene je principijelno pitanje i mi bi stvarno trebali početi diskusiju. Jeste da 72 dana kao fol radimo na Vladi. Ne radimo ništa. Drugo, mi bi stvarno trebali večeras, pozivam vas kolegijalno, da otvorimo jednu državničku -mi smo kolektivni šef države, jednu državničku pravnu raspravu. To je jedno. Drugo, slijedeći taj princip, po meni je kada je država u ratu a ne po svim drugim kriterijima, i trudio sam se jako puno i da pročitam i ranije i sada pogotovo o tom načinu rada kad se država nalazi u ratu. Bitna su za svaku državu tri resora, odnosno njenu Vladu. To su odbrana, inostrani poslovi i unutrašnji poslovi. Prema tome, mi se moramo opredijeliti dakle za metod da revidiramo da izanaliziramo rad ova tri resora. Dakle, ne bi smjeli mijenjati bez da izvršimo tu temeljitu analizu. To je velika greška prema državi. A onda i pojedincima. Utvrditi princip da ispitujemo rad jednog a ne sve tri resora sam po sebi, nema prodju. Ne daje nam snagu da smo mi ozbiljni državnici, da smo uopšte ozbiljni ljudi. Jedno je voditi kadrovsku politiku stranačku u stranci, a drugo je u državi. Prema tome, pogotovo u državi koja je u ratu. Ja pozivam Predsjedništvo da se vrlo ozbiljno okrene problemu ovom, ova tri kadra države u ratu u kojima bi bila diskriminacija prema MUP-u da se primijeni poseban princip, a pogotovo da se utvrdi princip površnog utvrđivanja nesposobnosti ili razloga zbog čega treba da mijenja resor. Ovo je tim gore što u tom pomjerenju trebamo dati nekakvo mjesto, pa onda nasljedujemo, a zemlja je u teškom trenutku, staru praksu po kojoj uhljebljujemo čovjeka ili ga nagradjujemo da bi ga smijenili. Što se tiče ovog resora, on ima svoju genezu. Moram vas pozvati, jedini je put državna komisija za ministra unutrašnjih poslova. Nema drugog puta.

IZETBEGOVIĆ: Ima drugi put - jednostavno ga ne izabereš. Ništa više.

ABDIĆ: A da budemo objektivni, da ne budemo lični, da ne tražimo, Alija, svoje ljude, ljude u koje mi lično vjerujemo, da se oslobodimo privatne politike i po privatnoj osnovi stečenog povjerenja. Da utvrdimo nekakve principe državnčkog ponašanja, znači ozbiljnog ponašanja, a manimo se tih privatluka raznoraznih, rodbinskih povezivanja linija, itd. Idemo slijedom u Predsjedništvo države, radimo grešku kad je država najosjetljivija koju smo uradili u Stranci, a ja o Stranci ne bih govorio. Dakle, istu grešku činimo. Da vodimo jednu pogubnu kadrovsku politiku. Predsjedništvo će zato snositi odgovornost ukoliko to seriozno ne bude analiziralo. Inače, to dovodi Predsjedništvo budemo li ovako radili, apriori se opredjeljivali a ne kritično prema predsjedavajućem, mi dovodimo u poziciju i Predsjedništvo i predsjedavajućeg i sebe - dovodimo u vrlo neugodnu poziciju. Jer pozivanje g. Izetbegoviću tebe, da ubrzamo, zašto - došli smo do kraja. To kad pozivaš čovjek kaže - vidiš nisam to uradio, nije ovo put, ja odustajem od ovoga. Glasamo da ide Vlada, idemo dalje. Medjutim, ne. Mi moramo brzo. Ja ne mogu to, mi ćemo prekinuti i povući mandat. Mi moramo odlučiti moželi se povući mandat. U toj mjeri se u ovom MUP-u, ti si Alija nekritičan da ti jednostavno zaboraviš da smo mi članovi Predsjedništva.

IZETBEGOVIĆ: Članovi ste Predsjedništva svih ovih 30 dana. Iz dana u dan se raspravlja.

ABDIĆ: Ni govora, mi smo počeli tri dana razgovarati, ovo nije ništa, Alija, do sada. I ovo sada, mi ne možemo zagrijati stolicu pa 70 sati da ostanemo kao kad se Papa bira pa da ne izadjemo dok ga ne nadjemo. Nego stalno moramo idi malo da se odmorimo, pružimo, itd. Prema tome, nemojmo da bi proturili svoje argumente.nedokazane, nemojmo pribjegavati nečem da mi kao racionalno štedimo vrijeme. To niukom slučaju ne bi smjeli raditi. Pogotovo što su ovdje u pitanju ljudi, a mi se mjerimo po tome kako cijenimo ljude, jer po tome de nas cijeniti. Ako ja nemam sigurnost, izvinite, ovako kako se radi,ja nemam nikakvu sigurnost. Ja lično. A dane kažem da bih išao nuditi nekome drugu sigurnost. Što se mene tiče, moram vam i to redi, ja vrlo taktički vrijeme, zemlja je u tom trenutku, ja dovedem u stanje kad razgovaram, evo meni je došlo da odem. Znam da je stalo nekom da ja odem. Medjutim, ne. ako mora umrijeti 10 od infarkta dok ja, da bi onda rekao ni govora, ja to neću pa sam dovodio ljude u situaciju da mi čak nude kombinacije. To ja mogu da radim. To drugi ljudi ne mogu. Govorim o ljudima, kadrovima o kojima moramo...druge koji nemaju te ni reflekse, niti herojstvo, nemaju ni te argumente da se snalaze, da dobacuju, da se spušta nisko, da se diže, itd. To ne ide. Prema tome, moramo mi voditi računa

da te ministre druge, da ih imamo uz sebe. Ja sam lično govorio o nedostatku Ministarstva inostranih poslova ovdje u više navrata. Ali ni pomislio nisam da bi rekao da Haris ne treba biti na bazi onih mojih argumenata, ministar. Ne, ni govora. To su argumenti moji da Haris promijeni svoj metod rada da bolje radi. Moraćeš slušati.

IZETBEGOVIĆ: Ja ću u 7 sati istupiti na TV i reći ću šta se radi na Predsjedništvu. Dajem vam riječ.

FIKRET: Da otvorimo jednu državničku

PREDSJEDNIK: Govoriti o jednoj listi, da barem Jure nešto konačno prijedlog liste o kojoj bi se ovo Predsjedništvo izjasnilo za ili protiv. A držim da nije bilo malo razgovora, i nije nikakvih podriivanja. I to ja ću kazati da večeras požurujem stvari, bez ikakve potrebe, dakle treba sada da udjemo u analize svih mogućih ljudi. I to da vidimo ako je narod protiv je li to principijelna stvar. I je li moj odnos ovdje neprincipijelan ovdje ili je tvoj Fikrete. Da sada kažem, da mi požurujemo večeras, i da s moje strane nije korektno. Da večeras. Ja du kazati da je to tako bilo. Pa neka narod.

ABDIĆ: A reci isto tako da 68 dana nisi ništa radio na tom. Pa sada

PREDSJEDNIK: Koliko dana mi radimo svi na ovoj stvari.

GANIĆ: Da nam ponudi jednu listu poslije ovog svega. I dajte ako možemo da sastavimo vladu ako

PREDSJEDNIK: Ako želite da dalje diskutujete ja bih vas zamolio oslobodite mene više, izaberete nekog drugo. Kada budete došli do glasanja ja ću biti - ja više ovu diskusiju ili ponovno vraćanje na pojedina pitanja ne mogu stvarno. Mislim ja se iscrpljujem imam ja posla čitav dan. I meni nije kao nekima ovdje ima to pitanje on danas raspravlja i sjedi ko će biti ministar.

MILE AKMADŽIĆ: Mogu li ja nešto predsjedniče reći - da ne dodjemo u istu situaciju - da prije nego što mandatar prihvati prijedlog gospodina Ganića da se precizno dogovorimo o načinu odlučivanja. Ja sam prosto is... neke iz poslovnika ne proizilazi zapovjedno nego kaže osim ako drugčije odluči. Da u tom smislu

PREDSJEDNIK: Ako je nego stavio prijedlog tajno glasanje. Treba staviti javno je glasanje, osim ako neko predloži pa se bude usvojilo. Izvolite ima li neko da predloži drugi način odlučivanja.

KECMANOVIĆ: Molim vas ja bih htio da kažem s jedne strane dosta se o ovom pitanju raspravlja. Molim vas dugo se raspravlja ali istovremeno ja ne vidim po ovim danas izlaganjima, po temperaturi itd. , da je zrela situacija, naprotiv čini mi se nepovoljnija nego što je izgledalo sinoć. To je jedna konstatacija mislim koju niko ne može osporiti. Druga stvar ne bih se složio s tim da se na neki način ispada kao da se prijetimo ne vjerujem da je to u pitanju da će se obavijestiti ne znam javnost konačno.

PREDSJEDNIK: Izvini Nenade što te prekidam ja jednostavno više neću učestvovati - nego ću kazati večeras Vlada se ne može u Predsjedništvu izabrati. Neka to narode znate. Ovako su razvoji tekli razlozi su ovi, ovo ljudi postavljaju neću ništa kazati tom prilikom - reći ovo što se iznosi.

KECMANOVIĆ: Govorim to što smo mi kolektivni šef države i mislim da u tom smislu snosimo neku kolektivnu odgovornost ili kolektivno radimo ili bi bar tako trebalo da bude. Prema tome, svako od sada svaljivanje s jednih na druge itd., nimalo ne doprinosi nekoj konstruktivnoj atmosferi u ovom sastavu niti našem zajedničkom ugledu pred javnošću itd. Dobro ja razumijem iscrpljenost i dodje tu i do opravdane i nervoze i ljutnje itd. Takodje se ne bih složio s ovom konstatacijom, a mislim to nije dobro, nadam se da ćemo to prevazići. Konačno šta ćemo dobiti istupi jedan, pa onda istupi drugi, pa treći i dobićemo različite verzije te atmosfere i te situacije. A onda nam to svima zajedno i pojedinačno škodi. Mislim da to nije dobro. Pogotovo u ovakvoj situaciji u kojoj se nalazimo. Dalje, ono što bi htio da kažem to je - ovdje se pomenulo da je opozicija puno dobila. Ne znam ne bih ulazio u kvalifikacije šta je puno, šta malo itd, a radi se o jednom principu. Znači Vlada za koju smo se mi čini mi se opredjelili je neka koncentraciona Vlada svenarodnog spasa itd., koja želi da objedini sve patriotske snage na odbrani domovine, države itd. najmladje i tome slično. To je je jedna demokratska procedura koja se obično provodi svugdje u svijetu, kada je zemlja defakto u ratnom stanju. Prema tome, da budemo načisto, principijelno ovdje se ne radi ni o kakvim ustupcima vlasti prema opoziciji. Nego naprotiv obrnuto sasvim o izražavanju od strane opozicije lojalnosti vlasti s obzirom na uslove. Inače opozicija obično oponira vlast. Ovog puta prihvata da podjeli odgovornost zato što je zemlja u opasnosti da se sve patriotske snage objedine itd. Ja bih ponovo naglasio da je potpuno neopravdano i druga stranka po veličini opoziciona parlamentarna praktično isključena iz ovoga i da je

rukovodstvo stranke jutros održalo sastanak. I nagovjestilo da će tražiti moje povlačenje iz Predsjedništva. Budući da sam ja bio na njihovoj listi kandidat za člana Predsjedništva. Mislim da to nije dobro. A ja imam stranačke obaveze i to morate uvažiti. Napokon mislim doista kada je riječ o ovom resoru unutrašnjih poslova da se tu otvorila jedna kako bih rekao specifična diskusija samo u jednom resoru pa ispada maltene da je sve ostalo bilo u redu da samo tu nije valjalo. Naravno, ima ono kada se Vlada nova sastavlja itd., samo pazite u ovakvim situacijama kada se radi o ovim ministarstvima koja spadaju u kabinet je li. Taj uži sastav Vlade kao što je vanjski poslovi, odbrana, unutrašnji poslovi itd., pazite kada se tu traže promjene onda to traži jednu ozbiljniju analizu, ali ne pojedinačno. Jednog samo ministarstva nego svih itd. Koliko imam uvida u javnosti se to dosta komentariše diglo je određenu temperaturu itd. Ja bih volio onda jednu temeljitiju analizu svih tih ministarstava gdje mogli bismo vjerovatno doći do zaključka da u svakom od njih je bilo i ozbiljnih slabosti ali i značajnih rezultata. I da sada sužavanja ne znam fokusa na samo jedno ministarstvo i samo promjena na tom mjestu izaziva neospornu pažnju, komentare, objašnjenja itd. Ništa ne prejudicirajući, ja predlažem da mi naprosto pokušamo spustiti temperaturu i krenuti ne odavde dokle smo došli. Evo došli smo umjesto bliže cilju čini mi se dalje od cilja da pokušamo ponovo pomoći da se iz ovoga izadje. Jer sekvence će uraditi i po nama a ne samo o Juri. Juče se razgovaralo samo o mandataru, a sada je već riječ i odgovornosti ovoga predsjedništva u proširenom sastavu. Budući da igramo ulogu parlamenta. Bojim se da pokušavamo da ovako već iscrpljeni i nervozni i to pred tom javnošću prelomimo to a da nećemo doći do pravog rezultata. Ono zašto bi se ja založio da nastavimo da radimo strpljivo, ako smo mi disponirani grupno ili pojedinačno za večeras da onda to bude ujutro. A da se javnost obavijesti da se ne radi ni kakvoj drami ni o kakvim su-kobima unutar Predsjedništva, nego se naprosto radi o jednom složenom problemu. Gdje se pravi jedna nova Vlada sa starim mandatarom Vlade u koju se želi uključiti i opozicija, dakle sve patriotske snage, da se radi temeljito, bez obzira na ovu situaciju jer želimo dobiti kvalitetan rezultat. Tako da se naprosto na ove komentare kao što je ovaj u "Oslobodjenju" da se na to da" jedan odgovor. I posebno da se kaže da Vlade nema a Vlade ima sve dok se ne izabere nova. Odnosno nema nijedne države tako je Ustavom i sistemom svakim predviđeno da ne može biti nijednog trenutka zemlja bez Vlade. I da nema uopšte potrebe da se dramaturizuje reći ono što smo mi hiljadu puta rekli ovdje, da nije tačno da vlada ne postoji i da ne radi. Da se ti ljudi sastaju da donese uredbu. Konačno koliko se sjedam da mi ovih posljednjih sjednica dobar dio smo posvetili verifikaciji odluka i uredbi koje Vlada donosi u svojstvu Skupštine. Prema tome, demantovati

i odgovoriti na ovakve kvalifikacije i optužbe koje su isto rezultat neke nervoze. Redi javnosti da to nije tačno. Ima sigurno 10-tak u zadnja dva tri dana zakona i akata koje je ta Vlada donijela i odgovarajuća ministarstva, Sa vlade nema ne bismo to mogli donositi. Da Vlada ne radi ne bi imali kao Skupština šta usvajati itd. Jer ispada po ovome da ni Predsjedništvo ni Vlada ništa ne rade, svi se bave samo nekim kombinacijama, to treba odgovoriti javnosti, a mi da se vratimo ovdje na ozbiljno, intenzivnije, ali da ne pretjerujemo sada. Jer da vam kažem postoji znamo svi to, to je čisto psihološki problem. Ako ti sad na jednoj temi upreš pa radiš iz sata u sat iz dana u dan bez nekih kako bi rekao relaksacije i mogućnosti da se koncentrišeš, onda umjesto da to bude produktivno ispada kontraproduktivno. Čak ja mislim kažem vam zatražiti u medjvremenu, evo i sa Mirkom sam se konsultovao pošto smo mi obojica iz opozicionih stranaka da zatražimo sastanak svih ovih opozicionih stranaka. I da se u medjvremenu kaže evo po nekom dogovoru, proporciji opoziciji pripada ovoliko mjesta. Rekli smo bili onda lijepo, jedno podpredsjedničko i neznam što se to poslije uopšte zapetljavalo. Mislim da nije dobro ni za nas sve ni pojedinačno da sada ulazimo u jednu ovako

PREDSJEDNIK: Ako večeras ne izaberemo Vladu, ja nemam izbora, nego da kažem na radiju razlog i to je moje pravo. Izvolite vi svi replicirati, pa objašnjavajte. Ja odlažem već 7 dana konferenciju za štampu, nadajući se da ću imati Vladu tu. Svaki dan me opsjedaju i pitaju šta se događa gospodine. Ja kažem molim vas strpите s još malo.

KECMANOVIĆ: Alija izvini molim te, znaš šta bi im ja rekao - mi Vladu imamo, Vlada radi, donosi uredbe

PREDSJEDNIK: Zašto nema nove Vlade.

KECMANOVIĆ: Zato što se usaglašavamo, težak i ozbiljan problem ušla opozicija ..

PREDSJEDNIK: Ja ću večeras da kažem javnosti.

KECMANOVIĆ: Ja bih smirio tu javnost i objasnio o čemu se radi.

PREDSJEDNIK: Ne može se više smirivati javnost. Izašao je sinoć Pelivan pa je rekao neke stvari tamo. Naime, jednostavno javnost mora da zna u čemu je problem. Mislim da nije produktivno više odlaganje, ništa se više ne može iscjediti. Došli smo na pitanje još da popunimo Ministarstvo unutrašnjih poslova ili ne popunimo. Pa možemo mi sada 7 dana diskutovati oko toga. Ostalo je samo da se spoji još jedno ministarstvo i sada bi trebalo vratiti ponovo

sve natrag. Ja to drugačije ne vidim nego da se Bosna nalazi u agoniji dalje. Pazite nešto, Bektić je otišao, Kasimagić je otišao, dr. Lipa je otišao, dr. Vasić je otišao, Muhamed Čengid je otišao. Mi o tome ne raspravljamo. Raspravljamo samo o onome gdje se postavlja problem. Zašto da on ode. Niko nije pitao zašto su ovi ljudi otišli. Jednostavno ljudi smatraju kao u Francuskoj, došla nova vlada imenovanje ministra, Niko ne traže molim vas gospodine predsjedniče položite vi meni zašto ja nisam u vladi. Nije više politička volja da budeš u vladi. I svršen posao. To je jedna rečenica. A ne istrage nekakve. Kako istrage državne komisije. Mi ne smjenjujemo ministre, mi ga ne optužujemo nizašto ovdje. Ovdje jedino došlo do rasprave zašto on ne bi bio pa onda zašto bi bio bolji ovaj, zašto onaj. A moglo se komotno kazati ja nisam zato da bude. Ja ne bih glasao za njega. I mirna bosna.

KECMANOVIĆ: Izvinjavam se predsjedniče.

PREDSJEDNIK: Zašto da mi otvaramo - neznam koliko je Hrvata otišlo - niko ne postavlja pitanja. Jednostavno nova vlada. Kakva sada rasprava o svakom od njih bi trebalo spravljati ovdje.

ABDIĆ: Ja sam izgleda Alija još više trebao govoriti. Ja sam govorio tri ministarstva namjerno i ti ni to nisi ukopčao

PREDSJEDNIK: Nema nikakvih razloga da mi raspravljamo o uspjehu ili neuspjehu. Ako želiš pokrenuti konkretno pitanje jednog od ovih ovdje kandidata - izvoli.

ABDIĆ: Alija nisi u životu doživio da predlog ne prodje i hoćeš da dokazuješ nama da si demokrata - to bi bio prvi put da tvoj predlog nije prošao. Prvi put Alija.

PREDSJEDNIK: Ovdje su ljudi dali sasvim drugi sud o pitanju. Fikrete ovdje su ljudi dali sasvim drugi sud. Obrnuto, juče sam vrlo kooperativan bio. Da smo odstupili od čitavog niza stvari. Nigdje nisam tjerao mak na konac.

ABDIĆ: Ali koga ti nisi obilježio da ide Alija, oni nisu to ocjenjivali, ali ako si ti zabilježio nekog da ide. Alija izvini moraš znati da to ljudi vide.

PREDSJEDNIK: Na koncu konaca ti zadrži svoje mišljenje nije ni važno ti misli o meni šta hoćeš, ja ću o tebi šta ja hoću. Ali mislim da nisam bio nekooperativan u sastavu nove vlade. U tom pogledu da ode čitav niz ljudi.

ABDIĆ: E, pa to sam rekao - ti bi dao sve njih samo da svojim prodješ, to sam i rekao.

PREDSJEDNIK: Dobro, Fikrete. Stjepan ima riječ.

KLJUJIC: Molim vas da vam kažem, čovjek i kao građanin ja nisam navikao na ovakve rasprave, nisam spreman u ovom sudjelovati. Ja sam zato da predsjednik Vlade iznese spisak to su njegovi ministri i on će s njima raditi. Da iznese spisak Vlade, da svak prema svojoj savjesti i političkim uvjerenjima, pa čak ako hoćete i simpatijama glasuje i tražim da stavite to na dnevni red. Ja ću glasati. A do tada mene više ove diskusije - jer ovdje ima pola Fikrete između tebe i Alije što morate vi u stranci ili u 4 oka riješiti. Ovdje mene to ne zanima. Ja sam zato da predsjednik Vlade iznese nikakvih 5 varijanti. Nego jedna. On je mandatar i on je dužan da poreda. To kako je on da li je on opoziciji dao ili nije, da li je to trebalo. Ja ne znam ko je ova Mijatovička, Mirkovička - mene to ne zanima. Evo donijeli smo parametre za Vladu bio je kompromis oko Amire A. - povukli su nam predlog. Ostalo je 7-8 ovih iz opozicije. Sada kaže Kec trebam ja još i onog i pa šta mene briga za reformiste, vi ste se trebali tamo usaglasiti, dobili ste jedno potpredsjedničko mjesto i tri ministarstva i sjesti, opozicioni blok. I reći prema degradaciji, prema uticaju prema ličnim sposobnostima mi vam nudimo to, to. Da sam ja bio mandatar ja bih vam dao prazne rubrike i rekao do 12,00 sati da popunite. Isto tako, ja neću da rješavam posao predsjednika Vlade meni je više do Vlade. I neću da sjedim više ovdje ja sam umoran čovjek - pazi Kec ja sam uložio u ovo sve i život i sve i zdravlje i stan i kapital i vrijeme i pamet koju imam, i neću da radim tuđi posao. Tražim da mandatar sastavi spisak Vlade da uvaži sve ovo što je čuo i da izadje. Glasaćemo pa ako ne možemo glasaćemo nek ne odsutane, ako ne odustane gospodo podnijet ćemo ostavku. Mi smo u stanju Predsjedništva - nije u stanju da primi mandat mandatora izvolite gospodo da ja sjedim ovdje i da slušam šta je ko rekao. I druga stvar još da vam kažem ti i Mirko ste bili sinoć bili sa mnom. Po hodniku se priča za koga je Stjepan glasao. I sada oni trikovi. Prvo Stjepan Kljuić ima veću hrabrost od vas jer ti si bio u komunističkom sistemu rukovodilac pa se s njima borio. A ja nisam bio nikakav rukovodilac a borio sam se 30 godina. I ti za me nemaš prednost nada mnom. Ti si bio njihov. Pa kada ste se međusobno posvajali onda si ti postao heroj. A ja nikada nisam bio njihov /neka se snima/. Izvolite glasati nije prošla Vlada, obaramo, ima mandatar drugi predlog, nema. Ako ne prodje, molim vas mi moramo podnijeti ostavku.

PREDSJEDNIK: Ja bih vas zamolio da se izjasnimo da li možemo ići nato da mandatar konačno dadne ili ima neko još o tome nešto da kaže.

PEJANOVIĆ: Ja hoću da zamolim da mandataru predložimo da zatražimo pola sata ili sat koliko mu treba, da sastavi svoj prijedlog definitivan i nema tu varijanti. Nego svoj definitivan prijedlog o kome mi glasamo. Ako taj predlog ne prodje onda zna se koje su iz toga posljedice.

PREDSJEDNIK: Jesmo li zato molim vas? Jesmo. Pola sata pauza. Ovo će mjesto bit popunjeno, nismo htjeli da s Vladom čekamo i ja sam to rezervisao za jednog kandidata koga će predložiti reformisti u narednih 48 sati, tako nešto, U svakom slučaju trebalo bi da se izadje iz ovoga. Da je Vlada sastavljena, niko neće da zamjeri što je jedno mjesto ostalo nepopunjeno. Na kraju krajeva možemo čitav resor zasada ostaviti ga i ne pominjati. Može se kazati ali još će se postaviti Je li Topić poslanik? Jest. Ne bih trebali poslanike uopće predlagati, nespojivo.

ABDIĆ: Ne, ne idu oni po zakonu na promjenu ako ko dodje od poslanika.

PREDSJEDNIK: Pazi nešto, ili je nespojivo. Ako je nespojivo nemamo šta pričati.

ABDIĆ: Nespojivo je.

PREDSJEDNIK: Nespojivo je, nego ne možeš ga imenovati uopće, Nema tu prestaje mu mandat.

ABDIĆ: Ne može se održati mandat poslanika. Mandator mora da vodi računa - pa naravno on je izabran direktnim neposrednim putem.

PEJANOVIĆ: Nemojte gubiti vrijeme, ima pravo ali ne može zadržati poslije mandat.

JURE PELIVAN: Gdje god krenem nešto mislim da sam završio. Ministar unutrašnjih poslova - ja ostajem u prijedlogu da bi koliko toliko postigao sporazum moram reći da sam naišao na razumijevanje i Fikretovo i Delimustafićevo da ministar unutrašnjih poslova bude dr. Ibrahim J. da za ministra za snabdijevanje i poduzetništvo bude Alija Delimustafić, Dajte da oko toga

PREDSJEDNIK: Mi smo kandidovali Pušinu jer ustvari nakon vijesti da će biti ovaj predložen imamo u MUP-u protivljenje. Da medju

nama nekog čovjeka koji može to da radi da Pušina ne može to da radi - da treba sad novajlija da dodje unutra. I onda imali su puno prigovora na kvalitete ovoga čovjeka. O tome se radi. Ja sam rekao da ću povući taj prijedlog i obavijestio sam o tome danas ovdje mandataru - da treba ostaviti Pušinu da bi se taj kolektiv održao na okupu.

PEJANOVIĆ: Treba se i nacionalna struktura voditi računa o tome.

GANIĆ: Sredićemo to - najvažnija stvar ovdje da je ministar bivši Delimustafić saglasan - a Fikret da je saglasan da se Delimustafić prihvati ovog posla. Ali je svjetska ajkula za taj posao, mislim medju nama rečeno. Čovjek koji od jednog dinara pravi sto. Mislim to je moj.

PREDSJEDNIK: Da je taj posao koji njemu bolje pristaje od ovoga. A molim vas da u MUP-u ne bude sada ponovo problema koje treba rješavati mi svi - činilo se to neko je juče iznio prijedlog međjutim, naišlo je na jednu vrlo oštru reakciju svih tih ljudi. Jednostavno smatraju da kaže moglo se naći taj čovjek u kolektivu koji zna raditi. Skoro nepodjeljeno povjerenje Pušini. Ja sam samo mislio da on nije baš neki komad. Međjutim, kada je ovaj bio i kada se čulo za ovoga to se odmah procuri, onda sam tek saznao da je neki magistar tamo. Ja nisam to znao, Pušina je magistar ustvari. I direktor škole je bio dugo vremena milicijske. Dosta uspješan, bio je sada načelnik za miliciju, i prema tome radi se o jednom pomjermanju za jedan korak naprijed. On zna sve tamo te probleme - policajac stari zna sviju njih.

FIKRET: Ja bih bez velike besjeda ovoga puta - jer sigurno sam dosta govorio i opravdano i s pravom rekao da sam ja ne protiv Pušine. Nego protiv bilo koga od saradnika za mene. Ako ja kao generalni direktor ne uspijem, prvi do mene od koga ovisi 50% mog uspjeha, da bude uspješan a ja ne uspješan to ne ide. Mislim da ja to onda ne bi. Sad stvarno više ja sam i sebe - ovo ne bih stvarno prihvatio. I ne bih više diskutovao.

JURE PELIVAN: Momenat imam jedan hitan poziv. Da uskladimo da dodje i izbora da se ne preglasavamo.

GANIĆ: Ja mislim da su Pušina i Delimustafić kao kontinuitet.

ABDIĆ: Nema govora Ganiću.

GANIĆ: No daj Jure pa

JURE PELIVAN: Molim vas da vidimo oko ovoga što je sada Mirković iz Tuzle. Mi moramo otvoriti jedno - da otvorimo drugo mjesto novo za ...

GANIĆ: Treba da bude srpske nacionalnosti.

JURE: Svakako. Ili zamjena neka šta ja znam.

PEJANOVIĆ: Ja bih samo molio Jure da oko tog skraćivanja proporcije srpske nacije - ja nemam više nikakve odgovornosti - i drugo kada je u pitanju Tuzla i SDP da ih bar obavijestiš. Ništa drugo.

JURE: Ja, oni su -uvijek ovisili da im je to biti ili ne biti. Učestvovati ili ne s tom Tuzlom. Osim Mirkovića tog.

GANIĆ: Daj Mirkovića nek bude koordinator neki

PREDSJEDNIK: Ma nije to tako jednostavno rješavati ta pitanja u Tuzli. Tuzla je muslimanski grad da bude koordinator srpski. Ne možeš ti sada postaviti Z. Hercegovinu Srbina da koordinira. Mora ipak ...

GANIĆ Dobro, ali ovo ipak nek se reformistima ostavi prazno mjesto pa neka izadju.

JURE: Skratili smo sa 6 na 5, sada skraćujemo na

PEJANOVIĆ: Mislim da dovodi to u tešku situaciju nas sve oko tog, oko pojedinca ovog i onog. Ovo je jedan momenat koji je specifičan.

GANIĆ: Mirko ostavljamo mjesto i biće popunjeno - gdje je obaveza sa pripadnikom srpske nacionalnosti. Tako da taj odnos neće biti narušen.

PEJANOVIĆ: ...odluka Tu se jednostavno radi informisanja se donosi naravno bez opterećenja, Tuzla, stranka, nacionalnost. Sve se ispunjava jednim - i ja bih samo molio mandataru da to ima u vidu i da konsultuje ili da provjerimo

PREDSJEDNIK: Kako se zove taj resor.

JURE: Za snabdijevanje i preduzetništvo.

PREDSJEDNIK: Mi imamo resore poljoprivrede tamo, imamo mogućnost da eventualno stvorimo i tamo su bila predviđena tri

i po šemi ministarstva od onoga jednoga samo. Vodoprivreda, poljoprivreda, šumarstvo itd. Je li tu već razdvojeno nešto bilo. Čini mi se da je.

JURE PELIVAN: Možemo ako hoćemo vodoprivredu da razdvojimo, samo čiji je kandidat.

PREDSJEDNIK: Mislim formiraš samo još jedan resor popuniš ga srpskim ministrom i mirna Bosna.

JURE: Ja ali nisu reformisti.

PREDSJEDNIK: Znam ali i reformistima ostaviš nepopunjeno mjesto.

JURE: Imaš jedno privredu, jedno poljoprivredu i jedan resor šumarstvo i drvnu industriju

PREDSJEDNIK: Šumarstvo i drvna industrija već je odvojena. Bila bi dva resora od kojih bi jedno bilo popunjeno. Inače Tatjana drži poljoprivredu je li tako?

JURE: Da. Imamo za vodoprivredu čovjeka Srbina, imamo. Mislim imamo kandidata mogućeg. Mogu da razgovaram, što ne bi bilo problema, medjutim pitanje je stranke.

GANIĆ: Znaš šta ti ostavi reformistima to mjesto reformisti su malo u nekoj vrsti krize.

PREDSJEDNIK: Ja mislim da bi trebalo može biti ostaviti ovu poljoprivredu, vodoprivreda da dva srpska imena stavimo. S tim što bi možda bilo dobro da i ovaj SDP je previše prezastupljen. Bilo bi normalno da budu 2-2. Trenutno je tri nula. SDP tri, reformisti nula. 2-2 približno iste snage – ne zna se više uopšte danas kako ko ima više podršku. Jure imaš li kakvih predloga?

JURE PELIVAN: Reformisti bi bili spremni da im se da Ministarstvo za vodoprivredu i jedno mjesto koordinatora. Mi smo govorili tuzlansko područje pa zeničko itd. Imena bi mogli dati sutra do 11,00 sati. Sada ne mogu. Sutra do 11,00 i oni bi na taj način bili zadovoljeni reformisti. Dakle, jedno mjesto za vodoprivredu, jedno mjesto ministra koordinatora, s tim da jedno bude srpske nacionalnosti. Mislim to sam ja postavio uslov. Zbog ove zamjene. To je jedno. I drugo sa SDP-om kombinacija bi bila da za poljoprivredu, prehrambenu industriju i vodoprivredu umjesto dr Tatjane Mijatović, da onog Mirković Radovana. Što je bio za snabdijevanje. Na taj način zvanična su dva kandidata iz SDP-a.

Zlatko Lagumdžija i Mirković. Oni insistiraju na tom predstavnštvu iz Tuzle II. Iz Tuzle su mi uvijek davali uslov jednoga. To im je prvi uslov bio. Na taj način dakle, i sa SDP-om riješili - Tatjana Mijatović ona otpada za sada, a došao bi Radovan Mirković - Tokić je prihvatio takvu mogućnost recimo vodoprivrede i ministar koordinator jedan. Ja mislim bez obzira na broj da bi smo mogli to dati.

KLJUČ: Samo da ne može biti privatnik.

PREDSJEDNIK: Šta je dalje kakve su dalje promjene te, imamo li dalje prijedloge.

JURE PELIVAN: Na taj način bi sa SDP-om, sa reformistima rješio. Sada imam pred sobom predlog za Pušinu iz unutrašnjih poslova. I sve što sam predložio drugo.

PREDSJEDNIK: Naš je prijedlog jasan, Pušina za ministra unutrašnjih poslova. Nema bez resora Filipovića, dalje ne može se povećavati broj opozicionih mjesta. Prema tome, reformisti se moraju na neki način zadovoljiti sa ovim mjestom za vodoprivredu, koji mogu da imaju naknadno. Ako mogu sa SDP-om da se pogode za još jedno mjesto, pa da njih dvojica biraju mjesto unutar toga - jer imaju trojicu oni - da izravnaaju. To je njihov problem neka to pokušaju.

JURE: Nema se tu dodati osim sa Uglješom Uzelcom, To je moj kandidat, mislim da bi bila šteta velika. Jer mi tražimo ljude koji bi mogli raditi.

PREDSJEDNIK: Pa dobro neka bude jedan čovjek. Evo Mirković iz Tuzle i Tuzla je pokrivena sa jednim iz opozicije, ne mogu sa dvojicom. Mislim da time bi se moglo da završi bez većih problema. Da mi sada stavimo 6 ili čak 7 opozicionih ministara to ja mislim da nije prihvatljivo. Za nas nije, neznam kako stoji stvar sa ostalim ne znam šta misli Stjepan i Mario o tome. Mislim da nije red ni da to traže od nas. Trebalo bi zaključiti tri vodoprivrede, svesti to na 21 - 20 smo bili sada kreiramo još jedno mjesto za vodoprivredu. To bi bio prostor za još jednog ministra srpske nacionalnosti. Držim da bi tako nešto trebalo iznijeti na glasanje večeras i usvojiti. A ostaviti njima mogućnost da sutra do 10,00 ili dati ima dva dana. Neka malo razmisle o tome, ne treba rok do 11,00 sati - treba da nadje eksperta zato. Uslov je da bude srpske nacionalnosti i da bude ekspert. Takav se u Bosni može naći. Da nadju gdje god hode. Može da bude iz Krajine iz Hercegovine, taman iz Tuzle. Dobro bi došlo. Odakle god hode nek nadju nekoga - mislim da bi to trebalo večeras, evo večeras kakav je

komentar na televiziji jednostavno razoran. Mene pravo da kažem stid pred narod doći - ja nisam slušao ali mi reče čovjek koji je slušao da je bio razoran komentar. Evo dok se to radi ovi se ovamo navlače, hoće neće molim vas krajnje je vrijeme da to očepimo tu stvar. I kada se pogleda u cjelini ta lista. To sada može da bude apsolutno nezadovoljan ili zadovoljan. Više niko nije apsolutno nezadovoljan, kao što niko nije apsolutno zadovoljan. Opozicija je dobila jedno podpredsjedničko mjesto i tri ministra na važnim mjestima. Srpski narod je zastupljen sa 6 ministara. Ja mislim da je to što smo imali sporno oko nekih stvari, što se tiče Alije Delimustafića nadjen je kompromis ostao je u kabinetu. Nije više ministar unutrašnjih poslova što smo mi opet tražili a ostao je u kabinetu što je ipak radi njega trebalo. Jer mi nismo željeli da njega kaznimo mi smo htjeli da nadjemo jedno rješenje za ministarstvo unutrašnjih poslova da funkcionira, a da ipak ostane u kabinetu da se dokaže da mi njega ne smatramo nekakvim izdajnikom čovjek koji je radio protiv - nije zbog toga uklonjen. Mislim da se na taj način balansirano dobilo nešto. Sve drugo bi bilo ponovno remećenje balansa ili nacionalno ili stranačko. Ja bih vas zamolio ako je moguće ikako da se usaglasimo - da to uradimo. I jednoglasno da to bude.

JURE: Da se razumijemo to je bez reformista

PREDSJEDNIK: Da se razumijemo, ali se stvarno dalje ne može mi smo prema građanskom bloku da ih tako nazovemo bili krajnje fer a sada što je podjela unutra bila toga malo neproporcionalna to nije stvarno naša krivica. Nije, ali ovdje jednostavno ne može.

FIKRET ABDIĆ: Ja bih prije nego Jure zauzme stavove ja bi želio da znam stajanje tvoj predlog, onda bi ja rekao svoje. Ne bi govorio rekao bih šta prihvatam, šta ne. Ali moram prvo znati tvoj stav. Ti kao mandatar jer sada su izneseni svi zahtjevi. Mislim sada ovo bi morali kod reformista čak do 11,00 sati to treba vidjeti raščistiti. A što se tiče mene ja moram znati šta je predlog mandatar. Onda ja kažem ovo prihvatam a ovo ne prihvatam. I onda ću ja odlučiti šta ću uraditi. Jer ja stvarno ne mogu da razumijemo neke stvari, mislim da je dobro da povučem jedan potez i ja pravi i koji odgovara mom imenu. Koji odgovara inače mom stilu i rada i ponašanja i političkog djelovanja. Sve što sam do sada uradio ne odgovara mislim da sam sebe pljuvao ta ne bi više. I samo hoću da znam tvoj stav. I time ja završavam mislim što se tiče toga, ostajem ja u Predsjedništvu da se ne bi ko obradovao. Ostajem, samo ja završavam što se tiče Vlade.

JURE PELIVAN: Ja bih vrlo rado izašao u susret..

FIKRET ABDIĆ: Ne, ne možemo zloupotrebljavati situaciju

JURE PELIVAN: Vidim da je to vezano dosta i za stav člana Predsjedništva Kecmanovića. Ja koliko znam mogu potvrditi sa onakvim čovjekom neće ući. Drugo pisanje M. Filipovića takodje se slabi kompozicija i takodje će se javno i oni oglasiti i oni protiv - ja imam u tom smislu jer su bili zainteresirani - takodje će se javno izglasavati te dvije stranke izostaviti. A meni je bila želja stvarno, ali evo ne znam kažem ne vidim ja da mogu uspjeti u tom da privolim reformiste, isto tako isključivanje Filipovića i ova će stranka se i desolidarisati u podršci Vladi. To govorim sasvim precizno i evo sada ostaje kod Pušine. Moram vam reći da nisam načisto, ja nisam provjeravao jer ovdje slušam konstatacije molim vas što se tiče promjene ministra ko će izazvati razdor od njih jedan ili drugi. Jer ima verzija da će i jedan i drugi.

ABDIĆ: Ovako Jure ja predlažem Delimustafića. Predlažem sad i čvrst sam kod toga Delimustafića predlažem. Nakon toplo hladno ja sam za Delimustafića i definitivno. I mislim da nisam potreban ja neću glasati listu. S druge strane dobro je da se ide u javnost mislim da je to isto velika stvar.

Sjednica je završena u 21,15 sati.

**"Vrlo malo gradova u
istoriji bilo tako žestoko
napadnuto kao što je to
grad Sarajevo i grad
Mostar ... na svu sreću,
Mostar se uspijeva odbran-
iti i osloboditi"**

**Magnetofonski snimak 122. sjednice Predsjedništva
Republike Bosne i Hercegovine, održana 17. juna. 1992.
godine**

*Sjednica je počela u 11 sati. Sjednicom je predsjedavao Alija
Izetbegović, predsjednik Predsjedništva.*

....

IZETBEGOVIĆ: Dobro, Šiber. Ovdje nas detalji svakako ne zanimaju. Zanima nas ovo. Da li mi treba, samo jedna naša politika u vezi sa aerodromom. Da li mi treba da idemo na otvaranje aerodroma ili ne? S obzirom na to da nam to ipak malo veže ruke. Da odmah kažem, mislim da bi trebali da idemo na otvaranje aerodroma, ali uz sve one rizike koje to nosi. Ne rizike, nego možda izvjesna ograničenja koja donosi. Pod uvjetom da se ispoštuje odluka UN. Naime, da je aerodrom samo prvi korak, a da je to ustvari prvi korak ka deblokadi grada definitivno. A u prvoj fazi aerodrom i prolaz do grada, prolazi do grada. To je u prvoj fazi i, prema tome, osigurava se to. Zašto moramo da idemo na to. Ako ne idemo na to imamo jednu obrnutu situaciju. Ako mi budemo krivci da se aerodrom ne otvori, mi nemamo nikakvih šansi ni načina da se obraćamo više UN pa ni nikome drugom. Oni su nam pružili mogućnost, ne smije izvještaj Mekenzija biti takav - aerodrom se ne može otvoriti jer b-h strana nije kooperativna i postavlja nemoguće uvjete. Molim vas, to treba da bude na neki način direktiva Predsjedništva našim učesnicima u pregovorima u ovom slučaju - Ganiću, mjesto njega

sada Stjepanu, Šiberu i drugima. Ako je riječ o ovim tehničkim pitanjima, ja mislim da bi mi trebali da damo samo mišljenje da kažemo molimo vas, g. Mekenzi, vi znate situaciju, znate koje uslove bezbjednosti traže. Ako mislite da je to o.k. i za nas je ok. Mislim da tako treba da idemo. Ne smijemo nipošto dopustiti. Ako ne dodje do otvaranja aerodroma to treba da bude ona strana kriva a ne mi. Tada imamo šanse da se to silom otvori. Sasvim sigurno, to je 90% sigurno ako se sad on vrati natrag i kaže - Srbi neće da ispoštuju nešto što je razumno, što je neophodno za otvaranje aerodroma ili uopće njegove uvjete ne prihvata, tada vjerovatno slijedi rezolucija kojom će se to silom uraditi. Prema tome, ne smijemo to mi to da kažu ovi ovamo zapeli, Predsjedništvo zapelo hode 20 km, to nije razumno, prema tome, mi ne možemo. Molim vas, naše mišljenje je da treba 20 km, ali vi odredite. Mislim da takav stav treba zauzeti. Evo, to je ono što bih predložio i da vidimo je li stojimo na tome, da trebamo idi na otvaranje aerodroma. **Naravno, to ograničava malo našu vojsku u pogledu operacija tu, ali sada bolje što kažu ptica u ruci nego golub na grani, vidjećemo šta će biti.** Mi treba da idemo jer se onda ide ka deblokadi grada, to je sljedeći korak i to je, ja mislim, jedna prekretnica na njihovu štetu u našu korist općenito. A ove druge operacije, vidjećemo šta će biti.

ŠIBER: Ja bih molio jednu rečenicu, molim vas, ja sam slučajno ovdje. Ne slučajno nego ste me pozvali kao zamjenika komandanta. Ali meni je žao što ministar nije ovdje, komandant je morao otići. Oni su isključivo za opciju 20 km, imajte to u vidu. Na kraju krajeva, vi ste rukovodioc – Vrhovna komanda i možete odlučiti, ali ja samo upozoravam.

....

LJUBIĆ: Veže li to nama ruke da mi idemo u proboj?

IZETBEGOVIĆ: Veže malo.

LJUBIĆ: Prema Visokom.

ŠIBER: Ovo ne isključuje uopšte upotrebu pješadije i nikakve akcije. Ja sam još prekjuče njima rekao. Gospodo, šta ako vam se desi da oni ili mi, nije bitno ko, napadne pješadijski i napadne položaje te gdje su vaši promatrači. Kaže, mi riskiramo namjerno. Dakle, pazite, to je izmiješano oko Sarajeva i naši i njihovi i u slučaju proboja nekog može tačno od tih položaja da bude borbi i da poginu i promatrači. Kaže, mi riskiramo.

.....

HALILOVIĆ: Suština je da je zahtjev za novčanim sredstvima, dakle oružane snage BiH dostavljamo zahtjev Ministarstvu odbrane. I sa tim zahtjevima Vladi se odobrava ili ne odobrava, I sa tom masom novčanom koja je odobrena, raspoložu oružane snage BiH, a po sadašnjem rješenju kako je regulisano uredbom, niko ne može potpisati nijedan običan putni nalog bez ministarstva i ministra odbrane. Dakle, potpuno su nam finansije, novac koji je potreba ne može bez ministarstva. U tome je problem. A to nije ni u jednoj armiji u svijetu. Ja nemam ništa protiv. Samo onda ukinuti su vojni sudovi, novac nam je uzet potpuno. Dakle nemamo ništa, nijedan dinar. Novac nam je uzet. Postavljenja su sva u ministarstvu i u Predsjedništvu. Dakle, potpuno

PREDSJEDNIK: Mislim kod postavljenja upravo kada je riječ o tome mi smo neki dan rekli "prijedlog ide iz generalštaba budućeg, odnosno sada TO-a, od vas a ministar narodne odbrane". Ja uvijek moram na osnovu prijedloga imati. Pa i ovdje bi trebalo i kod para napraviti isto.

HALILOVIĆ: Prijedlog mi tražimo novac, I kada se odobri novac onda nema razloga da se

PREDSJEDNIK: Onda svu tu kvotu novca, ministarstvo narodne odbrane da dobije te pare, ali oni bi trebali da raspoložu tim u okviru one kvote koja je data, a ne sada treba da kupi
.....

HALILOVIĆ: Sarajevska situacija i opšta situacija na regiji sarajevskoj. Prvo raspored je sljedeći. Na prostoru opštine, opština transverzale nalaze se četničke snage čine 300-400 ljudi. Na području Opštine Trnovo nalazi se 300-400 ljudi podržane sa dva tri tenka 2-3 oklopna transportera i 5-6 minobacača. Ove snage kontrolišu Kalinovik-Trnovo-Kotorac snage su razvučene na velikoj dubini s tim što uporno drže prevoj Rogoj-Trnovo i Kijevo. Rezerve su mu istrošene i nema veće mogućnosti za ispoljavanje aktivnih dejstava van komunikacije. Bokovi su mu otkriveni i osjetljivi na bočna dejstva. U rejonu Pale nalaze se veće četničke snage, čine od hiljadu i hiljadupetsto ljudi po našoj procjeni, odakle vrši popunu jedinica na frontu rejonu Lukavica, Ilidža, Mrkovići, Vogošća i dr. Vjerovatno na tom prostoru nalazi se izvjestan broj tenkova i oklopnih transportera i preko 80 motornih vozila. Očekivati je da će u naredna 2-3 dana ove snage biti upućene za popunu sastava koja vrši okruženje Sarajeva. Ta 2-3 dana su već prošla to je ovaj današnji dan. I da će u Pale biti upućene svježe snage iz rejonu Sokoca i H. Pijeska. Istina komandno mjesto je u rejonu Pala. U rejonu Sokoca nalaze se snage i čine oko 300 sa jednim bataljunom protivavionskih topova, zatim u rejonu Bukovik jedna

tenkovska četa, u selu Knežine razmještena u šume. Sve te snage su namjenjene za kontrolu i pravca Sokolac Sikilj, Olovo-Sokolac-Pale, Sokolac-Rogatica, Ograničene su mogućnosti za izvođenje organizovanih i aktivnih dejstava na pravcima ka Sarajevu, Olovu i Goraždu. U rejonu Rogatica nalaze se četničke snage i čine oko 700 ljudi pojačane sa oklopnim i mehanizovanom četom i podržanom sa minobacačima 120mm i haubičnom artiljerijom. Vjerovatno namjerava da uporno brani pravac Jabuka Rogatica i sa dejstvuje četničkom snagom koje dolinom rijeke Drine idu u prvim snagama na frontu u rejonu Skopači, Objektivno postoje realne mogućnosti za ostvarivanje namjera. U rejonu Borika nalaze se jače snage za kontrolu pravca koje iz Srbije vode ka Sarajevu. Na teritoriji H. Pijeska razmještena su pozadinske jedinice korpusa koje je u formiranju. Priprema se komandno mjesto za komandu korpusa i vrši inženjersko uredjenje položaja za odbranu. Ove snage kontrolišu pravac Vlasenica H.Pijesak-Sokolac - H.Pijesak-Karaula i H.Pijesak-Borike. Nema veće mogućnosti za.... dejstva ka Srebrenici i Kladnju. Na području Opštine Olovo četničke snage ostvaruju povremeno dejstvo minobacačima 82 mm vatrom iz rejona S-...moguća su dejstva četnika iz rejona Karaule i rejona S- sela Nišići. U širem rejonu Ilijaša nalaze se snage u jačani jednog bataljona podržane sa 4 minobacača od 120 mm, haubičnom artiljerijom i jednim višebacačem raketa. Organizuje upornu odbranu sela Mrakova, Podlugovi, D.Misoča i u rejonu sela Nebočaj, Sa vatrenih položaja vrši vatrene udare po rejonu Breze i Visoko namjerava uporno braniti postignute položaje i pravce Ilijaš-Semizovac-Vogošća. Na prostoru opštine Vareš nalaze se četničke snage oko ojačane čete u rejonu Planica sa vjerovatnom namjerom blokiranja pravca Vareš-Breza i dejstvo u bok naših snaga u rejonu Gornja Breza. Na prostoru Breza nema četničkih snaga. Povremeno otvara minobacačku vatru neselektivno po naselju Breza. Vogošća: na tom nalaze se snage i čine oko 2 hiljade ljudi rasporedjenih u rejonu TAS-a, S.Todorovića, Hotanj, Blagovac, Sućuri, Poljine i naselje samo Vogošća, Odbrana je podržana sa oko 20 tenkova i oklopnih transportera 4 višecjevna bacača raketa, 4 minobacača 120 mm, 15 mitraljeza, 10 minobacača 60 mm, 12 topova i dr. Namjera mu je da uporno brani naselje Vogošća, obezbijedi nesmetanu proizvodnju namjenske industrije i osigura ne narodnu vlast, zašto ima dosta realne mogućnosti. Kako sada stoje snage. Na području opštine Visoko u rejonu sela Čekrčiči, nalaze se snage oko jedne čete u sastavu četničkih snaga Ilijaša, u rejonu sela Zimča isto tako jedna osrednja četa koja do sada nije ispoljila oružana dejstva. U rejonima Kiseljak, Fojnica, Kreševo nema oružanih organizovanih formacija ekstremista SDS-a. Na području Hadžića nalazi se snage oko hiljadu ljudi u odbrani naselja Hadžići, Žinovnica-

Bare, T.brda i drugo. Podržani su sa dva tenkovska voda, imaju dva puškomitraljeza 11 minobacača 60 mm, i 88 mm, i 16 minobacača 120 mm. Znači izuzetno jake snage. Namjera snaga je odbrana naselja Hadžići u sadjestvu snagama sa Iliđe. Na teritoriji Opštine Iliđa nalaze sesnage oko hiljadu-hiljadu 200-500 ljudi. Zatim 16 tenkova i oklopnih transportera, mitraljeza protiv avionskih, ručnih bacača, minobacača 82 mm i 120 mm. Protiv avionski top 1. Veliki broj snajperskih gnijezda, minskih polja i drugo. Najbolje posjednuti objekti su Blažuj, Rakovica, Krupac, Ocijek, Energoinvest na Stupu i naselje Aerodrom. Namjera mu je da uporno brani tzv. srpsku Opštinu Iliđa, spriječi korištenje aerodroma, i osigura cjelovitost teritorije prema Lukavici i dalje ka Palama i u ovom rasporedu ugrožena mu je odbrana sa padina Igmana i Kobilje glave. Na teritoriji Novog Grada trenutno se nalazi jačine oko hiljadudvijestotine ljudi zatim tenkova 10 oklopnih transportera, 26 minobacača 129, PEA topova 12, PEA mitraljeza 8, ručnih bacača 22, minobacača 82mm devet, bestrajnih topova 82 mm - 4 - topova 5, sa 4, minskih polja dva, i više snajperskih gnijezda. Ove snage su podržane minobacačkom artiljerijskom vatrom iz kasarne Lukavica. Težište odbrane ima na objektima rejon Rajlovac, Butile, Nedžarići, Mojnilo brdo i Zabrdje, Mojnilo brdo je konačno u našim rukama potpuno. Namjera ovih snaga je... obrana pomenutih objekata, osvajanje opštine Novo Sarajevo i Iliđa i povezivanje u cjelini. Ove namjere su teško ostvarjive s obzirom na činjenicu da nema dovoljno snaga u ljudstvu, a moral mu je po našem saznanju u velikoj mjeri poljuljano. Na području opštine Novo Sarajevo trenutno se nalaze snage jačine oko 2 hiljade ljudi, 29 tenkova oklopnih transportera 20, minobacača 120 mm oko 20 po našoj procjeni, 23 PEA topa, 20 minobacača. 82 mm i 3 protivavionskamitraljeza, 4 topa PEA haubica i VBR-ova oko 30, posebno uporno brani i organizuje odbranu u rejonu Lukavica kasarne Lukavice, Vrača i Osmice. Oko ovih objekata izvršeno je potpuno inženjersko uredjenje položaja i u više linija. Postoji više minskih polja, grupa mina. Najverovatnije mu je namjera da uporno brani pomenute objekte da i tim dejstvima ovlada opština N.Grad i N. Sarajevo, Mogućnosti za ostvarivanje ove namjere su ograničene zbog činjenice da nema dovoljan broj i da mu je moral u opadanju, i da odvaja sve više snaga na liniji odbrane na liniji dodira sa snagama TO-e. Na području opštine Centar tu se nalaze snage koje čine oko hiljadu ljudi, sa 5 tenkova 3 oklopna transportera, 6 minobacača 120 mm jedna haubica i 2 bez., topa, raznih mitraljeza itd. Mnoga minska polja i grupe mina. Navedene snage težište odbrane imaju na blokadi Sarajeva sa sjeverne strane HZ upornu odbranu sela Hotonj, Nahorevo, Poljine i selo Mrkovid, Namjera nju je da uporno brani postignute objekte, aktivnim dejstvima na pravcu Kobilja

glava Hum, Vrbanja most, ovlada opštinom Centrom i spoji se sa snagama iz Novog grada i Novog Sarajeva. Mogućnosti ostvarivanje namjere ovog cilja je vrlo mala, s obzirom na činjenicu da nema dovoljno ljudstva i da mu moral kod ljudi svaki dan opada. Na teritoriji opštine S. Grad su rasporedjene snage jačine 600 ljudi sa 6 minobacača 120 mm, 5 haubica, 3 topa, 6 mitraljeza, 3 VBR-a i drugo. Posjeo je oko grada dominantne topovske objekte koje je utvrdio kao vatrene tačke i sa kojih dva mjeseca raketira i ruši grad. Namjera mu je da produži sa blokadom i rušenjem grada i obezbijedi komunikaciju Pale-Petrovići - selo Petrovići Lukavica. Mogućnosti da ostvari ove namjere su dosta realne, s obzirom da i dalje može gadjati artiljerijskim orudjima 2/3 grada i tako držati u blokadi. **Zaključak:** I pored dvomjesečnog artiljerijsko-raketnog napada na Sarajevo i ostala naseljena mjesta u regiji i držanje grada u totalnoj blokadi, četničke snage i snage tzv. srpske teritorijalne odbrane nisu izvršile rasjecanje i okupaciju grada Sarajeva, niti u tome ostvarile posljednji cilj, U toku dvomjesečnih dejstava agresor je pretrpio veće gubitke u živoj sili - osobito gubitke u tehničko-materijalnim sredstvima, oko 20 tenkova, 20 transportera, 6 VBR-a, 5 haubica, 7 minobacača 120 mm itd. Izvjestan broj izgubljen te zapaljena sredstva 3 tenka, 6 oklopnih transportera, 5 haubica 155 mm, 6 minobacača izvjesnu količinu pješadijskih naoružanja i znatne količine pješadijske artiljerijske municije. Zbog značajnih gubitaka u sredstvima i sredstvima artiljersko-raketna sredstva smanjen je intenzitet raketiranja artiljerskog dejstva po Sarajevu. Očekuje se da će u narednih 3-5 dana agresor dovući nova artiljerijska sredstva radi daljeg dejstva po Sarajevu sa vatrene područja u rejonu Vučja luka i Crepoljsko. U narednim danima agresor će pokušati da izvrši popunu jedinica, ljudstvom, zbog dosadašnjeg gubitka i zamora ljudstva koji ratuje više od 60 dana zašto postoje izvjesne mogućnosti. Moral agresorskih snaga je u stalnom opadanju kao i posljedica gubitaka zamora i slabe podrške u narodu. Pod dva, raspored i stanje snaga TO - sarajevske regije Teritorijalna odbrana regije Sarajevo sastoji se od sljedećih: regionalni štab TO sarajevske regije. 2 baterije bacačača 120 mm sa 12 orudja, baterije haubica 105 mm u 5 orudja, s,... artiljerijski vod 122 mm, 3 orudja. Oklopno mehanizovani vod odnosno grupa 1 tenk i 5 oklopnih transportera, 16 štabova TO opštinskih štabova, 16 odreda TO, oko 500 samostalnih vodova, oko 450 samostalnih četa i oko 100 protivdiverzantskih vodova. Ukupan broj prijavljenih u TO - ovi podaci su više - nisu aktuelni zato što je materijal od prije 4 dana - ukupan broj je 91 hiljada 720 boraca, od čega je svega 45% naoružanih. **U ove podatke nisu uključeni podaci iz regije Mostar, Livno, Banjaluka s obzirom da s njima nismo još ostvarili neposrednu direktnu vezu na osnovu kojih bi nam dali izvještaj.** U prethodnih 15 dana vrši se formi-

ranje brigada TO - do sada su formirane i uradjene sljedeće. Imenovane su starješine i komandanti brigada. Formirane su komande brigada koje su popunjene sa ljudskim kadrom od 40-80%, djelimično su formirane prisrpske jedinice, formirani su bataljoni i različiti popunjenosti u ljudstvu i tehnicima, tako da imamo bataljona koji su popunjeni stopostotno ljudstvom naoružani 50-80%, Slaba je popunjenost pozadinskih četa posebno intendantskim materijalom sredstvima. Iako je naredjeno ljudstvo nije smješteno u kasarne već se veći dio još uvijek nalazi u i,.,, zadatka dosadašnjih zadataka, na položajima na samoj ivici grada. Naime, naoružanja orudja za formiranje jedinica podrške ne,,,,, motornih vozila za potrebe jedinica. Odredbe nižim jedinicama TO je stanje je sljedeće. Ovi sastavi popunjeni su ljudstvom stoposto, a naoružani su 30-60% veći dio ljudstva na rubnim položajima nalazi se oko Ravna - na položajima u neprekidnom trajanju više od 2 mjeseca. Ljudstvo je obučeno u civilna odjela i nema nikakve zaštite od vremenskih nepogoda. Istina ovog ljudstva je dosta neredovna, često nekvalitetna i duže vrijeme nedovoljna, nedobivanje sledovanje cigareta. I pored navedenih problema moral pripadnika TO je na potrebnom nivou. Jedinice TO u gradu Sarajevu uspješno brane ivicu grada Sarajeva. Sprečavaju napad na grad u cilju uz istovremeno aktivnih dejstava izabranim pravcima. U toku izvodjenja aktivnih dejstva razbijene su jače četničke snage u rejonu Pofalića, zatim objektivno Žuč, Mojnilo brdo, linija fronta se dalje proteže ispod Kromolja ka Orlovcu iznad barica i Odžaka prema Vasinom Hanu, Ophodži-Vidikovcu, Pljevinac, Osmice-Stari grad, ispod škole MUP-a na Vracama, Mojnilo brdo i dio Debelo brdo.(?) U posljednjih 5-6 dana posebno je došlo do izražaja dejstva artiljerijskih jedinica čije je dejstvo bilo efikasno gdje su naneseni znatni gubici neprijateljskoj živoj sili i materijalno-tehničkoj sili i to u rejonu Pofalića, Žuč, Mojnilo brdo, Vrace, Zlatište, Osmice, Poljanama i sela Mrkovići. U dosadašnjoj konsultaciji snaga jedinice TO grada Sarajeva mogu uspješno braniti posjednute položaje i određenim ofanzivnim dejstvima čak i proširiti na liniji obrane. Nameće se potreba da se ubrza formiranje brigada TO njihovo uvođenje u kasarne izvršiti ubranu obuku u narednih 5-10 dana i grupom brigada izvršiti proboj iz okruženja pravcima N.Grad -Ilidža-Blažuj-Kiseljak i N.Grad-Ilidža-Hadžići, U izvršenju napadnih dejstava posljednjih 10-tak dana jedan dio štabova jedinica TO nije u potpunosti izvršio zadatke, pa je štab TO Republike preuzeo mjere da se dio komandnog i komandantskog kadra smjeni sa dužnosti i da da krivičnu odgovornost. Smijenjeni su komandant TO opštine Stari grad, 5 komandira iz jedinice TO Stari grad, komandant jedinice TO Hrastovi 2, komandant TO Opštine N.Grad i komandant TO opštine Centar. Očekujemo da će ove kadrovske promjene pozitivno uticati na kvalitet izvršenja borbenih zadataka. I vrlo

su za sada u ovim opštinama osim u Starom gradu - ali ima i tamo pozitivnih promjena na bolje, i štab jedinice TO Trnova jačine oko 400 ljudi aktivnim dejstvima napada iza sebe vezuje značajne neprijateljske snage. U narednim dejstvima jedinice TO treba usmjeriti na deblokadu Trnova i uporno odbranu komunikacije Trnovo-Kijevo i spriječiti dovodjenje neprijatelja iz pravca Foče i Kalinovika ka Sarajevu. Štab jedinica TO Hadžići jačine oko 500 ljudi u sadejstvu specijalne...

dejstvima ka Hadžići i kasarni Žunovnica sa ciljem da razbiju četničke snage ovlada istim prostorom i produži napad ka Ilidži. Štab jedinica TO Kiseljak jačine oko 400 ljudi izvodi napad na dejstva na objekte u selu Rakovica i po izvršenju zadatka izvukao se rejon selo Koščan u gotovs da učestvuje u napadu na Blažuj u sadejstvu snagama TO Hadžići. Snage HVO Kiseljak ne izvode borbena dejstva dijelom snaga brane prevoj Kobiljaču i ne prihvataju zahtjev da se uključe u aktivna dejstva sa jedinicama TO. Štab jedinica TO Kreševo i Fojnica jačine oko 500 ljudi do sada nisu učestvovali u borbenim dejstvima, a osujećeno im je učešće u deblokadi Sarajeva od strane HVO u Kiseljaku. U ovim opštinama formiran je HVO koji kontroliše teritoriju naoružanih opština i ne prihvata učešće o deblokadi Sarajeva. Štab jedinice Visoko jačine zajedno sa brigadom oko 2 hiljade ljudi poslije izvodjenja aktivnog dejstva u rejonu sela Čekrčići nalazi se manjim dijelom snaga na odbrambenim položajima prema selu Čekrčićima, a ostalim snagama gotovosti za upotrebu po odluci komandanta štaba Republike TO BiH. Štabovi jedinica TO Breza, Ilijaš, Vareš čine oko hiljadu 500 ljudi - do sada su izvodili samo manja borbena dejstva. Sve te snage TO se nalaze na prostoru opština, obezbjedjuju teritoriju, izvode obuku, u gotovi su za naredna borbena dejstva. S obzirom da u Ilijašu ne postoji štab TO - formirani odred TO Ilijaš povezan je na štab TO Breza. U Varešu HVO organizovao je jedinice sa kojom ne želi da udje u sastav TO i za sada samostalno organizuje kontrolu teritorije opštine Vareš. Štab jedinice Olova čine oko hiljadu ljudi izvršili su nekoliko zadataka, izmedju ostalog, za..... puta sadaU cilju uspješnog organizovanja izvodjenja borbenih dejstava na teritoriji opština Vareš, Breza, Ilijaš, Visoko, Zenica, Kakanj, Fojnica, Kiseljak, Kreševo obrazovana je tačno grupa jedan sastava operativne grupe sa komandnim mjestom Visoko. Za komandanta imenovan je Delić Rasim. **Zaključak:** štabovi jedinice TO završili su organizacione i ma-terijalne pripreme izvršili su manja borbena dejstva neprekidnu obuku.... izvodjenje predstojećih borbenih dejstava. Ove jedinice nisu popunjene.... pa je ograničena i mogućnost njihove upotrebe. Jedinice HVO iz Vareša, Fojnice, Kiseljaka i Kreševa za sada još uvijek se ne žele uključiti u aktivna dejstva zajedno sa jedinicama TO. U nekim od najavljenih štabova TO postoji bojazan da jedinice TO neće kretati u borbena dejstva van teri-

torije svoje opštine. To bi bilo o sadašnjoj regiji. Ostaje još opšti zaključak za republiku. Opšti zaključak o snagama agresora. Poslije dvomjesečnih dejstava agresor ekstremne snage SDS-a i snage bivše JNA i pored izrazite tehničke, **genocida nad muslimanskim stanovništvom** u Bos. Brodu, Bijeljini, Vlasenici, Višegradu, Foči, Kozarcu rušilačkog, avijacijskog, raketno-artiljerijskog dejstva po svim gradovima u Republici BiH, a posebno rušenje Mostara, Sarajeva, Tuzle, čapljine, Širokog Brijega, Kupresa te paljenje gradova u dolini rijeke Drine nije ostvario cilj...teritorije tzv. Srpske Republike BiH podijeliti grad Sarajevo, odnosno uništiti ga, uspostaviti vlast na ovim prostorima i postaviti uslove za dalje pregovore o budućem ustrojstvu Republike BiH. U prvoj fazi rata oko mjesec dana, agresor je imao evidentno uspjeha zbog planskih dugotrajnih i organizovanih priprema za agresiju, naoružavanje pripadnika SDS od strane bivše JNA i kupovinom oružja za članove Stranke, kao i pune podrške u priprema za oružanu borbu od strane bivše JNA s jedne strane i **pogrešnom procjenom vlasti o ugroženosti i bezbjednosti BiH spolja ili iznutra**. Izdajom Republičkog štaba TO, dvoličnim ponašanjem komande i jedinica bivše JNA, nedovoljnim organizacionim materijalno-tehničkim priprema građana BiH za oružanu borbu i potpuno paralisanje funkcija vlasti preduzeća i ustanova i drugo s druge strane. U takvim opštim uslovima agresor je imao zapažene rezultate na rejonu Čapljina, Široki Brijeg, Mostar na prostoru Kupresa, Tomislavgrada, Livno i B. Krajina, u Posavini odnosno u dolini Drine i borbama za grad Sarajevo. U ovoj fazi težište je imao na masovnoj upotrebi avijacije, oklopnih jedinica, artiljerijsko-raketnih jedinica i hemijskih sredstava. Najviše je naišavši na dosta organizovan i odlučan otpor građana BiH, agresor urbanih je pristupio bespoštednom razaranju...cjelina a posebno Mostara i Sarajeva. Sa pojačanim otporom od strane branilaca, agresor je postajao žešći u neselektivnom rušenju civilnih objekata, tako da je usmrtio enormno velik broj ljudi, žena i djece i uništio ogromna materijalna dobra neprocjenjive vrijednosti. U drugoj fazi agresor je bio prisiljen da razvlači snage zbog povećanog broja žarišta i organizovanog otpora stanovnika na prostorima koje je privremeno zaposjednuto od strane agresora i...naseljenim mjestima te zbog gubitaka u živoj sili i materijalno-tehničkim sredstvima slabljena podrške od sopstvenog naroda i padanjem motivacije i morala pripadnika tzv. srpske TO. U ovoj fazi upotrebe avijacija je svedena na minimum. Oslabio je intenzitet artiljerijsko-raketne podrške, napušten je veliki broj kasarni bivše JNA. Izvjestan broj pripadnika bivše JNA napustio je teritoriju R BiH što je imalo za posljedicu slabljenje ranijih čvrstih pozicija koje je JNA imala zajedno sa četnicima. U ovakvoj opštoj situaciji ekstremne snage SDS posebno prelaze u defanzivu na većem dijelu teritorije R BiH, gube stečene pozicije i

prekida se...teritorije koji je privremeno zaposjela tzv. srpska TO. Treće, u sadašnjoj fazi u posljednjih pet dana ekstremne snage SDS gube pozicije koje su imale u rej onu Čapljina, Kupres, Mostar pa su poslije velikih gubitaka u ljudstvu i materijalno-tehničkim sredstvima primorani da bježe u pravcu Nevesinja, isto tako izgubili su i položaj u rejonu Ravno, Neum, Popovo polje, a očekuje se da će uskoro napustiti i Trebinje. Zbog otpora u Sarajevu i gubitaka koje je pretrpio, a posebno artiljerije i gubitka Pofalića, Žući, Mojmila, kasarne Nedjarići u Lukavici, agresor je smanjio intenzitet razaranja grada Sarajeva. Agresor trpi osjetne gubitke u rejonu Kalesije, Vjenac na Ozrenu, Brčko, Derventa i Goražde. U narednom periodu 5 do 10 dana očekuje se da će snage tzv. srpske TO nastojati da...odbranu u Trebinju, istočnoj Hercegovini da prošire dejstva na regiju Bihać, tu...brani B.krajinu, da preduzmu aktivna dejstva radi spajanja snaga iz B.krajine sa snagama u regiji Tuzla i stvaranju jedinstvene teritorije na prostoru B.Luka, Doboju, Tuzla, Ravna Romanija, Sarajevo i dolinom rijeke Drine. I dalje će držati u okruženju grad Sarajevo i neprekidno preduzimati akcije na dejstva u cilju presijecanja grada na dva dijela. Za aktiviranje ovakvog cilja tzv. srpske TO ima jače oklopno-mehanizovane snage, značajnu artiljerijsko-raketnu podršku i povoljan taktičko-operativni položaj u rejonima Sarajevo, Bijeljina, Majevica, Vlasenica i Foča. Međutim, uzimajući opšti odnos snaga u živoj sili, odnosno odbranu grada Sarajeva, ofanzivna dejstva koja ostvaruju jedinice TO u dolini rijeke Neretve, slobodne snage s kojim raspolaze TO u rejonu Tuzle, Zenice, Kiseljaka, Visokog, snage tzv. srpske TO objektivno ne mogu realizovati posljednje ciljeve. **Opšti zaključak TO Republike BiH.** U dvomjesečnim dejstvima štabovi jedinice TO su, i pored nedostatka naoružanja i municije a i druge vojne opreme, osjetnih gubitaka u živoj sili, spriječili su agresorske namjere da realizuje cilj definitivno...tzv. srpske R BiH, podjelu grada Sarajeva na dva dijela i postavljanje svojih uslova za pregovore o daljoj budućnosti R BiH. U prvoj fazi odbrane 15 do 20 dana, štabovi i jedinice TO prošli su kroz veoma kritičnu fazu mogućeg razbijanja i uništenja cd agresora, kao posljedica slabe procjene BiH, unutrašnjeg i spoljnog neprijatelja, razoružanja TO od strane JNA, naredjenje Predsjedništva SFRJ od maja 1990.godine. Naoružanje TO je predato u skladište JNA na čuvanje, djelimično umnožavanje ljudstva TO, razbijenog sistema mobilizacije, izdaje bivšeg Republičkog štaba TO, 5 okružnih štabova i 36 opštinskih štabova TO, te znatnog broja starješina koji su bili u rasporedu u TO. U prvim danima prekinute su veze sa potčinjenim štabovima TO što je značajno uticalo na sistem rukovodjenja oružanom borbom na teritoriju Republike. Negativan uticaj na organizovanje oružanog sup-rotstavljanja agresoru imao je i raspored sistema centralne lokalne vlasti, prinudnog sistema prekida proizvodnje i

drugo, aktivnost od kojih zavisi uspješno organizovanje i rukovodjenje rata. Ozbiljnih problema je bilo u pronalaženju adekvatnog vojno-stručnog kadra za popunu štabova jedinica TO, što je uticalo na početne slabosti u organizovanju TO za odbranu. Takvu izvjesnu početničku konfuziju je iskoristio agresor nanijevši velike gubitke u živoj sili stanovništvu Posavine, dolinom rijeke Drine, Kupresa, Čapljine, Mostara i Sarajeva. U drugoj fazi odbrane 20-40 dana dolazi do konsolidacije TO RBiH tako što su riješeni kadrovski problemi. Štab TO Republike u potpunosti se povezuje sa štabovima regije i okruga, a ovi sa opštinskim štabovima TO. Od prvih dana sukoba pojedine grupe i prve jedinice TO formirane od dobrovoljaca posjeduju improvizovane linije odbrane prema snagama agresora i sprečavaju da ostvare svoje ciljeve. U tom periodu u okolini grada Sarajeva drže se značajni...objekti, ali se i gube neki zbog nedovoljnog broja ljudi u odbrani slabog naoružanja, nadmoćnosti agresora i drugo. U ovom periodu formiran je veliki broj samostalnih grupa, vodova i četa i po jedan do dva odreda TO u svakoj opštini. Ukupan broj prijavljenih ljudi u TO u ovoj fazi, povećan je na 60.000 s tim da nismo imali podatke za okruge Mostar, Livno i Goražde. TO BiH u ovoj fazi, pored osnovne odbrane Sarajeva i Mostara preduzima više aktivnih dejstava u zapadnoj Hercegovini koja ima...Tuzla, Zenica i Goražde i u samom gradu napad na Vogošću i Ilidžu što djeluje veoma pozitivno na opšte stanje oružane borbe. Na teritoriji zapadne Hercegovine formirane su i snage HVO i zajedno, u pojedinim opštinama, kao što je to Mostar, sa TO okruga Mostar otpočinju ofanzivna borbena dejstva. Opština Busovača, Travnik, Vitez, Fojnica, Kreševo i Kiseljak formiraju se snage HVO koje kontrolišu teritoriju ovih opština, ali se ne uključuju u aktivna dejstva. Nisu nam jasni razlozi takvog ponašanja odnosa HVO prema zajedničkoj borbi i odbrani Republike BiH. U trećoj fazi do 60 dana rata, vrši se popunjavanje jedinica TO otpočinjanjem formiranja brigada TO i taktičkih grupa. Posebno uspjeh ostvaruju zajedničke snage HVO i TO Popovo polje zapadne Hercegovine i dolinom rijeke Neretve, te u sastav TO prijavljeno je 91.720 lica, od čega je naoružano oko 45%. Odbrana grada Sarajeva uspješno odolijeva napadu tzv. srpske TO, a postižu se značajni rezultati i uspjesi u aktivnim dejstvima, pri čemu su razbijene četničke snage u rejonu Pofalića, Žuća i Mojniila brda. Posljednjih dana rata, posebno pozitivne rezultate imale su artiljerijske jedinice u odbrani grada Sarajeva, te zajednički sastavi TO i HVO u razbijanju četničkih snaga u Popovom polju, Čapljini i dolini rijeke Neretve i Mostara. Istovremeno, agresoru se nanose osjetni gubici u rejonu Kalesije, Vijenca na Ozrenu, Brčkom, Srebrenici kao i u Goraždu. U ovoj fazi javljaju se problemi u bržem formiranju brigada TO iz sljedećih razloga: štabovi TO nisu dovoljno energični u sprovod-

jenju mobilizacije, nema naoružanja i vojne opreme za popunu jedinica brigade, nisu obezbijedjeni smještajni uslovi, nema adekvatnog sarajevskog kadra za popunu komandnih dužnosti, te su komande brigada po-punjene sa 40-60% ljudi. U narednoj fazi 10 do 15 dana TO R BiH ostvariće sljedeće aktivnosti:

- produžice s aktivnim dejstvom u dolini rijeke Neretve (zajedničke snage TO i HVO) i povezati vatrena dejstva u dolini rijeke Vrbasa,
- voditi kombinovani oblik oružane borbe u regiji Tuzla u cilju sprečavanja agresora da konsoliduje odbranu i uspostavi...sistem vlasti,
- u regiji Sarajevo...braniče se grad Sarajevo i aktivnim dejstvima izvan grada i unutar grada izvršiti deblokadu u pravcima: Novi grad, Ilidža, Blažuj, Kiseljak i Centar-Vogošća, Ilijaš, Visoko, a u regiji Goražde deblokirati putni pztavac u dolini rijeke Drine,
- u regiji Bihać razbiti snage tzv. srpske TO koji vrše napad na Cazinsku krajinu,
- dovršiti formiranje brigada TO i kroz intenzivnu obuku pripremiti ih za deblokadu Sarajeva i produženje napada ka Foči,
- dovršiti formiranje taktički operativnih grupa i otpočeti operacije iz pravca Tuzla i Zenica ka Sarajevu i Zenice prema Doboju i iz Prozora preko Gornjeg i Donjeg Vakufa prema Jajcu iz rejona...Kalinovik,
- produžiti...kadra u nastavnom centru Štaba TO R BiH,
- obezbijediti preko organa Ministarstva za narodnu odbranu popunu jedinica, naoružanje municijom i drugom vojnom opremom i riješiti pitanje učešća HVO u zajedničkoj borbi i oslobodjenju Republike
- BiH od četnika i snaga tzv. srpske TO,
- jačati moral pripadnika TO.

I, na kraju, za uspješnu borbu odnosno za oslobađanje Republike BiH, mi imamo četiri zahtjeva koja sam do sada više puta izložio: prvo je politička platforma, drugo je proglašenje ratnog stanja, i treće opšta mobilizacija i četvrto - međunarodni kredit ili bilo kakav kredit za nabavku naoružanja i opreme za uspješno vodjenje oružane borbe. Eto, toliko.

IZETBEGOVIĆ: Ima li komentara. Ima li pitanja?

LJUBIĆ: Otprilike, komandante, zna li se koliko je artiljerijskih orudža pokrenuto i koliko je korišteno na regiji Sarajevo? Protivničkih

HALILOVIĆ: Mi smo ovdje dali po opštinama, ali kad sabere-meno ono što sad ima i ono stoje uništeno i ono što ispada da je - to je oko 180 artiljerijskih orudža kalibra iznad 40 mm. Bez pro-

tivavionskih topova. Moram da kažem da je to, znajući za onoliko koliko ja znam, daje vrlo malo gradova u istoriji bilo tako žestoko napadnuto kao što je to grad Sarajevo i grad Mostar i da su se, na svu sreću, Mostar se uspijeva odbraniti i osloboditi, a nadamo se da će dodi dan slobode i u Sarajevu. Ali da je u istoriji vrlo malo bilo tako žestokih besomučnih, beskrupuloznih ne znam koji termin da upotrijebim napada sa toliko artiljerijskih orudža i sa beskonačnom količinom artiljerijske municije s kojom se neselektivno, to se tako kaže, u narodu se kaže nasumice se gadjalo po naseljenim mjestima, a vrlo selektivno su gadjani vitalni objekti u gradu - pošte, bolnice, škole, vatrogasna i ono što predstavlja vitalne funkcije u jednom gradu.

LJUBIĆ: To sam pitao iz razloga jer lokalitet od Mostara i dijela Hercegovine, znam da su neke procjene bile da je bilo preko 300 teških cijevi okrenuto.

IZETBEGOVIĆ: Na kom dijelu?

LJUBIĆ: Dijelu od Trebinja, Mostara i ono gore iznad Mostara što je okrenuto.

HALILOVIĆ: Možda su računali ono što je artiljerijsko orudže od 20 mm pa gore. I onda je to to.
Zajednički razgovor.

IZETBEGOVIĆ: Kad se sabere angažiranje protivničke žive sile, koliko je to otprilike, ovo u blizini Sarajeva što praktički drži grad u okruženju - bilo plicem bilo dubljem. Koliko je to?

HALILOVIĆ: Oko 6.000 je u gradu Sarajevu, odnosno ovo što drži grad u okruženju. U živoj sili po našoj procjeni i mislim da je ta procjena realna, a oko 80.000 na teritoriji Republike BiH. Medjutim, da bi se grad Sarajevo u potpunosti osvojio, potrebne su mnogo jače snage nego što ih on ima. I objektivno je da to ne može u skorijem vremenu napraviti osim nekih velikih radikalnih zaokreta. Ali će on i dalje pokušavati da izvrši ovaj cilj, a cilj mu je rasijecanje grada Sarajeva i pripajanje ovom kompleksu da spoji od Rajlovca preko Stupa i Lukavicu da spoji sa Palama. Za taj cilj objektivno je da zato raspolaže sa određenim snagama, a onda bi oslabila odbrana na drugim pravcima, tako da sad ni to nije realno da može uraditi.

LJUBIĆ: Na Stupu, amo da ovo kažem, koliko je tu uradjeno? Bio sam prije dva dana dole i razgovarali smo baš o tome. Jedan pravac bi trebao ići od aerodroma preko Energoinvesta, tu imaju jake snage u krugu Energoinvesta. **Išao sam da pokušamo obje-**

diniti jedinice HVO i TO i MUP-a. Bilo je nekih nesporazuma. Izgleda da su se sad suglasili. Koliko je tu uradjeno u dva zadnja dana i je li još šta radjeno da se to pojača. To je neophodno. Ako se to presiječe, onda će se stvarno jake snage spojiti. Biće onda posebno teško povezati ove snage koje bi trebale iz pravca Kiseljaka i Kreševa da djeluju. Može li se tu šta uraditi i treba li kakva pomoć da pomognemo da se to uveće još.

IZETBEGOVIĆ: Mario, šta bi oni trebali preko Stupa, da pregaze negdje.

LJUBIĆ: Da, da, da se spoji taj dio?

IZETBEGOVIĆ: Koje snage?

HALILOVIĆ: Od Lukavice, aerodroma.

IZETBEGOVIĆ: Je li riječ o Vogošći?

AKMADŽIĆ: Rajlovac-Vogošća. Oni su prekinuti na Stupu.

IZETBEGOVIĆ: Koliki je tu razmak tih snaga, otprilike?

ABDIĆ: Taj pojas koji se drži?

HALILOVIĆ: Oko 400 ljudi.

IZETBEGOVIĆ: Koliko su im najbliže protivničke snage na ovoj strani, gdje su im najbliže. Kod Butila, je li?

HALILOVIĆ: Kasindolskom ulicom se gledaju.

IZETBEGOVIĆ: Ne naše snage nego protivnik i protivnik. Koliko su daleko, koliko njima treba?

AKMADŽIĆ: Rajlovac i Stup.

HALILOVIĆ: Rajlovac i Energoinvest.

IZETBEGOVIĆ: To pitam, koliki je tu razmak?

HALILOVIĆ: Ja mislim 5 km.

IZETBEGOVIĆ: Za protivnika iz Energoinvesta koliko mu je najbliža snaga ovamo?

LJUBIĆ: Jedinice su jedna do drugih.

HALILOVIĆ: Oko 3 km. Mislim da je oko 5 km.

PEJANOVIĆ: Prvo zahvaljujem komandantu na sistematičnoj i preciznoj informaciji. Ona nama puno znači i puno može pomoći u donošenju naših političkih odluka. To je bio i moj osnovni motiv da imamo u vidu cijelu situaciju u Republici. Istina, očito da Štab vlada bolje situacijom u Sarajevu i bliže Sarajevu nego u udaljenijim regijama jer nema dovoljno sistema veza koje su sporije itd. Ja to razumijem.

HALILOVIĆ: Ja se samo izvinjavam. Za sve regije imamo kao za sarajevsku regiju, samo sam rekao da zbog kratkoće vremena, da vas ne zadržavam.

PEJANOVIĆ: Da. Imao bih jedno dodatno pitanje komandantu. Pod pretpostavkom da nemamo uopšte namjeru poštovati primirje kao ni druga strana, o tome bi mogli i danas čuti dodatnu informaciju možda i sada u okviru ovoga, o kršenju primirja, pod pretpostavkom da nemamo nikakvog drugog izbora pregovaračkog i političkog i međunarodnog nego da svojom snagom i samoodbranom čuvamo oslobodjeno i oslobadjamo novo, gdje snage SDS i snage agresora mogu u narednom vremenu imati inicijativu i ofanzivno dejstvo, a gdje ne mogu. Ili, da budem precizniji, mogu li igdje? Gdje su prešle potpuno u kontraofanzivu. Tu posebno me zanima i situacija u Krajini. U kontekstu toga se vidi i Krajina naročito zapadna. To je dodatno pitanje, ne moraš sada govoriti komandante. Ako imaš mogućnost, da. Ako ne, neka stoji.

HALILOVIĆ: U narednom periodu 5-10 dana, očekuje se da će snage tzv. srpske TO nastojati da konsoliduju odbranu u Trebinju i istočnoj Hercegovini. Da prošire dejstva na regiju Bihać. Oni to već rade. Dakle, vrlo aktivno dejstvuju prema regiji Bihać, da brane B. Krajinu, da preduzmu aktivna dejstva radi spajanja snaga iz B.krajine sa snagama u regiji Tuzla i stvaraju jedinstvene teritorije na prostoru B.Luka, Doboju, Tuzla, Ravna Romanija, Sarajevo i dolina rijeke Drine. I dalje će držati okruženje grada Sarajeva i neprekidno preduzimati aktivna dejstva u cilju rasijecanja grada na dva dijela. To bi, po našoj procjeni, bio njihov plan. Dakle, napad na bihaćku krajinu i pokušaj spajanja banjalučke i tuzlanske regije radi obezbjedjivanja.

IZETBEGOVIĆ: Jesu li one sada raskinute?

HALILOVIĆ: Jesu.

IZETBEGOVIĆ: One nemaju vezu? Nemaju ni koridora nekakvog?

HALILOVIĆ: Nemaju. Pokušaj spajanja ove dvije regije radi spajanja koridora od Bijeljine posebno prema banjalučkoj regiji.

PEJANOVIĆ: A gdje su presječene? U dijelu Krajina-Tuzla. Gdje su presječene? Dolinom Bosne?

HALILOVIĆ: Da.

PEJANOVIĆ: U širem koridoru su presječene.

IZETBEGOVIĆ: Oni drže Doboj. Dali preko Doboja drže vezu? Ne drže.

HALILOVIĆ: Nemaju vezu.... i stvaraju jedinstvene teritorije na prostoru B.Luka, Doboj, Tuzla, Ravna Romanija, Sarajevo, dolinom rijeke Drine i dalje će držati u okruženju grad Sarajevo i neprekidno preduzimati aktivna dejstva u cilju rasijecanja grada na dva dijela. Dakle, to je cilj. Mi smatramo za aktiviranje ovakvog cilja tzv. srpske TO, ima jače snage, značajnu artiljerijsku podršku i povoljan taktičko operativni položaj u rejonima Sarajevo-Bijeljina-Majevica i Foča. Medjutim, uzimajući u obzir....u živoj sili, opštu odbranu grada Sarajeva, ofanzivna dejstva koja ostvaruju jedinice TO dolinom rijeke Neretve, slobodne snage s kojim raspolažemo u rejonu Tuzla, Zenica, Kiseljak, Visoko, snage srpske TO, ili četničke snage, ne mogu realizovati posljednji cilj. Za sada. Mi smatramo da ne mogu realizovati. Medjutim, mi nismo zadovoljni s tim što oni ne mogu realizovati posljednje ciljeve, nego smatramo da bi trebalo osloboditi cijelu Republiku BiH od onih koji vrše zločine i genocide, a omogućiiti narodu da se demokratski izjasni o budućoj vlasti.

.....

PEJANOVIĆ: Dobro. Moje sljedeće pitanje - može li se odabranim specijalnim jedinicama štititi prostor gdje se vrši genocid nad muslimanima?

HALILOVIĆ: Dosta teško zato što je osnovna strategija ovih četničkih snaga podržana sa armijom u početku, kasnije otvorenog stavljanja na snagu i sad su to sve snage pod istom komandom, jeste da se snažnom artiljerijskom vatrom podržano avijacijom nakon snažnog artiljerijskog udara izvrši što je moguće jači genocid u cilju zastraživanja naroda i kapitulacije i naroda i Republike BiH. Da narod bježi.

Druga strategija jeste etničko čišćenje prostora tako da sa, uzimajući u obzir jednu i drugu karakteristiku, izuzetno je teško u prvim danima organizirati bilo kakav otpor na tom prostoru, Medjutim, na prostoru, u ovom segmentu koji se odnosi na tuzlansku regiju, mi na prostoru Zvorničke regije imamo za sada jedan odred jačine 600 ljudi i na prostoru između Bijeljine i Janje imamo jedan odred jačine 150 ljudi koji veoma uspješno izvode partizanska dejstva. A na prostoru od doline rijeke Prače do Goražda imamo dva odreda jedan jačine oko 500 ljudi jedan jačine oko 150 ljudi., temeljni princip bio dobar protiv okupatora, borba protiv agresije. Borba protiv okupatora. Dakle, to bi bio temeljni princip ali mi više očekujemo - dakle objediniti sve snage koje se moraju boriti protiv agresora. A ovo je dakle pitanje za političku platformu na koji način

PEJANOVIĆ: Dobro, hvala, ja bih volio za ovo zadnje pitanje da ima i predlog vojne komande. Evo zašto. Zato što je mene ovaj Krekić komandant u koga sam komunicirao na moju inicijativu iz Kladjna zamolio da pokušamo pomoći da se poveća sa 2-3-com ljudi iz Kladjna uglednih Srba da - jer ima sela su spremna da pristupe jedinstvenoj komandi TQ-a. Nisu spremni idi sad drugdje, potreban mu je jedan ili dva čovjeka u komandu koji su vidjeniji iz tog naroda da dobije i formalnu, političku snagu itd. Ja to postavljam zbog toga što partizanski način dejstva podrazumijeva elastičnost. Mi smo na to prinudjeni. Elastičnost pri dobijanju ljudi. U manjem gubljenju snaga a dobijanju na ljudima, prostoru i teritoriju. Razmislite o mogućnosti vojno-političkih instruktora koji mogu da doprinesu recimo rješavanju tog problema. I sa stanovišta HVO i sa stanovišta pojave da su snage mjesne odbrane srpskih snaga koje nisu ušle u četništvo, nisu ušle u krvoproliće nisu saradivale sa vještačkim snagama, spremne su prihvatiti vrhovnu komandu, čuvati svoje teritorije. Da se krene gdje je to moguće. Konkretno vrlo je važan recimo strategijski pojas. Dijelom od Kladjna prema Živinicama da se potpuno od Tuzle sem Mišića ima koridor do Sarajeva. Ja ću kasnije neke predloge, ovo sam pitao zbog sebe, a kasnije ću neke predloge, a mogu ih i sam dati komandantu, mogu i na sjednici. Hvala.

HALILOVIĆ: Za sve regije imamo kao za sarajevsku na prostoru od doline rijeke Prače do Goražda imamo dva odreda jedan je jačine 500 ljudi, jedan oko 150 ljudi koji izvode partizanska borbena dejstva na prostoru Goražde-Foča-Ustikolina. Znači da postoji mogućnost za takva dejstva, a ne u prvim danima rata. Nego nakon 30-60 dana kada se izvrši konsolidacija i kada se izvrše organizacione pripreme za formiranje odreda koji moram da kažem dejstvuju u izuzetno složenim uslovima i sa velikim herojstvom velikom žrtvom, velikim rizikom, ali veoma uspješno izvode

borbena dejstva što nama jako olakšava odbranu grada Sarajeva i odbranu Republike u cjelini, iz jednostavnog razloga što razvlače na ovog agresora na više tih tačaka.

PEJANOVIĆ: Dobro. Hvala, imam još jedno pitanje, onda bi imao neke predloge mogu i kasnije i bez sjednice iznijeti komandantu, jer mislim da mi komandantu možemo pomoći i ličnim sugestijama do prijedloga. **To je pitanje kakav je odnos štaba prema spremnosti snaga HVO da se podvedu pod jedinstvenu komandu TO** i kada ne žele ići iz svog prostora, i kada žele ići iz svog prostora i u tom kontekstu kakav je odnos štaba TO prema nekim javama, da u nekim opštinama u Bosni i Hercegovini snage - srpske snage koje nisu opterećene došljacima pristupe jedinstvenoj komandi TO u tim opštinama u ovoj fazi bez spremnosti da budu pokretne jedinice, nego da čuvaju teren gdje su. Ne sudjeluju u neprijateljskim dejstvima, priznaju vrhovnu komandu itd,

HALILOVIĆ: TO JE VIŠE POLITIČKO NEGO vojničko pitanje, a naš ja bih rekao vrlo precizno generalštab jeste da bi se na nivou Republike BiH trebale objediniti sve snage i da bi orijentir...

.....

HALILOVIĆ: Ja bih želio ovdje da se precizno izrazim, dakle naše mišljenje je da bi u ovoj fazi oružane borbe trebalo objediniti sve snage koje imaju želju, volju i hoće da to praktično pokazuje da se bore protiv onoga ko vrši agresiju i ko vrši zločin, A nije vojničko nego je političko pitanje da li ići ka stvaranju jedinstvenih ili zajedničkih oružanih snaga. Naše mišljenje - moje mišljenje i mišljenje štaba mi smo na tu temu razgovarali, da u ovakvoj republici BiH krajnji cilj mora biti **stvaranje jedinstvenih oružanih snaga**. A sada u kojoj je to fazi i kada to je stvar politike. I drugo, ja bih želio ovdje - organizaciona struktura inače jedinica treba biti manevarska i prostorna struktura. Ne bih se u cjelini prihvatio ovaj dio da to bude zahtjev da samo brane svoje ognjište, jer jedan dio tih snaga, odnosno najveći dio tih snaga jeste takav inače na cijelom prostoru Republike BiH, koji je prostorna struktura. I koji je vezan za teritoriju mjesne zajednice, opštine itd. Ali sa tih prostora bi se morao jedan broj ljudi uključiti u ove manevarske jedinice koji bi izvodio borbena dejstva na ovim izabranim pravcima po odluci da li je regionalno, da li republikom štabu. Dakle da budem do kraja precizan.

PREDSJEDNIK: Ja mislim da se na ove ponude treba pozitivno odgovoriti.

HALILOVIĆ: Apsolutno vrlo brzo.

PREDSJEDNIK: Pa dobro kako bi rekao odredski tip. To su umirujuće snage koje brane svoje selo, ali koje osiguravaju ipak jednu lojalnost državi itd, A sada ono su one brigade pokretne, ako bi bilo ljudi koji bi htjeli u takve brigade iz takvih krajeva dobro bi došlo bili. Jer bi davali jednu građansku notu pokretu za oslobođenje, Ali bi u svakom slučaju trebali odgovoriti pozitivno na ovo. Jer možda mi imamo da imamo možda u tome da na koncu konca izlaz iz ove teške situacije, na koji način. Ja lično mislim da na to pitanje treba pozitivno odgovoriti i treba pokušati da se nadje rješenje na ovome, da nešto što bi zadovoljilo sada. U svakom slučaju treba idi pozitivnim stavom prema tom

PEJANOVIĆ: Dobro ja bih sada iznio dvije sugestije ako mogu. Jedna je ako možemo imati za narednih pet dana ili da uvedemo da imamo sedmični plan dejstava s kojim bi se Predsjedništvo upoznao grup ne sve. Komandant je - komanduje o upotrebi snaga, a plan upotrebe vojnih dejstava u BiH po regionima i Drugo, imao bih sugestiju da štab izuči moguću varijantu grupisanja snaga na zaštiti masovnog genocida Muslimana. Pazite velika je ogromna snaga okupljena u TO. Dobro, dosta nije naoružana. Ali na prostorima gdje je taj genocid uzeo masovnost morali bi naći bar u nekoliko lokaliteta rješenje prodora diverzantskog prodora radi sprečavanja genocida molim vas. Kada se izgubi stotine hiljada ljudi na taj način onda je teško voditi bilo kakav rat poslije koji ne bi bio i rat revanšizma. Rat revanšizma je znate nešto što je teško voditi vojnički. I to onda postaje požar. Ja to iznosim, mislim to je politički problem, ali je i vojne naravne problem. Treću sugestiju imam. Može li se imati uspješniji, da kažem dosljedniji odnos prema civilnom stanovništvu na mjestima gdje TO izvrši oslobađanje. Govorim to zbog toga što sitne pojave skrnave moralni ugled, a nama taj moralni ugled treba. Prije svega radi pobjede ukupne. Ja ne bi detalje iznosio ali mislim da se razumijemo. I posljednja sugestija je možemo li mi nešto brže rješavati i čekajući neki kredit veće naoružanje ljudi. Zahvaljujem nemam više sugestija.

PREDSJEDNIK: Pejanović je rekao da će iznijeti neke sugestije koje ti možeš sebi pribilježiti, jer sada da o svakoj od njih raspravljamo trebalo bi još sat dva vremena. Ima li još neko nekakvih sugestija, prijedloga, koje bi komandant da eventualno uzme i da razmotri mogućnosti da se neke stvari poboljšaju. Ima li još neko u vezi s ovim izvještajem što,

HALILOVIĆ: Nemam još potpunu informaciju o zločinima koji su uradjeni na Grbavici i na dijelu novog Sarajeva, koje je još uvijek djelimično u našoj blokadi, ali nije pod našom kontrolom. Na Vracama je u 8 kuća, onaj dio kojeg smo mi došli u Milikladskoj

nadjeno, zaklane su kompletne porodice. Dakle od glave porodice do djeteta, to je zaista izuzetno stravičan zločin koji se na vrlo svirep način je to uradjeno. Mi još uvijek tamo nismo i ne možemo do kraja stići. Tako da ova informacija o klanju na Vracama, Grbavici i Novom Sarajevu dijelu kojem drže četnici nemamo potpunu informaciju. Ali imamo za ovih 8 porodica na Vracama i to je zaista ovo pričanje ljudi koji su vidjeli vrlo svirepo. Na području Pofalića i Suči nakon oslobađanja ai prolaska jedinica TO tim prostorom, za sada pouzdano imam informaciju da su tri kuće i jedna štala zapaljene bez ikakvog povoda. Da su dodvedene četiri kako oni kažu s.... to su krave i da su nekoliko građana na vrlo svirep način premlatili. Za sada imamo znamo ova naša komisija ili grupa ja sam naredjenjem informirao da se ta istraži. Imamo informaciju da su to radile dvije grupe. Jedna je vodja Kruško nekakav sa Alipašinog polja, ali on nije učestvovao u akciji nego njegovi ljudi. I drugo je to će biti vrlo teško naći zato što nekakve druge grupe šef je neki Ćelo. A ukupno do sada mi imamo registrovanih 11 Ćela na području Sarajeva. Ja zaista vas uvjeravam, a želio bi da mi vjerujete, jer je uvjerenje krajnje iskreno - da ćemo učiniti sve koliko je to moguće da se ove pojave za sada su to pojave da ne predju da ne dobiju oblik masovnih stvari. Da to spriječimo. A i vas molim ovdje sve zajedno da i kroz obraćanja javnosti i kroz apele naročito kroz ovu dimenziju vlasti - predsjednik Vlade mi je otišao - kada takve predamo sudskim organima da ih što je moguće prije kažnjavaju, jer ja vas i ovaj put podsjećam da su vojni sudovi ukinuti, da mi nemamo nikakvih ingerencija o tome. Neki dan je gospodin Avdo na ovu temu rekao da do sada nije predato od ovih prijava itd. 280 ljudi je obradjeno. Dakle obradjeno papirima, nije reagirao onaj tužilac koji je trebao da pokrene krivični postupak. Dakle, imam ponekad utisak da je to neko namjerno napravio, da onemogućiti efikasnost. Ja iz duše jesam za sva demokratska rješenja, ali nama poneki puta treba dobra palica. Oni znaju. Tako da ukidanje vojnih sudova nije samo...mjera nego je to, ono ima izuzetno političku težinu naročito na terenu. To je uradjeno prije nego što sam ja došao na ovu dužnost. Da vam pravo kažem, da sam bio tada i sada bi se zalagao da se to vrati, a kad se rat završi onda možemo razgovarati u svojstvu vojnog sudstva, logistike i svega onog drugog, a sad treba pribjegavati onim mjerama koje su efikasne. To je, vraćati se partizanskom moralu da budem kratak. Mislim da je jasna situacija na šta mislim.

PEJANOVIĆ: Džemo se zove, Musliman, koji je bio u prvim borbenim redovima na Žuči, prijatelj je mog prijatelja koji je ležao u zatvoru. Rekao je - sva...Žuč je...što su druge kuće zapaljene, ali nisu kod boraca zapaljene. Naišao je neko uz njih od ovih pa je napravio osvetu. Mi to moramo razbiti i drugo, moramo se medi-

jski poslužiti našim moralnim primjerima. Moralna pobjeda je uslov da mi dobijemo sijaset srpskih sela bez borbe, da se razumijemo. Jer on kad vidi da mu nije zapalio kuću, da nije nedužno civilno stanovništvo maltretirao, da mu obezbjedjuje zaštitu, on nikad neće posrnuti za nekim koji je klao komšiju, koji ga je prisilno mobilisao, koji ga je čak i ubijao. Molim vas, sa Ilidže su sve poštene porodice, patriotske, Stjepan zna puno tih porodica, zna Nenad i ja i nadam se g. Izetbegović puno tih porodica, recimo Bosilčić, Vidaković. To je pobjeglo diljem Jugoslavije da spasi glavu. Oni prvo njih kolju pa onda i ove druge. Tako da se jako razumijemo sa komandantom u tome i dajte da malo krenemo. I ova komisija će danas...Šta je s primirjem, jel se ozbiljno ruši?

HALILOVIĆ: Moram vam reći da smo jutros u 5 sati žestoko napadnuti sa svih strana. Počelo je na Dobrinji, onda je aktiviran cijeli sistem.

PEJANOVIĆ: Dajte da damo saopštenje o tome da ide u sve vidove javnosti u svijet.

MUFTIĆ: Treba opet borba za sve releje. Da prvo spašavamo ljude. Ali TV i radijski signal dokle se može.

HALILOVIĆ: Isto se nadam da će Travnik biti uskoro u našim rukama, a ovo ostalo, Hum je već u našim rukama. Ovaj ovdje prostor. Tako da bi sa Humom i sa Vlašićem 80% teritorije Republike bilo pokriveno. A isto se nadamo i stalno težimo ka Vlašiću pošto nam on zauzima centralni dio Republike, da njega dobijemo.

....

IZETBEGOVIĆ: To je član 1. "Profesionalni rad kadrova u armiji uređuje se posebnom Uredbom sa zakonskom snagom o službi u armiji". To je sve što se ovdje dodaje.

AKMADŽIĆ: To je falilo. To nije bilo.

IZETBEGOVIĆ: To je pod tačkom 3. Imate uredbu. Može li se ta rečenica prihvatiti? Može.

AKMADŽIĆ: Jedna je tu stvar koja nije potpuno precizirana. Je li armija BiH zvanična će biti itd.

IZETBEGOVIĆ: Samo to još nije. Još uvijek ne postoji armija BiH.

AKMADŽIĆ: Usvajanjem ovoga praktično prejudiciramo da će se to tako zvati.

KLJUIĆ: Da, ali mi smo usvojili Zakon o oružanim snagama. Tamo je definirano.

AKMADŽIĆ: Onda bi morali mijenjati, ako se ne bude tako zvala, naziv.

IZETBEGOVIĆ: Terminologija je u pitanju.

ČAMPARA: Mi sad zovemo oružane snage i armija. Samo jedan je član - dok se ne stvori armija da te poslove obavlja TO.

IZETBEGOVIĆ: Da li se dotle može nazivati ovo u službenim papirima zvaničnim armijom?

ČAMPARA: Može.

AKMADŽIĆ: Nije to isto oružane snage i armija. Hoće li biti armija BiH, vojska BiH.

IZETBEGOVIĆ: Avdo, je li se u ovom tekstu ovdje spominje armija. Je li to sa stanovišta termina upotrebijeno dobro?

ČAMPARA: Sasvim u redu - armija. Jer možda će armija biti za mjesec dana i neće se mijenjati. A dok ne bude armija, mi imamo prelaznu odredbu.

AKMADŽIĆ: Avdo, ne razumiješ potpuno. Ja predlažem da ne bude armija nego vojska BiH.

ČAMPARA: U Zakonu o oružanim snagama stalno se operiše armija. Stalno. I mi smo, pošto još nismo stvorili armiju, samo jednim članom u prelažnim i završnim odredbama rekli da će, dok se ne formira armija poslove armije obavljati TO. Prema tome, ova odredba je u redu.

IZETBEGOVIĆ: Sa stanovišta termina - u redu. Ima li neko na to primjedbu?

AKMADŽIĆ: To kad budemo donijeli taj zakon onda ćemo raspraviti. Da li će biti armija ili kako će se zvati.

ABDIĆ: Ali ovo tvoje, Mile, vojska ili armija, pravno nije bitno. To je samo dogovor kako ćemo zvati.

AKMADŽIĆ: Pravno nije bitno, ali je to pitanje termina kako će se zvati ta armija.

"Ima jedan spor predsjedniče koji postoji u tome, ono 'jedinствeno' ja mislim da u dobrom dijelu se zbog toga ratuje. "

Magnetofonski snimak 123. sjednice Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine, održane 19. Juna 1992. godine

Sjednici je predsjedavao predsjednik Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine, Alija Izetbegović.

MARIO LJUBIĆ: BiH koji će potvrditi na referendumu i kroz donošenje novog ustava. Ja još predlažem jedan stav da se proglašava ratno stanje na teritoriji Republike BiH u cilju vođenja odbrambenog rata i u cilju obrane i oslobodjenja teritorije RBiH od agresora. Svi ljudski i materijalni potencijali RBiH u domovini i inozemstvu stavljaju se ulogu vođenja oružane borbe i vođenja odbrambenog rata. Pod dva proglašava se opća mobilizacija na teritoriji RBiH. To je za mene i Platforma.

PREDSJEDNIK: Ja mislim tu je, što god je kraća, što god je jasnija sve je efikasnija i sve je ona više platforma. Treba znati cilj kakav je. Ali mislim kod ratnog stanja bi dobro bilo da se defini- ra šta to znači. Kakva su prava. Da ljudi znaju, da se mogu odazvati, da postoje sudovi specijalni, da postoje neki teži zakoni, vojni sudovi. U slučaju da se prekrše one tri najosnovnije stvari, dezert- erstvo, pljačka, bezakonje. Što je naročito važno. Jer bi neki mogli to da iskoriste za stvaranje bez zakonja, samovolje lične itd. Neka se osjeća odgovornost svakoga i prije svega svih građana i onih koji vrše vlast. Veća je odgovornost prema zakonu, radnim i svakim drugim obavezama. Možemo li tu doći do nekakvog

rješenja ovdje? Naime, ti predlažeš da se donese takva odluka odprilike je li.

MARIO: Jeste, mislim da je tu i najkraća osnova onoga zašto se možemo boriti.

PREDSJEDNIK: Pošto je to vrlo kratko bili nam još jedanput pročitao to u stvari, kakav ima naslov taj tvoj dokument. Ti misliš da bi to neko saopštenje ili odluka.

MARIO: Odluka Predsjedništva, jer mislim da bi iz ove odluke da je Platforma Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine Platforma vođenja oružane borbe i borba za nezavisno jedinstvo

PREDSJEDNIK: Pazi je li ovo definicija "borba za.."

MARIO:... "nezavisnu, jedinstvenu, suverenu, slobodnu Republiku Bosnu i Hercegovinu, kao državu ravnopravnih naroda građana, zasnovani na vladavini prava i pravnoj državi".

PREDSJEDNIK: Recimo da je to skoro opće prihvatljiva jedna stvar.

MARIO: E, sada ja idem dalje da će proces rješavanja ustavnog ustrojstva BiH se nastaviti kroz legalne institucije sistema. Zašto će Predsjedništvo Skupštini ponuditi Platformu, isto kao što smo prije nudili onu Platformu. Da će Skupština BiH, kroz skupštinsku raspravu i donošenja odluka usvojiti platformu o unutarnjem ustrojstvu BiH koju će potvrditi na referendumu i iza toga donijeti novi Ustav Republike Bosne i Hercegovine. Sad da pišem nove izbore, jer to se podrazumijeva samim raspravama Skupštine, I da sad ovo da idemo da proglašavamo ratno stanje

PREDSJEDNIK: Je li ova definicija uopće prihvatljiva? Definicija da takvu državu i kakvu bi

MILE AKMADŽIĆ: Predsjedniče mogu li nešto reći ja. Mislim da ipak bi morali da kao dva dokumenta to posmatrati. Jedan je odluka o uvodjenju ratnog stanja, a drugo je Platforma, Da ipak to dvoje razvojimo.

PREDSJEDNIK: Dobro to je sada pitanje sporno kako bi to išlo. Ali ovo je li ova definicija, ja koliko sam uočio to je prije svega definicija nezavisne, suverene države, slobodne države, vladavina prava spominje se tamo ravnopravnih naroda i građana. To je ono što mas je - manje-više definicija o kojoj se svi slažemo. I druga stvar da će to biti uradjeno kroz institucije sistema. A to

znači to je Skupština, skupštinske odluke koje će biti potvrđene referendumom. Moglo bi se kazati čim se agresija savlada, činjenica je zato postoje uvjeti, a uvjeta nema. Jer to može samo u uvjetima nekog mirnog ili prilično mirnog stanja.

MARIO: S tim da ćemo mi ponuditi Platformu i Skupštini i svima da

PREDSJEDNIK: Predsjedništvo će ponuditi takvu platformu, Skupština trebala to prihvatiti i da to treba da bude potpuno na referendumu. Ja mislim da je to nešto isto tako što bi bilo uopće prihvatljivo, Ovdje nema ničega oko čega bi bilo spora, ni međjus-tranačkog mislim ni ideološkog da kažem. Ja bar tako vidim.

MILE AKMADŽIĆ: Ima jedan spor predsjedniče koji postoji u tome, **ono "jedinstveno" ja mislim da u dobrom dijelu se zbog toga ratuje.**

KECMANOVIĆ: Imam ja predlog oko toga, pošto je to ipak osjetljiva stvar gdje je svaka riječ važna itd., a da je ova grupa na čelu sa Fikretom, Kljuićem i sa mnom zadužena da na tome dobro radi i šire. Da se na bazi ovoga što je i Mario rekao, da mi za popodnevnu sjednicu napravimo nas trojica tačno formulaciju i da se onda na tekstu dogovorite.

PREDSJEDNIK: Može, ali bi vas molio da neke stvari danas odradimo

KECMANOVIĆ: Danas obavezno,

PREDSJEDNIK: Druga stvar bi se odnosila na ono što Mario predlaže, to je

PEJANOVIĆ: Izvinjavam se ovo su elementi Platforme, ovo nisu elementi odluke o zavodjenju ratnog stanja. A Platforma je podloga da odluka može biti na nekoj osnovi koja je čista za sve nas. Jedinstvena itd.

MILE AKMADŽIĆ: Odluku predlažem, da onu koju smo predlagali neki dan, koja je u nacrtu bila i podjeljena članovima Predsjedništva.

PEJANOVIĆ: Ja molim, formulacije mi ne moramo ganjati ovdje. Ima grupa. Ali možemo davati prijedloge. Molim da u ovom dijelu kakva republika stoji "cjelovita", drugo da stoje odrednice, posebna odrednica da u Državi BiH se garantuju ljudska i građanska prava i nacionalna ravnopravnost, što se obezbjeđuje

Institucijom vijeća naroda principom pariteta, informiranjem centralnih organa Republike, i konsenzusa odlučivanju vitalnih propisa

PREDSJEDNIK: Ta diskusija bi mogla trajati 17 mjeseci od danas, dok se mi oko toga složimo.

PEJANOVIĆ: Dozvolite da nešto kažem to je nešto što već prelazi tehniku.

PREDSJEDNIK: Pitanje je načina kako će izgledati taj ustav.

PEJANOVIĆ: Pitanje nacionalne nije to, to sada daje osnovu za Ustav predsjedniče. Jer pitanje nacionalne ravnopravnosti moramo odrediti, šta pod tim podrazumijevamo, jer time skidamo pitanje etničke podjele BiH. Ja nisam za etničku podjelu niti osnovu za razgovor o tom pitanju na tom principu. Prema tome, mi time stavljamo do znanja da ovo predsjedništvo više ne prihvata pregovore o budućnosti

Bosne na etničkoj osnovi niti će u njima učestvovati. To je da se razumijemo krupna odluka. To bi molio. Dalje, mislim da mi ne trebamo otvarati pitanje budućeg uređenja. Nego ćemo kazati da će se na ovim osnovama čim se stvore uslovi mira u Skupštini i demokratskoj proceduru stvoriti ustav BiH. Donijeti novi ustav BiH. To su bitne razlike od ovih stvari koje su u toku. Od kojih u osnovi imamo jednu agresiju. Koju niko ne može u svijetu pravdati.

MILE AKMADŽIĆ: Samo mislim da ima jedan problem s tim ako smijem reći.

PEJANOVIĆ: Ja predlažem grupi da to formuliše. Pazite iz Platforme se uzima za vodjenje rata i za izlazak u formiranje jedinica za mobilizaciju, tako uzima se ono što je sukus, ne uzimaju se cijeli detalji.

PREDSJEDNIK: Ali mislim da je sukus bio definiran u onome tamo, ali nisu davana rješenja koja već prolaze pomalo u tehnička rješenja.

FIKRET: Ja predlažem da ti napišeš to

PEJANOVIĆ: Imam ja to napisano nije to problem,

PREDSJEDNIK: Ovdje ima Mario definiciju Republike.

FIKRET: Da Mario svoje napiše i da nam umnoži. Da ti Mirko napišeš svoje i umnožiš.

KECMANOVIĆ: I da onda formulaciju definitivno ponudimo Predsjedništvu.

FIKRET: Ponudimo Predsjedništvu informaciju i da onda idemo i kažemo ovo ide, ovo ne ide, ovo izbacujemo.

PREDSJEDNIK: Sad imamo Mario drugi dio tvog prijedloga, odnosno ratno stanje mobilizaciju je li - nije.

MARIO: Ja sam rekao platforma Predsjedništva koja vodi odbrambeni rat, što se tiče ratnog stanja ja sam komandantu da se proglašava ratno stanje BiH u cilju vođenja obrambenog rata i u "cilju obrane i oslobodjenja teritorije Republike BiH, i da se svi ljudski i materijalni potencijali BiH u zemlji i inozemstvu stavljaju na raspolaganje i u službu oružane borbe i vođenja obrambenog rata.

MILE AKMADŽIĆ: Samo jedan mali podatak ovo što je Mario rekao na kraju da se "potencijali stavljaju" - samo to treba u našu odluku

SEFER: Ima, ima to u odluci.

MARIO: I da se iza toga proglašava opća i javna mobilizacija.

PREDSJEDNIK: Je li bi to bili posebni dokumenti ili bi to sve bilo stavljeno u jedan dokument. Platforma - ne ne, ova definicija, ratno stanje, mobilizacija. Bili bilo u istom dokumentu ili odvojeno. Čini mi se da bi to moglo da bude u istom dokumentu, ako bi bilo u ovako jednom kratkom obliku. Ustvari sažeto - **bez ulaženja u to kako će izgledati, bez onih konstitutivnih elemenata. Ustavnih elemenata, elemenata budućeg ustava**, da se ne prejudicira budući ustav i elementi budućeg ustava. Ako u to unidjemo onda je to bez-konačna diskusija kako treba. **Recimo konkretno pariteta. Da li pariteta? To se apsolutno podijelilo na 20 mišljenja. Ne bi trebalo sporna rješenja, ne bi trebalo ubacivati.** Jer mi sada nemamo trenutni princip pariteta. Nemamo. Nikada ga do sada nije bilo. To je uvođenje jednog principa koji zahtjeva i te kako proučavanje i na koncu saglasnost ljudi. Da li su za paritet.

MILE AKMADŽIĆ: Možemo mi reći predsjedniče da se borimo za suverenu, nezavisnu i demokratsku BiH.

PREDSJEDNIK: Mislim radi se ovdje princip ravnopravnosti naroda treba istaknuti. Taj će dobiti kroz Vijeće naroda. Tu mi moramo kazati da će narodi biti ravnopravni, dakle, trebaju se kasnije postaviti instrumenti koji osiguravaju ravnopravnost. Kako će to biti ne bi to trebalo zakivati, jer to je zaista sporno pitanje.

SEFER HALILOVIĆ: Slobodna, nezavisna u kojoj se garantuju ljudska i građanska i nacionalna ravnopravnost koje će biti regulisano ustavnim rješenjima.

PREDSJEDNIK: Garantuju se nacionalna, građanska prava - možda je to jasnija ili bolja definicija, iako je Mario rekao državi u kojoj će biti "vladavina prava" itd., a u našem zakonu se nalazi element ovaj ljudska prava, da se bori za ljudska prava i slobode. Pa može se malo ova kombinacija napraviti.

SEFER HALILOVIĆ: Koja će biti "garantovna ustavnim rješenjem".

PREDSJEDNIK: Treba se iznijeti, kada se izkombinuje ovaj jedan odlomak koji piše za BiH.

MILE AKMADŽIĆ: Imamo izjave, imamo referendume koji su bili i pitanja na referendumima.

SEFER HALILOVIĆ: I možda u ovoj političkoj platformi na neki način treba reći samo još ovo mišljenje, neću više da u ovoj platformi za vođenje oružane borbe treba reći da smo mi protiv etničke podjele BiH. Da jasno kažemo protiv čega smo. I zašto smo.

PEJANOVIĆ: Platforma mora biti poseban dokument, odluka je.

MILE AKMADŽIĆ: Molim vas nemojte, odluka je odluka - još se niko nije izjasnio čisto za etničku podjelu BiH, Tako da o tomo ne treba.

JURE: Nezavisnu i legalnu Bosnu i demokratsku BiH.

PREDSJEDNIK: Ovdje u Maria piše "jedinstvena BiH", ovdje piše "cjelovita BiH" ali to ja mislim da to inicira upravo na tome da nema podjeljene Bosne.

MILE AKMADŽIĆ: I jedno i drugo.

PREDSJEDNIK: Tako da može biti ne bi trebalo načinjati jednu ponovo temu - šta ovo treba da znači itd. Recimo mene obadvije ove formule zadovoljavaju na neki način. Gledajući ne mislim

samo vlastiti stav, nego sa stanovišta - da li je za svih nas prihvatljivo da li će u svakom dijelu BiH biti primljeno, ili će tu početi neke sumnje šta li ovo treba da znači.

JURE: I naglasiti "ljudska građanska prava i prava naroda".

PREDSJEDNIK: Dobro što više staviti unutra stvari, ali na što kraći način da bude svaka riječ znači nešto. Znači slobode, nacionalna prava ljudska prava, slobode, demokratija, cjelovitost, suverenost. To su one stvari oko kojih se možemo. Ostavljajući za bolje dane kako bi mi to obezbijedili kroz nekakve ustavne instrumente. Važno je da ovaj princip uhvatimo – utvrdiće se to ustavom. Jer to je onda i poruka onima vani da želimo da to uradimo kako to rade normalni narodi, normalne zemlje, Ovdje ja imam jedan problem kojeg bi vam iznio.

PEJANOVIĆ: Ja bi molio ovo oko - daću ja formulaciju ja insistiram da bude na ustavu i da ću formulaciju ovog moguće je da ne ulazim neke detalje, ali u principe moramo ući. **Princip Vijeća naroda, princip konsenzusa.**

PREDSJEDNIK: **To je tehnika.**

PEJANOVIĆ: **Dobro jeste tehnika, ali je to više princip, zbog toga što je zamjena etničkoj podjeli, znate predsjedniče. Ja molim da oko toga se razjasnimo.** To je nešto što krupno obrće tok budućeg dogadjanja u BiH. Mi ćemo to, ja molim daću formulaciju. Za popodne.

SEFER: Ja bih molio da se to dobro izvaga, i sada i po podne da te odluke donesemo. Jer zbilja već kasnimo.

PREDSJEDNIK: Ovo bi smo mi danas uradili, a Platforma će se još raditi. U platformi su naznačena pitanja.

FIKRET: Pitanja i razmatrati krug pitanja i sada treba definisati na bazi toga.

PREDSJEDNIK: I još jednu sugetiju, nemojte vojnici vi - da ne bi zamjerka ispala da vojnici nameću politička rješenja. Evo mi ćemo imati ovu stvar. Prema tome, vi ćete imati pa kazati zašto se borite. Drugo nije važno. Nemoj da vojnici - politika je preozbiljna stvar koja bi mogla biti prepuštena generalima, Generali znaju riješiti stvar - evo ovo treba da riješi stradanja ljudi na Dobrinji. Ovu mobilizaciju ljudi. To je za vas jedno pitanje. Hiljade ljudi hoda po Sarajevu naoružanih, a tamo nam ubijaju ljude. Na 3 km odavde.

SEFER: Mi smo rekli kako možemo predsjedniče.

PREDSJEDNIK: Ja odmah mogu da kažem da izvjesnih mali prigovora će biti, ali su koristi unutra puno veće. I ja nisam u dilemi zbog ratnog stanja bio nikako zato što bi imali štete, nego zbog toga što ne znam oko mobilizacije, da li imaju mehanizam da prime te ljude. GRADJANI će doći, evo me gdje ću daj mi oružje, daj me smjesti itd. Meni je vrlo karakteristično da vi niste nijedan ni drugi ovih objekata vojnih ni kasarnu ni komandu ni ovu ovamo stavili da smjestite vojsku.

SEFER: U komandi dijelom smještena vojska, a u drugom dijelu se ona uredjuje priprema da može ministarstvo odbrane i komanda republičkog štaba preseliti u nju, A u M.Tito - da smo uselili vojsku onda bi je izložili direktnoj artiljerskoj vatri. Mislim da bi to bilo

PREDSJEDNIK Inače su vojne - gdje god smjestiš ljude oni su izloženi. Mislim vojska će svugdje biti na svijetu je vojska uvijek bila u nekim kasarnama i bila predmet bombardovanja. Zbog toga nije niko računa da trebaju vojnici da budu kod kuća. Nego ima štabovi u Engleskoj, Francuskoj za vrijeme rata znalo se u vojnim kasarnama i oni uvijek imaju prednost napada. Možda za tu kasarnu.

HALILOVIĆ: Imamo mi tri i po hiljade ljudi u kasarnama - škole, domovi, vatrogasni itd.

IZETBEGOVIĆ: Da budu momentalno ubačeni da pokušaju da spriječe proboj i klanje ljudi na Dobrinji. Ja sam nudio preksinoć da krenemo svi mi sami odavde, da pokupimo ovo ljudi što ima. Tako se radi kad je jedan grad ugrožen. Jednostavno se ljudi preko zvučnika pozovu sa birališta, uzmite oružje i krenite naprijed. Nema druge. Uključujući i nas odavde.

HALILOVIĆ: Pet puta govorim - 6 hiljada ljudi je u miliciji ne možemo da ih pokrenemo.

AKMADŽIĆ: Nisam razumio da se sad narod masovno ide na mobilizaciju, nego da se poziva na mobilizaciju onaj ko je potreban. Šta ako dodje sada 20.000 ljudi na jedno mjesto. Ne znam kako vi to mislite? A redistribucija oružja. Oružje ima onaj ko ne treba, a nema onaj ko treba. Tu treba naći pravi ključ.

IZETBEGOVIĆ: Ustvari, to im kao ratno stanje omogućuje da pokupe čovjeka.

HALILOVIĆ: Odmah ćemo streljati onoga ko ne bude došao sa puškom da se javi u jedinicu. A sad ne možemo ništa samo apelujemo, u tome je problem.

AKMADŽIĆ: Treba ga pozvati.

ČAMPARA: Opšta javna mobilizacija je poziv. Ne mora dobivati pismeno. Ukoliko ima mogućnosti da se javi.

HALILOVIĆ: Ja vas molim uradite bilo što. Ono što vas molimo da uradite. Dajte političku platformu i donesite odluku o ratnom stanju. I dalje kao Predsjedništvo, kao Vlada, učinite nešto da dobijemo međunarodni kredit, da dobijemo nešto oružja, itd. Ovo oružje što imamo to nije dovoljno da se mi efikasno suprotstavimo sili koja je protiv nas. Mi imamo na ovom prostoru JNA koja je naoružala srpski narod, odnosno dijelove srpskog naroda, izvinjavam se, nisam bio do kraja precizan. Imamo jednu silu koja je u stanju da sa nosi sa mnogo jačim armijama susjednih zemalja i to vrlo efikasno. Mi se njoj suprotstavljamo sa ovim narodom koji se sam naoružao. Mi ne možemo ovdje govoriti. Mi govorimo o jedinicama TO. A mi svi ovdje dobro znamo da TO nije unijela u ove jedinice ni jednu pušku, ni jednu radio-stanicu. Mi imamo naoružan narod, naoružane građane koje mi pokušavamo da mobilishemo, da ih okupimo, i da ih zaštitimo koliko možemo. Mi smo lično zadovoljni s ovim što smo uradili kao stručnjaci. Ali to nije ni približno onome što bi trebalo uraditi.

IZETBEGOVIĆ: Dobro, postoje očigledno ofanziva u toku, ne bi te zadržavali ovdje osim jedne stvari. **Imamo jedan problem sa jednim odmetnutim dijelom HVO u Busovači. Mislim da ga konačno treba prozvati.**

HALILOVIĆ: **Novom Travniku i Busovači.**

IZETBEGOVIĆ: Busovači, prije svega. Inače, mi sa HVO nemamo problema. Na drugim dijelovima saradjujemo. Medjutim, ovdje ima jedan čovjek koji se odmetnuo i mislim da bi ga Predsjedništvo trebalo prozvati i proglasiti ilegalnim njegovu odluku, odnosno staviti van snage odluku koju je donio 18. svibnja, kaže se ovdje. U jednom odgovoru na pitanje on odgovara u Kreševu na upit i kaže: "Vašim upitom od 16. svibnja tražili ste objašnjenje o zvaničnom stavu HVO oko oružanih snaga HVO". On daje sebi za pravo da to tumači da to nije tako. "Znači, HVO je jedina legalna vrhovna vojna komanda na prostoru hrvatske zajednice Herceg-Bosne i svih njenih stanovnika bez obzira na naciju i vjeru. U HVO su pripadnici svih naroda sa prostora

Herceg-Bosne koji prihvataju naredbe i propise HVO. Vojnik HVO izričito mora nositi isključivo obilježje HVO i to na lijevoj nadžepni platnenu oznaku HVO na kapi hrvatski grb. Pripadnik HVO ne može imati nikakvo drugo obilježje. Pripadnik HVO uživa sva prava u slučaju ranjavanja, pogibije, ostaje pravo na imovinu, osiguranje obitelji, itd. Pripadnik ima iskaznicu kojom dokazuje svoj identitet i pripadnost. Što se tiče drugih vojnih formacija na prostoru Herceg-Bosne, ona se mora staviti u službi HVO ukoliko prihvate osnovna načela i izričite naredbe HVO oko obilježja u tom pogledu. I u tom slučaju se u potpunosti izjednačavaju sa pripadnicima HVO bez prihvaćanja jednoobraznih obilježja, što se u svakom slučaju ne može smatrati da je neko prihvatio komandu HVO. U ovom periodu može se tolerisati postojanje određenih muslimanskih vojnih formacija koje će se dogovorno staviti pod komandu HVO, ali te vojne formacije ne mogu ostvarivati prava kao pripadnici HVO jer ne mogu postojati dvojni centri komandiranja. Gdje su do sada postojali takvi centri, ti prostori su okupirani i HVO ne može praviti iste greške. U ovom trenutku HVO ne interesira političko rješenje BiH, ali će uvažiti budući dogovor legalnih predstavnika naroda". Dakle, oni ne ulaze u političko rješenje nego postavljaju tako i to dopredsjednik HVO Dario Kordić. Mi koliko smo obaviješteni ovaj čovjek radi na svoju ruku i mislim da Predsjedništvo treba da reagira na jedno ovakvo pismo, da ga stavi van snage i da ovo proglaši ilegalnim, da ovo više neće tolerisati. Pa neka Dario Kordić nastavi ako hoće tim putem da ide, pa ćemo vidjeti dokle će doći i šta će na kraju krajeva da bude. Ovo nije sukob sa HVO kao organizacijom. **HVO, meni je izričito stavljeno do znanja da HVO priznaje autoritet i Predsjedništvo BiH.** Onda, neke stvari se počinju da razvijaju usljed nedostatka komunikacija u zadnjih 2 mjeseca dana, počinju da idu u raznim pravcima dosta spontanih stvari, dosta odmetništva od samog HVO da ne kažemo od Predsjedništva BiH i predlažem da ovo Predsjedništvo ovo pismo proglaši, prije svega, nevažećim, da ga stavi van snage i da ovakav postupak nazove pravim imenom, a to je ilegalnim postupkom. Suprotnim interesima BiH, suprotnim interesima zajedničke borbe i da se na ovaj način praktički idena ruku agresoru, Bez obzira na namjere koje tu imaju. To je pismo od 18. maja.

PEJANOVIĆ: Pismo je upućeno Predsjedništvu.

IZETBEGOVIĆ: 18. maja. Meni je tek došlo do ruku prije dva dana.

PEJANOVIĆ: Predlažem da se pripremi odgovor, da ga usvojimo popodne i da pošaljemo na bazi veze.

AKMADŽIĆ: Ne traži se odgovor od Predsjedništva. To je odgovor nekom čovjeku koji je možda pitao kako da postupi.

IZETBGOVIĆ: Ovo je odgovor jedinici HVO ili nekom čovjeku. "Poštovana gospodo, odgovor na vaš upit od 16.svibnja".

AKMADŽIĆ: To se može samo saopćenjem nekim reagirati.

IZETBGOVIĆ: Jednim saopćenjem u kome se kaže da je danas Predsjedništvo upoznato sa pismom koje je dana tog i tog uputio Dario Kordić i koji sebe smatra i naziva komandantom HVO iz tog i tog, da je to pismo, da se u njemu nalaze ti i ti elementi, da pismo ocjenjuje ilegalnim Predsjedništvo, neprihvatljivim, ilegalnim i suprotnim interesima.

AKMADŽIĆ: Čak i to reći, predsjedniče, da li, to je pismo nepotpisano, kolika je njegova autentičnost. Po postupcima bih rekao da je autentično.

IZETBGOVIĆ: Može se i to reći da pismo nije potpisano.

HALILOVIĆ: Pismo je potpisano. Mi smo ga dobili faxom pa je dosta nečitko, pa smo onda uzeli te prekucali taj dio koji se odnosi.

AKMADŽIĆ: Ima i grb.

HALILOVIĆ: To pismo je stiglo u Visoko. Dakle, iz Visokog su uzeli pa su prekucali i poslali su nam to pismo sa fotokopijom. Pismo je autentično od riječi do riječi i to su stavovi HVO odnosno Darija Kordića na tom području.

IZETBGOVIĆ: I ne treba da mi to za sada ograničavamo pošto mi nemamo razloga da se žalimo na radnju sa HVO na drugim mjestima i pošto nam to nije u interesu sada, mi možemo smatrati to izoliranim slučajem zasada.

AKMADŽIĆ: Imam ja jedno pitanje, predsjedniče, komandantu. Maloprije, na početku sjednice, on je spominjao postupke HOSA. Da li to podrazumijeva jedno te isto ili su to dvije odvojene stvari?

HALILOVIĆ: To su dvije različite stvari.

AKMADŽIĆ: Znam da su dvije različite stvari, ali da nije bio neki lapsus?

HALILOVIĆ: Nije, ovo se odnosi na Vitez i Novi Travnik.

KLJUJIĆ: Da vam kažem, stvari stoje ovako.

PELIVAN: Ako možete malo ubrzati, čekam s Vladom ovdje.

IZETBEGOVIĆ: Mislim da obavite razgovor sa Pušinom, ministrom unutrašnjih poslova. Jer je njegova jedinica i čovjek iz njegove jedinice to uradio. Da to ne zadržavamo.

.....

Nastavak sjednice.

ABDIĆ: U povelji stoji da će trajanje našeg odbrambenog rata biti uskladjeno sa mjerama Savjeta bezbjednosti. Npr. ako bi on ušao u vojnu intervenciju, mi moramo odmah prestati.

LJUBIĆ: Moraš da imaš odluku.

ABDIĆ: Moraš da obavještavaš.

KLJUJIĆ: Donosimo odluku kao odluku.

IZETBEGOVIĆ: Neko pita da li moramo kao tačku 5. odluke kazati o ovome ćemo obavijestiti, ili možemo, kad objavimo u jednom pismu kazati Savjetu bezbjednosti: obavještavamo vas da je u prilogu odluka. Ali nebi loše bilo da u odluci bude, ne ta stvar, nego da će se ciljevi uskladiti sa ciljevima UN, sa pravilima rata.

ABDIĆ: Mi to moramo prevesti na engleski jezik i njima dostaviti. Tu odluku.

IZETBEGOVIĆ: Znam to, nego mislim da li bi ovdje u ovoj odluci trebalo sadržajno. Jedna tačka da bude koja bi njima mogla da odgovara da ćemo mi voditi računa o odlukama Savjeta bezbjednosti, inače poštovati. Medjunarodne konvencije o ratnom pravu, zaštiti humanitarnih pomoći. Taj rat voditi s naše strane po nekakvim pravilima. I da ćemo tražiti da se to. Nešto bi trebalo tu staviti. Da će, vršeći odbranu i suzbijanje agresije poštivati te stvari. Nešto što može da malo omekša ovu izjavu. Reci neka dodje Somun.

KECMANOVIĆ: Uvažavajući sve ovo što je komandant TO rekao, ja se svaki put ponovo pitam kakve su medjunarodne reperkusije. Naravno, to se ne odnosi na ovaj dio koji bi trebalo obavijestiti, itd. Ali sama ta koincidencija da se praktično istog dana kad se

ovo sa UNPROFOR-om potpisuje kao rješenje, da se istog dana proglašava ratno stanje. Kakve to implikacije ima, to meni nije jasno, ali pretpostavljam da ima neke. Pitao sam za odgovor dok je i Ejup bio ovdje, pa i on je bio tu u nedoumicama itd. Može li se to od Silajdžića dobiti telefonom ili na neki način se konsultovati oko toga.

IZETBEGOVIĆ: Možemo to sami procijeniti koliko tu imamo. Tu je riječ o jednoj političkoj dimenziji stvari, političkim posljedicama toga. Kako će biti primljeno. Ali, ja držim da u situaciji u kojoj su oni sami utvrdili da postoji agresija, oni su praktički i rekli da postoji ratno stanje. Oni su utvrdili da je u toku, da je izvršena i da je u toku agresija na BiH od strane tih i tih država. Tako da mislim da s te strane...

ABDIĆ: To se mora radi trajanja tog ratnog stanja. Zato se to obavještava OUN, jer ona to uskladjuje sa ostalim mjerama za uspostavljanje međunarodnog mira. Zato mora.

IZETBEGOVIĆ: Obavijestićemo je svakako. Ovo što kaže prof. Kecmanović da li bi uopće trebalo donositi odluku o ratnom stanju, kakve reperkusije političke ima. To on pita.

ABDIĆ: Mi moramo njih obavijestiti, ali moramo staviti da će trajanje odluka biti sve dotle dok međunarodni savjet bezbjednosti ne poduzme mjere o svojoj procjeni.

HALILOVIĆ: Meni se čini da bi tu trebalo vrlo jasno reći da nakon usvojene rezolucije generalne skupštine i nakon akcije da se oslobodi aerodrom, da represija, odnosno agresija se pojačava. Da je u tom sklopu i ta agresija koja je pojačana, dakle represivno je pojačana, je izazvala ovakvu odluku.

KECMANOVIĆ: Mogu vam reći da se time ne dovodi u pitanje ova akcija oslobadjanja itd.

HALILOVIĆ: Ali je represija defakto i dejure pojačana nakon toga.

KECMANOVIĆ: Vidi, Sefere, sad se praktično ovim što nam je Stjepan danas izložio ovaj ugovor i naša strana se obavezuje da na području Sarajeva ne koristi artiljerijska indirektna i direktna. Znači, mi ulazimo ovdje bar na području grada u neku vrstu prekida vatre ili primirja itd. Sad, istog dana kad to potpisuješ, proglašavaš ratno stanje. Ne znam, ne tvrdim da ne treba ni da treba, nego samo da to treba uzeti u obzir i razmotriti.

PEJANOVIĆ: Predsjedniče, ja nisam bio zadovoljan vašim odgovorom. Rekao sam da ćemo nastaviti poslijepodne. Nisam u smislu decidnije procjene. Vremenskog izbora tog momenta i realnog očekivanja da intervencija uslijedi. Ako bi ova odluka mogla usporiti, otežati ili odgoditi ili dovesti u pitanje, onda je na nama procjena nema na kome drugom biti. Vi ste rekli da može djelomično. Molio bih da se još malo tome vratimo, da vidimo. Nedovoljno pratim sve, nisam bio u prilici niti se bavim tom oblašću. Žao mi je tu nije Ejup itd. Ali zaista je to jedan osjetljiv momenat.

ČAMPARA: Ponukao me je predsjednik Vlade danas, što se tiče mobilizacije na čitavoj teritoriji BiH, opšte i javne mobilizacije...to je meni čisto. A što se tiče proglašenja ratnog stanja i odbrane, nešto razmišljam upravo samo je razlog ovo što se poklapa sa današnjim novim propisom koje je...potpisao da procijenimo ima li ikakvog, bi li imalo nekog smisla da kažemo zbog intenzivne agresije nastavka i poslije odluka Savjeta bezbjednosti na grad Sarajevo i na čitavu Republiku pa i poslije primirja i svega, da će, ukoliko se nastavi BiH biti prisiljena da proglasi ratno stanje i da pozovemo narod čitav na odbrambeni rat kao, eto, da im dadnemo do znanja da ćemo to uraditi ako se nastavi.

KLJUJIĆ: De ti meni reci šta bi trebalo još da urade. Jutros je avion bio.

ČAMPARA: Ništa. Što se tiče posla, davno smo trebali. Već što se poklapa sa istini ovim datumom oko aerodroma. Samo me to sada zbunjuje.

IZETBEGOVIĆ: Mi možemo staviti jednu odluku koja možda kaže da BiH, Vlada BiH ostaje otvorena za sve inicijative koje se eventualno tiču primirja, lokalnih primirja, obustava vatre, mira, pregovora, itd. na osnovi koja poštuje integritet, kao inicijativa - dolazila ona iz zemlje ili od međunarodnih institucija, a koje se odnose na to i to. Malo da to ublažimo. Takodje, možemo da kažemo da... Nešto tako. Tako da to ostavi mjesto. Ostaje otvoreno za sve inicijative koje se tiču primirja. Onda je u okviru toga primirje na nekom lokalnom nivou. Mi smo ga prihvatili, jer smo ga ocijenili da je razuman itd. Ali ovo je ratno stanje i mi na pitanje kako ratno stanje ovdje, to je lokalno ovdje. Znae šta se događa tamo u Bijaču, u Mostaru, u Derventi i gdje rat traje. Ovi konclgori, itd.

KLJUJIĆ: Vala predsjedniče, i da je naš top ovaj puno gruva. I da je naš, puno gruva.

IZETBEGOVIĆ: Smješten je u ovom parku ovdje.

PELIVAN: Predsjedniče, ova implikacija koja na to odlučuje mi kažemo sve je u redu. Medjutim, mi smo okupirana republika. Da se sad primirje postigne, mi smo okupirana Republika. Legalna vlast ne vrši svoje funkcije, nema kontrolu nad daleko najvećim dijelom Republike. Postavi je se pitanje gdje će odbrana stati. Hoće li tek tada, kad uspostavi legalnu vlast, a sad mi zato ne proglašavamo ratno stanje. Uvijek smo bili otvoreni za razgovore. Nego upravo zbog genocida, zbog masovnog ubijanja, razaranja. Ali se postavlja pitanje uspostavljanja legalne vlasti.

IZETBEGOVIĆ: Hajrudine, zvali smo te da nam pomogneš malo. Naime, mi bi - ovdje postoji ideja i inicijativa da se proglašeno ratno stanje. Mi bi htjeli da ta odluka, pošto ćemo je slati organizacijama UN i Savjetu bezbjednosti, a namijenjena je unutrašnja upotreba ne vanjska, mi bi željeli da ona unutrašnje djeluje maksimalno, a vani da bude ipak prilično ublažena. Htjeli bi da bude jasna i jezgrovita i da nam malo pomognete kako da je napravimo. Ima ideja i da se to odloži. Da se malo razlože političke, implikacije političke prirode. Dali će biti neke političke štete, da li je to u nekakvoj kontradikciji sa današnjim zaključivanjem ovog mira da se aerodrom otvori. Mi zaključili primirje da se aerodrom otvori, a istog dana proglašenje ratnog stanja itd. Tu postoje neke dileme. Ako tu temu razriješimo da nam ratno stanje treba, da imamo više koristi nego štete. Kako sada da ga formuliramo?

SOMUN: Ne znam.

IZETBEGOVIĆ: Što se mene lično tiče mislim da bi ga trebalo proglasiti, ali u formulacijama bi trebale da budu nekakve odredbe malo mekanije. Trebalo bi možda reći - imajući u vidu da se agresija nesmanjeno nastavlja, da je praćena genocidom, većim razaranjem gradova, itd. Predsjedništvo Republike naglašava da je proglašeno ratno stanje u Republici. U drugom stavu reći da Predsjedništvo ostaje otvoreno za sve inicijative koje se tiču lokalnog primirja, mira, pregovora itd. Dolazi do te inicijative iznutra ili vani, a koja bi omogućila da se ciljevi (nama treba da se kaže da je cilj ratnog stanja suzbijanje agresije i vraćanje ljudi na svoja ognjišta itd.), uspostavljanje demokratskih institucija. Da ćemo prihvatiti sve inicijative koje mogu bez rata i bez sukoba dovesti do tih ciljeva. Ako se to može postići pregovorima, u redu.

KLJUJIĆ: Prije toga treba dati ono obrazloženje šta je naš rat. Da je on odbrambeni itd. Gdje ti je, Fikrete, ona formulacija onog pasusa?

ABDIĆ: Nije mi ovdje.

IZETBEGOVIĆ Ima kod njega formulacija. Kod Maria je bila jedna formulacija. Za vrijeme ratnog stanja se stavljaju u odbranu svi resursi itd. itd. Ali onda treba reći da su ciljevi proglašenja ratnog stanja i suzbijanje agresije, vraćanje ljudi na svoja vjekovna ognjišta, itd. oslobađanje zemlje, itd. Eh, onda se može kazati u jednoj odredbi da smo mi u jednoj trećoj, treba tri-četiri ne treba više, treba reći da mi ostajemo otvoreni za sve inicijative kojima bi se ciljevi iz tačke 1. mogli postići mirnim putem. Mi ostajemo otvoreni zato. Ako nekad neko ponudi takvo šta, mi smo otvoreni. Ako se tim ciljem postigne mirnim putem, zašto ne. Neka nam ponudi, neka kaže, ispraznićemo teritorije nemojte pucati, bujrum. Vratit će se ljudi na svoja ognjišta, mi kažemo, ne trebate ratovati, mi ćemo to pustiti, mi smatramo to pravičnim. Što bismo mi pucali. Rat nam nije cilj, rat nam je samo sredstvo i to nekakve krajnje nužde. To bi trebalo u tački 3. vjerovatno kazati. Onda bi to bila jedna podnošljivija.

FIKRET ABDIĆ: To pravnici moraju definisati.

AVDO: Donesite vi odluku mi ćemo je napisati sigurno.

FIKRET: Ne možemo mi donijeti morate vi napisati

PREDSJEDNIK: Šta su elementi te - naime, mi donosimo odluku da vi to - ali on pita da li smo mi donijeli odluku o proglašenju ratnog stanja. Jer to dilema još postoji da li bi trebalo. Evo da vidimo da li bi trebalo ili ne. Onda ćemo govoriti o elementima njenim. Dakle, postavlja se pitanje treba li to uraditi, dr Pejanović kaže da bi trebalo razmotriti ove međunarodne implikacije. Ja mislim da nekakvih malih implikacija ima, ali s obzirom na činjenicu da je Savjet bezbjednosti utvrdio da postoji agresija na BiH. Mislim da je ratno stanje samo jedan zaključak iz te činjenice. Ništa više.

SOMUN: Ja mislim da će biti implikacija privremeno dan, dva. Kao što je bilo. Možda je malo tajming ovo vrijeme - malo je nezgodno da ono kada smo raspravljali prije 15-10 dana bilo bi bolje onda. Medjutim, ono se može i sada opravdati. Nezgodno je sada što je došla izjava i za Butrosa Galija i za Maraka Guldinga, i za ublažavanje rezolucije 757 - sinoć što još nije jasno sasvim. Ali izgleda daje istina. Onda pred razgovore ako bude otvaranje aerodroma, razgovori u Strazburu. Medjutim, mi imamo svoje stanje 80% teritorije je pod ratom, agresije na Bosnu - koja od 18. maja kada je usvojena rezolucija nije ublažena

nego je naprotiv produbljena. Mi smo prisiljeni da to uradimo. Eto tako.

PREDSJEDNIK: Onda kad budeš tamo objašnjavao polaziš od činjenice da je - pa onda metni da je veliki dio teritorije Bosne okupiran, jer nam to daje pravo da proglasimo. Da se agresija dalje nastavlja i da je praćena ubistvima civilnog stanovništva. I sve daljim deportovanjem. Stvaranjem konc logora itd. Kao i činjenice da je Savjet bezbjednosti utvrdio da je u toku agresija da je izvršena na BiH, kao i ko je agresor, zapeta

MARIO: To bi trebalo staviti "imajući u vidu da se agresija na BiH nastavlja nesmanjenim žestinom da poprima najbrutalnije oblike genocida" i

PREDSJEDNIK: Kada oni to napišu onda mi lako možemo dodati i treba da je to, i to - znaš čim imaš nešto lakše je dodavati popravljati to. E, onda bi sada trebalo u drugom stavu reći da su ciljevi suzbijanja agresije - ko je ovo napisao Mario ili Fikret imaju oba dvojica tamo neka suzbijanja agresije, oslobodjenje zemlje itd., i ovo da se u ratnom stanju svi resursi dovode u funkciju radi odbrane. Predsjedništvo to i to, i konačno da se ono ako se može što god napisati. Da ćemo nastojati da se u toku u s tim odbrambenim mjerama da se vrše da će se poštovati međunarodni zakoni za vodjenje rata. Da će biti poštovani i da će insistirati na tome. Negdje bi to bilo dobro ubaciti. Konvencije međunarodne koje regulišu ponašanje u toku rata prava zarobljenika šta ja znam, ranjenih lica gore-dole. Institucija crvenog križa humanitarne pomoći da će biti poštovane.

KECMANOVIĆ: Da se time ne dovodi u pitanje ovaj prekid vatre vezan, ugovoren danas itd.

PREDSJEDNIK: E, onda se može kazati da mi ostajemo otvoreni za sve inicijative koje se tiču prekida vatre, lokalnog karaktera kao i primirja, pa mira, pa pregovora itd. Ako se time mogu

KECMANOVIĆ: Uključiv i upravu potpisanu, čak bi kondezovao to

PREDSJEDNIK: Ako se time mogu postići ciljevi odbrambenog rata. Drugim riječima ako nas neko pita hoćete ciljeve, imate – hoćete pregovorima ili ratom da ih postignete. Mi ćemo reći pregovorima brate ako možemo postići te stvari.

JURE: Da - efektivno postići - jer uvijek ih postizemo proklamujemo ciljevima. Efektivno.

KLJUJĆ: Pa dobro je li neko zapisao ovo predsjedniče što si ti govorio.

PREDSJEDNIK: Neko pište evo ih dvojica piše.

KLJUJĆ: Ono sam ja podvukao, ono ti je najbolja formulacija.

HALILOVIĆ: Da se ukine ona uredba po kojoj su ukinuti vojni sudovi, samo to, ako može malo da se raspravi. Mi smatramo da u vrijeme rata djeluju sudovi. Imam pravnik je došao tu, on je pripremljen tu.

PREDSJEDNIK: Daj sutra poseban zahtjev, naime, da se donosi odluka i prepíšite čitavu odluku, zakon o vojnim sudovima i sve prepíšite i mi ćemo donijeti zakon o vojnim sudovima.

FIKRET: Jer ti nećeš Halile naći kadrove neke van prostora ovog /Zajednička diskusija/

.....

JURE: Predsjedniče ovako proglašavanje ratnog stanja podrazumijeva da se obratimo prijateljskim zemljama za pomoć. Međunarodnoj zajednici i prijateljskim zemljama za pomoć slamanja agresora.

PREDSJEDNIK: To će biti drugi korak, ali mi još nismo donijeli odluku o proglašenju ratnog stanja.

Nismo, ajmo je donijeti ili odbaciti. Ili nešto od toga dvoga, pa da onda ovi pravnici idu da formulišu ovu odluku.

PEJANOVIĆ: Neka prečitate tekst pa ćemo u međuvremenu - ja još nisam zadovoljan s vašim odgovorom oko procjene međunarodne situacije ali još ćemo se objasniti. Ali bi molio mislim da ima mjesta u Odluci, ako ja griješim neka pomognu - u vrijeme rata Štab TO svoju organizaciju prilagodjava potrebama vođenja opštenarodnog odbrambenog rata. Razumjeli smo se je li tako. Fleksibilni oblici organizovanja na terenu gdje nema se svoja teritorija, a vodi se borba je li. Pa bi molio da to

PREDSJEDNIK: To bi isto trebali pribilježiti, to je nekakva znači 5 ili 6 tačka. Sve po rečenica jedna ne više.

PEJANOVIĆ: Hoćemo li mi odlukom, ne govorim odlukom kao odlukom nego izborom termina, izborom vremena za odluku, sad ili sutra ili juče ili za 5 dana smanjiti naše šanse da dodje do vojne intervencije. Ili uvećati ili neće ništa uticati? I drugo sa stanovišta

procjene, mi pravimo procjenu. Drugo da li ova odluka ovakve naravi može dovesti do isključivanja vojne intervencije. Da je ne bude nikako.

PREDSJEDNIK: Hoćemo li pokušati da odgovorimo na ovo pitanje. Ako nema agresije nema ni vojne intervencije.

SEFER HALILOVIĆ: Nelogično je da tražimo intervenciju vojnu a nismo proglasili ratno stanje.

PREDSJEDNIK: Mi ustvari ovako počinjemo to, s obzirom na to da se agresija na Bosnu nastavlja, da je u međuvremenu nakon agresije okupiran veliki dio zemlje. To je bitno, mi smo u stanju okupacije jednog velikog dijela zemlje. I onda jasno to moramo uraditi.

ABDIĆ: Ja mislim da je pametnije da mi uradimo odluku, dobro je koncipiramo i obrazloženje koje se inače u pravilu dolaze uz donošenje zakona i važnijih odluka pa da u tom obrazloženju ono što ne može da sadrži da bude u odluci, u obrazloženju. I kao takvo da se prevede na engleski jezik

PREDSJEDNIK: Savjet bezbjednost uvjeren na, s obzirom na, nabraja sve one činjenice odlučuje itd, to je tehnika. Dakle gore mjesto obrazloženja on to navede sve šta ga je motivisalo na to.

FIKRET: Može i to.

PREDSJEDNIK: Čak podržavajući napore koje su do sad uradio. Čak podržavajući napore međunarodne zajednice da uspostavi mir. Pa neusmjeh može biti u tome.

JURE: Imajući u vidu da preduzete mjere nisu dale očekivane rezultate.

PREDSJEDNIK: Da sankcije koje su proglašene nisu još uvijek dale ove rezultate itd. I imajući u vidu da se agresija nastavlja, drugo da je okupirano 2 teritorije, da je agresija praćena ubistvima, da je stvari konc logora itd. A u želji da izadje da se suoči sa ovom situacijom - proglašava ratno stanje. Eto tako može da bude.

SOMUN: Može li to dva dana

PREDSJEDNIK: Mi hoćemo dva sata

FIKRET: Oni devet puta kažu razloge, i onda udaraju član

PREDSJEDNIK: To im je razlog ili obrazloženje dakle gore preseljeno nečim čime se rukovodili

FIKRET: Devet puta, devet onih pasusa imaju kojim obrazlažu prije neka udare čl. 1. i u toj metodologiji može se kazati sve što učvršćuje, odnosno onemogućuje da devalviramo svoju poziciju UN

PREDSJEDNIK: Napravite, nismo još

KECMANOVIĆ: Ja bi je pripremio a složio bi se s Hajrom da se sačeka dan-dva, da vidimo

SEFER: Ja ne bi čekao ovaj dan-dva upravo zato što je Mladić i on cijelo vrijeme traži dan-dva još da završi posao oko ovoga. Dakle, mi s ovim moramo ići u susret ovim njegovim odlukama. Onda će biti kasno. Jer on traži 21 da završi posao, a onda

KLJUJIĆ: Ne, ne oni sutra

SEFER: Ne, ne oni sutra a samo njihova artiljerija

MARIO: Bojim se oni će /poznavanjem ovoga do sada/ evo primirje kao neko postignuto u Sarajevu i biće bez predmetno nakon 3-4 dana donositi odluku o ratnom stanju, a mi ćemo imati na terenu završenu agresiju

KLJUJIĆ: Ne mi gledamo stvar u republici, automatski obrazloženje stvaramo da prihvatamo sve te razgovore i sve sporazume kao što je jedan od ovih otvaranja aerodroma. I mi smo se fino uklopili.

JURE: O jednoj situaciji nismo razmjenili mišljenje nimalo. A to je šta procjenjujemo na kakav će odziv naići ova odluka. Jedni će reći da je kasno, moram reći mi bi smo već okončali posao oslobodjenja na nekim područjima imamo malo veliko stanje, na trećem izuzetno nepovoljan ili možemo li procjeniti ipak pozitivno djelovati na ujedinjavanje

PREDSJEDNIK: U BiH - može imati samo mobilizirajuće dejstvo, jer rat nigdje nije završen. Nigdje. U Hercegovini nije ni približno završen. Je li Livno u Z. Hercegovini.

KLJUJIĆ: Livno je Bosna. Sve što pripada franjevačkoj provinciji Bosna - to ti je Bosna

PREDSJEDNIK: A nije inače u Hercegovini završen rat. Kako će biti jer ustvari nije čak ni Mostar oslobođen nije.

KLJUJČ: Možemo sada formulirati da je tim i tim nametnuto ratno stanje u kojem se BiH brani ja kažem to je trik jedan nama je nametnuto ratno stanje.

PREDSJEDNIK: Mi imamo ustavna kategorija je proglašenje ili ne proglašenje ratnog stanja unutar. Može se to u obrazloženjima imajući u vidu da je nametnuta agresija. Jer čim je agresija izvršena znači da je nametnuta je li. Ali ovdje moraš proglasiti ili ne proglasiti, čim je izvršena agresija zna se da je nametnut rat. Ali evo neka napišu da o tome dalje ne gubimo ovdje da vidimo stajе sa mobilizacijom.

PEJANOVIĆ: Šta je sa ratnom privredom i međunarodnim kreditom nekim.

JURE: Ratna privreda će se organizovati u mogućoj mjeri, a što se tiče kredita mi smo na Vladi konstatovali da bismo mogli računati na određenu međunarodnu pomoć neprijateljskih zemalja. Zemalja i u vojnoj opremi, ako tu ne bi bilo međunarodnih zapreka zbog one rezolucije Savjeta bezbjednosti da se na jugoslovenskom prostoru ne isključuje da bi mogli računati na pomoć u opremi i u finansijskim sredstvima, određenim jasno ograničenim sredstvima.

PREDSJEDNIK: Sada bi mi morali nakon toga pogledati da se počne jedna sistematska akcija traženja vojne pomoći. Jer jedna je stvar tražiti vojnu intervenciju, neće niko da govori jer to predpostavlja dolazak vojnika.

FIKRET: Vojna pomoć je kontinuirana.

PREDSJEDNIK: Ne samo to, on ti pošalje vojnu pomoć, ne šalje nijednog momka da gine ovdje. Jer njima je delikatna odluka o intervenciji što neće niko da mu se vraćaju ljudi u sanducima. Onda mu kažu a ti poslo tamo, kunu ga tamo - vojnu pomoć treba da pruži. To je bez ljudstva. Vojna pomoć u materijalu ratnom, u tehnici itd.

JURE PELIVAN: To bi trebao ja sada ili predsjednik da se obratim na osnovu odluke

KLJUJČ: Odaberi ovako Rusija, Amerika, Japan. Nemoj puno ići nego na 3-4. Sedam onih najrazvijenijih

JURE: Mogli bi mi sto godina ratovati ako bi čekali da nam Japan da pomoć.

MARIO: Za vojnu intervenciju preko svjetske zajednice, preko Savjeta sigurnosti

Prekinuto snimanje

Sjednica završena u 18,15 sati.

Bilješke

1. trebalo bi pisati „prijateljskih“

"HOS-ove blokade u Vitezu i Travniku prijete oružanom sukobu"

Zapisnik 123. sjednice Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine, održane 19. juna 1992. godine

*PREDSJEDNIŠTVO SOCIJALISTIČKE REPUBLIKE BOSNE I
HERCEGOVINE*

Broj: 02-011-416/92

Sarajevo, 19. juna 1992. godine

Sjednica je počela u 11,00 sati.

Prisutni:

predsjednik Predsjedništva Alija Izetbegović,

članovi: Stjepan Kljuić, Fikret Abdić, dr Nenad Kecmanović i dr
Mirko Pejanović,

generalni sekretar Predsjedništva Mile Akmadžić,

potpredsjednik Skupštine RBiH Mariofil Ljubić,

predsjednik Vlade RBiH Jure Pelivan,

komandant štaba teritorijalne odbrane RBiH Sefer Halilović,

generalni sekretar Skupštine RBiH Avdo Čampara,

v.d. zamjenika generalnog sekretara Predsjedništva Alija
Selimović,

Odsutni:

- član Predsjedništva RBiH Ejup Ganić.

Prije prelaska na utvrđivanje dnevnog reda, predsjednik
Predsjedništva je istakao da bi se trebalo obratiti svjetskoj javnos-
ti zbog rušenja objekata oko aerodroma i zauzimanja tog prostora

ra da bi kasnije okupatorske snage mogle kontrolisati aerodrom. Dalje je predložio da bi trebali proglasiti ratno stanje i izvršiti mobilizaciju, pa smatra da u tom smislu treba pripremiti propise.

- Fikret Abdić ističe da smo u proglašenju ratnog stanja spori, a ljudi i imovina stradaju, čak šta više u Krajini UNPROFOR-ovi vojnici i JNA zajedno ispijaju i družu se. Dalje je istakao da je 14. juna ove godine dao svoj pismeni prilog o ratu i predlaže da se oglasimo Savjetu bezbjednosti zbog teških zločina koji su se desili na aerodromu.
 - Jure Pelivan ističe da se ne možemo više odupirati agresoru bez međunarodne pomoći, jer je rat postao sredstvo istrebljenja
 - **Sefer Halilović je istakao HOS-ove blokade u Vitezu i Travniku koje prijetu oružanom sukobu.** Zato predlaže da se proglašeno ratno stanje i opšta mobilizacija, zalaže se za što brže usvajanje Platforme, jer mi se borimo za ravnopravnu i nedjeljivu Bosnu, a Platforma to treba da utvrdi.
 - Dr Mirko Pejanović je iznio probleme pokolja muslimanskog stanovništva, zatim postavio pitanje može li se vojnički osloboditi Dobrinja. Treba tražiti pomoć za vođenje odbrambenog rata, jer se vrši istrebljenje muslimanskog naroda, zatim se treba oslobadljati koncentracionih logora, te da bi Vlada morala u toku dana održati vanrednu sjednicu i odlučiti o ovim pitanjima. Zatim je predložio da Predsjedništvo da ocjenu, ako bi se uvelo ratno stanje, šta će biti sa međunarodnom podrškom. Predložio je da se kadrovski i organizaciono ojača Štab teritorijalne odbrane.
 - Mile Akmadžić je istakao da se Štab TO može koristiti ovlaštenjima komandanta Štaba o mobilizaciji.
 - Stjepan Kljuić je zatražio saglasnost za aneks ugovora oko tri koridora za aerodrom u Sarajevu.
 - Dr Nenad Kecmanović je predložio da se poslijepodne sastane grupa za izradu Platforme i da se ubrza sa ovim poslom.
 - Alija Izetbegović je predložio da se Predsjedništvo oglasi da je neprihvatljivo i samovoljno tumačenje nekih pripadnika HVO iz Kreševa i da je to suprotno interesima Bosne i Hercegovine.
- Zaključeno je da se u tom smislu izda saopštenje Predsjedništva.

Sjednica je prekinula sa radom u 12,30 sati, i nastavila s radom u 16, 30 sati.

Alija Izetbegović je istakao da Bosna i Hercegovina ostaje otvorena za sve inicijative koje se tiču prekida rata i zaključenja primirja. Imajući u vidu da se agresija nesmanjeno nastavlja, da je pojačan genocid, smatra da bi trebali izglasati odluku o uvodjenju ratnog stanja.

- Avdo Čampara je istakao da zbog intenzivne agresije, BiH će biti prisiljena da proglasi ratno stanje i pozove narod na mobilizaciju.
- Alija Izetbegović je istakao da u odluci o proglašenju ratnog stanja treba istaći da se vodi odbrambeni rat i oslobodjenje BiH od agresora. Treba sve ljudske i materijalne potencijale u BiH i inozemstvu staviti u ulogu vođenja odbrambenog rata. Ovo posebno zbog toga što sankcije OUN nisu dale očekivane rezultate. BiH je nametnut rat a Vlada BiH treba da se obrati zemljama za vojnu pomoć.

Predsjedništvo je zaključilo da se oglasi saopštenjem povodom nezakonitog privođenja grupe gradjana srpske nacionalnosti na Zetri - da se ovakvi događaji osudjuju, da nisu prihvatljivi i da se trebaju ispitati svi akteri ovog nemilog događaja. Isto tako da se izda saopštenje za aerodrom gdje je oko 30 ljudi poklano, a oko poklanih ljudi sjedili su četnici i pjevali četničke pjesme.

Zaključeno je da se za sutrašnju sjednicu pripremi odluka o proglašenju ratnog stanja, te da se dnevni red koji je bio pripremljen za današnju sjednicu, odloži za sutrašnju sjednicu.

Sjednica je završila sa radom u 19,00 sati.

Sastavni dio zapisnika je magnetofonski snimak sjednice.

GENERALNI SEKRETAR
PREDSJEDNIŠTVA RBiH
Mile Akmadžić

PREDSJEDNIK
PREDSJEDNIŠTVA RBiH
Alija Izetbegović

"Uglavnom, proglašavamo ratno stanje ... 23. u 7 sati stupa na snagu. Bojim se da unosimo unutra dramatiku. Mi smo htjeli da ne bude jako puno primijećeno. Šta počinje to u 7 sati upitaće se čitav svijet."

Magnetofonski snimak 124. sjednice Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine, održana 20. 6 1992. godine

Sjednica je počela u 11,00 sati. Sjednicom je predsjedavao Alija Izetbegović, predsjednik Predsjedništva.

....

IZETBEGOVIĆ: Dobro, preformulisali smo. Uglavnom, proglašavamo ratno stanje sa svim onim što je ovdje sadržano. Malo ćemo to dotjerati.

ABDIĆ: Da zaključimo, možda to nije uobičajeno, ali bi pokazali, ne bi puno izgubili. Halil može sve da radi da od ponedjeljka, 48 sati, stupa na snagu odluka - da je pošaljemo Savjetu bezbjednosti. Dakle da Savjet bezbjednosti u ova dva dana može poduzeti nešto i oglasiti se. To ne bi bilo loše. Vrlo bi bilo afirmativno za nas.

IZETBEGOVIĆ: Da vidimo kad je. Danas je 20.

ABDIĆ: Danom donošenja, a primjenjivaće se 48 sati nakon što se dostavi Savjetu bezbjednosti UN.

IZETBEGOVIĆ: Može i tako.

ABDIĆ: Ja bih njima ostavio 48 sati zbog ukupne ove mirovne opcije koju smo do sada vodili. Da im damo 48 sati. Ništa tim ne gubimo. Da oni u 48 sati mogu reagovati. To je njihova stvar hoće li ili neće, Mi puno dobivamo, a ništa ne gubimo. Imam u vidu od ponedjeljka u 7 sati 48 sati. To znači do srijede. Od ponedjeljka ujutro do srijede ujutro.

AKMADŽIĆ: Ova odluka stupa na snagu tada i tada, a primjenjivaće se tada i tada.

ABDIĆ: 48 sati od ponedjeljka u 7 sati. To znači u srijedu ujutro. A da u tom vremenu UN mogu, to bi mi obrazloženje njima pismo, to nije stvar odluke. Ali bih ja napisao uz odluku jedno pismo.

IZETBEGOVIĆ: Predlog izgleda nije loš, samo se bojim da jako dramtizujemo tu stvar.

ABDIĆ: Stanje je jako teško.

IZETBEGOVIĆ: 23. u 7 sati stupa na snagu. Bojim se da unosimo unutra dramtiku. Mi smo htjeli da ne bude jako puno primijećeno. Šta počinje to u 7 sati upitaće se čitav svijet.

SOMUN: Da krećemo na Pale.

IZETBEGOVIĆ: Da, shvataće se to suviše dramatičnim.

ČAMPARA: Ja bih, kad je usvojimo, proglasio.

IZETBEGOVIĆ: Može se kazati primjenjivaće se od 23. juna. Ali ne ono u 7 sati itd.

ABDIĆ: Ne, ne. To je nama obrazloženje. Nije to njima, to je nama obrazloženje. To je razlog zašto bih stavio sutra na snagu odmah, a primjenjivaće se od tada. To je naše obrazloženje. Ja obrazlažem svoj predlog što ne znači njima.

IZETBEGOVIĆ: Šta ćemo napisati u odluku, to pitam. Hoćemo li to unijeti u odluku.

ABDIĆ: Ja bih rekao "Stupa na snagu odmah, a primjenjivace se od srijede" tog i tog datuma.

AKMADŽIĆ: Ja ne bih stavljao "primjenjivaće se". Ja bih samo stavio "Ova odluka stupa na snagu odmah". Ili "Ova odluka stupa na snagu danom donošenja".

IZETBEGOVIĆ: Ne bih joj dao veliki publicitet. Ja bih nju poslao Savjetu bezbjednosti, a ne bih ovdje velik publicitet jednostavno da ne stvaramo jednu atmosferu, pogotovo ono sa odloženim dejstvom pa ljudi kontaju da je to nešto. Mi treba da radimo, da malo manje dramtiziramo.

ABDIĆ: Ne insistiram ja na tome.

IZETBEGOVIĆ: Dakle "danom donošenja". Evo, Odluka o proglašenju ratnog stanja je donesena. Ako nemaš ti nekih novih.

....

AKMADŽIĆ: Ima još nešto predsjedniče, mi smo od Vlade dobili inicijativu - to je isto u dnevnom redu pod tekućim pitanjima, od Vlade smo dobili inicijativu da Predsjedništvo razmotri potrebu formiranja instituta za istraživanje posljedica rata. Pa Vlada želi da čuje sugestije od Predsjedništva. Prvo, Vlada misli da bi bilo dobro da se formira institut za istraživanje posljedica rata, utvrdili bi se njegovi ciljevi i organizacija, tj. bili bi utvrđeni Uredbom sa zakonskom snagom. Institut bi bio samostalna naučno-istraživačka organizacija koja bi bila finansirana iz Budžeta. Njegov zadatak bi bio istraživati i dokumentirati sve oblike genocida nad građanima BiH, istraživati i dokumentirati inspiratore, nosioce bilo pojedinačnog bilo skupnog genocida protiv građana, istraživati i dokumentirati sve oblike razaranja i uništavanja kulturnog i prirodnog naslijeđa u BiH; istraživati i dokumentirati sve oblike progona iseljavanja pod pritiskom stanovništva BiH; istraživati i dokumentirati sve oblike nasilne promjene vlasničkih odnosa; istraživati i dokumentirati sve oblike drugih vidova zločina protiv čovječnosti. Posebnom odlukom Vlade bila bi imenovana grupa eksperata koja bi predložila projekt za osnivanje instituta, koja bi utvrdila odnos između instituta i drugih naučnih istraživačkih organizacija, itd. Slanje ovog predloga započele bi aktivnosti na pripremi Uredbe i projekata. Oni tu predlažu da za izradu osnovnih dokumenata za formiranje instituta da se zaduže osobe Zoran Pajić, Mahmutčehajić, Miodrag Simović, Munib Maglajlić, Miro Lasić, Sead Dautbašić, Šahbaz Džihanović, Milenko Brkić, Hasan Balić, Ranko Nikolić, itd.

....

HALILOVIĆ: Ovo kod gospodina Čengića, ja bih želio samo - ako Predsjedništvo donese takvu odluku da se upoznamo šta je ura-

dio. Da to zaista bude orijentir. Mislim je pritisak je dosta veliki za sve one koji su van zemlje, po bilo kom osnovu. I, drugo ja bih želio da informišem. Nekoliko dana su nam prekinute telefonske - pa smo samo održavali radio-vezu sa bivačkom regijom, pa smo komunicirali o ovim čisto vojnim pitanjima, čisti izvještaj naredjenja. A jutros sam malo duže razgovarao sa komandantom ovog regionalnog štaba i on mi reče za jednu pojavu koja je ovako dosta simptomatična. O kojoj bi eventualno malo mogli porazgovarati da se upoznate. Nisam je ni ja do kraja shvatio. Ali mislim da je stvar koja zadire duboko u političke odnose trebalo o tome razgovarati. Naime tamo predsjednik stranke SDA je Ljubljankić Irfan i predsjednik opštine Nenad su vodili razgovore sa dvojicom o mišljenju ovog... štaba ekstremnih članova SDS. A ovu dvojicu SDS-ovaca, ja opet kažem, ogradjujem se po njegovom mišljenju na te razgovore i pregovore cijelo vrijeme po krajini ih voza vozilo UNPROFOR-a. I nekakav je dogovor postignut, čak ima indicija da je postignut dogovor o razmjeni o preseljenju za sada je to jedna grupa stanovnika naroda, ali sve su prilike po njegovom mišljenju, ni on ne barata do kraja činjenicama, ali sve su prilike da ima nekih pregovora na tu temu o razmjeni stanovništva. Mislim da je to sa aspekta politički ako ja dobro razumijem vrlo opasno i pogubno. Pa bih vas zamolio da se malo - da se prema tome odredimo i da zauzmemo stav. Jer direktno idemo na ruku onima koji imaju namjeru da prave neke etničke teritorije, da preseljavaju stanovništvo i da prave, čisto nacionalne jedinice. I jedna grupa stanovnika pod takvom kriterijom je iz Banjaluke već na putu putuje već nekoliko dana ovamo prema Zenici. Oni su jednostavno pod silom, dali su im 2-3 sata da uzmu spakuju lične stvari i da krenu. Jedna grupa dosta velika ide prema zeničkoj regiji, a upravo je juče-prekjuče i danas takva aktivnost ovog četničkog krila aktuelna na prostoru gore S.Most-Prijedor-Bos. Novi. U toj regiji. Pa pošto je to izuzetno važno političko pitanje i vojno je pitanje - eto ja bih molio da je dodjemo do što je moguće više podataka da bi mogli prema tome se odrediti a ja sam odredio jutros da pošalje detaljan interes od saznanja koje on ima. Same činjenice da razgovaraju i činjenica je da je jedna grupa već ta razmjena u toku. Da ne bi to poprimilo nekakve šire dimenzije.

.....

PREDSJEDNIK: Struja je posebna priča. Da se vratimo na pitanje. **Ovo je jedno pitanje koje je postavio Halil. Ajmo njega završiti pa ćemo vidjeti šta ćemo sa strujom tu. Jedno je pitanje, ljudi su ugroženi ima slična situacija u Banjaluci. Problem Banjaluka-Zenica itd. Što prijetite da će ih uništiti. Ili izvolite se iseliti pa ćemo izvršiti zamjenu itd, i etnički raspored daj promijeniti. Mi imamo - mi smo u izboru da jednostavno to prihvatimo ili neprihvatimo.**

Ako ne prihvatimo oni mogu zaista da stradaju ti ljudi. Ako prihvatimo mi legaliziramo jednu etničku podjelu, odnosno..

...ako ultimatum ne prihvatimo ti ljudi mogu zaista da stradaju. Ako prihvatimo mi legaliziramo jednu etničku podjelu, odnosno izmjenu demografske slike u BiH, stvaranje etnički čistih teritorija kao preduvjet stvaranju nekakve srpske države u BiH i konačno pitanje kod te zamjene - je li to pošteno i u redu. Oni nisu mogli tamo da kažu neka odu sad odavde 5000 ljudi, uzme im tamo i zemlje i kude i sve zajedno, a njih satjera u neko selo gore. Čak da se u principu prihvati, pitanje je je li to izravnato. Je li bi sada dobili u Zenici 10.000 komfornih stanova Banjalučani koji će ostaviti tamo 10.000 komfornih stanova. Čak i ako bi prihvatili u principu takvu stvar. Ili bismo rekli ljudima, krenite u izbjeglištvo pa ćemo, ne priznavši pravno takvu jednu situaciju.

ABDIĆ: To nipošto.

IZETBEGOVIĆ: Ne priznavši pravno. Ali priznajesh pravno kad zaključiš sa Srbima dogovor i kažeš naši idu tamo, vaši tamo, potpis. Onda je to pravno gotova stvar, to je priznato. O tome govori Halil. On ne govori o tome da se prime izbjeglice. **Moje mišljenje je da to pravno ne možemo priznati kao ni okupaciju što ne možeš prihvatiti. Jer tebi će okupator kazati - sačuvaću ti glavu nemoj pucati. Prihvati okupaciju, sagni glavu, okupiran si, ja ti gospodar, ti mi sluga i mir je. Po tu cijenu da li možemo mir? Ne možemo, čak i ako bi to bilo.** Mislim da će kod svih tih dogovora - kasnije fino upere topove pa pobiju taj svijet. Gdje god su predali oružje itd. svugdje su stradali, bržim da to ne može. Može jedino u pregovorima dobiti se malo na vremenu da se iskonsoliduje odbrana. **Ali da se pregovori vode s tim da se dadne jedan komad Bihaća, itd. Ne znam tačno te odnose kako stoje.** Mislim da kao princip nije prihvatljivo jer je to ono što oni traže i hoće i imaju neku kartu prema kojoj oni to crtaju. Mislim da to ne ide.. A da li su pregovori možda zato da se smiri situacija, da se spasi narod pa UNPROFOR onda posreduje?

HALILOVIĆ: Ne mislim na UNPROFOR. Prihvatam apsolutno da narod gdje je ugrožen da ide u izbjeglištvo itd. Ali, apsolutno stojim na poziciji.

IZETBEGOVIĆ: Mislim ovi što hodaju s UNPROFOR-om ko zna možda hodaju u namjeri da izbjegnu sudar direktni pa traže posredništvo UNPROFOR-a. Mi bi sad isto tako ovdje.

ABDIĆ: Treba tražiti pravnu informaciju.

IZETBEGOVIĆ: Mi bi sad da u ovoj Dobrinji neko kaže hajte tamo, bezbeli bi neko od nas sjeo u UNPROFOR pa išao tamo da kaže nemojte, pomakni, drži, ne daj. Onda bi neko rekao - pregovaraj. Riječ je o rješavanju nekog konkretnog pitanja. Međutim, ako bi to sadržavalo ovako jednu stvar kao što je pristanak na nekakvo trampanje zemlje itd. to ne ide. Naša zemlja je - naša zemlja. Mi je ne damo. Dokle-dotle.

.....

Sjednica je završena u 12,40 sati.

Platforma za djelovanje Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine u rat- nim uslovima

Zapisnik 125. sjednice Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine, održane 21. juna 1992. godine

PREDSJEDNIŠTVO REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE

Broj: 02-011-422/92

Sarajevo, 21. juna 1992. godine

Sjednica je počela u 12,00 sati.

Prisutni:

predsjednik Predsjedništva Alija Izetbegović,
članovi Predsjedništva Stjepan Kljuić, Fikret Abdić, dr Mirko Pejanović, dr Nenad Kecmanović,
generalni sekretar Predsjedništva Mile Akmadžić,
potpredsjednik Skupštine.RBiH Mariofil Ljubić,
predsjednik Vlade RBiH Jure Pelivan,
komandant Štaba teritorijalne odbrane RBiH Sefer Halilović,
generalni sekretar Skupštine RBiH Avdo Čampara,
v.d. zamjenika generalnog sekretara Predsjedništva Alija Selimović.

Prije prelaska na dnevni red komandant Republičkog štaba TO Sefer Halilović informisao je Predsjedništvo o vojnoj situaciji u gradu i Republici Bosni i Hercegovini.

Predsjedništvo je zaključilo da se uputi protest Vladi SR Jugoslavije, što još uvijek nisu povukli vojne jedinice, po Ugovoru, iz Remontnog zavoda Hadžići i Nedžarića, a kopiju protesta Evropskoj zajednici, Savjetu bezbjednosti i Vladi Crne Gore. U protestu se pozvati na Ugovor od 10. maja.1992. godine sa JNA o povlačenju vojske iz kasarni.

Na sjednici je usvojen sljedeći

Dnevni red:

1. Platforma za djelovanje Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine u ratnim uslovima
2. Odluka o imenovanju privremenog upravnog odbora Javnog preduzeća PTT saobraćaja BiH,
3. Prijedlog odluke o razrješenju sudije Višeg suda u Sarajevu,
4. Prijedlog odluke o razrješenju zamjenika Republičkog javnog pravobranioca,
5. Pitanje ratifikacije sporazuma sa Međunarodnim komitetom Crvenog križa u Ženevi,
6. Tekuća pitanja.

Tačka 1.

O značaju Platforme govorio je dr Mirko Pejanović i predložio tekst Platforme, a uz tekst i prijedloge u vezi donošenja Odluke o ratnom stanju.

Fikret Abdić je obrazložio svoje stanovište o Platformi i predložio tekst u pismenom obliku.

Sefer Halilović smatra da se treba obratiti proglašenjem ljudima koji su zavedeni u ovom ratu, a to bi značajno doprinijelo da ne dodje do osveta. Platforma bi mogla nositi i nazive kao što su: Principi ustavnog uređenja ili za kakvu se BiH borimo? Radna grupa bi trebala da što prije sačini jedan tekst.

Predsjedništvo je zaključilo da treba pristupiti pripremi Zakona o amnestiji, a da se Platforma nakon usvajanja svečano objavi na promociji.

Na kraju je Predsjedništvo zaključilo da radna grupa na izradi Platforme nastavi rad i da se rasprava odloži za narednu sjednicu.

Tačka 2.

Odloženo je razmatranje Odluke o imenovanju privremeno Upravnog odbora Javnog preduzeća PTT saobraćaja BiH uz napomenu da se pripremi i predlog oko imenovanja generalnog direktora.

Točka 3.

Predsjedništvo je usvojilo Odluku o razrješenju dužnosti sudije Višeg suda u Sarajevu Stanica Martinović, zbog ispunjavanja uslova za starosnu penziju.

Tačka 4.

Predsjedništvo je usvojilo Odluku o razrješenju dužnosti zamjenika Republičkog javnog pravobranioca Ljiljana Bašić, zbog ispunjenja uslova za starosnu penziju.

Točka 5.

Predsjedništvo je u funkciji Skupštine RBiH ratificiralo navedene sporazume. Uvažavajući primjedbe Vlade, Predsjedništvo je zaključilo da bi bilo dobro da Vlada RBiH obavijesti Međunarodni komitet Crvenog krsta da Predsjedništvo RBiH i Vlada RBiH u cijelosti stoje iza ovih sporazuma i ako ne prihvataju proceduru njegovog potpisivanja od strane političkih stranaka.

Pored toga, Predsjedništvo je zaključilo da predloži Vladi da imenuje oficira za vezu koji bi se starao za izvršenje Sporazuma.

Tačka 6.

Pod tekućim pitanjima razmatrano je:

Stjepan Kljuić, obrazložio je Ugovor u vezi sa otvaranjem Aerodroma u Sarajevu, koji je potpisao u ime Predsjedništva. Prilaže se Ugovor kao sastavni dio zapisnika.

Fikret Abdić, pokrenuo je pitanje statusa Muhameda Čengića u Turskoj i predložio da Muhamed Čengić bude predstavnik naše države u Turskoj do imenovanja ambasadora, s tim da se ovim imenovanjem ne prejudicira imenovanje ambasadora, da ima isti status kao ostala ovlaštena lica, da prima lični dohodak i da on ima ovlaštenje da predstavlja interese naše države do otvaranja Ambasade u Turskoj. Dogovoreno je da Vlada na narednoj sjednici ovo pitanje riješi.

- Dr Mirko Pejanović, zatražio je da članovi Predsjedništva budu informisani o spisku funkcionera i rukovodećih radnika u Predsjedništvu, Skupštini i Vladi koji su raspoređeni na rad odnosno koji su upućeni na čekanje ili dobili otkaz, zatim da se dopuni Odluka o napuštenim stanovima u cilju davanja ovlaštenja Skupštini grada Sarajeva da obavlja te poslove, te da bude informisan o navodnom dogovoru sa dr Franjom Tudjmanom.

Izet Serdarević informisao je Predsjedništvo o humanitarnoj pomoći i problemu da se ta pomoć uputi na Dobrinju.

Dr Mirko Pejanović je istakao da usvajanje Odluke o proglašenju ratnog stanja je političke naravi i trebalo bi obezbijediti prisustvo svih članova Predsjedništva. U paketu te odluke trebalo je usvojiti i Platformu. Prihvatanje ove odluke podrazumijeva da Štab TO treba da pripremi plan provodjenja mobilizacije, plan upotrebe MTS, da se Predsjedništvo redovno informiše o

ratnoj situaciji, da se Predsjedništvo dislocira na ratnu lokaciju, da je Vlada preuzela obavezu da se obezbijedi ratni kredit, da se zadužuje Štab da, ukoliko ne mogu redovnim sudovima obezbijediti sudjenje za ratne delikte - formiraju vojni sudovi, da se za ratne uslove obezbijedi propaganda i da jedan od članova Predsjedništva bude na čelu Komisije za informisanje i propagandu, da se dodatno izuči vojni, politički i propagandni nastup za pridobijanje Srba u ovaj rat i da se pripremi proglas.

Sjednica je završena u 15,00 sati.

Sastavni dio zapisnika je magnetofonski snimak sjednice.

GENERALNI SEKRETAR
PREDSJEDNIŠTVA RBiH
Mile Akmadžić

PREDSJEDNIK
PREDSJEDNIŠTVA RBiH
Alija Izetbegović

*"Predsjednik
Predsjedništva je obra-
zložio zajedničku izjavu
koja je potpisana sa dr
Franjom Tuđmanom 12.
jula 1992. godine"*

**Zapisnik 126. sjednice Predsjedništva Republike Bosne i
Hercegovine, održane 22.juna 1992. godine**

PREDSJEDNIŠTVO REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE

Broj: 02-011-424/92

Sarajevo, 22. juna 1992. godine

Sjednica je počela u 12,00 sati

Prisutni:

- predsjednik Predsjedništva Alija Izetbegović
- članovi Predsjedništva Stjepan Kljuić, Fikret Abdić, dr Mirko Pejanović
- generalni sekretar Predsjedništva Mile Akmadžić,
- potpredsjednik Skupštine RBiH Mariofil Ljubić,
- predsjednik Vlade RBiH Jure Pelivan,
- komandant Štaba Teritorijalne odbrane RBiH Sefer Halilović,
- generalni sekretar Skupštine RBiH Avdo Čampara,
- v.d. zamjenika generalnog sekretara Predsjedništva Alija Selimović.

Na sjednici je usvojen sljedeći

DNEVNI RED:

1. Predlog Uredbe sa zakonskom snagom o obavljanju određenih poslova opština u organima uprave grada Sarajeva.

2. Predlog odluke o imenovanju privremenog Upravnog odbora Javnog preduzeća poštansko-telefonsko-telegrafskog saobraćaja Bosne i Hercegovine.
3. Predlog Uredbe sa zakonskom snagom o prihvatanju Rezolucije 757 Savjeta sigurnosti od 30. maja 1992. godine.
4. Ispravka Uredbe sa zakonskom snagom o napuštenim stanovima.
5. Prijedlog za stavljanje van snage dijela Odluke o pomilovanju i prekidu kazne osuđenih lica,
6. Tekuća pitanja.
 - Odluka o prihvatanju ponudjenog kredita od strane Republike Turske dogovorenog putem Ministarstva inostranih poslova RBiH.

Tačka 1.

U raspravi su učestvovali Jure Pelivan, dr Mirko Pejanović i Fikret Abdić, koji su istakli potrebu da se obave dodatne konsultacije sa Skupštinom grada Sarajeva, pa je nakon toga donesen zaključak da se odloži usvajanje ove Uredbe sa zakonskom snagom za jednu od narednih sjednica Predsjedništva.

Tačka 2.

U diskusiji učestvovali:

- dr Mirko Pejanović je istakao da se iz predloga Odluke ne vidi nacionalna struktura i nema bližih- podataka za članove Upravnog odbora, pa smatra da bi ovo pitanje trebalo uskladiti po iznesenim kriterijima,
- Stjepan Kljuić je prigovorio što se ovo rješenje odlaže više puta, a saznao je da su u PTT isplaćeni lični dohoci čak i onima koji su na Palama i Sokocu i koji su trebali biti krivično gonjeni.
- Alija Izetbegović smatra da ove prigovore treba uvažiti i dati posebno predlog za direktora da bude iz kruga ljudi koji su stručnjaci za PTT poslove, kako bi mogli što prije osposobiti rad PTT BiH,
- Fikret Abdić je prigovorio na predlog zbog toga što smo na ranijoj sjednici imali praktično usvojen Upravni odbor, a prigovor je bio samo na izbor generalnog direktora.

Predsjedništvo je zaključilo da se odloži usvajanje ove Odluke za jednu od narednih sjednica, a dotle da Komisija za organizaciono-kadrovska pitanja odnosno Vlada RBiH razmotri i daje primjedbe i utvrdi na osnovu toga novi predlog,

Tačka 3.

Predsjedništvo je usvojilo Uredbu sa zakonskom snagom o prihvatanju Rezolucije 757 Savjeta sigurnosti od 30. maja 1992, godine /prilog Uredba kao sastavni dio zapisnika/.

Tačka 4.

Predsjedništvo je prihvatilo ispravku /tehničku/ Uredbe sa zakonskom snagom o napuštenim stanovima /prilog ispravka kao sastavni dio zapisnika/.

Tačka 5.

Nakon diskusije Fikreta Abdića zaključeno je da se vrati Ministarstvu za pravosudje i upravu njihov prijedlog za stavljanje van snage dijela odluke o pomilovanju jednog broja osuđenih lica što im navodno presude nisu bile pravosnažne, da Ministarstvo sagleda zbog čega je došlo do tih propusta i zašto se i ta lica ne mogu pomilovati, odnosno da da odgovor šta je sa stečenim pravima, jer je predsjedništvo donijelo odluku o njihovom pomilovanju koja je već data na objavljivanje u "Službenom" listu RBiH".

Tačka 6.

Nakon obrazloženja Fikreta Abdića o prihvatanju ponudjenog kredita od 35. miliona USA dolara u diskusiji su učestvovali Alija Izetbegović, dr Mirko Pejanović, Jure Pelivan, Mariofil Ljubić, pa je na kraju diskusije Predsjedništvo usvojilo Odluku o prihvatanju ponudjenog kredita dogovorenog putem Ministarstva za inostrane poslove naše Republike. /Prilog Odluka kao sastavni dio zapisnika/.

- predsjednik Predsjedništva je obrazložio zajedničku izjavu koja je potpisana sa dr Franjom Tuđmanom 12. jula 1992. godine i po jedan primjerak ove izjave uručen je svim članovima Predsjedništva
- Predsjedništvo je informisano da je data pogrešna izjava na PRESS konferenciji u odnosu na stav Predsjedništva prema Savezu rezervnih vojnih starješina pa je zaključeno da se izda saopštenje o tome da Predsjedništvo ima pozitivan stav prema rezervnim starješinama.
- Takođe, zaključeno je da vojni portparol ima da se ograniči samo na vojna pitanja, a političke ocjene može davati samo Predsjedništvo Republike - u drugim slučajevima Ministarstvo inostranih poslova.
- Jure Pelivan je predložio da se razmotri nastali problem postavljenja i imenovanja direktora i drugih rukovodećih radnika od strane kriznih štabova, pa je zaključeno da ovo pitanje razmotri Komisija za organizaciono-kadrovska pitanja.

Sjednica je završena u 14,00 sati.

Sastavni dio zapisnika je magnetofonski snimak, sjednice.

GENERALNI SEKRETAR
PREDSJEDNIŠTVA
R BiH
Mile Akmadžić

PREDSJEDNIK
REDSJEDNIŠTVA
REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE
Alija Izetbegović

*"Republika Hrvatska
podržava napore legalne
vlasti da konsoliduje
odbranu Republike u
objedinjavanju svih vidova i
komponentata oružanog
otpora u jedinstvene
oružane snage BiH pod
vrhovnim zapovjedništvom
Predsjedništva BiH".*

**Izvadak iz magnetofonske snimke sjednice
Predsjedništva R BiH OD 22.6.1992.**

IZETBEGOVIĆ: Ja sam tada u tački 4. sadašnjoj tački 3. zapravo ne tački 4. Tu postoje dvije rečenice. Jedna rečenica koja je u interesu Hrvatske i druga rečenica koja je u interesu BiH. Prva rečenica glasi "da Hrvatska podržava napore BiH u očuvanju samostalnosti i suzbijanju... i u tome pruža i nastaviće joj pružati pomoć". To daje izvjesno pokriće za eventualno prisustvo Hrvatske ovdje da nije ilegalno, ali istovremeno "Republika Hrvatska podržava napore legalne vlasti da konsoliduje odbranu Republike u objedinjavanju svih vidova i komponenata oružanog otpora u jedinstvene oružane snage BiH pod vrhovnim zapovjedništvom Predsjedništva BiH". Hrvatska na ovaj način poručuje onima koji očekuju daće im Hrvatska dati podršku da stvaraju ovdje nekakve autonomne vojne snage u BiH koje ne bi priznavale eventualno, poručuje da to nije slučaj i da Hrvatska ne stoji iza toga nego im poručuje da treba da se uključe u zajedničke oružane snage BiH. Ja sam smatrao da je ovo korisno uraditi, jer očigledno jedan broj ljudi stoji pod uticajem Zagreba i imamo izvjesne probleme na

tom planu. Ja sam i u izjavi koju sam tamo dao, nastojao da te probleme ne dramtizujem, ne pre-uveličavam, nadajući da će se oni ipak riješiti baš upravo ovako kako ovdje u ovoj rečenici stoji, a to je da će se sve snage vojne u BiH nakon stvaranja jedinstvenih oružanih snaga ili armije BiH ili vojske BiH, ne znam tačno kako će se zvati, da će prihvatiti autoritet Predsjedništva BiH. Autoritet i Vrhovnu komandu Predsjedništva BiH.

I da će naravno, u vezi s tim, uskladiti svoje simbole itd. itd.

Zasad tu ima problema djelimično, po mom mišljenju, iz dva razloga. Prije svega jedan razlog je što je otpor počeo spontano i što se počeo radjati, nije se organizovao iz jednog centra, nego jednostavno spontano nastao u BiH na lokalnom nivou - u Krajini za sebe, u zapadnoj Hercegovini za sebe, itd. U Brodu itd. Spontan otpor je počeo i ljudi su organizovali otpor onako kako su znali i umjeli. Nije bio centralizovan i odmah usmjeravan. Tako da je došlo do neujednačenih kriterija, simbola i svega toga. Ali nešto je ipak zajedničko bilo - to je borba protiv agresije. Dakle, to je jedan razlog zbog čega je vjerovatno došlo.

A drugi je razlog prekid komunikacija koje su onemogućile stalne i svakodnevne kontakte, u kojima neke stvari ne bi išle dalje, bile bi zaustavljene, bilo bi stopirano u nekom momentu. Medjutim, jednostavno stvari su tekle svojim tokom bez mogućnosti da mi izravno odavde djelujemo. Dakle, to je drugi razlog po mom mišljenju što je dolazilo do tih stvari.

Treći razlog je što postoje apetiti izvjesnih ljudi da tu stvore nešto, nešto da kažem preko onoga što, da stvore nešto čisto nacionalno preko onoga što je, možda, na neki način prećutno dogovoreno. Da se ipak imaju neke izvjesne autonomnosti, ali preko tih granica. Postoje apetiti ljudi do onih tamo da se komad BiH odvoji. I takvih stvari ima. Medjutim, mislim da one nisu dominantne. Ja ne mogu dati tačan sud šta se događa ako je riječ o HVO dok se ne bih susreo s tim ljudima i neposredno razgovarao s njima, neposredno napravio uvid u to. Jer ovo sve što dolazi do nas vijesti manje-više su nepotpune i nepouzdana dibidus. Ja znam kad sam bio, naime kad sam bio dole u ovim razgovorima imao sam izvjesnu raspravu sa Bobanom u Portugaliji i kad sam bio u Lisabonu on je rekao - nama ne pada na um da dovodimo u pitanje. Mi TO ne prihvatamo da se uklopimo u TO. To je za nas, kako je on rekao, izmišljotina komunjara. Ali da se mi u nekakve jedinstvene snage BiH uklopimo i mi Predsjedništvo priznajemo čim **priznajemo BiH, priznamo i Predsjedništvo BiH**. Prema tome, iz praktičkih razloga mi ne možemo prihvatiti sad komandu koju ste vi sad tamo postavili, ali nekakvu zajedničku komandu koja bi bila formirana ubuduće, mi smo spremni prihvatiti itd.

S druge strane i ova izjava juče koja je bila, nije još prekoračila onu granicu podnošljivog, jer on govori o kantonu, ne gov-

ori o Republici nekoj kako govori SDS. SDS ne priznaje BiH. I tu imaju neki ljudi koji povlače tu neke komparacije. Mislim da nisu u pravu s te strane. Prvo, iz tog razloga što Hrvatska priznaje BiH evo i u tački 1 kaže da hoće da uspostavi diplomatske odnose itd. što će sasvim sigurno uticati na te odnose, jer to će prejudicirati dalje odnose. To je odnos dviju nezavisnih država.

Da smo ranije ambasade uspostavili, možda bi mnoge ove stvari bile i spriječene u onolikoj mjeri ukoliko je uticaj Zagreba u svemu ovome. U onolikoj mjeri. Jer on treba znati da to ima uticaj Zagreba i onih lokalnih gledanja, domaćih. Potpuno domaćeg porijekla.

Tako da, hoću da kažem, ne mogu da dadnem svoj konačan sud o nekim stvarima, jer jednostavno nemam direktnog uvida osim što imam ove izjave odgovornih ljudi koji sad vode HVO da oni priznaju BiH, da priznaju Predsjedništvo i da prema tome, ako je riječ o stvaranju oružanih snaga, oni su spremni u tome da učestvuju i da se uključe u te oružane snage i da prihvate, naravno, zajedničku komandu. Ova jučerašnja izjava nije prekoračila tu granicu, jer tu se govori o kantonu, a tamo se govori o rečenici. Prema tome, mi još uvijek. I onda ona izjava, ona nije neki zvaničan proglas nego izjava jednog od čelnika tu, tako dane znam koliko bih trebao oko toga da još uvijek pravimo neku dramu. Ovih dana bilo je nažalost i vrućeg nekog sukoba tamo u Novom Travniku, jer i HVO nije sav na neki način jedinstven sasvim. Ima i tu struja malo ekstremnijih, malo umjerenijih, razumnijih, manje razumnih. Ovdje smo valjda imali jednu struju koja je išla malo u krajnost pa je došla direktno u sukob sa TO, tu je bilo i ranjavanja i pogibija itd. Nažalost, to je tako. Medjutim, mi smo tada rekli da TO ima da sačuva te pozicije i ako se baš radi o obuzdavanju nekih ekstremnih stvari, da tu ima da pruže otpor i oni su to i učinili i učiniće i ubuduće. Prematome, radi se o jednom procesu usaglašavanja koji će biti malo potežak baš zbog toga što je postojala blokada pa su stvari išle svojim putem bez naše mogućnosti da ih malo usmjeravamo i utičemo.

Ali da se vratim na izjavu. Izjava je takva. Ja bih zamolio da je prokomentarišete, ako hoćete i kritički da je prokomentarišete ali mislim daje ona dosta umjerena, izbalansirana i da odgovara ovom trenutku u kome se mi sad nalazimo. Imamo vrlo tijesne veze, tijesne, da kažem, odnose sa Hrvatskom zbog geopolitičkog položaja ovdje u kome se nalazimo zbog činjenice agresije koja je izvršena i na jednu i na drugu zemlju, zbog ogromnog broja izbjeglica koji su tamo, tako da tu nekakav balans je malo poremećen ovim napadom Srbije na Hrvatsku. Mi smo isticali uvijek potrebu da tu postoji neka distanca koja bi odgovarala BiH u odnosu na Hrvatsku i Srbiju, dugoročno gledano, mi od toga ne odstupamo, ali srpski režim je preduzeo agresiju i angažovao je potencijale Srbije i srpskog naroda u borbi protiv BiH. Voljno ili

nevoljno srpski narod, srbijanski narod to direktno čini tamo - pomaže, daje svoj doprinos toj agresiji, a jedan dio srpskog naroda u BiH u tome učestvuje. To poremećuje sada političku, psihološku i svaku drugu pretpostavku za nekakav balans koji bi ovdje bio najpoželjniji u BiH. Mi, kao što znate, često ističemo da je rat započeo srbijanski režim i da je to, međutim, dok se malo ovo ne smiri, dok se ne zaborave ove neke nevolje, taj balans je poremećen. Jednostavno, ono što kažu, vjetrovi rata, taj naš vertikalni stav pomalo se nakrenuo na drugu stranu. Jer vjetrovi rata pusu iz tog pravca. Tu ima sad izvjesnih teškoća. Mislim, čim oni prestanu, da će se ponovo balans uspostaviti. I to je sigurno naša želja i ta...otvorenost prema jednima i prema drugima. To zavisi, svakako, u velikoj mjeri oko toga da li će u Srbiji biti uspostavljen demokratski režim ili neće i kakav će njihov stav. biti prema BiH, prema legalnim vlastima BiH, prema Muslimanima i Hrvatima njihov i naš prema njima će takav biti itd. To pomalo zavisi od toga. Dakle, ne zavisi samo od nas. Ali u situaciji kakva jeste, ova izjava odgovara, po mom mišljenju, trenutku u kome je data.

Eto, to je toliko.

Prema tome, ne radi se o nekom vojnom savezu trenutno. Ne radi se o konfederaciji, ne radi se o nekim tijesnim vezama. **Radi se o jednoj konfrontaciji da Hrvatska pruža pomoć BiH u obuzdavanju ag-resije i da će tu pomoć nastaviti davati.** Da li je takva izjava trebala biti data ili nije, vi to možete procijeniti. Ja mislim da jeste. **Tim prije što je praćena sad ovom izjavom podrške da se naša vlastita odbrana organizuje na jedan način koji nama odgovara i u kome je Hrvatska dala izvjesnu poruku, vrlo jasnu poruku ovim snagama ovdje koje možda misle drugačije da će ih Hrvatska podržavati u nekakvim secesionističkim planovima. To je poruka da nema podrške secesiji.** Te dvije izjave stoje u nekoj ravnoteži.

Sjednica je završena u 14,00 sati.

"Alija Izetbegović je istakao da je izjavu sa dr Tudjmanom prihvatio kao svoju vlastitu izjavu, koju je uzeo sebi na odgovornost"

Zapisnik 127. sjednice Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine, održane 23.juna 1992. godine

PREDSJEDNIŠTVO REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE

Broj: 02-011-427/92

Sarajevo, 23.juna 1992. godine

Sjednica je počela u 11,00 sati

Prisutni:

predsjednik Predsjedništva Alija Izetbegović,

članovi Predsjedništva Stjepan Kljuić, Fikret Abdić, dr Nenad Kecmanović i dr Mirko Pejanović

generalni sekretar Predsjedništva Mile Akmadžić,

predsjednik Vlade RBiH Jure Pelivan,

komandant Republičkog Štaba Teritorijalne odbrane Sefer Halilović,

generalni sekretar Skupštine RBiH Avdo Čampara,

v.d. zamjenika generalnog sekretara Predsjedništva RBiH Alija Selimović.

Na sjednici je usvojen sljedeći

D N E V N I R E D

1. Politička Platforma Predsjedništva RBiH
2. Tekuća pitanja.

Tačka 1.

U raspravi o značaju donošenja Platforme i njenom sadržaju učestvovali su dr Mirko Pejanović, Fikret Abdić, dr Nenad Kecmanović, Alija Izetbegović i Mile Akmadžić i ponudili su četiri teksta Platforme.

Zaključeno je da se sva četiri teksta ravnomjerno razmatraju i na narednu sjednicu izadje sa jedinstvenim tekstom Platforme.

Tačka 2.

Sefer Halilović informisao je Predsjedništvo o vojnoj situaciji u Sarajevu i Bosni i Hercegovini.

- **dr Nenad Kecmanović zatražio je od Predsjednika dodatno pojašnjenje zajedničke izjave sa predsjednikom Hrvatske dr Franjom Tuđmanom,**
- dr Mirko Pejanović je istakao da su sa tekstom Odluke o proglašenju ratnog stanja saglasni svi članovi Predsjedništva. Dalje je istakao da članove Predsjedništva ne treba razlikovati po tome ko je iz kojeg naroda - svi smo jedno.
- **Alija Izetbegović je istakao da je izjavu sa dr Tuđmanom prihvatio kao svoju vlastitu izjavu, koju je uzeo sebi na odgovornost.**
- dr Mirko Pejanović smatra da treba što više solidarnosti i zajedništva u Predsjedništvu, pa misli da se ne "bježi" ni od kakvog zajedničkog stanovišta, a sve to doprinosi pridobijanju naroda. Treba raditi čestito, ljudski - kao Bosanci. Zatražio je izjavu Bobana o Herceg Bosni.
- dr Nenad Kecmanović predložio je da se u Predsjedništvu formira radno tijelo za informisanje.
- Alija Izetbegović zatražio je da Vlada što prije izabere direktora Medjunarodnog PRESS-Centra i Novinske agencije BiH PRESS, a ako to ne uradi Vlada da Predsjedništvo R BiH izvrši imenovanje.
- Mile Akmadžić je predložio da se Komisija za organizaciono-kadrovska pitanja, kada odlučuje o kadrovskim pitanjima iz nadležnosti Skupštine R BiH, proširi sa predstavnicima Skupštine R BiH i to:
 - Mariofil Ljubić, poslanik
 - Cero Muhamed, poslanik
 - Miro Lazović, poslanik

Jure Pelivan je informisao Predsjedništvo o pismu Sabrije Pojskića, ranijeg člana bivšeg SIV-a.

Sjednica je završena u 13,30 sati.

Sastavni dio zapisnika je magnetofonski snimak sjednice.

GENERALNI SEKRETAR
PREDSJEDNIŠTVA
R BiH
Mile Akmadžić

PREDSJEDNIK
PREDSJEDNIŠTVA
REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE
Alija Izetbegović

"Alija Izetbegović: potpisana izjava sa predsjednikom Hrvatske dr Franjom Tuđmanom, ima i formalni nedostatak - jer nije bila na Predsjedništvu"

Zapisnik 129. sjednice Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine, održane 25. juna 1992. godine

PREDSJEDNIŠTVO REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE

Broj: 02-011-435/92

Sarajevo, 25. juna 1992. godine

Sjednica je počela u 14,00 sati.

Prisutni:

- predsjednik Predsjedništva Alija Izetbegović,
- članovi: Stjepan Kljuić, dr Ejup Ganić, Fikret Abdić, dr Nenad Kecmanović i dr Mirko Pejanović
- generalni sekretar Predsjedništva Mile Akmadžić,
- potpredsjednik Skupštine RBiH Mariofil Ljubić,
- predsjednik Vlade RBiH Jure Pelivan,
- komandant Štaba teritorijalne odbrane RBiH Sefer Halilović,
- generalni sekretar - Skupštine RBiH Avdo Čampara,
- v.d.zamjenika generalnog sekretara Predsjedništva Alija Selimović.

Prije prelaska na dnevni red, zaključeno je da se izda saopštenje putem sredstava informisanja i uputi pismo međunarodnoj organizaciji zbog zloupotrebe zračnog prostora i bombardovanja gradova u Bosni i Hercegovini. Za izradu saopštenja zadužen je Kemal Muftić.

Na sjednici je usvojen sljedeći

Dnevni red:

1. Platforma za djelovanje Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine u ratnim uslovima,
2. Prijedlog uredbe sa zakonskom snagom o obavljanju određenih poslova opština u organima uprave grada Sarajeva za vrijeme ratnog stanja - primjedbe na ovaj prijedlog uredbe od predsjedništava skupština opština Centar i Stari grad,
3. Ispravka Uredbe sa zakonskom snagom o smještaju ljudi i materijalnih dobara za vrijeme neposredne ratne opasnosti ili ratnog stanja,
4. Tekuća pitanja:
 - pismo ministra odbrane o služenju vojnog roka vjerskih službenika.

Tačka 1.

U raspravi su učestvovali Ejup Ganić, dr Mirko Pejanović, Avdo Čampara, dr Nenad Kecmanović i Alija Izetbegović. Predloženo je da se u tekstu Platforme utvrdi da Vijeće naroda i Predsjedništvo Republike budu sastavljeni na paritetnoj osnovi. Ejup Ganić je posebno istakao da Bosna i Hercegovina ima 22 narodnosti, da ima masa mješovitih brakova čiji članovi neće da se opredijele ni za jednu nacionalnost ima anacionalnih ljudi. Ako ne bi ovo poštovali u Platformi, onda Bosna i Hercegovina gubi multinacionalni i multikulturni karakter, koji je karakteriše u Evropi pa i svijetu. U ostalim diskusijama je istaknuto da je radni tekst koji je ponudio predsjednik Predsjedništva dobar i da na tom tekstu treba vršiti dogradjivanje, jer nema ni jedne ozbiljne primjedbe na taj tekst. Usvajanje Platforme treba ubrzati zbog političke situacije na terenu, a posebno zbog branilaca Republike Bosne i Hercegovine.

Pošto nije bilo više primjedbi, na predlog predsjednika zaključeno je da se usvajanje Platforme odloži za sutrašnju sjednicu Predsjedništva, koja će se održati u 11,00 sati, a da promocija Platforme bude, takodje, sutra u 14,00 sati u svečanom salonu Predsjedništva Republike.

Tačka 2.

U diskusiji je istaknuto da bi trebalo na sjednici Vlade razmotriti primjedbe koje su na tekst Uredbe sa zakonskom snagom o obavljanju određenih poslova opština u organima uprave grada Sarajeva, uputile skupštine opština Centar i Stari grad, pa tek onda pristupiti usvajanju ove uredbe. Iz tih razloga Predsjedništvo je zaključilo da Vlada ponovo razmotri ovu uredbu sa zakonskom snagom i razmotri amandmane skupština opština Stari grad i Centar, pa je odlučeno da se ova uredba razmatra na jednoj od narednih sjednica Predsjedništva.

Tačka 3.

Predsjedništvo je zaključilo da i ovu tačku dnevnog reda "Ispravku uredbe sa zakonskom snagom o smještaju ljudi i materijalnih dobara za vrijeme neposredne ratne opasnosti ili ratnog stanja" odloži za jednu od narednih sjednica, kada bude razmatrana Uredba sa zakonskom snagom o obavljanju određenih poslova opština u organima uprave grada Sarajeva.

Tačka 4.

Predsjedništvo je razmotrilo pismo ministra odbrane o služenju vojnog roka vjerskih službenika. Zaključeno je da se u svim slučajevima uvaži prigovor savjesti. Zaključeno je da vjerske organizacije podnesu konkretne zahtjeve za koje se vjerske službenike traži da budu oslobođeni i svaki će se slučaj sa dužnom pažnjom razmotriti.

- Dr Ejup Ganić je upoznao Predsjedništvo o pregovorima za otvaranje aerodroma u Sarajevu.
- Alija Izetbegović je upoznao Predsjedništvo da mu je general Mekenzi u razgovoru saopštio da ide na Pale i da su paljani čvrsto odlučili da od 10,00 sati neće upotrebljavati artiljeriju osim u samoodbrani.
- Fikret Abdić iznio je teške probleme u vezi sa ljudskim pravima u Banjaluci i predložio da se Predsjedništvo odredi oko rada Odbora za ljudska prava, a posebno je naglasio da se humanitarna pomoć u Banja Luci ne dijeli Muslimanima i Hrvatima. Takođe je predložio da se u vezi problema u Tuzli usaglase ocjene oko predlaganja predsjednika SO-e Tuzla u Vladu, kao i to da u Tuzli nemaju povjerenje u neke oficire bivše JNA koji su prešli u TO.
- Jure Pelivan je predložio da se uputi protest zbog genocidnih postupaka koje dostižu razmjere kataklizme - pa bi Ujedinjene nacije morale intervenisati.
- Mirko Pejanović je istakao da je na Grbavici došlo do masovnog protjerivanja nesrpskog naroda - dolazi do revanšizma i treba uputiti protest.
- Predsjedništvo je zaključilo da Štab TO svakom vojniku uputi kodeks ponašanja.
- Nenad Kecmanović predložio je da predsjednik Predsjedništva primi jedan broj generala na razgovor radi njihovog izbora u Vojni savjet.
- Mirko Pejanović je predložio da za sve naredne sjednice Predsjedništva se podnose informacije o vojnoj situaciji, zatim da se ubrza izrada Zakona o amnestiji.
- Fikret Abdić je pokrenuo pitanje ubrzanja postupka za imenovanje ambasadora u Zagrebu.

- Alija Izetbegović je dao odgovor na potpisanu izjavu sa predsjednikom Hrvatske dr Franjom Tuđmanom, da ona ima i formalni nedostatak - jer nije bila na Predsjedništvu,
- Mirko Pejanović je informisao Predsjedništvo o pripremi Gradjanskog forum, da je Braco Kosovac prihvatio da bude predsjednik, a advokat Bulić predsjednik Komisije za zaštitu ljudskih prava.

Sjednica je završena u 14,00 sati.

Sastavni dio zapisnika je magnetofonski snimak sjednice.

GENERALNI SEKRETAR
PREDSJEDNIŠTVA RBiH
Mile Akmadžić

PREDSJEDNIK
PREDSJEDNIŠTVA RBiH
Alija Izetbegović

"Sve informacije koje dolaze Predsjedništvu treba dostavljati svim članovima Predsjedništva"

Zapisnik 131. sjednice Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine, održane 27. juna 1992. godine

PREDSJEDNIŠTVO REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE

Broj: 02-011-440/92

Sarajevo, 27. juna 1992. godine

Sjednica je počela u 14,00 sati.

Prisutni:

predsjednik Predsjedništva Alija Izetbegović,
članovi: Stjepan Kljuić, dr Ejup Ganić, Fikret Abdić, dr Nenad
Kecmanović i dr Mirko Pejanović,
generalni sekretar Predsjedništva Mile Akmadžić,
potpredsjednik Skupštine RBiH Nariofil Ljubić,
predsjednik Vlade RBiH Jure Pelivan,
komandant Štaba teritorijalne odbrane RBiH Sefer Halilović,
generalni sekretar Skupštine RBiH Avdo Čampara,
v.d. zamjenika generalnog sekretara Predsjedništva Alija
Selimović.

Na sjednici je usvojen sljedeći

Dnevni red:

Aktuelna situacija u Republici Bosni i Hercegovini,
Predlog odluke o pretpočinjavanju jedinica rezervnog sastava
Ministarstva unutrašnjih poslova jedinicama armije Republike BiH,
Tekuća pitanja:

- tehnička ispravka Krivičnog zakona.

Tačka 1.

Komandant Štaba teritorijalne odbrane Sefer Halilović informisao je Predsjedništvo Republike o vojnoj situaciji.

U diskusiji su učestvovali Stjepan Kljuić, Mirko Pejanović, Mile Akmadžić, Jure Pelivan, Ejup Ganić, Fikret Abdić. **Istaknuto je da sve informacije koje dolaze Predsjedništvu treba dostavljati svim članovima Predsjedništva, u vidu njihovog blagovremenog informisanja.** Zatim da treba uputiti zahtjev prijateljskim zemljama za pomoć u vojnoj opremi kao i pismo da se skine embargo sa isporuke oružja BiH. Posebno je istaknut problem što Srbija koristi naše kamione, ukradene iz BiH, za uvoz robe, odnosno izvoz iz BiH, čime se gube efekti sankcija OUN, a isto tako zloupotreba sa pečatima carinarnica i privredne komore Bosne i Hercegovine. (Prilog: Informacija o aktuelnojbezbjednosnoj situaciji).

Tačka 2.

Predsjedništvo je usvojilo Odluku o pretpočinjavanju jedinica rezervnog sastava Ministarstva unutrašnjih poslova jedinicama armije Republike Bosne i Hercegovine. (Prilog: Odluka).

Tačka 3.

Predsjedništvo je usvojilo tehničku ispravku Krivičnog zakona koja će se objaviti u narednom broju "Službenog lista RBiH".

Sjednica je završena u 15,45 sati.

Sastavni dio zapisnika je magnetofonski snimak sjednice.

GENERALNI SEKRETAR
PREDSJEDNIŠTVA RBiH
Mile Akmadžić

PREDSJEDNIK
PREDSJEDNIŠTVA RBiH
Alija Izetbegović

"Stavovi Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine za razgovore sa Lordom Karingtonom"

Zapisnik 136. sjednice Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine, održane 3. jula 1992. godine

PREDSJEDNIŠTVO REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE

Broj: 02-011-453/92

Sarajevo, 3. jula 1992. godine

Sjednica je počela u 11,00 sati. Prisutni:

- predsjednik Predsjedništva Alija Izetbegović,
- članovi: Stjepan Kljuić, dr Ejup Ganić, Fikret Abdić, dr Nenad Kecmanović i dr Mirko Pejanović
- generalni sekretar Predsjedništva Mile Akmadžić,
- potpredsjednik Skupštine RBiH Mariofil Ljubić,
- predsjednik Vlade RBiH Jure Pelivan,
- komandant Štaba teritorijalne odbrane RBiH Sefer Halilović,
- generalni sekretar Skupštine RBiH Avdo Čampara,
- v.d.zamjenika generalnog sekretara Predsjedništva Alija Selimović.

Na sjednici je usvojen sljedeći

Dnevni red:

1. Stavovi Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine za razgovore sa Lordom Karingtonom,
2. Prijedlog odluke o izmjenama odluke o formiranju jedinica TO,
3. Tekuća pitanja.

Tačka 1.

Predsjednik Predsjedništva pročitao je fax od Lorda Karingtona i obrazložio teze za razgovor sa Lordom.

Dr Nenad Kecmanović je istakao da njega ne treba smatrati u Predsjedništvu kao predstavnika srpskog naroda - nego kao pripadnika srpskog naroda.

U diskusiji su učestvovali dr Mirko Pejanović, Hajrudin Somun, Mile Akmadžić, Mariofil Ljubić, Ejup Ganić i Jure Pelivan.

U svim diskusijama je istaknuto da pregovore treba voditi samo na osnovu Platforme Predsjedništva, pa je na kraju zaključeno da u razgovorima sa Lordom Karingtonom učestvuju Alija Izetbegović, dr Nenad Kecmanović i Mariofil Ljubić - kao delegacija Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine.

Tačke 2. i 3.

Zaključeno je da se tačke -2, i 3. razmatraju na narednoj sjednici Predsjedništva.

Sjednica je završena 13,00 sati.

Sastavni dio zapisnika je magnetofonski snimak sjednice.

GENERALNI SEKRETAR
PREDSJEDNIŠTVA RBiH
Mile Akmadžić

PREDSJEDNIK
PREDSJEDNIŠTVA RBiH
Alija Izetbegović

"Donošenje Odluke o formiranju združenog sastava oružanih snaga Republike Bosne i Hercegovine"

Zapisnik 138. sjednice Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine, održane 6. jula 1992. godine

PREDSJEDNIŠTVO REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE

Broj: 02-011-464/92

Sarajevo, 6. jula 1992. godine

Sjednica je počela u 14,00 sati.

Prisutni:

- predsjednik Predsjedništva Alija Izetbegović,
- članovi Predsjedništva Stjepan Kljuić, dr Ejup Ganić, Fikret Abdić, dr Nenad Kecmanović i dr Mirko Pejanović,
- generalni sekretar Predsjedništva Mile Akmadžić,
- predsjednik Skupštine RBiH Mariofil Ljubić,
- predsjednik Vlade RBiH Jure Pelivan,
- generalni sekretar Skupštine RBiH Avdo Čampara,
- zamjenik generalnog sekretara Predsjedništva Zdravko Djurišić.

DNEVNI RED:

1. Prijedlog odluke o izboru Vojnog savjeta,
2. Donošenje Odluke o formiranju združenog sastava oružanih snaga Republike Bosne i Hercegovine,
3. Tekuća pitanja.

Nakon rasprave koja je vodjena o nacionalnoj strukturi i na osnovu drugih kriterija za izbor članova Vojnog savjeta zaključeno je da se, pored članova koji se u Savjet imenuju po funkciji, Savjet proširi sa pet članova koji ispunjavaju sve kriterije. U tom smislu zaduženi su dr Mirko Pejanović i Sefer Halilović da obave razgovore sa uglednim penzionisanim generalima JNA Džemilom Šarcem, Mirkom Vranićem i Milanom Ačićem. Ujedno je dato ovlaštenje Seferu Haliloviću da radi balansiranja nacionalne strukture predloži još dva člana Savjeta iz redova pripadnika srpske nacionalnosti. Iz ovih razloga donošenje Odluke o formiranju Vojnog savjeta odloženo je za jednu od narednih sjednica.

Tačka 2.

Donošenje Odluke o formiranju združenog sastava oružanih snaga Republike Bosne i Hercegovine odloženo je za narednu sjednicu.

Tačka 3.

Na prijedlog Fikreta Abdića razmatrana su aktuelna vojna, politička, diplomatska i ekonomska pitanja od značaja za Republiku.

Pokrenuta je inicijativa za sazivanje zajedničke sjednice Predsjedništva i Vlade na kojoj bi se razmotrila sva ova pitanja i dala ocjena da li su i u kojoj mjeri organi legalne vlasti usljed opstrukcije, neznanja ili straha od rata doprinijeli veoma teškoj situaciji u kojoj se nalazi Republika.

Ocijenjeno je da je sa vojnog i ekonomskog aspekta neophodno obezbijediti deblokadu bar jednog pravca kopnene komunikacije iz Sarajeva sa dijelovima Republike u kojima funkcioniše legalna vlast. Iznesena je i primjedba da je potrebno prekinuti izvjesnu diplomatsku defanzivu, odnosno zatišje diplomatskih aktivnosti Republike, te da prva diplomatska inicijativa bude putovanje predsjednika Republike u Helsinku.

Nadalje, ukazano je na potrebu da se što prije imenuju ambasadori u prijateljskim državama koje Republici mogu obezbijediti pomoć i podršku.

Inicirana je rasprava i o formiranju Herceg-Bosne kao državne zajednice u Bosni i Hercegovini i konstatovano da se rasprava odgodi zbog nedostatka zvaničnih informacija. Konstatovano je da se Vlada već oglasila u javnosti svojim stavom o ovom pitanju i zaključeno da i Predsjedništvo zauzme stav o tome nakon dobijanja novih i zvaničnih informacija.

Predsjedništvo je informisano o teškom položaju i uslovima u kojima se nalaze stanovnici i branioци grada Srebrenice, kao i o

najnovijim zločinima prema muslimanskom narodu i etničkom čišćenju koje preduzima agresor u opštini Gacko.

Primljena je na znanje i informacija o stanju i teškim uslovima života i rada članova Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine.

Sjednica je završena u 16,45 sati.

Sastavni dio zapisnika je magnetofonski snimak sjednice,

GENERALNI SEKRETAR
PREDSJEDNIŠTVA
RBiH
Mile Akmadžić

PREDSJEDNIK
PREDSJEDNIŠTVA
REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE
Alija Izetbegović

Aktualna vojna situacija u Republici Bosni i Hercegovini

Zapisnik 139. sjednice Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine, održane 7. jula 1992. godine

PREDSJEDNIŠTVO REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE

Broj: 02-011-466/92

Sarajevo, 7. jula 1992. godine

Sjednica je počela u 14,00 sati.

Prisutni:

predsjednik Predsjedništva Alija Izetbegović,
članovi Predsjedništva Stjepan Kljuić, dr Ejup Ganić, Fikret Abdić
i dr Mirko Pejanović,
generalni sekretar Predsjedništva Mile Akmadžić,
potpredsjednik Skupštine RBiH Mariofil Ljubić,
predsjednik Vlade RBiH Jure Pelivan,
generalni sekretar Skupštine RBiH Avdo Čampara,
zamjenik generalnog sekretara Predsjedništva Zdravko Djuričić.

Na sjednici je usvojen slijedeći

Dnevni red:

- Usvajanje zapisnika 138. sjednice Predsjedništva RBiH
Aktualna vojna situacija u Republici Bosni i Hercegovini,
Prijedlog uredbe sa zakonskom snagom o izmjenama Uredbe
sa zakonskom snagom o preuzimanju Krivičnog zakona SFRJ,

Prijedlog uredbe sa zakonskom snagom o izmjenama i dopunama Uredbe sa zakonskom snagom o primjeni Zakona o krivičnom postupku koji je preuzet kao republički zakon za vrijeme neposredne ratne opasnosti ili za vrijeme ratnog stanja,

Prijedlog uredbe sa zakonskom snagom o dopunama Uredbe sa zakonskom snagom o primjeni Zakona o javnom pravobranilaštvu za vrijeme neposredne ratne opasnosti ili za vrijeme ratnog stanja,

Prijedlog uredbe sa zakonskom snagom o dopunama Uredbe sa zakonskom snagom o primjeni Zakona o javnom pravobranilaštvu za vrijeme neposredne ratne opasnosti ili za vrijeme ratnog stanja,

Prijedlog uredbe sa zakonskom snagom o izmjenama i dopunama Uredbe sa zakonskom snagom o preuzimanju Zakona o krivičnom postupku,

Prijedlog uredbe sa zakonskom snagom o dopunama Uredbe sa zakonskom snagom o primjeni Krivičnog zakona Republike Bosne i Hercegovine i Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije koji je preuzet kao republički zakon za vrijeme neposredne ratne opasnosti ili za vrijeme ratnog stanja,

Prijedlog odluka o formiranju korpusa oružanih snaga Republike Bosne i Hercegovine,
9. Tekuća pitanja.

Zapisnik 138. sjednice prihvaćen je uz primjedbe koje je iznio dr Mirko Pejanović.

Tačka 1.

U uvodnom izlaganju predsjednik Izetbegović je ukazao na tešku vojno-političku situaciju u Republici kao posljedicu nedostatka oružja i municije. Obzirom da međunarodna vojna intervencija nije uslijedila i da za sada u tom smislu nema osobitih izgleda, predložio je da Predsjedništvo i Vlada upute zajedničko pismo međunarodnoj zajednici u kojem će se ukazati na nepoštivanje donesenih rezolucija Vijeća sigurnosti od strane agresora, nastavak agresije, masovne zločine i etnička čišćenja teritorija. Potrebno je bez odlaganja tražiti neutralisanje aktivnosti agresora i izraziti spremnost BiH da oružane snage Republike same oslobode i Sarajevo i druge gradove pod uslovom da se ukine embargo na uvoz oružja i municije, predsjednik Izetbegović je naglasio da: je potrebno uputiti posebno pismo u kojem će se od UN tražiti ukidanje embarga na uvoz oružja i municije i obezbjedjenja sigurnosne zone oko aerodroma.

Dr Pejanović je obavijestio prisutne da su penzionisani generali Mirko Vranić, Džemil Šarac i Milan Ačić pristali da se angažuju u Vojnom savjetu na osnovama Platforme Predsjedništva.

Dogovoreno je i da, radi balansiranja nacionalne strukture Vojnog savjeta, komandant Halilović izabere iz redova svojih saradnika još dva člana Savjeta i da se tako uskladi nacionalni sastav Savjeta.

Tačka 2.

Usvajanje prijedloga pod tačkom 2. odloženo je sa jednu od narednih sjednica.

Tačka 3.

Prijedlog pod tačkom 3. usvojen je bez primjedbi.

Tačka 4.

Prijedlog pod tačkom 4. usvojen je sa primjedbom da je u obrazloženju prijedloga potrebno naglasiti da se predlaže donošenje ove uredbe isključivo iz tog razloga što veliki broj tužilaca i zamjenika tužilaca u Republici već duže vremena ne dolazi na posao, a zbog otežanih komunikacija nije moguće provesti redovan postupak utvrđivanja odgovornosti.

Tačka 5.

Prijedlog pod tačkom 5. usvojen je sa primjedbom da bi bilo potrebno preispitati opravdanost postojanja institucije prvobranilaštva u pravosudnom sistemu i da se o tome zatraži mišljenje Ministarstva za pravosudje i upravu.

Tačka 6.

Prijedlog pod tačkom 6. usvojen je bez primjedbi.

Usvajanje prijedloga pod tačkom 7. odloženo je za jednu od narednih sjednica.

Tačka 8.

Odlučeno je da se ova tačka skine sa dnevnog reda obzirom da sjednici iz opravdanih razloga ne prisustvuje komandant Štaba TO Sefer Halilović, koji bi mogao dati dodatno objašnjenje uz ponudjeni materijal.

Tačka 9.

Pročitano je pismo poslanika SDS iz SO Zenice koji na osnovu slobodno izražene volje od 1.juna, nastupaju kao nezavisni poslanici u radu Skupštine.

Dogovoreno je da se ovakav stav poslanika podrži obzirom da nema nikakvih smetnji da nastave obavljati svoje funkcije.

Dr Pejanović je informisao Predsjedništvo da krizni štabovi u ustanovama i preduzećima vrše nezakonito smjenjivanje rukovodnih struktura- To je posebno izraženo u UMC-u gdje su najstručni-

ji kadrovi zamijenjeni nestručnim i to vrlo jednostrano, na štetu pripadnika srpskog i hrvatskog naroda.

U raspravi koja je vodjena o ovom pitanju ocijenjeno je:

- da se smjene rukovodećih ljudi u institucijama od posebne važnosti ne smiju vršiti bez angažovanja Vlade;
- da ministar za zdravlje i rad i predsjednik Vlade obidju UMC i pokušaju otkloniti primjećene anomalije i nepravilnosti, jer za takvo angažovanje postoji jasan pravni osnov. Vlada treba da konkretizuje uočene probleme i o tome obavi raspravu;
- da za sada, radi mogućeg uznemirenja javnosti, nije potrebno ići u nova smjenjivanja, već na formiranje direktorija sastavljenog od najstručnijih ljudi;
- da se Vlada RBiH jasno odredi i definitivno riješi status potpredsjednika Muhameda Čengića;
- pročitana je telefaks poruka potpredsjednice SO Vareš gospodje Mervane Hadžimuratezić koja obavještava Predsjedništvo RBiH da je HVO preuzelo svu vlast u Varešu, suspendovao legalne organe civilne vlasti, da je predsjednik SO Vareš podnio ostavku, a da je gospodja potpredsjednica osnovala ratno Predsjedništvo sa ciljem ponovnog uspostavljanja civilne vlasti.

Zaključeno je da se da puna podrška akciji gospodje potpredsjednice SO Vareš i javno konstatuje da nasilno suspendovanje civilne vlasti SO Vareš od strane HVO ne proizvodi nikakve pravne posljedice.

Dr Pejanović je primijetio da je potrebno na svim nivoima vlasti zastupati princip usvojen pri formiranju Vlade Republike BiH.

Zaključeno je da zbog problema koji potiču od pojedinačnih nelegalnih postupaka HVO, ne smiju erodirati odnosi sa Republikom Hrvatskom i da se ukazuje potreba da predsjednik Izetbegović obavi razgovor sa predsjednikom Tudjmanom u kojem će se raspraviti pitanja komunikacije i međusobnih odnosa uopšte.

U tom cilju, utvrdit će se platforma za šire razgovore, a posebno će se razmotriti pitanje vojne pomoći.

Sjednica je završena u 17,40 sati.

Sastavni dio zapisnika je magnetofonski snimak sjednice.

GENERALNI SEKRETAR

PREDSJEDNIŠTVA RBiH

Mile Akmadžić

PREDSJEDNIK

PREDSJEDNIŠTVA RBiH

Alija Izetbegović

Genocid nad muslimanskim izbjeglicama i akcije etničkog čišćenja agresora u Goraždu

Zapisnik 140. sjednice Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine, održane 11. jula 1992. godine

PREDSJEDNIŠTVO REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE

Broj: 02-011-487/92

Sarajevo, 11. jula 1992. godine

Sjednica je počela u 14,30 sati.

Prisutni:

- predsjednik Predsjedništva Alija Izetbegović,
- članovi Predsjedništva Stjepan Kljuić, dr Ejup Ganić, Fikret Abdić, dr Mirko_Pejanović,
- generalni sekretar Predsjedništva Mile Akmadžić,
- potpredsjednik Skupštine RBiH. Mariofil Ljubić,
- predsjednik Vlade RBiH Jure Pelivan,
- komandant Štaba teritorijalne odbrane RBiH Sefer Halilović,
- generalni sekretar Skupštine RBiH Avdo Čampara,
- zamjenik generalnog sekretara Predsjedništva Zdravko Djuričić.

Na sjednici je usvojen slijedeći

Dnevni red:

1. Razmatranje najnovije situacije na goraždanskom ratištu sa posebnim osvrtom na genocid nad muslimanskim izbjeglicama i akcije etničkog čišćenja,

2. Tekuća pitanja.

Tačka 1.

Uvodno izlaganje je podnio komandant Štaba TO Sefer Halilović u kojem je iznio podatke o teškoj situaciji u Goraždu, gdje je agresor sa očiglednom namjerom završetka operacije angažovao brojne pješadijske, tenkovske i artiljerijske snage. Pri tome, borci Goražda oskudijevaju u hrani, naoružanju i ljudstvu, a nije moguće, zbog blokada, uputiti pomoć iz Sarajeva, Za pomoć je moguće uputiti odred sa Igmana i jedinice iz Hadžića, što je već i učinjeno posebnom naredbom. Komandant je izrazio i nezadovoljstvo naoružanjem i opremom jedinica TO, koje se zasniva na onome što je oteto od neprijatelja uz plaćanje najveće cijene - životima boraca. Zamjerio je Predsjedništvu, Skupštini i Vladi što ništa blagovremeno nije učinjeno, niti se sada čini, da se nabavi naoružanje i municija, neophodno za vođenje rata.

Predložio je preuzimanje vojnih zakona bivše SFRJ i puno funkcionisanje pravnog sistema, iznoseći da ima opstrukcija i u Ministarstvu odbrane koje je oslobodilo od mobilizacije veliki broj građana dajući prioritet sumnjivim radnim obavezama.

Predsjednik Izetbegović je konstatovao da je Goražde ključ odbrane Republike BiH i da se zbog morala boraca, ali i iz vojno strateških ciljeva, moraju poduzimati ofanzivna borbeno dejstva na dijelovima fronta u Republici, gdje je to moguće.

Predložio je da se međunarodnoj zajednici uputi zahtjev sa ultimatum agresoru da obustavi ratna dejstva ukazujući na posljedice koje se odnose na civilno stanovništvo, a posebno mogući masovni masakr građana Goražda.

Isto tako, potrebno se obratiti međunarodnim humanitarnim organizacijama zbog položaja stanovništva Goražda koje je bez struje, vode, hrane i krova nad glavom.

Dr Pejanović je insistirao da predsjednik Izetbegović za javnost da jednu umirujuću izjavu oko Goražda u smislu da se kontroliše situacija i da, obzirom na mogući razvoj događaja u Goraždu i poduzimanje etničkog čišćenja od strane agresora, nastoji svojim javnim stavom, spriječiti svaki vid revanšizma nad nedužnim građanima srpske nacionalnosti u Sarajevu.

Ocijenjeno je da se prioritet u svim aktivnostima mora dati ratnim dejstvima, pitanju nabavke oružja i municije. U tom smislu potrebno je procijeniti gdje bi se najbrže i sa najmanje žrtava mogla izvršiti deblokada Sarajeva, posebno što, nakon Konferencije o evropskoj bezbjednosti i saradnji u Helsinkiju, postaje jasno da u dogledno vrijeme neće doći do vojne intervencije u okolini Sarajeva.

Sjednica je završena u 16,40 sati.
Sastavni dio zapisnika je magnetofonski snimak sjednice.

GENERALNI SEKRETAR
PREDSJEDNIŠTVA RBiH
Mile Akmadžić

PREDSJEDNIK
PREDSJEDNIŠTVA RBiH
Alija Izetbegović

"Načelnik Glavnog štaba oružanih snaga RBiH Sefer Halilović informirao je Predsjedništvo o nastavku agresije na Goražde"

Zapisnik 141. sjednice Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine, održane 12. jula 1992. godine

PREDSJEDNIŠTVO REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE

Broj: 02-011-485/92

Sarajevo, 12. jula 1992. godine

Sjednica je počela u 13,00 sati.

Prisutni:

predsjednik Predsjedništva Alija Izetbegović,
članovi Predsjedništva Stjepan Kljuić, dr Ejup Ganić, Fikret Abdić,
dr Mirko Pejanović,
generalni sekretar Predsjedništva Mile Akmadžić,
potpredsjednik Skupštine RBiH Mariofil Ljubić,
predsjednik Vlade RBiH Jure Pelivan,
načelnik Glavnog štaba oružanih snaga RBiH Sefer Halilović,
generalni sekretar Skupštine RBiH Avdo Čampara,
zamjenik generalnog sekretara Predsjedništva Zdravko Djuričić.

Na sjednici je usvojen slijedeći

Dnevni red:

Prijedlog uredbe sa zakonskom snagom o načinu obezbjeđivanja sredstava za odbrambene potrebe Republike Bosne i Hercegovine,

Prijedlog uredbe sa zakonskom snagom o načinu obezbjeđivanja deviznih sredstava za. odbrambene potrebe Republike Bosne i Hercegovine,

Prijedlog odluke o organizaciji obezbjeđivanja sredstava za odbrambene potrebe Republike Bosne i Hercegovine,

Prijedlog uredbe sa zakonskom snagom o odredjivanju graničnih prelaza Republike Bosne i Hercegovine,

Prijedlog uredbe sa zakonskom snagom o dopuni Amandmana LXXIII na Ustav Republike Bosne i Hercegovine,

Prijedlog uredbe sa zakonskom snagom o dopuni uredbe sa zakonskom snagom o odbrani,

Donošenje naredbe o rasporedu i postavljanju starješina u jedinicama Armije Republike Bosne i Hercegovine,

Informacija o organizaciji i problematici rada na regiji Sjeveroistočne Bosne,

Ispravka Uredbe sa zakonskom snagom o novcu Republike Bosne i Hercegovine,

Tekuća pitanja.

Prije prelaska na raspravu o prvoj tački dnevnog reda načelnik Glavnog štaba oružanih snaga RBiH Sefer Halilović informisao je Predsjedništvo o nastavku agresije na Goražde, opštem stanju odbrane i jačini snaga kojima neprijatelj raspolaže u okolini Goražda. Ujedno je informisao i o mjerama koje preduzimaju Oružane snage da se pomogne braniocima Goražda, kao i o neočekivanom postupku jedinica HVO u Kiseljaku koje ne dozvoljavaju prolaz jednom bataljonu TO upućenom u pomoć jedinicama u Goraždu.

Dr Ganić je predložio da se odredi delegacija sastavljena od predstavnika hrvatskog naroda koja bi se uputila u Kiseljak i odmah otklonila nesporazume ili prenijela stavove HVO Kiseljak kako bi se organi vlasti Republike BiH mogli jasno odrediti prema jedinicama HVO.

Gospodin Pejanović je insistirao na jasnom i javnom odredjivanju Predsjedništva prema osnivanju i egzistiranju zajednice hrvatskog naroda Herceg-Bosna.

Gospodin Abdić je predložio da eksperti Vlade sačine informaciju za Vladu i Predsjedništvo kojom će se sagledati svi problemi proizašli iz formiranja kriznih štabova koji su bili neophodni da bi profunkcionisale vitalne službe u gradu, kao i posljedice donošenja naredbe o ukidanju kriznih štabova.

Tačke 1, 2, i 3.

Ove tačke dnevnog reda prihvaćene su bez primjedbi.

Tačka 4.

Ovaj materijal je vraćen na ponovno razmatranje Vladi RBiH sa sugestijom da se osnuju i novi granični prelazi preko Rudog za narod Sandžaka, za Vrgorac i Imotski kao važne pravce iz Hercegovine za Hrvatsku, preko Bosanske Dubice kao veze Bosanske krajine sa Hrvatskom.

Tačke 5, 6. i 7.

Prijedlozi pod ovim tačkama dnevnog reda prihvaćeni su bez primjedbi.

Tačka 8.

Informacija je upućena Vladi RBiH sa prijedlogom da je Vlada razmotri i da svoje mišljenje.

Tačka 9.

Gospodin Kljuić je predložio da se za dnevni red sljedeće sjednice Predsjedništva predvidi razmatranje rada Komisije za utvrđivanje ratnih zločina. Ujedno je informisao prisutne o svojoj današnjoj posjeti Dobrinji i položaju civilnog stanovništva u tom sarajevskom naselju.

Sjednica je završena u 15,00 sati.

Sastavni dio zapisnika je magnetofonski snimak sjednice.

GENERALNI SEKRETAR
PREDSJEDNIŠTVA RBiH
Mile Akmadžić

PREDSJEDNIK
PREDSJEDNIŠTVA RBiH
Alija Izetbegović

*"Da se precizira. Ko je
vrhovna komanda, ko je
glavni štab".*

**Magnetofonski snimak 141. sjednice Predsjedništva
Republike Bosne i Hercegovine, održana 12. jula 1992.
godine**

Sjednica je počela u 13,00 sati. Predsjedavao je Alija
Izetbegović, predsjednik Predsjedništva.

.....

IZETBEGOVIĆ: Dakle tačka 4. se odlaže da se samo još preispitaju ove nekakve primjedbe koje su danas stavljene ovdje. A tačka 5. i 6. se odnose, otprilike na istu stvar. TAČKA 5. i 6. Uredba sa zakonskom snagom o dopuni amandmana. To je 73 na Ustav RBiH. Predlaže se da se u Ustav unese dopuna amandmana 73. kojim se utvrđuje da je Predsjedništvo BiH vrhovna komanda. Za vrijeme ratnog stanja.

ČAMPARA: Prije svega, za vrijeme ratnog stanja ovo da je Predsjedništvo vrhovna komanda. Predsjedništvo je vrhovna komanda i u ratu i u miru. To da kažemo. A drugo, sadašnja formulacija nije baš precizna, ona kaže "Predsjedništvo u proširenom sastavu za vrijeme ratnog stanja organizuje i rukovodi ONO i svim oblicima opštenarodnog otpora na teritoriji Republike". Mi smo na Ustavnoj komisiji, pa neka se Predsjedništvo opredijeli, zaključili da sačinimo jedan prečišćeni tekst Ustava i u vezi onih uredbi što smo donijeli o grbu i zastavi sutra će trebati himnu i ovo sve. Mislim da ćemo to brzo uraditi. A lično mislim ovo da nije

hitno. Ako je hitno, onda da se kaže da je Predsjedništvo Republike
vrhovna komanda i u ratu i u miru. Ništa drugo.

IZETBEGOVIĆ: To negdje valjda piše. Piše li?

AKMADŽIĆ: Ne piše eksplicite.

ČAMPARA: Moje je lično mišljenje da sada ovo ne donosimo, jer
je ovo izmjena Ustava.

AKMADŽIĆ: Predsjedništvo nije ni bilo vrhovna komanda u rani-
jem periodu kad je bilo Savezno predsjedništvo. Ono gore je bilo
vrhovna komanda.

ČAMPARA: Mi pripremamo Uredbu sa zakonskom snagom za
sve. Tu će ući. Vidite vi ovaj Ustav. Teško se može snalaziti.
Brišemo svugdje Jugoslaviju, oznake, ma kakvu vezu s
Jugoslavijom. Mi smo sad država. Imaćemo određeni pasus za
svoj grb, za svoju zastavu, komandu i sve drugo što treba. Mislim
da ćemo brzo s tim izaći da imamo jedan prečišćen tekst.

IZETBEGOVIĆ: Šta bi u medjuvremenu trebalo uraditi u vezi sa
Predsjedništvom?

AKMADŽIĆ: Ja bih amandman usvojio.

HALILOVIĆ: Nije precizno. Piše da "organizuje otpor". Nije pre-
cizno ko je vrhovna komanda. Dakle, nije precizno. A drugo, ovo
za glavni štab. Ne može biti u redu. Ovo dvoje je vezano. Ne
može glavni štab biti glavni štab kao štab vrhovne komande ako
ne postoji vrhovna komanda.

ČAMPARA: Znae šta, ja kako tumačim ovu odredbu Ustava, ono
je vrhovna komanda čim kaže "Predsjedništvo BiH u proširenom
sastavu, za vrijeme ratnog stanja, organizuje i rukovodi opštenar-
odnim otporom i svim oblicima opštenarodnog otpora na teritoriji
BiH".

AKMADŽIĆ: Ako nije, kad Predsjedništvo BiH nije moglo dati
nalog za mobilizaciju i kad smo sve ovo oružje što smo izgubili,
izgubili smo ga zbog toga što nismo vrhovna komanda. Je li tako,
predsjedniče? Kad nismo mogli uzeti svoje vlastito oružje TO,
znači da nismo vrhovna komanda. Je li tako?

ČAMPARA: Bilo bi bolje da ne idemo postupno.

IZETBEGOVIĆ: Sad mi imamo odredbu ovu da smo za vrijeme ratnog stanja Predsjedništvo organizuje... to piše. Ali imamo ratno stanje, prema tome imamo riješenu situaciju za ovo sadašnje. Samo što se tiče Štaba, ne znam.

HALILOVIĆ: Je li definisan status Štaba?

ČAMPARA: Štab može, na osnovu Zakona o odbrani i ovog amandmana, garantujem, ima ustavni osnov.

AKMADŽIĆ: Šta nam to smeta da dovodimo u dilemu nešto kad nam može biti jasno potpuno.

IZETBEGOVIĆ: Dobro. Zajednički razgovor.

ČAMPARA: Mi hoćemo da prevazidjemo.

PELIVAN: Upravo na ovu temu. Ovo je riječ o promjeni Ustava amandmana 73. Dopuna, u redu. **Predlog je došao od Glavnog štaba oružanih snaga. Ja imam kod sebe, od ranije, predlog. Malo sam ga zadržao jer sam htio prethodno da čujem, da se konsultujem prije nego ga iznesem na Vladu - predlog Ministarstva odbrane - Nacrt uredbe o dopuni amandmana 72. Tom dopunom Ministarstvo predlaže da se za vrijeme ratnog stanja sastav Predsjedništva Republike proširuje sa predsjednikom Skupštine Republike, predsjednikom Vlade, ministrom odbrane i ministrom unutrašnjih poslova. Dakle, ovo dvoje je. A u našem ustavu je komandant TO. Ja sam mislio, nisam htio pustiti na Vladu ovo prije nego se malo konsultujemo, da bi trebalo ovo razriješiti ali tako da i komandant oružanih snaga bude takodje za vrijeme ratnih uslova, posebno kad su ova pitanja. Riječ je dakle o promjeni Ustava. Molio bih da povežemo te stvari. Najprije da vidimo da li ostati kako jeste ili i ovu inicijativu dati u proceduru jer je nisam htio na Vladu prije konsultacije ovdje, pa da se dogovorimo. Ako pije vode, da povežemo.**

AKMADŽIĆ: Konsultacije mogu ići na Vojni savjet kad počne da radi. Ne može u Predsjedništvu.

PELIVAN: Riječ je o promjeni Ustava.

ČAMPARA: Molim vas, ustav sadašnji potpuno nam daje legalitet za ovaj štab, a Predsjedništvo organizuje otpor i rukovodi otporom. A onaj koji organizuje i rukovodi, on je vrhovna komanda. I dajte da ne idemo na promjenu Ustava do ove uredbe. Da to malo. Vidite, to traži.

HALILOVIĆ: Naša je namjera bila vrlo jasna. Mi vrlo precizno predlažemo da se Predsjedništvo imenuje da se zna da je Vrhovna komanda. Uzmite sada situaciju, kažete organizuje otpor. Boras nije u Predsjedništvu. On je dole organizovao otpor. Dakle, ovdje vrlo precizno mi kažemo Predsjedništvo RBiH je vrhovna komanda, a glavni štab je u funkciji štaba vrhovne komande. Evo, imate situaciju. Boras je tamo. On tamo organizuje.

AKMADŽIĆ: Vrhovne komande na terenu. To je značajna stvar.

HALILOVIĆ: **Kamo sreće da smo svi po terenima.** Vidite, Mile, imamo varnica.

ABDIĆ: Ja sam tražio da idem u Krajinu.

KLJUJIĆ: Nisam dao ja.

AKMADŽIĆ: Ali ne u funkciji člana vrhovne komande.

ABDIĆ: Ne bi bilo dobro da smo svi. Nije bilo čak ni ja, ne da bi i vas tri još išli. Jer da sam ja otišao u to vrijeme, Predsjedništvo bi se raspalo.

KLJUJIĆ: **Oružane snage su pod Ministarstvom odbrane.** I ovo što je TO prisutna ovdje, to je iz bivšeg ustava. Kad je vrhovna komanda bila gore. Prema tome, treba to malo usaglasiti.

ČAMPARA: **Oružane snage su sve pod komandom vrhovne komande - Predsjedništva.**

KLJUJIĆ: Sad ti je ovo vrhovna komanda, ovo načelnik štaba. Ti sve govoriš o Jugoslaviji. Zato jeste to.

ČAMPARA: Predsjedništvo je vrhovna komanda.

KLJUJIĆ: Dobro. U čemu se nalazi načelnik štaba TO ili armije sada.

ČAMPARA: U Štabu oružanih snaga.

KLJUJIĆ: U kojem ministarstvu se nalazi?

ČAMPARA: U Ministarstvu odbrane.

KLJUJIĆ?: Kako će to onda jedna stepenica niže - u Ministarstvu odbrane.

ČAMPARA: Zašto misliš. Jeli ovo što predsjednik predlaže?

KLJUIC: Treba naći modus, ako je rat, ako su oružane snage i policije i odbrana.

ČAMPARA: Ti misliš na Jugoslaviju?

KLJUIC: Ne mislim ja ništa u Jugoslaviji.

ČAMPARA: Nikad u Jugoslaviji nije bio ministar za narodnu odbranu i za unutrašnje poslove član Predsjedništva ni- u ratu ni u miru.

AKMADŽIĆ: A ko je bio?

ČAMPARA: Niti je iko bio već članovi Predsjedništva. U nas je prošireno, to smo mi proširili sa predsjednikom Skupštine, Vlade i komandantom Štaba TO.

KLJUIC: Nije istina, Kad je bilo Predsjedništvo ne Jugoslavije sjedio ti je Kadijević kao ministar odbrane i sjedio ti je Adžić kao šef Generalštaba. Zajednički razgovor. Pitanje glasovanja je druga stvar, ali oni su sjedili tamo.

HALILOVIĆ: Da se precizira. Ko je vrhovna komanda, ko je glavni štab.

IZETBEGOVIĆ: Naime, šta predlažeš da se usvoji? Imaju dva papira.

AKMADŽIĆ: I jedno i drugo. Oba. Jedno je vrhovna komanda jedno je štab vrhovne komande.

HALILOVIĆ: Onda je riješen status Predsjedništva i status glavnog štaba.

IZETBEGOVIĆ: Možda nije loše da se preciziraju stvari. A onda što se tiče sastava.

HALILOVIĆ: Otom, potom.

AKMADŽIĆ: Neka Vlada to raspravi.

IZETBEGOVIĆ: To je informacija koju su poslali odatle.

AKMADŽIĆ: Mi smo to već - zahtjev za ovim organiziranjem smo razmotrili i rekli neka sada stoji. Oni su sada sami izvršili reorganiziranje. Organizirali su tamo jednu regiju. Sjeveroistočna Bosna.

IZETBEGOVIĆ: Jesu li to mogli uraditi?

AKMADŽIĆ: U tome je štos. Nismo dali ni negativno ni pozitivno mišljenje. Rekli smo, neka sada to stoji pa ćemo vidjeti.

KLJUJIĆ: Neka Halil malo to prouči pa neka nam da.

IZETBEGOVIĆ: Da vidimo, ovdje ima i civilni sektor. Procijenite, ako je ovo dobro u funkciji odbrane u redu.

AKMADŽIĆ: Oni kažu da je dobro.

....

Sjednica je završena u 13,30 sati.

*"Predsjednik Izetbegović
je prisutne upoznao sa
sadržajem pisma predsjed-
nika RH dr Franje
Tudjmana Savjetu bezbjed-
nosti u kojem se inicira
pitanje vojne intervencije
međunarodnih snaga u
Republici Bosni i
Hercegovini"*

**Zapisnik 142. sjednice Predsjedništva Republike Bosne i
Hercegovine, održane 13. jula 1992. godine**

PREDSJEDNIŠTVO REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE

Broj: 02-011-487/92

Sarajevo, 13. jula 1992. godine

Sjednica je počela u 14,00 sati.

Prisutni:

- predsjednik Predsjedništva Alija Izetbegović,
- članovi Predsjedništva Stjepan Kljuić, dr Ejup Ganić, Fikret Abdić
i dr Mirko Pejanović,
- generalni sekretar Predsjedništva Mile Akmadžić,
- potpredsjednik Skupštine RBiH Mariofil Ljubić,
- predsjednik Vlade RBiH Jure Pelivan,
- generalni sekretar Skupštine RBiH Avdo Čampara,
- zamjenik generalnog sekretara Predsjedništva Zdravko Djuričić.

Na sjednici je usvojen slijedeći

Dnevni red:

1. Aktuelna situacija u Republici Bosni i Hercegovini,
2. Tekuća pitanja.

Tačka 1.

Kao prioritarno pitanje razmatrano je pitanje sastava i nivoa državne delegacije Republike BiH za razgovore sa Republikom Hrvatskom.

Dogovoreno je da u sastavu delegacije, po funkcijama koje obavljaju budu: predsjednik Predsjedništva Alija Izetbegović, potpredsjednik Skupštine u funkciji predsjednika Skupštine Mariofil Ljubić i predsjednik Vlade R BiH Jure Pelivan. Ujedno je zaključeno da se puni sastav delegacije po resornim ministarstvima odredi zavisno od pitanja koja će razmatrati delegacije prilikom razgovora. **Naglašeno je da su za Republiku Bosnu i Hercegovinu najznačajnija pitanja privredne saradnje, obnove i razvoja, izbjeglica, humanitarne i vojne pomoći.**

Razmatrana su i pitanja raspodjele humanitarne pomoći i prehrane boraca na frontu. U tom smislu data je preporuka da borci na frontu i bolnice imaju prioritet prilikom raspodjele humanitarne pomoći o čemu ne treba govoriti za javnost, jer međunarodna zajednica pomoć distribuira civilnom stanovništvu. Zadužuje se predsjednik Vlade Jure Pelivan da najodgovornijim funkcionerima u Gradu prenese preporuku o prioritetu u dijeljenju humanitarne pomoći kao naredbu Predsjedništva R BiH.

Predsjednik Izetbegović je prisutne upoznao sa sadržajem pisma predsjednika Republike Hrvatske dr Franje Tuđmana Savjetu bezbjednosti u kojem se inicira pitanje vojne intervencije međunarodnih snaga u Republici Bosni i Hercegovini. Naloženo je savjetniku Predsjedništva Hajrudinu Somunu da uputi pismo Savjetu bezbjednosti sa sličnim zahtjevom.

Presjedništvo: je poznato sa teškim položajem branitelja i civila u Srebrenici. U tom cilju potrebno je iznaći mogućnosti da se humanitarnom akcijom obezbijedi pomoć u hrani, lijekovima i stručnom medicinskom osoblju.

Tačka 2.

Zaključeno je da se kod Savjeta bezbjednosti pokrene inicijativa za otvaranje kopnenih koridora:

- Sarajevo-Foča-Goražde,
- Sarajevo-Zenica-Bosanski Brod,
- Sarajevo-Olovo-Tuzla,
- Sarajevo-Višegrad.

Dogovoreno je da se uputi protest UNPROFOR-u zbog nastavljanja agresije, kojom prilikom je potrebno navesti broj žrtava

jučerašnjeg granatiranja u Sarajevu. Ujedno je potrebno zahtijevati da se posmatrači UNPROFOR-a postave na dominirajuće i centralne tačke u gradu kako bi imali bolji pregled artiljerijske vatre koja se otvara na gradska područja i stekli potpuno objektivnu sliku onoga što se događa.

Sjednica je završena u 15,40 sati.
Sastavni dio zapisnika je magnetofonski snimak sjednice.

GENERALNI SEKRETAR
PREDSJEDNIŠTVA RBiH
Mile Akmadžić

PREDSJEDNIK
PREDSJEDNIŠTVA RBiH
Alija Izetbegović

*Članovi Predsjedništva
Stjepan Kljuić, Mariofil
Ljubić i Jure Pelivan su
izrazili neslaganje sa posje-
tom predsjednika Vlade
Savezne Republike
Jugoslavije gospodina
Milana Panića*

**Zapisnik 143. sjednice Predsjedništva Republike Bosne i
Hercegovine, održane 15. jula 1992. godine**

PREDSJEDNIŠTVO REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE

Broj: 02-011-498/92

Sarajevo, 15. jula 1992. godine

Sjednica je počela u 11,00 sati.

Prisutni:

predsjednik Predsjedništva Alija Izetbegović,

članovi Predsjedništva Stjepan Kljuić, dr Ejup Ganić, Fikret Abdić

i dr Mirko Pejanović,

generalni sekretar Predsjedništva Mile Akmadžić,

potpredsjednik Skupštine RBiH Mariofil Ljubić,

predsjednik Vlade RBiH Jure Pelivan,

načelnik Glavnog štaba oružanih snaga RBiH Sefer Halilović,

generalni sekretar Skupštine RBiH Avdo Čampara,

zamjenik generalnog sekretara Predsjedništva Zdravko Djuričić.

Na sjednici je usvojen slijedeći

Dnevni red:

1. Aktuelna situacija u Republici Bosni i Hercegovini,

2. Odredjivanje delegacije za posjetu Republici Hrvatskoj i platforma za razgovore,
3. Stavovi sa sastanka predsjednika klubova poslanika i jednog broja poslanika u Skupštini Republike Bosne i Hercegovine održanog 13. jula 1992.godine,
4. Zahtjev pet parlamentarnih stranaka za održavanje zajedničke sjednice Predsjedništva RBiH, predsjednika klubova poslanika i predstavnika stranaka,
5. Tekuća pitanja.

Tačka 1.

U uvodnom izlaganju predsjednik Izetbegović je upoznao prisutne sa sadržajem pisma upućenog od predsjednika Vlade Savezne Republike Jugoslavije gospodina Milana Panića u kojem predlaže odvojene razgovore sa predsjednikom Predsjedništva i Vlade RBiH. Ujedno, predsjednik Izetbegović je najavio predstojeću posjetu ministra inostranih poslova Engleske Dagleasa Herda.

U raspravi povodom pisma gospodina Panića, prevladalo je mišljenje da svakako treba voditi razgovor o okončanju sukoba u Republici, bez obzira što kao pregovarač dolazi premijer države koja vrši agresiju na Bosnu i Hercegovinu. Na ovakav stav posebno su uticale okolnosti:

da je gospodin Panić tek prije dva dana postao premijer Savezne Republike Jugoslavije i da je u svom pristupnom govoru iskazao pozitivne stavove u pogledu okončanja sukoba u Bosni i Hercegovini - obustave agresije, uklanjanja artiljerije agresora, primirja, povratka izbjeglica na svoja ognjišta i sl;

da međunarodnoj zajednici treba dokazati dobru volju u pogledu pregovora o mirnom okončanju sukoba u Bosni i Hercegovini; da gospodin Panić za sada, kao novi čovjek na jugoslovenskoj političkoj sceni ima povjerenje međunarodne zajednice;

da iz takvog razgovora ne mogu proizaći nikakve negativne političke posljedice, dok bi odbijanjem razgovora izgledalo da vlasti u Republici žele nastavak ratnih operacija.

Zaključeno je da se gospodinu Paniću postavi uslov da se prilikom posjete Sarajevu ne sastaje sa Radovanom Karadžićem koji je proglašen ratnim zločincem i protiv koga je u toku krivični postupak.

Vrijeme posjete gospodina Panića nije utvrđeno, ali je ocijenjeno da je njegov predlog da se razgovori obave 16. jula neprihvatljiv. Naime, 16.jula treba da zasijeda Savjet bezbjednosti na kojem će se razmotriti pitanje vojne intervencije međunarodnih snaga u Bosni i Hercegovini, pa bi razgovori o miru, sa gospodinom Panićem mogli da odgode donošenje odluke o vojnoj intervenciji.

Članovi Predsjedništva Stjepan Kljuić, Mariofil Ljubić i Jure Pelivan su izrazili neslaganje sa ovom posjetom insistirajući da g. Panić kao premijer i ministar odbrane prethodno prizna suverenitet BiH, povuče vojske, ili da susret bude na neutralnom terenu (Aerodrom, UNPROFOR i sl.).

Dogovoreno je da se eventualni razgovor obavi u UNPROFOR-u a da se ne određuje delegacija, a da predsjednik odluči da li će on razgovarati.

Dogovoreno je da će se vrijeme posjete gospodina Panića naknadno odrediti.

Tačke 2. i 3.

Ove tačke su odložene za narednu sjednicu.

Zaključeno je da se humanitarna pomoć Goraždu uputi preko francuskog humanitarnog društva "Ekvilibr" putem konvoja u koji bi bili uključeni domaći i strani novinari.

Sjednica je završena u 12,30 sati.

Sastavni dio zapisnika je magnetofonski snimak sjednice.

GENERALNI SEKRETAR
PREDSJEDNIŠTVA RBiH
Mile Akmadžić

PREDSJEDNIK
PREDSJEDNIŠTVA RBiH
Alija Izetbegović

"Ocijenjeno je da bi bilo korisno da poslanici u ime oživljavanja parlamentarnog života zahtijevaju otvaranje kopnenih koridora za dolazak u Skupštinu"

Zapisnik 144. sjednice Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine, održane 16. jula 1992. godine

PREDSJEDNIŠTVO REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE

Broj: 02-011-450/92

Sarajevo, 16. jula 1992. godine

Sjednica je počela u 14,00 sati.

Prisutni:

predsjednik Predsjedništva Alija Izetbegović,
članovi Predsjedništva Stjepan Kljuić, dr Ejup Ganić, Fikret Abdić
i dr Mirko Pejanović,
generalni sekretar Predsjedništva Mile Akmadžić,
potpredsjednik Skupštine RBiH Mariofil Ljubić,
predsjednik Vlade RBiH Jure Pelivan,
generalni sekretar Skupštine RBiH Avdo Čampara,
zamjenik generalnog sekretara Predsjedništva Zdravko Djuričić.

Na sjednici je usvojen slijedeći

Dnevni red:

1. Aktuelna situacija u Republici Bosni i Hercegovini,
2. Stavovi sa sastanka predsjednika klubova poslanika i jednog broja poslanika u Skupštini Republike Bosne i Hercegovine, održanog 13.jula 1992.godine,

Zahtjev pet parlamentarnih stranaka za održavanje zajedničke sjednice Predsjedništva RBiH, predsjednika klubova poslanika i predstavnika stranaka,
Tekuća pitanja.

Tačka 1.

U okviru ove tačke dnevnog reda gospodin Pejanović je predložio da Predsjedništvo uputi pismo Savjetu bezbjednosti u kojem će ukazati na krajnje dramatično stanje u Goraždu, gdje agresor intenzivira borbena dejstva i vrši pokret novih i velikih snaga u ljudstvu i ratnoj tehnici. Ulazak agresora u Goražde značio bi novo krvoproliće, masakre civilnog stanovništva, vjerovatni i skori ulazak u Sarajevo, a samim tim i definitivno uništenje kosmopolitizma življenja i građanskog koncepta življenja u Republici. Naglasio je i da Savjet bezbjednosti treba upozoriti na okolnost, koja je kod njih olako smatrana dezinformacijom, da je legalna vlast BiH blagovremeno upozoravala na pojačanja agresora koja su ranije pristigla, tj. 10.000 vojnika - Valjevskog odreda i da su rezultati tih pokreta jedinica sada jasno vidljivi u Posavini, Hercegovini i Goraždu. Dogovoreno je da predsjednik Izetbegović zahtijeva sastanak sa predsjednikom SAD Džordžom Bušom.

Tačka 2.

Nakon razmatranja stavova predsjednika klubova poslanika i jednog broja poslanika Skupštine RBiH zaključeno je:

- u ratnom stanju i nemogućnosti sazivanja Skupštine, Predsjedništvo radi u proširenom sastavu, a stavove poslanika može da zastupa potpredsjednik Skupštine Mariofil Ljubić, koji redovno prisustvuje sjednicama Predsjedništva. To je ujedno način i da se stavovi Predsjedništva prenose poslanicima Skupštine;
- da se povremeno, kada se rješavaju neka značajna pitanja iz nadležnosti Skupštine, omogući prisustvo određenog broja poslanika na sjednici Predsjedništva i da se odredi jedan od članova Predsjedništva koji bi povremeno kontaktirao sa poslanicima;
- da poslanici upute pismo Savjetu bezbjednosti i Evropskoj parlamentarnoj zajednici u kojem će ove institucije upoznati sa uslovima života i rada poslanika i nemogućnosti vođenja parlamentarnog života u Republici. Ocijenjeno je da bi bilo korisno da poslanici u ime oživljavanja parlamentarnog života zahtijevaju otvaranje kopnenih koridora za dolazak u Skupštinu;
- bilo bi korisno organizovati jednu ili više parlamentarnih delegacija, oslanjajući se na solidarnost i uzajamno davanje podrške evropskih parlamentaraca, da posjete države koje su

nam naklonjene i u kojima borave naši državljani, čime bi se mogla obezbijediti humanitarna i ekonomska podrška Republici. Bilo bi korisno da jedna delegacija, na čelu sa g. Mariofilom Ljubićem, posjeti i Evropski parlament i upozna ga sa okolnostima koje onemogućavaju održavanje sjednice Skupštine RBiH.

Tačka 3.

Povodom zahtjeva pet parlamentarnih stranaka da se obezbijedi sprovođenje izvršne vlasti na nivou Republike i da se u tom pravcu daju stavovi Predsjedništva, zaključeno je da se stranke upute na direktno obraćanje opštinama koje će o tome odlučivati i da učešće u vlasti svaka stranka treba da obezbijedi na osnovu vrijednosti svog programa djelovanja i kvaliteta ljudi koje nudi za određene funkcije u opštinama.

Ocijenjeno je, obzirom na nemogućnost sazivanja Skupštine, da je potrebno da se organizuje sjednica Predsjedništva na koju će biti pozvani predsjednici parlamentarnih stranaka i predsjednici klubova poslanika. Na toj sjednici predsjednik Predsjedništva RBiH i načelnik Glavnog štaba oružanih snaga RBiH upoznali bi prisutne sa političkom i vojnom situacijom u Republici.

Dogovoreno je da se takve sjednice održavaju jedanput mjesečno, a ujedno je utvrđen termin održavanja prve takve sjednice za subotu, 18. jula 1992.godine.

Tačka 4

- Odlučeno je da gospodin Ganić posjeti neke od prijateljskih zemalja i upozna ih sa vojnom i političkom situacijom u Republici sa prevashodnim zadatkom obezbjeđenja nabavke oružja;
- Da se odmah otvori Privremeni ured za diplomatsko-konzularne poslove Republike BiH u Republici Hrvatskoj do uspostavljanja odnosa na nivou ambasada. Kao mogući kandidat za privremenog direktora ureda predložen je dr Šemsudin Tanković koji živi i radi u Zagrebu, što bi znatno smanjilo troškove otvaranja ureda.

Gospodin Pejanović je insistirao da se konačno stavi na dnevni red spisak funkcionera i drugih Vlade i državnih organa koji nisu u Sarajevu, bez obzira na razloge odsustva, i da Komisija za organizaciono-kadrovska pitanja Predsjedništva RBiH da mišljenje o odsustvu gospode Borasa, Krajišnika i Brkića i drugih.

- Da Predsjedništvo i Vlada održe zajedničku sjednicu na temu: Uticaj Predsjedništva i Vlade na privredu u ratnim uslovima. Vlada treba pripremiti materijal i predložiti termin.

Da se ispita mogućnost komunikacije sa srpskim stanovništvom u okolini Tuzle koje je opredijeljeno za gradjansku Republiku, te da se zajedno sa načelnikom Glavnog štaba oružanih snaga uputi u taj dio Republike.

Da se obezbijedi odlazak gospodina Abdića u Cazinsku krajinu kako bi se mogao angažovati na problemima koji su tamo prisutni.

Sjednica je završena u 16,45 sati.

Sastavni dio zapisnika je magnetofonski snimak sjednice.

GENERALNI SEKRETAR
PREDSJEDNIŠTVA RBiH
Mile Akrnadžić

PREDSJEDNIK
PREDSJEDNIŠTVA RBiH
Alija Izetbegović

"Postoji rizik da međunarodna zajednica uskrati pomoć te prepusti Republiku na milost agresoru"

Zapisnik 146. sjednice Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine, održane 18. jula 1992. godine

PREDSJEDNIŠTVO REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE

Broj: 02-011-507/92

Sarajevo, 18. jula 1992. godine

Sjednica je počela u 11,00 sati.

Prisutni:

predsjednik Predsjedništva Alija Izetbegović,
članovi Predsjedništva Stjepan Kljuić, dr Ejup Ganić, Fikret Abdić
i dr Mirko Pejanović,
generalni sekretar Predsjedništva Mile Akmadžić,
potpredsjednik Skupštine RBiH Mariofil Ljubić,
predsjednik Vlade RBiH Jure Pelivan,
zamjenik načelnika Glavnog štaba oružanih snaga RBiH Jovan Divjak,
generalni sekretar Skupštine RBiH Avdo Čampara,
zamjenik generalnog sekretara Predsjedništva Zdravko Djuričić.

Ispred političkih stranaka koje imaju svoje poslanike, odnosno zastupnike u Skupštini RBiH i predsjednika klubova poslanika u Skupštini RBiH prisustvovali su: Edhem Bičakčić, Tadej Mateljan, Muhamed Filipović, Naim Kadić, Tomislav Obrdalj, Ismet Grbo, Abdulah Konjicija, Nijaz Duraković, Gradimir Gojer, Nijaz

Skenderagić, Miro Lazović, Ivan Markešić, Hasib Salkić i Tarik Haverić.

Na sjednici je usvojen slijedeći

Dnevni red:

1. Aktualna vojna i politička situacija u Republici Bosni i Hercegovini.

Uvodno izlaganje o vojnoj situaciji i stanju ratišta u Republici podnio je pukovnik Jovan Divjak, posebno se ovrnuvši na situaciju u Goraždu, Bihaću, Posavini, Mostaru, Bugojnu i Sarajevu. Njegova osnovna ocjena je da se agresija na Republiku nastavlja čak i pojačanim intenzitetom i svim raspoloživim sredstvima, ali da linije odbrane oružanih snaga Republike odolijevaju na svim frontovima. **Kao poseban problem naglasio je nedostatak oružja i municije naših oružanih snaga i zahtijevao da nadležni organi vlasti poduzmu sve potrebne mjere kako bi se stvorili uslovi za efikasnije vođenje odbrambenog rata. Izrazio je sumnju u primirje potpisano u Londonu i izrazio uvjerenje da će ono poslužiti agresoru za novo pregrupisavanje snaga i stvaranje uslova za novu i snažniju ofanzivu na položaj branitelja, te da će oružane snage Republike doći u veoma tešku situaciju ukoliko se u narednih 14 dana ne konsoliduje stanje sa oružjem, municijom i opremom.** Istakao je da oružane snage nisu jednonacionalna armija i da je Glavni štab učinio sve što je potrebno da bi osigurao podjednako proporcionalno učešće svih naroda u odbrani Republike. U tom smislu, naglasio je da srpski narod učestvuje u oružanim snagama u proporciji u kojoj predstavlja stanovništvo Republike.

Uvodno izlaganje o političkoj situaciji podnio je Alija Izetbegović u kojem je prisutne upoznao sa motivima pregovora i sklapanja primirja u Londonu. Naglasio je da se međunarodna podrška ne može očekivati ukoliko se ne čine ustupci po njihovim zahtjevima. Ocijenio je korisnim tačke sporazuma u Londonu u kojima se, za sada makar samo deklarativno, govori o uklanjanju teške artiljerije, otvaranju humanitarnih koridora, deblokadi Sarajeva kao i povratku izbjeglica na svoja ognjišta. Takav sporazum je potreban da bi se i međunarodnoj zajednici dokazalo da je naša republika spremna na pregovore o miru i da je rat nametnuo agresor, inače postoji rizik da međunarodna zajednica uskrati pomoć te prepusti Republiku na milost agresoru. Istakao je da se poduzimaju najhitnije aktivnosti oko nabavke oružja za oružane snage Republike, jer je rukovodstvo potpuno svjesno činjenice da uskoro nastupa hladni vremenski period i da će u tim uslovima odbranu grada biti gotovo nemoguće voditi, ukoliko se Grad vojnim akcijama ne deblokira.

Predsjednik je prisutne upoznao i sa značajnim količinama pristigle humanitarne pomoći i predstojećoj posjeti državne delegacije Republike BiH, Republici Hrvatskoj kojom prilikom će biti razmatrana pitanja izbjeglica, platnog prometa, saobraćaja, obnove, izgradnje, privredne saradnje i vojne pomoći. Zaključeno je da nije prihvatljivo da predstavnici državnih organa predstavljaju i političke partije i obrnuto.

U raspravi koja je vodjena povodom uvodnih izlaganja razmotrena su i pitanja:

medjunarodna pomoć Republici,
primirje potpisano u Londonu,
predstojeća posjeta Milana Panića Sarajevu,
predstojeća posjeta državne delegacije Republike BiH; Republici Hrvatskoj i globalna pitanja saradnje koja će se prilikom ovog susreta razmatrati,
cenzurisanje štampe u ratnim uslovima,
republička moneta,
rekonstrukcija vlasti na opštinskim nivoima po principu po kojem je sastavljena Vlada Republike,
potrebe traženja ratnog kredita i pomoći u oružju.

Posebno je razmatrano pitanje osnivanja Hrvatske zajednice "Herceg-Bosna" i političke posljedice postojanja takve zajednice, kao i o doprinosu jedinica HVO oružanoj borbi za oslobodjenje Republike.

Ocijenjeno je da jedinice HVO učestvuju i doprinose odbrani Republike na hercegovačkom i posavskom ratištu, ali da ima nesporazuma sa nekim jedinicama HVO u Centralnoj Bosni. Zbog njihovog pasivnog držanja i suspendovanja organa legalne vlasti u nekim opštinama izneseno je i mišljenje da Predsjedništvo zvanično donese stav o legalitetu i štetnim posljedicama osnivanja zajednice "Herceg-Bosna" i prezentira ga javnosti.

Dio učesnika u razgovorima je insistirao da se sve sporne političke odluke zajednice "Herceg-Bosna" koje su u suštini nelegalne, ne treba u ovom trenutku ocjenjivati kao takve i nepotrebno zaoštravati odnose i konfrontirati stavove, posebno zbog umjerene struje u ovoj Zajednici koju treba ohrabriti i sa njom iznalaziti zajedničke dodirne tačke. Smatra se, takodje, da će mnoge sporne odluke, nedoumice i sadašnji nesporazumi biti prevaziđeni deblokadom Sarajeva i drugih mjesta, kada će se u miru razgovarati o ustavnom konstituisanju države BiH.

Predsjednik Izetbegović je učesnicima sjednice ukazao da se van snage moraju staviti sve one odluke zajednice "Herceg-Bosne"

koje zadiru ili pretenduju da mijenjaju ustavno-pravno uređenje BiH.

Zaključeno je da su sastanci ovakve vrste ne samo korisni nego i neophodni i ohrabrujući obzirom na nemogućnost sazivanja Skupštine RBiH, te da ih ubuduće treba održavati bar jedanput mjesečno.

Predsjednik Izetbegović je informisao prisutne o razgovorima sa Daglasom Herdom, Miteranom, Evropskom zajednicom, M. Panićem, F. Tudjmanom u Helsinkiju, mogućnostima međunarodne vojne intervencije i sl.

Sjednica je završena u 14,00 sati.

Sastavni dio zapisnika je magnetofonski snimak sjednice.

GENERALNI SEKRETAR
PREDSJEDNIŠTVA RBiH
Mile Akmadžić

PREDSJEDNIK
PREDSJEDNIŠTVA RBiH
Alija Izetbegović

" .. oni kažu vrlo jasno da programi 'Herceg-Bosne' ne dovode u pitanje nezavisnost i suverenost Bosne i Hercegovine, da su to projekti unutar Bosne i Hercegovine, da je HVO sastavni dio Oružanih snaga BiH ..."

Magnetofonski snimak Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine i predsjednika i članova parlamentarnih stranaka, Sarajevo, 18.7.1992. godine

Sjednicom je predsjedavao Alija Izetbegović, predsjednik Predsjedništva.

IZETBEGOVIĆ: Ja bih predložio da počnemo sa radom. Ovo je proširena sjednica onog nekog proširenog sastava Predsjedništva - sa predstavnicima klubova i predsjednicima stranaka. Dakle, dva puta proširena sjednica Predsjedništva. Do sjednice dolazi na inicijativu stranaka, odnosno poslaničkih klubova da bi se na taj način u nekoj mjeri nadoknadio nedostatak Skupštine BiH. Nemogućnost je da se Skupština sastane. Ovo bi bila neka forma da se koliko-toliko neki bajpas napravi da se nekakav skupštinski život makar u jednom minimalnom obliku održava. Na programu današnjeg razgovora su dvije teme - vojna i politička situacija u BiH. Uz uobičajenu molbu da budemo što kraći jer nas mnogo ima ovdje. Ja ipak preporučujem da se odabere po jedan čovjek iz stranke koji će govoriti ili iz poslaničkog kluba ako je to moguće. Ne možemo zabraniti nikome da govori. Ali bih apelovao na vas, ako bi svi uzeli riječ pa samo po 5 minuta govorili, ne bi završili do dva-tri sata, a posla ima jako mnogo. Pogotovo danas ima jako mnogo posla. Dakle, ako smo zato da današnje

teme ograničimo na ova dva predmeta - vojna i politička situacija? Ja mislim da jesmo zato. Takva je suglasnost ranije postignuta oko toga. Ja bih predložio da prvo pukovnik Divjak, ispred štaba, izloži vojnu situaciju. Ovdje su i karte koje će nam pomoći da to bolje razumijemo iako smo manje-više svi upoznati. Nismo vojni profesionalci, ali možemo vidjeti o čemu se radi. Mislim da će pukovnik Divjak izložiti situaciju BiH - vojnu. I onda ono što bi nas posebno još in teresovalo -sadašnju situaciju u Sarajevu. Pukovnik će to uraditi uz pomoć ovih karata. Izvolite, pukovniče.

DIVJAK: Hvala. G.predsjedniče, gospodo i drugovi, ukratko ću vam izložiti situaciju po regijama.

Regija Bihać: u zadnjih 10-15 dana insistira se na uslovima koje je postavila SDS da se iseli muslimanski narod iz ove regije. Vidite na ovoj šemi da je regija Bihaća u okruženju. Linija je ista već desetak dana. Neprekidno se i dalje djeluje iz artiljerijskih orudja po Bihaću, B.Krupi i Cazinu.

Što se tiče Banja Luke, stanje u Prijedoru je kakvo je i bilo i nemamo puno podataka o događaju u Kozarcu. Banjalučka regija je okosnica onoga što zamišljaju u odnosu na teritoriju Republike BiH. Nemamo dovoljno podataka iz ove regije sem dijela jedinica TO odnosno dijela sad oružanih snaga u Prijedoru. Nemamo podataka o aktivnostima oružanih snaga na čitavoj teritoriji regije Banja Luka. Na obodu ove regije i Doboja nazire se nekakva linija odbrane koju postavljaju negdje od Odžaka preko Doboja, Teslica preko Vlačića pa sve do Kupresa. Vidite, ovako je izradjeno po liniji na kojoj su oružane snage RBiH u dodiru i snage ekstremne SDS, odnosno kako oni nazivaju snage krajine Srbije. Što se tiče regije Doboja na ovom dijelu ovdje, podaci su slijedeći: snage Armije BiH su postigle značajne uspjehe u ovoj regiji. Naime, vode se uspješne borbe u regiji Doboja i u samom gradu 109. i 110. brigada Armije Republike BiH. Četničke snage svoja dejstva usmjeravaju kao na liniji (rekao sam da se od Odžaka preko Doboja stvori front prema Kupresu). One su naročito svoja dejstva izrazili prema Derventi, Odžaku i Gračanici. Četničke snage se dalje nalaze u Modrici i nalaze se u Odžaku. Artiljerijom neprekidno djeluju i vrše raketiranje B.Broda i B.Šamca. Ove su opštine u rukama Armije BiH.

Što se tiče tuzlanske regije u posljednjih 10-15 dana vode se neprekidne borbe sa Majevice i Ozrena na prostor Tuzle. Medjutim, i u ovom dijelu jedinice Armije RBiH postižu značajne uspjehe u rejonu Majevice, u rejonu Srebrenice. Srebrenica je oslobođena 80 odsto i očekujemo da ovih dana može biti i potpuno oslobođena. Cijenimo da taj dio aktivnosti može se ostvariti prema Bratuncu i prema Zvorniku i Kalesiji. Inače, u ovom dijelu je najteže stanje u Gradačcu i u Brčkom. Jer do dvije trećine ovih teritorija, teritorija ove opštine, je u okruženju. Najžešći

napadi u ovoj regiji su na Brčko i Gradačac i to neprekidno vrše raketiranje uz upotrebu artiljerije, i VBR. Što se tiče gorazdanske regije i Goražda opština Goražde je i dalje teritorija na kojoj i sa koje teritorije agresor želi da produži svoja dejstva prema Sarajevu. Goražde je napadnuto iz pet pravaca. Odbrana je do sada uspješna od Armije RBiH. I karakteristika za ovu regiju je da se aktiviraju nove jedinice OSBiH koje se pripremaju za ofanzivna dejstva težišno prema Goraždu. Posebno imamo podataka da su te jedinice i aktivnosti oko Višegrada i da se u narednih nekoliko dana mogu formirati, objediniti i upotrijebiti za deblokadu Goražda i šireg dijela Višegrada. Najpovoljnije stanje je u rejonu Srebrenice gdje su, rekao sam, do 80 odsto teritorije slobodne i postoje objektivni uslovi da se ova teritorija oslobodi. Što se tiče regije Zenica ona je, da kažemo, relativno stabilna situacija. Težište je u rejonu Travnika, Turbeta. To je ona linija sa koje i na kojoj žele da se uspostavi nekakva linija odbrane od strane ekstremne snage SDS. Uspješno se brani Travnik i Turbe, a osnovni napadi su iz Donjeg Vakufa, iz padinskih dijelova Vlašića prema Travniku.

Okupator vrši posebno raketiranje Bugojna i napad na Bugojno se izvodi i sa pravca Kupreških vrata i iz Donjeg Vakufa i u ovoj zeničkoj regiji najteža situacija je baš u rejonu Bugojna. Podrazumijevaći da je i Travnik pod stalnim dejstvima agresora. U ovom dijelu zeničke regije pa i regije Sarajevo kojoj pripada - mislim širem prostoru - imamo dosta slobodnih snaga posebno u centralnoj Bosni u rejonu Busovače, Kiseljaka, Fojnice, Kreševa, koje ne učestvuju direktno u oružanoj borbi. Tražimo odgovor zbog čega? Inače, da vam kažem da se snage HVO u Zenici, Žepči i Zavidoviću uključuju u oružanu borbu sa ostalim pripadnicima kao što je to slučaj i u Hercegovini. Znači, zajedničko dejstvo snaga HVO i drugih sastava Armije Bosne i Hercegovine. Isto tako, HVO se uključuje u oružanu borbu u tuzlanskoj i dobojskoj regiji. Što se tiče Mostara i regije Mostar nakon postignutog uspjeha u dolini rijeke Neretve izbijanje na Podveležje, Čobanovo polje do Stoca, došlo je posljednjih dana do gubitaka položaja na ovoj regiji, s tim da je u toku jučerašnjeg dana jedan dio položaja na Podveležju vraćen iako je bio izgubljen. To je najslabija situacija preko Rujišta prema Bijelom Polju, gdje može doći do razdvajanja snaga iz doline rijeke Neretve i do izvjesnog poluokruženja snaga Armije BiH u samom Mostaru. Razlog ovome povlačenju ili gubitku položaja je po našoj ocjeni zbog nedostatka naoružanja i vojne opreme, premorenosti ovih jedinica koje dva i po mjeseca učestvuju u oružanoj borbi i povećanog intenziteta aktivnosti Armije, odnosno ekstremne snage SDS, četničkih i snaga koje su došle iz Crne Gore i Srbije. Što se tiče stanja u gradu Sarajevu ono je u zadnjih 15-20 dana nepromijenjeno u onom dejstvu oružane borbe. Naime, pokušaji skoro svakod-

neveni da se Sarajevo rasječe po odredjenim pravcima koji su vama poznati, možda i da ponovim - od Vraca preko Vrbanja mosta, Velešića prema Vogošći, onaj dio preko Grbavice, preko Pofalića, preko Žuči opet negdje prema Vogošći, pravac iz Lukavice, Nedjarića do Rajlovca razdvaja snage prema Ilidži ne uspijeva iz prostog razloga što dužan sam ovdje da kažem, branioći na prvoj liniji pored gubitaka zaista ozbiljnih, uspijevaju i odolijevaju napadima pješadije, a gubici koji se nanose Gradu su sa položaja na kojim objektivno sad nismo u stanju da učinimo nešto ozbiljnije. Naime, uspjesi prije 10-15 dana su obezbijedili ipak jednu stabilnost odbrane. To su osvajanja sa Žuči, ranije Pofalići, Mojnilo brdo, izlazak odnosno osvajanje Kasarne stvarajući odredjene povoljne uslove za dalju odbranu Grada. Dužan sam da iznesem osnovne probleme. Jedini, čini nam se za nas u Glavnom štabu je nedostatak naoružanja, municije i druge vojne opreme. Podsjećam, vama je poznato, da u tri mjeseca oružane snage Republike BiH u samom gradu nisu, sem onoga što je oteto od bivše JNA, ni jedan metak niti cijev dobili sa strane. Znači, taj dio podrške nemamo. Drugo, problem je ozbiljan veoma slaba ishrana boraca, nikakav smještaj. Dešava se da imamo jedinica da su po dva mjeseca na položaju da nisu smijenjeni. Dužan sam da kažem, ne alarmantno, ali da bude prisutno, da je moral u izvjesnom opadanju posebno kod onih koji se nalaze na rubnim položajima (govorim o Sarajevu) i nama nejasno zbog čega u oružanu borbu se ne uključuju snage HVO u centralnom dijelu Bosne, dok je u drugim dijelovima ta aktivnost usaglašena i u većini slučajeva prima se jedinstvena komanda oružanih snaga. Gospodine predsjedniče, toliko.

IZETBEGOVIĆ: Hvala pukovniče Divjak. Evo, ja bih dao priliku vama koji želite da komentirate ovaj izvještaj pukovnika Divjaka ili da postavite neko pitanje. Izvolite. Naravno, pitanja ima mnogo. Drugo je pitanje da li bi ih trebalo postavljati. Ako ima neka nepotpunost u informaciji možda bi se mogla da dopuni. Evo, izvolite.

FILIPOVIĆ: Ja bih, ako dopustite g.predsjedniče, samo pukovniku Divjaku postavio jedno pitanje. Naravno, neće se ono odnositi na ovu situaciju koja je manje-više nama svima poznata, nego na jedan drugi novi momenat koji je relevantan za vojna dejstva. Kako vi u Vrhovnoj komandi, da li ste i kako procjenjujete mogućnosti i posljedice ovog primirja koje je potpisano? Ukoliko do njega dodje.

DIVJAK: Cijenimo da je to jedna od novih - riječ "igra" nije u redu, ali tako kažemo igara. S druge strane da bi stvorili nove uslove za kasnija oružana dejstva. Naime, cijenimo da je, s obzirom da su

njegova nekakva tri plana propala - prvi mu je bio da za dva dana okupira i ovlada Sarajevom - to mu nije uspjelo. On je u nekakvom drugom planu dejstvima u zapadnoj Hercegovini izgubio teritoriju i trećem da u dan-dva razbijanjem snaga oružanih snaga u regiji Goražde stvori uslove da brže ide ka Sarajevu i dovede svježije snage. Po našoj ocjeni on traži prostora da izvrši pregrupisanje snaga, da osvježi snage novim ljudstvom. A polazište je u ocjeni načelnika Generalštaba, ako se tako zove, generala Panića, da su oni ostavili srpskom narodu velik broj tehnike i on je to nabrojao. Od onih 900 tenkova, artiljerijskih orudja 800 i 42 aviona. Mislim da je ovo jedna igra u kojoj želi ovu stranu, nas ovdje, da na neki način usmjeri na drugom pravcu. Molim vas ovdje u Predsjedništvu, politički je vjerovatno to opravdano, ali sa vojne tačke gledišta nije. Jer ovih 14 i ne znam koliko je to dana, mi ćemo opet doći u još goru situaciju. Naime, ne vidimo odakle bi i ko bi mogao naoružati Armiju BiH i ostale pripadnike u samom Sarajevu. Ne vidimo kako i na koji način opremiti za ozbiljnije operacije koje su nama na papiru već odavno, ne vidimo na koji način i stanovništvo kod koga i čiji moral sigurno utiče na ponašanje boraca, kako bi i stanovništvo u ovih 14 dana poboljšalo svoju situaciju ishrane. Jer znate da je ova humanitarna pomoć, dozvolite da tako mi cijenimo, bačena koska u Grad da bi oko te koske se čak i politički posvajali. Zaključak da ne pogoduje prekid vatre oružanoj borbi u Gradu i BiH.

FILIPOVIĆ: Hvala vam.

X: Da postavim g.Divjaku jedno pitanje. Ko može potpisati primirje? Znamo da je i zvanično to i međunarodno priznato da su agresori na BiH Srbija, Crna Gora i JNA. Postoji, dakle, agresor i postoji žrtva a to je Republika BiH. Mislim da primirje može potpisati te dvije strane, država BiH i agresor. A ljudi koji su otišli gore to su predstavnici tri naroda i mislim da s te strane Silajdžić je mogao potpisivati u ime muslimanskog naroda, a ne znam s kim je mogao potpisati sa Karadžićem?

DIVJAK: Vi ćete sigurno prihvatiti moj odgovor da to nije u mojoj nadležnosti. Inače, kao vojnik za mene potpisuje vrhovni komandant. Što se tiče oružane borbe.

FILIPOVIĆ: Političar može dogovarati, ali potpisati samo vojni komandant. Zato što je primirje fiksiranje jedne vojne situacije.

DIVJAK: Nije to do mene, ali ja znam da bi moj vrhovni komandant naredio takvo što. A zna se ko je Vrhovni komandant.

IZETBEGOVIĆ: Ko želi dalje?

DURAKOVIĆ: Imam ja jedno pitanje. Pukovnik Divjak je dobro rekao da ima vrlo čudnog ponašanja dijelova HVO naročito u centralnoj Bosni. Bojim se da je situacija takva da se već zaokružuje i pravi potpuno paralelna država. Evo, preda mnom je Uredba o javnim preduzećima u hrvatskoj zajednici "Herceg-Bosni" sa svim resorima od vodoprivrede do šumarstva, rudarstva, PTT itd.itd. Dakle, stvar se zaokružuje, pravi se potpuna paralelna država sa svim: infrastrukturu, institucijama, nadležnim organima do javnih preduzeća itd. To jeste ključ po meni glavni politički problem u BiH, a naravno sa direktnim i vojnim reperkusijama. Šta čini Predsjedništvo u vezi s tim i šta kanite učiniti da bi se ta raspolučenost i ta vrlo mutna situacija koja je pogubna za interese države BiH razriješila? Jer, odveć imam osjećaj da prešutkujemo to što svi na odredjen način znamo i da se pravimo pomalo nevjesti, ali to je jedno krupno političko i vojno i strateško i svako drugo pitanje. Volio bih znati šta u samom Predsjedništvu mislite u vezi s tim i kako ćete se odrediti prema toj činjenici?

PREDSJEDNIK: Što se tiče Vlade ona se odredila i saopštila je da su odluke koje su bile donesene u Grudama ilegalne i protivustavne. Mi smo pratili ova zbivanja unutar HVO i nama se čini da nisu jednoznatna. Iz izvještaja pukovnika Divjaka može se vidjeti da postoje razne struje u HVO - radikalne i one umjerenije, odnosno one koje su na tzv.bosanskohercegovačkoj liniji u cijelosti, koje su i nastale, **ustvari HVO je nastao kao jedan vid spontanog organizovanja protiv agresije, odnosno samoorganizovanja u dijelovima Bosne koji su nastanjeni većinskim hrvatskim narodom. Međutim, došlo je u jednom momentu do toga da neki ljudi unutar HVO - postavili su ciljeve sebi da na tom talasu borbe protiv agresora dobiju i neke druge stvari koje nisu, po našem mišljenju, legalne. Dok je samoorganizovanje hrvatskog naroda bilo legalna stvar i razumljiva stvar u jednoj situaciji jedne iznenadne agresije koju centralna vlast u BiH nije mogla naći odgovarajuću odbranu, nego organizirati odbranu u svim dijelovima BiH.** Negdje jeste uspjela da organizuje negdje nije, a negdje i kao rezultat jedne krajnje disproporcije u tehničkim mogućnostima. Tada je došlo do samoorganizovanja i u Sarajevu i širom BiH, pa i u tim dijelovima. **Mi smo smatrali da ne treba da odveć zaoštravamo i radikalizujemo mi sami ovo pitanje i da pokušavamo da nadjemo, da na neki način ohrabrimo i da pružimo šansu umjerenim snagama u HVO koje su spremne na jedan dogovor. Da se uključe u oružane snage BiH, odnosno u sadašnju Armiju.** Pa smo išli i na promjenu imena jer je bilo izvjesnog suprotstavljanja da se uključe u TO itd. što smo donekle razumijevali. Tu neki imaju psihološke prepreke za TO. To je za njih nekakav ostatak

ranijeg sistema itd. Jednom riječju da li je to bila jedna dobra politika ili nije, to će se malo kasnije pokazati. Nama se činilo da u ovom momentu nije trebalo jako zaoštravati pitanje i da bi trebalo ohrabriti snage koje su za jedan dogovor u BiH, koje stoje na bosanskoj liniji i koje se ograničavaju HVO isključivo na suzbijanju agresije zajedno sa nama. Zato nismo veliku prašinu dizali oko toga. Činilo nam se da bi dramatisiranje ove situacije i vrlo oštre riječi mogle da djeluju u drugom pravcu, **a mi smo ovdje blokirani i fizički jer nemamo komunikacija a ionako medijski smo, pa čak nemamo i telefonskih kontakata** što stvara velike teškoće da se razriješe neke stvari koje bi se na neki način razriješile u nekim razgovorima. Stvari se razvijaju potpuno bez kontrole, dosta bez uzajamnog uticaja itd. I da bi poruke odavde bez političkog objašnjenja, bez političkog rada, bez političkih razgovora, da bi same poruke osude djelovale možda kontraproduktivno u ovakvoj situaciji. Zato možda je izostala ova neka oštra reakcija na nešto što je samo po sebi zatražilo takvu reakciju. A onda poodavno je najavljen ovaj sastanak u kome ste vi kandidovali nekoliko stranaka. Mislili smo da to danas ovdje raspravimo i da vidimo kakav je najbolji pristup tome s tim što je već bila jedna formalno i postojao sud vlade o tome i to nije izostalo. To je konačno zvaničan stav vlasti kad se radi o ilegalnoj protivustavnoj odluci u onom dijelu ukoliko je ona suprotna Ustavu i ukoliko dovodi u pitanje temelje Bosne i Hercegovine. Nije u onom dijelu u kome se radi o jednoj legalnoj i legitimnoj odbrani protiv agresora, u jednim vanrednim uvjetima. Prateći ovaj razvoj u HVO koji je pomalo, da kažem nije jednoznačajan nego je različit, različite su reakcije različita je saradnja na terenu, mislimo da će sa HVO, da će u HVO postepeno slabiti ova radikalna struja. **Konačno, čujete i izjave ovih dana jednog broja aktivista, odgovornih funkcionera kojima oni kažu vrlo jasno da programi "Herceg-Bosne" ne dovode u pitanje nezavisnost i suverenost Bosne i Hercegovine, da su to projekti unutar Bosne i Hercegovine, da je HVO sastavni dio Oružanih snaga BiH, da priznaje autoritet Predsjedništva kao Vrhovne komande itd.** No, nevolja je ipak osnovna u tome što mi nismo mogli imati direktnih kontakata sa tim ljudima da se neke stvari u neposrednom razgovoru raščiste i razjasne i vjerovatno ne bi došlo do ovakvog razvoja stvari. To je jedna stvar. A druga stvar, činilo mi se da će mnoge stvari biti riješene probojem blokade Sarajeva. Da će mnoge stvari doći na svoje mjesto. Mnoge stvari će doći na svoje mjesto probojem Sarajeva. To je taj čisto vojnički potez. To vojno rješenje koje se tiče deblokade Grada u vojnom smislu riješilo bi ne samo taj problem nego i još neke druge. Jačali bi poziciju Vlade u razgovorima i sa drugom stranom. Tako da, ako me pitate kako će se ovo pitanje razriješiti, ono treba da se razriješi u nekim pregovorima, razgovorima s njima i jačanjem vojne pozici-

je legalne vlasti ovdje, onih snaga koje su neposredno i bez ikakve sumnje pod kontrolom bosanskohercegovačkih legalnih organa, a to se bez proboja Sarajeva ne može dobiti. Naravno, to je put ka deblokadi i Goražda kojima smo poslali znatna pojačanja da se održi dotle i stvaranje jedne slobodne teritorije u perspektivi od Goražda preko Sarajeva, dijelova centralne Bosne prema Trnovu, onda duž dolinom rijeke Bosne do Tuzle sa spajanjem ovoga dijela prema Podrinju. To nastaje jedna slobodna teritorija sa koje i vojno i politički bosanskohercegovačka vlast koja se sad nalazi u Sarajevu blokirana imaće više manevarskog polja i za vojne i za političke akcije. Nismo htjeli da zaoštravamo i zbog toga što mnogo štašta zavisi od toga, mnogo naših projekata zavisi od **prohodnosti puteva koje se trenutno nalaze pod kontrolom snaga HVO u kojima umjerene snage HVO propuštaju naše konvoje sa hranom, sa oružjem, a ove neke radikalne ne puštaju**. Smatrali smo da ne treba da pojačavamo tu liniju i da sebi sužavamo taj prostor. Naprotiv, mislili smo da bi trebalo možda utišavanjem te diskusije oko toga i izbjegavanjem nekih radikalnih izjava i osuda svega toga otežati sebi situaciju u čistoj komunikaciji od Splita ka Sarajevu ovamo. To su bila naša razmišljanja i time pokušavam da objasnim zašto je naše ponašanje bilo ovakvo kakvo jeste. Ono je ostalo negdje na pola puta. Mi imamo jednu pravnu ocjenu Vlade i imamo naše uzdržavanje od bilo kakvih strogih izjava da bi se omogućio jedan budući dogovor do kog će najvjerojatnije doći, jer objektivno razlozi zato postoje s obzirom na to da imamo istog agresora prema sebi, trpimo sada pogotovo ovaj razvoj vojne situacije dole u Hercegovini i na sjeveru u Posavini, pokazuje da je saradnja HVO i TO neophodna i da je možda upravo greške koje su neki radikalni ljudi u HVO uradili i jesu uzrok i izvor djelimično u zadnje vrijeme ovih vojnih neuspjeha na bosanskohercegovačkom ratištu. To su mnogi ljudi u HVO vidjeli, uvidjeli to, da se dolazi na jedinstvenoj akciji na tom polju. Koja će biti naravno na bosansko-hercegovačkoj liniji. Evo toliko. Ja ću vam samo odgovoriti na neka druga pitanja, ovo je jedno vrlo složeno i delikatno pitanje.

NAIM KADIĆ: Gospodine pukovniče moram vas upitati kako mislite riješiti pitanje ishrane vojnika? Ja kao član Štaba sanitetske službe ove armije, sam izuzetno zabrinut s tim stanjem. I mi imamo jedan prijedlog da se se prioriteti u obezbjedjivanju ishrane stanovništva i vojske okrenu u korist boraca na liniji fronta. Jer obilazeći pojedine jedinice, takvo sam stanje zatekao da mi iz saniteta nećemo moći riješiti pitanje obezbjedjivanja sanitetskog zbrinjavanja, ako se ovo ne uradi odmah. Tim mislim da prvenstveno treba obezbijediti bilo iz kog izvora ishranu za vojnike na liniji fronta, pa onda bolnice, pa tek onda ostalo stanovništvo.

To je jedna stvar. I druga stvar, kako mislite riješiti pitanje smještaja Armije? Da li mislite koristiti kasarne koje su osvojene, dobijene. Jer mislim da bez toga mi nećemo obaviti obuku naših vojnika u pripremama za upućivanje u ofanzivna dejstva.

STJEPAN KLJUJIĆ: Mi smo nedavno gospodo upravo razmatrali to pitanje koje je ključno pitanje, za grad, ovo je sigurno- fenomen grada koji nema ni livada, nema mnogo ni zemljišta, je li. Da ipak izdrži toliko dana, toliko mnogo ljudstva u danu. I gospodine Kadiću mi smo se načelno dogovorili, ali ovo je naša diskusija, i ja vas molim da ostane među nama. Mi moramo bolnice i ranjenike i dalje zadržavati gdje su kao prioritet. A složili smo se da u građanskom pogledu, stanovnike malo a... da bi TO dali. Ali to ne smijemo javno objelodaniti. To može izazvati neugodnost građana, a drugi je zbog međunarodnog faktora, jer kao što nam je poznato ovo je humanitarna pomoć namjenjena građanima Sarajeva. I ako mi sada na bilo koji način objasnili da jedan dio ide za vojsku, oni koji šalju pomoć, a vi znate da je njihovo - mislim da bi time smanjili priliv te pomoći. Prema tome mi javno ne smijemo to reći. Ali smo spremni da poslije bolnica, djece, prioritet ima TO. I treba napraviti internu preraspodjelu i u svakom slučaju treba čak i unutar oružanih snaga napraviti jednu diferencijaciju. Oni koji su na terenu, **oni koji su poginuli njima pojačanu ishranu**, a ovi koji su u kancelarijama neka se zadrže na riži i makaronama. Prema tome, mi moramo - ali ovo razloga što sam naveo ne smijemo to javno.

JOVAN DIVJAK: O tome je bilo riječi u ovom našem izlaganju. Medjutim, trebalo bi da ovo pitanje bude usmjereno ka institucijama koje su nadležne da obezbijede materijalno-oružanu borbu. To podrazumijeva da oružane snage dobiju sredstva ne materijalna, nego da se obezbijedi hrana, naoružanje municija. I o tome sam malo prije govorio. Zaista je problem ishrane. I ja bih zamolio nadležne da tom problemu mnogo više posvete pažnje. Što se tiče smještaja u kasarne, 2/3 kasarne je već zaposjednuto, medjutim, one su u veoma lošem stanju. Tako da i smještaj koji je obezbjedjen za naše jedinice pruža minimalne uslove za život i rad. Ide se dalje na obezbjedjenje uslova za smještaj jako ste dobro rekli, bez kasarne mi ne možemo dobiti ni postrojiti pravu vojsku. Sticajem okolnosti da dijelom u tome opremanju sredjivanju kasarne učestvuju i snage organizacije UN-e za svoje ljudstvo, pa smo dio tih kasarni dali na upotrebu i poslugu snagama koje su ovdje, dakle, sa strane. Data je na upotrebu kasarna Jusuf Džonlić, dato je pola na upotrebu bivše kasarne Maršal Tito. Pokušaj OS -a da se paralelno sa rješavanjem problema smještaja ovih bataljona koji su došli da pomognu, da na taj način malo riješimo i problem smještaja. Ali je to nedovoljno za onaj broj koji

je već u jedinicama Armije BiH. Pa i u policiji. Molio bih da imaju iz Glavnog štaba oružanih snaga za pitanje ishrane i smještaja bude u njihovoj nadležnosti, jer OS-e zato nemaju ni sredstava ni snaga niti je tako namijenjeno. Što se tiče, ako dozvolite gospidine Kljuiću ne komentar, ali razmišljanje o redosljedu i kako to ide prihvatamo mi taj redosljed ali bi za nas Armiju bilo bolje da nema te pomoći, jer ona nije adekvatna. Nije onakva kakva treba. Ja sam, eto ponavljam, možda sam već i rekao ovdje francuzi se hvale da su poslali 5 hilj. odnosno 5 tona vode. Ja znam da među lijekovima ima koji su protiv malarije i još drugih stvari koje ne treba. Zaista vi vidite da nastojimo da bar objektivni budemo u oružanim snagama, ne treba obmanjivati narod. Jer je isto ili će se desiti da gradjanin, dobije ono pakovanje vojnika i to za tri obroka, oni mu daju za jedan. Uostalom vidjeli ste. A na drugom dijelu grada, odnosno UNICEF dobije se nekakav sir ili nekakav suhomesnati proizvod. Zato sam maloprije rekao mislim da je to jedna kocka koja će nas još više odvojiti od oružane borbe, i ovo što gospodin predsjednik kaže od onih aktivnosti koje treba da usmjerimo ka deblokadi grada.

X: Najefikasnija borba u oružanim snagama u jedinicama u kojima učestvuju istovremeno pripadnici svih naroda. Dakle, i Muslimani i Srbi i Hrvati i pripadnici drugih naroda. Možda griješim, ali imamo osjećaj da posljednji period imate evidenciju stvaranja jednonacionalnih jedinica. I da je sve manji broj jedinica koje imaju ovakav karakter i ovakav status. Možda izuzetak od toga predstavlja Tuzla - a iz onog što se može saznati i drugim kanalima i postiže dosta dobre rezultate. A interesuje me vaša procjena i situacija kod svih hrvati. Pripadnici hrvatskog naroda neminovno budu išli u HVO. To će u takvoj situaciji ostati defakto kao muslimanski dio vojske uz objektivno da to priznamo mali broj srba, koji je ušao u TO-u. Neće li takav koncept praktičnog djelovanja OSBiH dovesti do raspada Republike, odnosno do onoga protiv čega se svi borimo i čega se i bojimo. Interesuje me vaša procjena jer ja imam osjećaj da je tendencija pogoršanje u tom pogledu.

PREDSJEDNIK: Pitaš li mene, ili

X: Ja pitam gospodina Divjaka, jer pretpostavljam da je ovo tačka dnevnog reda. Mada ona zadire i u politička pitanja. Ali ćemo - mene interesuju egzaktni pokazatelji na terenu. Ne

JOVAN DIVJAK: Moram odbiti bilo kakvu pomisao da je to jednonacionalna armija i ja bi zamolio da na tome i vi svi koji ste u prilici da odbijate to. Šansa je svakom jednako pružena da udje u bilo koju jedinicu koja je formirana u OS- odnosno Armiju BiH.

Mislim da se ne argumentovano govori da je mali broj Srba u OS-a. Oružane snage su i policija. Oružane snage spadaju i ono što je neko radio odnosno u preduzeću, pa se nalazi na obezbjeđenju, mislim sastav oružanih snaga je prost. To je tema za razgovore i možda bi o tome trebalo naći jednog dana nešto - prvo ako to - na drugom pa se ponudi nekakvo rješenje predsjedništvu. **Ne mislim da će svi Hrvati ići u HVO. Jer u tom HVO-u ima i Muslimana i Srba, niti sam zagovornik,** niti sam u Štabu. Razmišljam o tome da treba formirati posebne jedinice da to bude kao što je bilo ponudjeno, ako imamo muslimanske da imamo čisto muslimanske, da budu čisto hrvatske, da budu čisto srpske. Onda dolazimo na onaj koncept koji nas je razdjelio. Nema dovoljno u odredjenim opštinama nema dovoljan broj Srba, on je ustvari adekvatan broju stanovnika i srba u toj opštini. Ne možemo očekivati da ima 10% u S.Gradu, kada nema više od 2% Srba u S.Gradu. I obrnuto, ako je to N.Grad. Ako tamo imamo 20 ili 10 odsto, adekvatno je zastupljeno to što na tome gradimo nekakav odnos, to vam istinu kažem nije objektivno. Jer...Adekvatna je zastupljenost. To što na tome gradimo nekakav odnos, to vam iskreno kažem, nije objektivno. Jer gledajući tako, nije ni dovoljan broj Muslimana se odazvao i nije adekvatan broju Muslimana u Gradu, odnosno broju u opštini. Jer ovih dana imamo tendenciju da je jedan dio pripadnika oružanih snaga napušta Starigrad, jer Stari grad je negdje pod neprekidnim dejstvom svakodnevno - i građani i pripadnici OS pa odlaze u druge dijelove. Mislim da je ovo pitanje ne da je složenije, nego da ga možemo sa različitih strana razmatrati. Ali vam mogu dati do znanja da Glavni štab OS, naši potčinjeni štabovi čine sve da obezbijede da jednak broj zastupljenosti svih naroda bude u jedinicama i štabovima. Sporo ide iz razloga dvostruke krivnje Srbina u gradu. Prvo sa strane, a drugo to što je tu ne za povjerenje i nepovjerenje prema njemu. Mogu malo čak biti ličan, osjećam izvjesno nepovjerenje i prema meni što je sasvim normalno. Mislim normalno, jer ako ništa drugo ekstremne snage SDS su dovele do ovoga, pa nemojte očekivati da ja mogu u svakoj sredini misliti da me svako podržava. Sigurno da OS niti su niti će dozvoliti formiranje čisto jednonacionalnih jedinica. Ovo što se desilo, dozvolite g. predsjedniče da iznesem svoje lično mišljenje i mišljenje GŠ, mislim da je to bio za sada promašaj da se ide formirati posebne jedinice - da li je to sandžačka, istočno-bosanska, istočno-hercegovačka. Čini mi se da nije bio politički trenutak u momentu kada je trebalo ići ka jedinstvenim oružanim snagama da se deblokira Sarajevo. Pa kad se krene u bilo koji dio Republike iz Sarajeva kao nekakvog oslonca, onda je trebalo razmišljati da se okupe ljudi, borci, starješine koje su posebno zainteresovane, ali ćemo onda doći u situaciju kad se deblokira Grad, kuda i kojim pravcem ići. Možemo dobiti otpora ako po

našem opredjeljenju treba da idemo za Goražde, a jedinica koja se formira za istočnu Hercegovinu da ne želi da bude u toj jedinici. Mislim, to je lično mišljenje, nemojte to prihvatiti da je takav stav Glavnog štaba, da je to bilo preuranjeno da se formiraju jedinice po regionima. Hvala.

PEJANOVIĆ: Nemam pitanja, ali bih, ako dozvolite sad u nastavku da u raspravi pokušamo neke probleme definisati tako da imamo jedan politički odnos prema njima. Imamo zajedničku političku strategiju koja proističe iz ovog saveza patriotskih snaga u BiH. To smo mi svi ovdje. Meni je jako drago da smo se ovako okupili i sam sam se zalagao da do ovoga dodje. Mislim da je ovdje na nama svima koji sjedino najveća politička odgovornost, naravno ona u strankama nije jednaka kao što je u samom državnom rukovodstvu za ovo što možemo uraditi na učvršćivanju patriotskog fronta i jačanju njegove snage da bi išli uspješnije u oslobodjenje Republike. Za mene se postavljaju tri pitanja: prvo pitanje je materijalni preduslovi za vodjenje oružane borbe. Na ovoj platformi našoj koju mi možemo zvati patriotskom, građanskom, patriotski i građanski front koji je politički utemeljen našom platformom - platformom Predsjedništva. Drugi problem je mogućnost proboja deblokade Sarajeva, odnosno deblokade. I treći problem je naš odnos a i strategija u tom odnosu prema onome šta proističe kao posljedica formiranja Herceg-bosne. Posebno sa stanovišta uticaja te činjenice na slabljenje fronta ili na jačanje fronta. Može tu značiti jačanje. Što se tiče ovog prvog pitanja neću ovdje ništa novo reći. Mi smo o tome imali raspravu na Predsjedništvu. Ali je problem u sljedećem - može li ova država obezbijediti pomoć drugih država u vidu ratnih kredita i u vidu pomoći u oružju. Mislim da je tu na potezu Vlada i da smo mi tu dosta spori i neefikasni u novije vrijeme pravimo neke poteze koji bi mogli donijeti rezultat, ali još uvijek je to nepovoljno za odbrambeni front. Tu se misli i na prehranu. Ja lično mislim da opštom pričom i opštim dogovaranjem ne rješavamo problem. Moramo imati sektor u Vladi, sektor u oružanim snagama pa i u sektoru propagandi, pa i sektoru tajnoj i diplomatskoj aktivnosti u ovoj državi koji bi to obezbijedili. Naši ljudi na linijama odbrane, ja nešto znam i lično, u vrlo su teškom stanju i njihov moral će još više padati. Molio bih da oko toga imamo jedan zajednički politički zaključak koji bi ovo pitanje rješavao bolje, urgentno i primjereno ciljevima borbe. **Što se tiče ovog pitanja proboja Sarajeva, mi imamo zaključak operativni Predsjedništva da Štab Armije ponudi plan toga. Ja danas ništa novo na to ne bih rekao nego samo ponovio da je taj plan nužno imati što prije i da je potrebno izvršiti sve konsultacije i sve pripreme da taj plan bude tako sačinjen, tajno pripremljen i izvodljiv da ima rezultat. On, vjerovatno, mora imati rezultat - proboj na dva pravca - prema**

Olovu i prema Visokom. Onda dolazi u obzir ovo što ste Vi govorili predsjedniče da stvarano pretpostavke za širi slobodni teritorij koji bi značio bazen Zenice, bazen Tuzle i bazen Sarajeva. To i jeste teritorij koji pretpostavlja i omogućuje da imamo odbranu zajedničkog života i odbranu bića BiH. Znači, njene suštine višenacionalne. Treće pitanje je pitanje koje smo mi u Predsjedništvu malo odlagali u namjeri da ne doljevamo ulje na vatru. Mislim da su tu, prije svega, bili na potezu rukovodstvo HDZ kao jedne od partija koja konstruiše ovu vlast i prelaznu i inače i ovaj patriotski savez patriotskih snaga. Dosta je, po onome što ja znam, učinjeno da se to dovede u pitanje. Dosta je učinjeno da se to ospori. I ako bi to tim pravcem dalje išlo, onda bi to i dovelo vjerovatno do ovog rezultata da pobijedi umjerena opcija i da vojničke snage HVO budu, ako ne u ofanzivnim dejstvima združenim, bar u saradnji ili u nekom prvom vidu, nekoj prvoj fazi. To bi vjerovatno bilo povoljno rješenje. Medjutim, mi imamo jednostranost u vršenju vlasti na tom prostoru. Jednostranost koja izaziva politički negativne posljedice i daje povoda recimo nekoj drugoj ili trećoj strani da to koristi i zloupotrebljava. **Radi se o smjeni civilne vlasti u mnogim opštinama od strane vojnog faktora, radi se o zakonodavstvu autonomnom koje ne priznaje legitimnu vlast Republike i radi se o prihvatanju samo monete Hrvatske što znači vojska plus novac plus zakonodavstvo to je samo po sebi i samo za sebe država.** Medjutim, mi jesmo u ratu, mi jesmo u blokadi komunikacija i neke stvari moramo primiti tako ako ih ne možemo promijeniti da ih bar ne dovodimo protiv sebe. Medjutim, na političkoj ravni mi moramo imati odredjenje prema tome. A to onda znači da na političkoj ravni ostanemo na onome što je, da utemeljimo ono što je Vlada uredila, da damo podršku snagama u hrvatskom narodu i u HDZ koje su protiv toga i da učinimo direktne pokušaje da na tim prostorima se stvore prelazna rješenja koja omogućuju poštovanje legitimne vlasti u BiH. Naročito u vojnom i u civilnom vršenju vlasti. Ako to ne možemo obezbijediti, onda mi tu činjenicu moramo odrediti onakvom kakva jeste. I onda ćemo doći u situaciju da ovaj front patriotski, opštegradjanski ili sužavamo ili da ga vodimo u težim okolnostima. Eto toliko, hvala lijepo.

PREDSJEDNIK: Hoćemo li ovu tačku prvu privoditi kraju. Jer je dr Pejanović prešao na političko pitanje.

LJUBIĆ: Ja bih pošao od ove materijalne pretpostavke za vodjenje uspješnih borbi. Mislim da mi ovdje trebamo svi sugerirati, a posebno Vlada - tu je predsjednik Vlada. Vlada to treba da osigura, Vlada mora da da logističku podršku za vodjenje oružane borbe i za sve ostalo - i za prehranu stanovništva i sve. Mi možemo samo davati sugestiju. Mi kao Predsjedništvo trebamo njima

stvoriti zakonsku osnovu. I u drugom redu to treba pustiti ministarstvu. Vladu smo osnovali na toj jednoj široj osnovi. Mislim da ona to može i mora uspješno uraditi ako misli biti Vlada RBiH obzirom da se... **sve više pretvaramo u Vladu i vlast Sarajeva, tako da mi to gledamo malo drugačije nego bi trebali.** Mislim da HVO nije pravio velike probleme vlasti BiH, i osnovana snaga koja se mogla u tom trenutku koliko toliko uspješno suprotstaviti agresiji, jer BiH nije imala ni TO, nije imala naoružanje, neophodno je bila da se analizira jedna oružana snaga koja će se suprotstaviti. Našla se jedna takva forma HVO-a i mislim da to nema nikakvih negativnih efekata. HVO se uključuje koliko znam, koliko je moguće na sva ratišta. Obzirom da je sada ofanziva i na mostarskom ratištu. Ali ja imam uvjerenja iz HVO da će se **aktivno uključivati za sve gdje treba, pa mislim i za sarajevsko,** najzad nespornosti u tom dijelu Bosne iz tog razloga što mi ovdje na svako, isto reagiramo kao i oni. Ja sam rekao da mi budemo malo elastičniji, da nam odgovara da se dogovaramo. Mislim ja se ne bi složio ako bi HVO bio taj koji će preuzeti vlast, koji će preuzet čitav politički život i sve ostalo, da to bude.. vlast. Kao odnos privremeno rješenje kao pomaganje i uspostavljanje civilne vlasti, funkcioniranju njenom. To da. A to mislim da može biti jedino privremeno i da ne može uticati posebno ni na kakvo rješenje ili na ustavno ustrojstvo BiH. **U svakom svom javljanju je bar većina koji su predstavnika HVO, jasno da prizna državu BiH, da prizna Predsjedništvo. I da ovi uspjesi HVO ako ih bude više da ne utiču na rješavanju ustavnog ustrojstva BiH.** Mislim da bi to trebalo tako izgledati, u mogućnosti čim deblokiramo Sarajevo da će biti puno lakše. U jedinici u komandi ona je koliko znam na dijelovima ratišta i koordinirana, zavisno, možda negdje nije. Ima struja i u dijelu odbrane snaga koje pripadaju TO-u tako da i tu prelaze samovolju, razno razne strukture civilne vlasti - ja sam više zato da ove snage koje su na liniji odbrane, da ih koliko-toliko pokušamo objediniti, a normalno sa jednim većim (prekid u snimanju)

NIJAZ DURAKOVIČ: Koliko mogu da shvatim, nije niko bio, bar mislim od nas ovdje protiv HVO-a i tih ljudi koji se bore protiv agresora itd. Ali u nekim komunama je uvedena vojna diktatura, klasična. Suspendovana je civilna vlast, porušeni su izvori počev od Vareša preko Viteza do Travnika itd. To je činjenica. A Uredba o organizaciji k.... države, je potpisana od Mate Bobana. Stoga nadam se....

PREDSJEDNIK: Ja bih samo rekao (izvini) da ćemo mi morati se o ovome se svakako odrediti. I to predlažem da to ide tako da damo podršku dijelu HVO koji se bori protiv agresije, u kojima on priznaju državu BiH. Ali isto tako sasvim jasno odlučno treba stavi-

ti van snage odnosno staviti van snage sve odluke. Mislim da tada ne bi bilo nesporazuma. Ni HVO, ni tendencija da se dobije neka vrsta... (ne čuje se) ali načelno nismo to isključili, ne mislimo stvarati neku centralizovanu državu, neku unitarnu državu, ne mislimo stvarati naravno ne stoji ni ona, (naša posljednja platforma) ni inače stavovi - dakle trebalo bi prihvatiti neke stvari koje su tu sasvim zdrave i sa kojima BiH može da dobije. Ali bi isto tako trebalo jasno reći šta ne mogu i šta ne prihvatamo. Ovdje imaju neki papiri u kojima je to definirano, upravo ono što mi ne možemo da prihvatimo. Vidjećemo šta će kasnije da bude. Naime, izbjegaćemo sukob. **Pozivaćemo da HVO sam unutar sebe pokuša da to riješi. To su snage koje ipak shvataju, koje su toliko zrele i da vide da govora o nekom cijepanju Bosne nema.** To su jasne stvari. Nema promjena granica. One nisu ni u interesu Hrvatske. Ja govorim zato što su mnogi ljudi motivirani nekim hrvatskim nacionalizmom, kada čine ovo što čine. **Ali tada potpokopavaju samu Hrvatsku državu. Jer tamo postoje na onoj drugoj strani isto tako neke snage koje bi želile da mijenjaju granice itd.** Svijet je u tom pogledu vrlo jednostupan da to ne može biti. Samo neki provincijski mali političari misle da to može. **Bosna i Hercegovina će imati na proljeće 200 hiljada naoružanih ljudi. I biće dovoljna snaga da izdejstvuje da se ispoštuje njen ustavno-politička volja ovog naroda ovdje.** Ona i danas ima realtivno jake snage, to je sada iscjepkano i koje nemaju teškog naoružanja. Koje će imati vrlo brzo ako zatreba. I prema tome, BiH nije mogla... da dodje do riječi, ali će doći. Jer zato postoji volja, i na koncu konca postoji sada 50 - 60 hilj. naoružanih ljudi kojih će biti uskoro sto hiljada. I spriječićemo da razni apetiti nekih malih političara i sa terena i provincija, da kroje Bosnu i Hercegovinu.

X: MARKEŠIĆ: **Želi se ovdje stvoriti dojam da je glavni problem u BiH HVO-e. Moramo nešto biti na čisto. HVO je samonikla oružana formacija hrvatskog naroda. Koji Hrvati sami finansiraju. Ova država nije dala ni centa zato. Te oružane formacije brane područje BiH i vrše oslobadjanje okupiranih teritorija. I gdje se god nalaze oni djeluju na tom planu. U mjestima gdje nema četničkih formacija dolazi do nekih nesporazuma izmedju muslimanskog i hrvatskog stanovništva. Treba jasno i glasno kazati. A to je pitanje vlasti komandiranja na tim mjestima. Zapravo o mogućnosti na koji način organizirati odbranu. Je li to u Varešu, je li to u nekom drugom mjestu. Predsjedništvo HDZ-a BiH na svom sastanku jednom, dalo je do znanja da HVO neće stvarati civilnu vlast, nego će stvarati bilo kakvu vojnu. Ali će trebati omogućiti da se organizira odbrana tih mjesta na moguć način koliko je to uopće moguće. I uspostaviti dotok i oružja i robe i hrane i svega. I mislim da na tom planu se to radi. Ipak bi želio ako možemo ovdje naći načina tu sa gospodinom Divjakom kako**

uopće sada omogućiti poslije deblokade bilo Sarajeva ili oslobadjanja ovih područja povratak ljudi iz istih područja od Bjeljine do Kladuše. Jednostavno stanje je meni se čini da je glavni problem HVO koji sve sam radi i ako ima pogrešaka to se može na neki način - da gospodin Zetbegović naći način za neko normalno komuniciranje. Nemojmo sada stvarati oko ljudi, jedinica koji su u službi ove države jer je priznaju. I to iskazuju javno. I ja bi uistinu zamolio da mi idemo na prezentiranje na koji način osloboditi dražbu BiH od agresora. **Agresor je zna se Srbija i Crna Gora, JNA i na koji način se može vrhovna komanda odavde nositi itd. I ja sam zato da država se zaduži za toliko milijardi dolara nije bitno ratnog kredita, da se kupi naoružanje, da se kupi hrana. Da se ovdje na svim područjima ravnomjerno podjeli i da se borimo zato.** A da se ne... oko nekih sitnih stvari - mislim daje jedna ipak velika stvar i Hrvata u BiH i cijelom pučanstvu koje se bori zato, **davanje mu podrške snage HVO koje uistinu služi u odbrani ove domovine. Toliko.**

NIJAZ DURAKOVIĆ: Potpuno se slažem. Ali ti ne govoriš kao što govori Boban. A da je problem. Ima problema. Ja recimo kao Musliman bilo koji ne može izaći preko Stupa. Mogu Srbi i Hrvati. Jer na Stupu trebaš dati 200 maraka da bi prešao do Ilidže. Nisu to baš bezazlene stvari je li. Muslimani ne mogu.

PREDSJEDNIK: Nisu baš stvari vrlo bezbjedne, ali je to vrlo n... politika.

NIJAZ DURAKOVIĆ: Ja govorim o Bobanovoj politici, a ne o svojoj. Ja podržavam sve što se kaže. Apsolutno.

MARIOFIL LJUBIĆ: Da razjasnimo. Ima ljudi koji misle različito, koji misle, ovako, onako. Ja da ne mislim, a dolazim iz hrvatskog naroda (*zajednička diskusija*)

X: Dosadašnji tok razgovora pokazao je da se samo o prvoj tački, tj. o vojnim pitanjima. Do ovog sastanka došlo je na inicijativu opozicionih stranaka i on je bio... ne toliko našom željom da mi sada postavljamo sad neka pitanja na koje bismo dobili više ili manje zadovoljavajuće odgovore. Već nekim drugim razlozima. Naime, budući da je politički dio reduciran, a budući da mi svi želimo da... ne odumre u potpunosti, i da prema i svojoj i svjetskoj javnosti ipak ostvarimo neku sliku, barem izgradnje ili n... društva. Onda je jedna od misli koja nas je rukovodila bila smatramo da je bez razloga prepuštena da se prije donošenja nekih značajnih odluka obave ovakvi konsultativni sastanci. Ovo nije, bez obzira na vašu primjedbu, o proširenom i ne proširenom sastavu tijelo koje želi i šta može da odluči. Mi znamo da odlučuje

Predsjedništvo o tim stvarima, odnosno funkciji Skupštine. I shvatamo da smo ovdje u nekakvom konsultativnom smislu... utoliko smatramo da bi prije nekakvih odluka koje bi trebalo da obilježe, prekretnicu političku i historijsku BiH. Kao što je bilo donošenje Platforme, smatram da bi bilo mjesta ako ništa da se prije publikovanja toga, sličan skup sastavi da se razmjene mišljenja. Dakle, upravo obratno, da se ne razvija razgovor u smislu ima li ko šta da pita predsjednika, već da predsjednik i Predsjedništvo koji imaju diskreciono pravo da odlučuju, imaju jednostavno to da kažu. Utoliko smatram da bi se danima,.... ovakvi skupovi trebaju održavati naravno sa jasno definiranom ustavnom ulogom Predsjedništva. Materijal usmeni za raspravu u vojnom stanju,.... izlaganja gospodina pukovnika. Medjutim, za ovu drugu tačku ja neznam postoji li neko uvodno izlaganje izvinite gospodine predsjedniče - tako da bi možda bilo mjesta da mi sačekamo po vašem izlaganju ida idu jedno za drugim, jer je ova rasprava bila predviđena u vojnim pitanjima je bila u velikoj mjeri rasprava o političkim pitanjima. I ponašanju političkih partija, mislim da je trebalo sačekati to vaše izlaganje, da bi upotpunilo neke Ali budući da sam ja uzeo riječ, i želeći da izbjegnemo.... taj opšti zahtjev za povremeno konsultativnim sastancima sa predstavnicima stranaka, smatram a to je formalan zahtjev što je naša stranka uputila, da upravo i.... kompenzacije civilne vlasti i izbjegavanje sličnih nesporazuma treba što prije, i što je to moguće. Dakle, gdje je to moguće, preispitati rekonstrukciju civilne vlasti na onim principima na kojima je zateknuta rekonstrukcija u Republici. Mislim da je to poželjno iz više razloga, koje sada ne treba posebno nabrajati, ali jedna stvar je deklaracija svake pojedine stanke "da" ili "ne" za ovo za ono, za građansku itd. A druga je pokazivanje volja stranaka koje su na lokalnim razinama na vlasti, dakle zaista provodi u djelo. Ne bi došli u mnoge nesporazume, naravno, pravile bi se greške, ali u svakom slučaju možda manje od onih koliko se na konceptu tom ustraje. Drugi naš problem, dase to nastavi tamo gdje je to moguće, tamo gdje je nesporno priznavanje civilne vlasti, dakle bez ikakvih... BiH, za uključivanje tzv. opozicionih stranaka u sve strukture vlasti. Treći je bio naš predlog, gdje takodje kandidujemo i koji je već sada ne znam za vojna pitanja, smatramo da ima mjesta za objedinjavanje 6 gradskih opština u grad Sarajevo, da je to neophodno sa stanovišta odbrane grade jedinstvene. Da je to neophodno sa stanovišta konsolidacije i ciljeva vlasti u okviru u tom gradu, da bi to... riješilo pitanje preklapanja nadležnosti i pojačalo linije odbrane, tamo gdje su one kritične. Treća stvar, koja zadire u politička pitanja i koja prema... pukovnika Divjaka ima svoj neposredan odraz na vojna pitanja - jesu posebni p.... politike koji se mogu različito tumačiti i koji imaju odraza i na moral boraca, a koliko mi možemo da... sa borcima nemamo neposrednog

kontakta. Pretpostavljam da ćete vi govoriti o ovim jučerašnjim sporazumima, mislim nezavisno od detalja koje... iznijeti, to je jedna primjedba, a to je što (*ne čuje se jedan dio*) (?) Niko nije na teži način postao svjestan da se tu i tamo jedna solucija za BiH, a to je građanska država, to je civilno društvo, jer mi smo tog saznanja. Mi se ljutimo većina nas, na pregovarače evropske koji insistiraju na pregovorima itd. itd. A to je stalno sastanak nekih trojice ljudi jer svaki tumači volju svog naroda, tada je teško objasniti da to nije ovdje međjuetnicki sukob, jer su ti lideri sada zavadjeni. I tek kada nam malo krene, kada uspijemo da promatrače uvjerimo da to nije baš tako, sredstva finansiranja države BiH od jutros pominju da se predstavnici nacionalnih zajednica nešto.....Faktičko ili liričko stanje je sljedeće. U Londonu je bio prisutan jedan ratni zločinac dok je moja država... predsjednici jedne tvorevine koje ova država ne priznaje i jedan niz... Gospodine predsjedniče vi možete uvijek računati na našu podršku, kada ste vi predsjednik države izabrani u skladu sa Zakonom, i predstavljate na odredjen način sve građane ove države. Ali predstavljanjem zajednica u kojoj bi neko ovlašten predstavljao i Bulatovića i Jovanovića i Mirkovića (*ne čuje se*) a istovremeno daje za pravo agresoru da kaže da će to na kraju ipak izaći na njegovo. Koliko to djeluje na moral boraca i da li je uopšte trebalo ratovati ako postoje tri nacionalne zajednice u kojoj samo treba da se dogovore, - prema tome samo govorim na osnovu impirijskih saznanja po gradu kojim se....Prema tome, mislim da su to za jednu veliku situaciju kakva je u Bosni i Hercegovini suviše velika 1juljanja čamca...i bojim se da voda koja tom prilikom ulazi u čamac da... Jednostavno, u tome je potrebno staviti tačku i prekinuti koliko god bilo privatno to četrnaestodnevno primirje a iz izlaganja pukovnika Divjaka vidimo da to sa vojnog stanovišta nije pretjerano privatno i jednom se ipak oduprijeti se ipak neosnovanim zahtjevima međjunarodne zajednice koliko god da svi mi znali smo raditi...u ovom trenutku (*ne čuje se izlaganje g. Grebe - nejasno je*). Samo još jedna tačka o kojoj govorim - to je nešto što se tiče moje struke koja se tiče i civilnog i vojnog aspekta stvari i konfenzacije odbrane. Ne pami se slučaj da je dobiven rat ukoliko nije počeo jedinstven ustanak i rukovodstvo. Znam da postoje nespornosti, da se pod ratnom cenzurom svaka politička cenzura. Ja to odlučno odbijam. Znae, ako iz jednog oficijelnog izvora čujemo da je Radovan Karadžić skrenuo s uma i da mu se ruke tresu, da mu se...vilica, a naveče ga vidimo na kanalu "S", onda po drugi put saznamo da je ubijeno 500 ljudi u Višegradu što je i istina i onda tome nećemo vjerovati. Takva anarhija u informativnim sredstvima u opštinskim, regionalnim i teritorijalnim štabovima, informativnim službama u kojima se sad već javljaju urednici, redatelji i glavni urednici, mislim da na ovim prostorima nije zabilježeno, i to je prva oblast u

kojoj je potrebno uvesti reda, da se ne bi desilo da nas preko radija pozovu u odlučnu borbu za oslobađanje Sarajeva jer da četnici bježe i kad pogine 120 ljudi ne zna se ko je odgovoran. To je ono što podriva moral odbrane ovoga grada. Dok se to ne riješi, a to se ne može riješiti osnivanjem komisija, koordinacionih tijela i ugodnim razgovorima nas profesionalaca... mislim vojna cenzura ima neke prednosti i zna se ko za šta odgovara. Samo na taj način, bez obzira na negativne reakcije u dijelu javnosti, može ova država pokazati da je ozbiljno shvatila da se nalazi u ratu i da će učiniti sve koliko je u njenoj moći da taj rat dobije. Prvo o čemu mi govorimo nije predmet rasprava zato što su vojne doktrine i Ništa tu niko ne može pametno da kaže. To treba prepisati iz knjiga iz razvijenih zemalja i jednostavno primijeniti. Mi smo suviše skupo platili razvoj političke... na ovom skupu. Eto toliko, hvala na pažnji.

GREBO: Gospodine predsjedniče, gospodo - učesnici skupa, ovaj skup je ipak za mene određen ohrabrenje. Mislim da je nužno shvatiti jednu činjenicu. Agresija na ovu zemlju izvršena je organizirano. A pokret otpora...dominantno spontano. Ako tako razumijemo stvar, onda moramo razumjeti sljedeće - da spontaniitet ne može dugo da traje. On mora preći u organizaciju. A to znači uvođenje reda tamo gdje je moguće. Treba razumjeti tu dvije stvari - tamo gdje je ostala...vlast i gdje je ona organizirala otpor i tamo gdje seagresijomi gdje je... Na tom planu rodile su se lično vojskovođe, branici koji moraju biti... na način koji njima odgovara ili...sopstvenu vlast. Dalje, moramo razumjeti činjenicu da postoje prostori poluslobodni na kojima je nužna neka vrsta vojne vlasti i prostori na kojima je nužna isključivo civilna vlast. Danas ja sebe na neki način smatram obaveznim ne samo zbog državnih propisa i formalnih nego i zbog činjenice da imam jedan jedini cilj a to je oslobodjenje. To govorim zbog toga što treba preciznije definirati cilj naše borbe. Platforma je tu doista učinila pomak. Ali ciljeve dalje treba i objašnjavati i provoditi. U tu svrhu mora biti ujednačen dnevni jezik, politički jezik. O tome je gospodin Haverić jasno govorio. To je jedna strana problema. Ja vas tim ne bih zamario. Drugi problem je stanovništvo Bosne i Hercegovine. O onome što ja znam jeste da u najvećem procentu je stradalo muslimansko stanovništvo. Ja ovdje hoću da govorim direktno. Mi ne smijemo ući u jednu opasnost pa da kažemo, oprostite na direktnom izrazu, Srbi i Hrvati su raspoloženi da ratuju do posljednjeg Muslimana. Ako se tako bude stvar odvijala, onda će rat biti mnogo teži. Govorim to zbog toga zato što još uvijek postoje mogućnosti da se vrši integracija snaga koje su neminovno za oslobodjenje zemlje - i u uvjetima u kakvim jeste. Da bi se to postiglo, na prostorima gdje je to moguće, nema čekanja, mora se uspostavljati određen red. I mislim da je tu

moguće brže raditi. Posljednja stvar na koju želim da upozorim jeste hitnost zbrinjavanja stanovništva. Imamo takvo stanje ugroženosti populacije na bosansko-hercegovačkom prostoru gdje je moguće samo u striktnom organiziranom vidu i uz pomoć izvana održati populaciju koja dalje može davati... To su sve činjenice o kojima moramo voditi računa da bismo na neki način imali perspektivu i mislim da je to nešto što je objektivno, što je moguće u ovom trenutku organizirano razvijati i hitno raditi. To mislim da je nužno uključiti sve sposobne ljude da rade ono što moraju da rade. Nije više u pitanju što mogu da rade, nego ono što moraju da rade i na taj način ćemo apsorbirati slobodnu snagu koja se još uvijek na neki način neorganizirano uključuje na ovaj ili onaj način. Mislim da je to stvar, da o tome razgovara ovako jedno političko tijelo i da se onda može očekivati određen i politički i vojni, pa i ekonomski rezultat. Eto, to su naznake, nemojte mi zamjeriti, ali zaista to tako razumijem. I još jedno želio bih zaista da se ujednačimo da na nivou političkih stranaka...i on će opstajati - to je sudbina parlamentarne demokracije. Ali se mora oformiti minimum

političkih obaveza...na šta one moraju da rade, ato je obaveze onih političkih subjekata koji čine državu da bi država opstala kao takva u pogledu slobode, stvaranja slobode ciljevi se ne mogu... Druga je stvar program. Mislim da je sve to toliko složeno, mali neki minimum se mora početi ostvarivati, inače će spontanitet o kojem sam na početku govorio prerastati između... prerastati u suprotnosti, a onda su konflikti iznutra takvog jednog neorganiziranog prostora vremena, ljudstva, tehnike, materijala itd. Dakle, proizvođaće se unutarnji konflikt. Posebno želim pukovniku Divjaku, ne razumijem se mnogo u vojna pitanja, ali znam voditi računa o ličnostima koje su kao oslobodioci na tlu BiH postali na neki način, ne samo javne ličnosti, nego i omiljene ličnosti, ljudi od strategije, ljudi od rata, od vojničkih pitanja i onda će ta tenzija po mom sudu biti uvažavana. Hvala.

PREDSJEDNIK: Hoćemo li spojiti ove dvije tačke da razmatramo, očigledno se koliko god ljudi pokušavaju... predju na politička i obrnuto. Pa ako hoćete da u nastavku toga napravim nekolilko uvodnih napomena u vezi sa političkom situacijom kod nas. Naime, ja očekujem da ćete vi o tome više o tome, a ja ću vam reći neke stvari, koje sam ja dužan sa ovog mjesta da kažem. Od jednog našeg posljednjeg vidjenja dogodile su se neke stvari, posjeta Miterana, Karingtona, Herda, dogodio se Helsinki ovaj. Ovi razgovori u Londonu, donesen je jedan broj rezolucija Savjeta bezbjednosti, ne znam mislim da se i UPROFOR se pojavio poslije našeg vidjenja, nešto se ne sjećam tačno, ali ne mogu da lociram vrijeme. Mislim da je tada i UNPROFOR i problemi koji su u vezi sa njim nastali, neki kontroverzo valja li to ili ne, jer smo tre-

bali da prihvatimo UNPROFOR ovdje ili nismo trebali itd. A predstoji jedan niz stvari, onda pitanje dogodilo se na unutrašnjem planu ovo pitanje Herceg-Bosne. Jedan razvoj pomalo nepovoljan unutar samog HVO-a, donošenje ovakve jedne odluke. Onda predstoji vrlo važne stvari koje se tiču ove posjete Milana Panića najavljene ovdje. I naše posjete Hrvatskoj. Dakle to bi bio jedan sklop pitanja, o kojima bih najjasnije stvari kazao. Da ne mislite da se zadržavam oko ovih posjeta ovdje koji su bili osim na naša pitanja koja - ja bih se koncentrisao na nekoliko stvari. A to je da ono što mi se čini daje aktuelno i što je pomalo sporno među nama. Što se tiče informacija, ako nemate dovoljnih informacija o posjeti Miterana, Herda itd., - ja mislim da je to uglavnom poznato. I mislim da nije ni toliko važno. Važni su ovi razgovori u Londonu koji su bili i protivvrječne ocjene toga da li je trebalo tako da ide ili ne. Šta uraditi. Onda neke naše spoljno političke aktivnosti. Mi smo kao i što znate stalno bombardovali institucije međunarodne, prije svega Savjet bezbjednosti, a onda i neke druge institucije i neke ugledne pojedince oko nekih stvari, što se tiče BiH da ih animiramo (prekidi u snimanju) Da li je generalno bila izabrana opcija ili nije. Evo procjenite sami. **Naime, radilo se o tome hoćemo li (u nadi da ćemo dobiti vojnu intervenciju) da li bismo ove inicijative odbijali, i da li ove inicijative kao što mnogi misle možda opravdano je li.** Prihvaćanje ove humanitarne pomoći, dolazak UNPROFOR, one palijativne mjere koje bi možda mogle da osujete odluku svijeta, da konačno krene u jednu odlučnu akciju, da vojnom operacijom presječe ovo sve ovdje što ima. U razgovorima koje sam ja imao sa jednim velikim brojem ljudi. Donedavnih ljudi, ja sam procjenio da vojna intervencija ne predstoji brzo, i to sam više kazao. Nažalost, tjerali su me Predsjedništvo da upućujemo te zahtjeve na koje smo redovno dobijali negativne odgovore, uključujući i ovaj posljednji juče Herdov je li. Ja lično sam procjenio da nema govora o nekoj brznoj intervenciji. Svijet nije spreman na to. Jednostavno nije zreo zato. Treba valjda jedna duga obrada javnosti u Americi prije svega, a onda i nekim važnim zemljama Evrope, neka mjerodavna obrada javnosti, koja bi učinila da političari procjene. Političari koji donose odluke, da će im rejting porasti u toj javnosti, ako se odluče za intervenciju, odnosno im neće opasti ako se ne odluče. Dakle, trebala je takva jedna. Meni se čini po razgovorima koje smo imali sa novinarima da to nije još uvijek tako. Još uvijek je u Americi popularniji predsjednik koji će kazati ja ne šaljem svoje momke u BiH, nego onaj koji kaže da šalje. Clinton je eto prevalio preko usta da bi on poslao vojnike, i on je, dakle njegova je procjena izgleda u tom pogledu nešto drugačija. Dakle, nije javnost na to pripremljena. **Moraćemo vjerovatno do jeseni pričekati na tako šta god.** Ja sam još negdje prije dva mjeseca dana rekao da ja tako nešto ne očekujem prije septembra. **Ali odista očekujem**

tako nešto u septembru mjesecu. Treba će valjda da prodje još nekakav mjesec dana, mjesec i po da to bude zrelo. Dali smo mi mogli čekati dotle, da li smo trebali sve drugo otklanjati, jer je bilo iz Amerike bilo poruka ne prihvatajte otvaranje aerodroma jer to može da osužeti dolazak intervenciju. Ja sam procjenio da mi ovdje ne možemo jednostavno da živimo. Ovdje smo bili ugušeni. Jednostavno nas drže u šaci. Za vrat ovdje. Sarajevo je bilo negdje na granici snaga. Posebno u pogledu hrane i komunikacije su bile potpuno onemogućene. Nismo mogli ni deletacije da šaljemo nismo mogli imati kontakta sa svijetom. Mi smo procjenili ovdje, da bi se mi ipak trebali upustiti u to, da te plave šljemove pustimo i da aerodrom otvaramo i da idemo na koridore. Djelimično da vam kažem, bavim se jednom mišlju, da bi to bio jedan način na koji bi svijet mogao da interveniše. Treba uvući Medjunarodnu zajednicu u humanitarnu pomoć i garanciju za humanitarnu pomoć. I u toj oblandi, u tom nekakvom pakovanju, možda bi američka, atlanska i druga javnost prihvatila intervenciju kada ta humanitarna pomoć bude napadnuta. To je nekakav moj način razmišljanja bio. I sada, ovo juče u sklopu toga da objasnim ovu odluku gore u Londonu. Nije suština u primirju. U primirje niko ne vjeruje. Vi znate - suština je na onoj drugoj tačci. Prikupljanje oružja. Zašto imamo Rezoluciju Savjeta bezbjednosti, ako ima Rezolucija EZ-e, dakle ili povlačenje oružja armije vani. Ili njeno prikupljanje i stavljanje pod medjunarodnu kontrolu. To je sada postala nekakva odluka - koja je ušla u jedan medjunarodni dokument, upućen je zahtjev Savjetu bezbjednosti da osigura sprovođenje ove druge odluke. Ja mislim da je to pored ovoga, jedan drugi način prikrivenog uvlačenja svijeta u vojnu intervenciju BiH. do toga neće doći. Srpska strana, ili ova strana uslovno srbijanska strana, jer kažemo da Srbija vodi rat ovdje, preko nekih ljudi unutar BiH. Dakle srbijanska strana nije spremna da to preda. Mi ćemo sada početi da je bombardujemo u kratkom roku. Daće svijet, postoji odluka i postoji saglasnost. Postoje odluke i rezolucije, i saglasnost da se to uradi. Oni to sad neće .. mislim da ćemo na tom pitanju uspjeti da dobijemo vojnu pomoć. Jedino što se na ta dvojna mala vrata, mogu se po mom mišljenju uključiti postepeno svijet, i osigurati njegovo vojno prisustvo ovdje. Direktna vojna intervencija, ja sam protiv nje da ne ide, i činilo mi se da treba osigurati na ova dva načina to. Mi sad idemo na to da tražimo osiguranje kopnenog puta Split-Sarajevo-Goražde. Kasnije bi tražili - da se na tom dijelu osigura. Podsjećam vas da je Buš rekao u svom govoru. Naime, u razgovoru sa mnom on je rekao gospodine Izetbegoviću ne računajte na to da ćemo mi poslati naše momke da tamo ginu. Ja sam rekao da to i ne očekujemo, ali mislimo da bi jedna zračna akcija bila dovoljna da ne bi razvele rat ovdje. A bile bi dovoljne da stvore jedan balans. Rekao sam da se na

ovom stanju debalansa u oružju nije moguć nikakav mir. To je jedna potpuna neravnoteža u oružju. I ta situacija stvara ovdje, onemogućuje dolazak mira u BiH. Taj debalans se mora ispraviti na taj način ili da nam vi date oružje i da se izravnamo unaprijed s njima. Onda ćemo mi biti spremni za pregovore. Ili da njih pustite na niži nivo uništavajući njihova skladišta i njihova koncentracija artiljerije itd. On u to nije htio ući. A rekao je da će - ovu drugu verziju, ali je rekao da kopnene naše akcije ne dolaze u obzir, jer on se boji pogibija tamo. Međutim, ja u svom popodnevnom govoru za koji sam čuo kasnije da ispoljen nakon našeg teksta, ovaj rekao da će se humanitarni konvoji osigurati....Nezavisno od toga koliko bi to koštalo. Bez obzira ono što mi kažemo ovdje u Bosni, pa ko je sada to. Humanitarni konvoj. Mi mu upravo spremamo pismo, jer ova akcija za Goražde još uvijek ne ide. Pozivamo ga da ispuni obećanje koje je dao pred svijetom. Da će Amerika - Amerika je rekla da će Amerika osigurati to. Nezavisno od toga da li će to koštati. To je jedan put da se Medjunarodna zajednica u to uvuče. I to je bio neki motiv da mi uprkos svih tih sumnji koje smo imali u pogledu sastanka prihvatimo. To je jedan razlog, a **drugi je razlog jednostavno danas najveća optužba nekooperativnost. Mi nismo imali izbora jednostavno. Ja sam se pravo da vam kažem preznojio onog trenutka kada sam htio da Karington saziva konferenciju. Dok je ne saziva nema problema. Ne saziva je i sve je u redu.** Neka je sazove. Ima ona bajka kaže "ko udje kajace se, ko ne udje kajat će se". Šta god uradite od to dvoje ne valja. Ali mi se činilo da bi veće bilo zlo, i neposredno bilo veće, sad u ovom momentu odlučivanja, jer smo mi bili oni za koje bi se reklo ove dvije strane došle. A ova bosanska strana Vlada neće da pregovara, ona hoće da ratuje. Ona neće da pregovara. Mislim da bi tako objašnjenje gore došlo. Tako bi objašnjene bilo opće. Tako nam je ovdje zapriječeno. Ja bih vas podsjetio na Karington mi je rekao "molim vas sjećate se onog njegovog istupa kada je rekao: " mi takvo ponašanje prihvatiti nećemo i molim vas ne tražite.... zajednice da ona bilo šta više radi. Ako hoćete učinite to, pregovarajte, ako nećete izvolite se tamo klati bezkonačno. I neposredno uoči tog sastanka bio je Savjet bezbjednosti onom rezolucijom izričito je sazvaio sve strane da odmah i ankondinšer(?) i bezuvjetno, bez postavljanja nekih uvjeka. Valjda su ciljali na ove ovdje postavili ono neko primirje, i prethodno povlačenje ovoga bezuvjetno. Ne možete vi - što kaže - ne možete me poslušati jedan ovakav izričit zahtjev da se dodje na te razgovore, mi smo na te razgovore došli, iako je to očigledno jedna ovako dubiozna i pomalo dvosmisljena stvar. Jer ovamo mi tvrdimo imamo situaciju, BiH je napadnuta, i agresor Srbija i Crna Gora. I jasno da bi bilo najnormalnije da smo rekli mi nemamo šta sa tim ljudima da razgovaramo. Međutim, mi to lako prenosimo i kažemo da je

Karadžić faktički Miloševićev čovjek tu. Ali nismo znali, ovdje je kolektivna pamet, šta je trebalo ustvari odgovoriti na zahtjev da se dodje u London. Šta je sada odgovor? Da li smo mogli i smjeli rizikovati da ne dodjemo. Ja mislim da bi situacija bila vrlo nepovoljna i da bi mnoge naše inicijative koje sada idu bile onemogućene. Bile bi odbijene prigovorom da smo mi sami sebi onemogućili rješavanje stvari. Jer odbijamo politički put rješavanja stvar. Jer to je nekakav politički put, - vi nešto politički da rješavate stvari. A meni se učinilo ako krenemo da rješavamo politički stvari. Onda možemo da kažemo e, dajte nam ovdje u ovoj stvari vojnu podršku. Evo mi smo rekli hoćemo skupljanje oružja. To smo postavili ovdje u Sarajevu, to je ponovoljeno gore. I sad prihvaćeno. Jer je bilo prošli put odbijeno. Kada sam ja Karingtonu ovdje postavio taj uslov on je otišao do Karadžića na razgovor. Karadžić je rekao "to ne dolazi u obzir". On je otišao. Ovdje se vratio. I rekao "ja sam potpuno razočaran". Totalni neuspjeh razgovora itd". Onda su tražili da se bez uvjeta dodje na te pregovore. Tada je Karadžić potpisao da će predati oružje. Da to uradi JNA da dadne odgovarajući izvještaj, stanje ovdje Panić ovdje kada dodje. Panić je uostalom takve izjave dao ispred Jugoslavije. Dao takve izjave na više mjesta, ne može ih povući u svim prilikama. A onda smo tražili, ako ste pažljivo pročitali odluku jučer. Poziva se Savjet bezbjednosti da osigura aranžman i uslove da se ova tačka ispuni. Savjet bezbjednosti će donijeti nekakvu odluku. Najvjerojatnije će... nekom prijetnjom da se to mora ispoštivati. Ako ne bude ispoštivalo, da nama preostaje da tražimo akciju Savjeta bezbjednosti. A to je po mom mišljenju uslov mira u BiH. Mi kada to imadnemo, u što ja pravo da kažem sumnjam. Ali jednostavno ja mislim da smo sada otvorili put, jednu ravnotežu snaga ovdje. Drugi put ako se to ne ispoštuje, da se to kaže jer je ukidanje embarga za uvoz oružja u toku, i pokrenut je taj postupak isto tako na naš zahtjev. **Mislim da će doći vrlo brzo ukidanje embarga za uvoz oružja u BiH. Ja sam rekao juče Herdu vrlo jasno. "Uzećemo oružje od crnog djavola". Neka to znate. On zna šta to znači.** Ja sam rekao, vi ako nam ne pomognete tu, mi ne želimo nešto dana izgubiti u nekom pregovaranju. Jer protivnik smatra Bosna ima na raspolaganju još cijeli avgust pola septembra. Nakon toga ulazi u zimu. Ima da umre. Svi će naši gradovi pomrijeti bez stakala na prozoru, bez grijanja, bez aerodroma koji će biti u magli. Cilj je da se ova 2-3 mjeseca nama uzmu na neki način u daljim pregovaranjima. Mi smo toga sasvim svjesni. I mi pravo da vam kažem, mi smo već preduzeli mjere za nabavku oružja. Mi naravno nećemo h... kao da dodje do mira, u što čisto sumnjam, ali mi smo to preduzeli. Ja sam njemu vrlo jasno kazao. "Molim vas mi idemo u jednu razumnu demokratsku, građansku opciju". Nemojte nas tjerati do zida. U protivnom mi ćemo uzeti oružje ko god nam ga dadne. Ko god na svijetu. Crni djavo da

nam ponudi oružje, mi ćemo ga uzeti ovdje. I donijeti ga ovdje i boriti se za slobodu, ovdje, odnosno boriti se za opstanak na neki način. Mislim da je on kasnije rekao "da, situacija je vrlo teška". U vezi zime predstojeće. Ja kažem nama predstoji zima, hladnoća i glad će ubiti ove ljude, gradove. Još je ovo podnošljivo sad. Sad ima nešto i hrane, jer dolazi preko aerodroma. Hladno nije ali se može živjeti. Ali kroz pola godine stvar bi bila sasvim drugačija. Dobro, ja vam rekoh kakva su naša razmišljanja bila, kada smo pristali na ove stvari. Mislimo da izdejtstvuje je to jedini način, da se ide... prisustvo vojnih snaga vanjskih, kroz zaštitu humanitarnih konvoja koji će biti napadani sasvim sigurno. Uvuče vojna akcija. Da će vojna akcija postepeno, polako na mala vrata ući u Bosnu. I da se na ovom pitanju prikupljanju oružja, koje će najvjerojatnije biti na više mjesta da se pokuša izvesti da se pokuša dobiti vojna intervencija. Direktna za sada najvjerojatnije ne. A onda eto mi smo smatrali da je situacija ovdje u gradu vrlo teška. Grad zatvoren. Ja mislim da bi umiranje bilo na veliko. Mi smo dobili već preko 2 mil. kg hrane i lijekova. Recimo 200 t lijekova. Došlo u Sarajevu, koje ćemo moći – uputiti i nekima drugima. Ali 2 mil.kg hrane to je 5-6 kg po glavi stanovnika. Ja ne znam kako se ona dijeli. Pravo da vam kažem ima tu nekih problema. Oni se daju savladati. Ali zbog toga što postoji zloupotreba, ne ukidaj - ne možemo mi sada kazati ne treba nama nikako ta pomoć. Jer će stvoriti probleme. Mi naprotiv, treba da nadjemo načina da se to dijeli kao što se dijeli na Dobrinji. Na Dobrinji nema nikakvih problema. Svi dobiju isto, nema nikakvih razlika. Naime, ljudi su valjda dugo vremena patili i stvorili jednu organizaciju koja ovdje nije još tako dobro stvorena. Iako mislim da je putu da se stvori i ovdje organizacija u gradu, da se to pošteno dijeli. I ne dijeli se pošteno. Znam da neko dobije porodični paket veliki, a neko onaj vojnički tamo. Dakle, ali mislim da su to stvari koje će se savladati polako. Ali su 2 mil. kg hrane do sada, sa ritmom odprilike sa 100 t dnevno 100-200 t dnevno, da je to nešto bez čega Sarajeva ne bi moglo da opstane. To je velika koncentracija. 300-400 hilj. ljudi koji su ostali bili bi bez ičega tu. Mi smo jednostavno morali ući na to, kao na prvu pomoć koju treba dati čovjeku. Pa ćemo onda vidjeti kasnije šta treba raditi. Ali da se prva pomoć pruži. Nismo mogli čekati,,,,,,Mi takvo ponašanje prihvatiti nećemo. I molim vas ne tražite od Međunarodne zajednice da ona bilo šta treba pa onda ćemo kasnije vidjeti šta treba raditi. A prvo da se zatvori - da se prva tema služi. Evo dakle, od aktuelnih pitanja molio bih da još malo razmotrimo posjetu Panića Sarajevu, ako hoćete da imate kakvih ideja oko toga. Do njih će doći u naredna 2-3 dana i posjeti Hrvatskoj. Hrvatskoj se ide, ako je moguće da se riješi problem izbjeglica. To je vrlo akutan problem. Velike su pare odobrene sada 50 mil.dolara kako da se to podijeli, jer naše su izbjeglice velikom dijelom u

Hrvatskoj. Ima tu nekih pitanja, ima pitanja platnog prometa, ima pitanja saobraćaj. I najvažnije delikatno pitanje vojne saradnje. Ovo pitanje bi trebalo malo razmotriti. Tarik. ima potpuno pravo da shvatamo ovo konsultacije nekakve. Ali jedna ima razmjena mišljenja koja će pomoći i nama i vama. Vama da se informišete bolje, nama da čujemo vaše stavove pa da ih ukalkuliramo u naša ili rješenja koja predlažemo. Dakle, toliko bi ja za sada u ovom uvodu rekao. Evo gospodin Markešić izvoli.

MARKEŠIĆ: Gospodine predsjedniče, hvala vam. Mi se moramo p... sa činjenicom (*ne čuje se*) jer su te **tri stranke prisustvovala razgovorima, i bile su na potpisivanju dokumenata u Lisabonu, Briselu itd.** Uistinu gospodin Silajdžić nije bio moj predstavnik u Londonu, on je bio predstavnik muslimanskog naroda. I mislim da ste strane ne možemo reći - te dvije strane će doći, a predstavni- ci vlasti neće doći. To što je on ministar vanjskih poslova, to je druga stvar. Dakle, gore nije bio razgovor u bosanskoj vlasti sa predstavnicima Hrvata i Srba, nego je bio **razgovor pod pokroviteljstvom EZ-e nacionalnih zajednica, tako je to formulirano, tako prihvaćeno i tako ide. I mislim da se jedanput moramo složiti oko toga.** Neke druge stvari - o kojima bi ja želio govoriti, to je pitanje, to bi ja javno ovdje postavio, sve stoji izuzev zahtjeva za ukidanje nacionalnih stranaka. To je jedno temeljno pitanje, navodno zbog sudjelovanja u pripremi rata i agresije u BiH. Ovdje ima u parlamentu drugih stranaka, čiji su članovi takodje u agresorskim snagama, tu ima stranka SDP-a, pa Stranka reformista, pa Srpski pokret obnove itd., i čiji savez sudjeluje u agresiji na BiH. Neznam nijednog člana Hrvatske demokratske zajednice u BiH koji je u četnicima. I ste strane mislim da je to zanimljivo. To stoji u istini, to je ta politička pozadina za... iza toga stojim. S druge strane mi smo odbili uistinu sudske procese, zbog toga što timovi države nisu ... I čitav proces je za nas nevažeci nelegalan. Još bi želio nešto reći u ime u vezi vođenja vanjske politike. Ja sam bio preneražen kada je bilo primanje BiH u UN-e. To su takvi politički znakovi, koji ne mogu shvatiti da gospodin Silajdžić nije mogao naći... jednog Hrvata, jednog Srbina, jednog Židova da budu sa njim u toj delegaciji koja bi prezentirala BiH. I uistinu u ime HDZ-a postavljam pitanje državnom Predsjedništvu kome se...nameće jedno od međunarodno-dražvnoj delegaciji biti predstavnik hrvatskog naroda. Isto tako je bilo postupka u Posušju. Ja bi ste strane uistinu zamolio prilikom otvaranja ambasadora, konzularnih i drugih predstavnika da bismo izbjegli svi sve moguće negativne konotacije u vezi sa vođenjem vanjske politike, u vođenju politike ministra politike. Da podjemo.... **ako je iko zainteresiran za državu BiH to je hrvatski narod. I to je se pokazalo svim mogućim javnim izjašnjanjem, od referenduma do svih naših proklamacija HDZ-a BiH kao legit-**

imnog zastupnika tog naroda. Da bi se izbjeglo bilo što, ste strane da bi sve moralo biti ...Dalje kada je u pitanju.... formiranje, mislim da ćemo se... da veće izdaje o BiH nije bilo kao što je bilo u svim sredstvima javnog i...Već se 5 mjeseci vodi rat, još jedanput.. TV, koja je sada TV BiH, bila je predmet BiH, nije omogućila niti je našla prilike da neko od njenih dopisnika snimi negdje nekoga vojnika, u postrojbama HVO-a da kaže....Ili će oslobodjenje prestati da izlaze ljudi sa takvim smješnim svojim postavkama, stvaranjem opet nekakvih novih jugoslavenskih koncepcija. Mislim moje je prijedlog da se uvede ratna cenzura, da se stave sredstva priopćavanja u svrhu u korist ove države. **Ja ne mogu prihvatiti bilo kakvu diobu koja će napraviti čista etnička područja.** Ali u tom kontekstu uistinu govorim da ta nekakva priopćavanja budu u cilju stvaranja te države. Ili kada gledate televizija Hrvatske govori, poslije iste govori TV BiH. To je nemoguće. Treba da svi ljudi dodju bez obzira gdje se nalaze, mogu stvarno biti. Toliko i hvala vam.

PREDSJEDNIK: Hvala lijepo. Izvoli.

TOKIĆ: Ja bih samo pitanje.

PREDSJEDNIK: Izvoli.

TOKIĆ: Pitanje o prvoj tački dnevnog reda. (*govornik se nije uključio, ne čuje se ništa*)... da definitivno trebamo raščistiti, ali mi imamo koncept i dalje tripartitne vlasti, da li prihvatamo (eto neko reče koalicija svih političkih stranaka) da se razgovori o budućnosti vode na ovim osnovama. Ja sam se zalagao da se Skupština sastane da svoj definitivni stav o takvom konceptu razgovora. I mislim da je to zaista da se Evropa i svijet i ljudi koji ulaze sa pozicija legitimiteta i legaliteta uvjere da ovdje nema tri nacionalne zajednice (SDA, SDS i HDZ) isključivi predstavnici. Mislim da ukoliko to ne uradimo, i ukoliko budemo pokušavali ovakvim nekim ma.... razřešiti bosanskohercegovačku krizu mislim da ćemo zaista doći u međjunacionalne sukobe. Ja lično bi volio da ne bude tako. A mislim da u daljnjim ratnim događanjima u odnosu kako se (stvari koje radi HVO, odbranu drže apsolutno se to podržava). Ali nemojmo to sada vještački. Nema ništa HVO. HVO se često puta potvrđuje da ima jedinstvenu komandu (*ne čuje se jedan dio*) Uredba koju vi imate jeste Uredba iz kabineta Bobana. Molim vas nemojmo se uvjeravati ovdje.... (*ne čuje se*). Mariofil je govorio da HVO komande uspostavljaju civilne vlasti. Formulacija vlasti HVO pomaže uspostavljanju hrvatski civilne - da mi to definitivno - da mi bar koji smo ovdje ne budeмо u zabludi. Da definitivno prihvatimo da će BiH biti u s.... i sa Hrvatskom, i sa muslimanskom vlasti. Koncept razgovora kako se

provodi o BiH, odnosno ne vodi nemogućnost Predsjedništva da jasno okvalifikuje stvari tako kako jesu. (*zajednička diskusija*)

FILIPOVIĆ: Ja ću samo da postavim pitanje, neću govoriti da trošim vrijeme. Ja bih pitanje želio da skrenem pažnju na neke krucijalne stvari. Prvo, mi moramo polaziti od toga od karaktera rata koji se vodi u BiH. Ali je osnovna snaga te agresije ustvari unutrašnje agresije. Prema tome to je građanski rat i politički rat. Šta to znači? To znači da je politički faktor i političko ponašanje i stavovi ispred vojnog(?) I ako analizirate to sve vidjećete uvijek da neki politički interes momentalno ili je ograničavao ili stimulirao upotrebljavao vojni sastav u ovoj našoj situaciji. Zbog toga bi ja odložio, da se ubuduće ovoj karakteristici rata jako strogo vodi računa. Šta je posljedica toga? Posljedica toga je da mi jasno znamo npr. strategiju neprijatelja. Potpuno jasno. Oni hoće formiranje srpske države u BiH. U prvoj etapi, daljnjoj i integraciji te države u tzv. Jugoslaviju. Oni žele i tu su upotrijebili sve vojne snage da održe koridore dolinom Vrbasa, dolinom Save prema Bijeljini, od Trebinja prema Užicu je li, i Ljuboviji, odnosno B.Bašti. Ja hoću da kažem i to, svi faktori jugoslavenske politike aktuelno sinhrono djeluju. Jedino sad upada Panić tu, ulogu treba vrlo temeljito procjeniti. I uzimajući u obzir eventualno američki da tako kažem sporedni put da udju na neki način u u politiku na Balkanu s obzirom na implikacije koje nosi sa sobom albanski problem, uz mogućnost da ovaj rat eskalira u jedan balkanski veliki rat. Itd. To treba dobro pripremiti. Ali u ovom momentu ja hoću da kažem da nedostaje po mojoj ocjeni naša strategija. Mi sada kada bi postavili pitanje bilo kom značajnom političkom faktor. Šta je naša strategija. Osim jedno e... i ne bismo dobili odgovor. Pogotovo ne bismo mogli i na koji način... politički, vojni i svi potencijali uključeni u realizaciju. Medjutim, postoji - slažem se da u B... dajemo iluzije da postoje neke ekstremne i neekstremne.. to je prilično problematično. Ja mislim da postoje Srbi koji nisu za rat. I tu moramo napraviti jednu diferenciju za i opstati da nadjemo tu.... Ne preko srpske demokratske stranke da u njoj tražimo politički medij, nego moramo tražiti negdje drugo. Ja hoću da kažem, s obzirom na to da je ovo politički rat igra ulogu i međunarodni faktor tako reći isto tako. Kada bi rekao ovako trećina je srpska, trećina naša, trećina međunarodna. Zbog toga je od najveće važnosti da mi imamo ispravnu dobru strategiju djelovanja u međunarodnom.... Ja se slažem s ovim što je rekao Izetbegović da da bosanska politika u ovom momentu nije mogla da se ponaša da tako kažem gluho prema zahtjevima. Ja ne znam gdje smo mi sada. Ja bih htio da to detaljnije analiziramo. Gdje smo mi.... da smo izgubili proces. Da smo vrlo pozitivan trend međunarodnog političkog mjenja i odluka političkih propustili da nismo ušli u neki... da smo dozvolili i došli do toga

da nam BiH u negativnom momentu, a ovo da na medju (*ne čuje se*) Jer pazite medjunarodna politika nije podstrek za nekih etničkih kako bi rekao sukoba, niti je u pitanju kontinent. Nego je u pitanju vrlo precizan kal....

Zašto ja pominjem medjunarodni faktor kao značajan. Mislim da mi moramo takodje izraditi jednu strategiju. Mislim da je to jedan od krupnih momenata naše.... Ako budemo znali, neću sada da dajem sud, o tome da li na ovaj ili onaj način se može uvući medjunarodni faktor u aktivnu ulogu - ja ne bi sada dao, ali da je svakom sudjeno za nas od primarnog značaja da ono što je medjunarodna javnost već donijela kao što je osuda agresije, imenovanje agresora, sankcija odredjena protiv agresora itd. da mi možemo djelovati na doprinosu eskalaciji..toga sistema sankcija jednom mogućom intervencijom. Mislim da je to nešto jako važno. I da to treba kompletirati. Medjutim, da bi mi mogli, ja baš sam naglasio taj politički karakter rata, a znači jedini način da mi zaista mobiliziramo sve snage i da stvorimo da obezbijedimo demokratski život u BiH. Demokratsko vodjenje politike. Mislim da je to jedan četvrti stav koji je od najveće važnosti. Vidite ovaj već sastanak znači ogroman doporinos jednog razjašnjavanja politike. Znam da je pritisak takav i da su situacije takve da se po prirodi samih stvari nekako sužava kako bi rekao, odluke su svaka, i najmanja odluke hoće li se otići negdje, hoće li to neko primiti, šta će reći. Predstavlja u ovoj situaciji nekakvo vrlo delikatno pitanje i onda se prebacuje na.... neće ovaj ići neće onaj. A to je jedna vrlo nezgodna stvar za vodjenje politike i za vodjenje borbe. Ja bi predložio da se negdje jedan demokratski forum ovako da pitam, i meni je dao moram sada ponovno da prigovorim Predsjedništvo odbilo naš prijedlog, da kada god Predsjedništvo zasjeda u funkciji Skupštine da imaju pravo učešća predstavnici. Meni je žao što to nije usvojeno. Nisam vidio nikakve ozbiljne razloge ni političke, ni druge ni treće da se ta jer je jako važno da se izvrši praktična diferencija izmedju Predsjedništva kada ono funkcionira kao Predsjedništvo i kada funkcionira kao Skupština. Ono mora imati posebnu metodologiju rada i način rada i horizont drugačiji. Jer Predsjedništvo ima direktno obaveze prema Ustavu i prema odredjenim situacija, a to kada funkcionira u funkciji Skupštine, onda njegova situacija i politička i ustavno-pravno potpuno drugačija. Hvala vam lijepo.

PREDSJEDNIK: Hvala. Izvoli.

MIRSAD: (govornik se nije uključio)

PREDSJEDNIK: Mi opet mislimo da bi trebalo primiti gospodina Panića. Budite dobri. Naime, mi smo rekli dobro. Naravno mi kažemo jesmo spremni da pregovaramo. Mi smo smatrali da bi bilo praktično i politički korisno da razgovaramo s njime. Da

bismo održali, ali da li je računanje Vidite ova situacija pregovori u Londonu, ovi - jedna sušta -- BiH napadnuta s polja. Mi smo napadnuti. I Karington i Herd možda čak bolje od nas znaju broj vojnika. Oni znaju da to ima značajnu interesnu komponentu i da je to skupa praktički - velikim dijelom srpskog naroda. Ja bi volio da to tako nije. Oni znaju da tako jest. I nemam razloga da gajim neku iluziju, a ja bi trebao. Oni znaju da nije kompletan srpski narod protiv BiH. Ali jeste veliki dio njihovih kadrova. I oni to znaju. I uvijek će govoriti molim vas to radi s napadom Miloševićeva vojska na BiH. Oni znaju isto tako za postojanje HVO. Znaju približno njegove snage kolike su. Znaju da tu postoji nekakav spor. Nacionalni raspad, globalno gledano na BiH, od strane jednog dobrog dijela hrvatskog naroda, dobrog dijela srpskog naroda... muslimanskog naroda u BiH. Ja bi volio da stvari stoje drugačije, da je BiH problem sa demokratijom. Ali trenutno na terenu postoji nešto drugo, što strani ljudi s kojima razgovaramo znaju, i postavljaju nam pitanje: Molim vas kako vi mislite riješiti ovo pitanje? Uostalom mi možemo kazati da Srbiju sankcijama prisilimo i da ona odstupi od svega. I možemo da ta rješenja postavimo na Drinu i tako smo im i postavili zahtjev. Ali... vojne formacije pod komandom srpske demokratske stranke. Ne mogu ja reći da to ne postoji. To u realnosti postoji. Sad recite molim vas recite šta raditi. Jer ustvari agresija u Bosni je dvojna. Nije samo vanjska. Nije ona agresija kakva je bila Njemačka na Francusku. Zna se tačno šta je šta. Djelimična unutrašnja agresija. I ako je riječ o ljudskoj strani stvari,... ima nešto vojnika iz Srbije. I Srbija je dobila od JNA, ali što se tiče žive sile stvar stoji drugačije. I to su realnosti pred kojima ne možeš zatvarati oči. Dobro treba i u Beogradu razgovarati, i u Sarajevu ili na nekom drugom mjestu sa Beogradom razgovarati. Ali postoji to što postoji. I postoji na koncu konca i raspad globalnog uređenja BiH.... koja bi se mogla da kaže da su pretežno ovakva u srpskom narodu, pretežno u muslimanskom narodu, takva u hrvatskom narodu. Postoji to. **lako u svakom od ta tri naroda postoje drugačije tendencije, drugačija vidjenja nekakva... republike, zapravo zajednice. Ali postoje nekakve... nacionalne obojenosti.** Ali postoji nešto što je nacionalno obojeno, uostalom u samoj definiciji Bosna i Hercegovina je država tri naroda, ja u zadnje vrijeme naglašavam posebno važnost izmješanog naroda. Dobro. Ko bi želio da kaže netšo? izvoli.

X:... dužnosti stranke SDA koi se nalazi u Tešnju, a na osnovu zaključaka IO SDA. Prema saopštenju koje je stranka SDA dala javnosti, Stranka je odustala od svih razgovora sa ovim rukovodstvom SDS. Sa Karadžićem i njegovom da kažem okolinom, pa i po scenariju odvojeno lično "da". U tom kontekstu stranka nije nikog ovlasila da pregovara u njeno ime. Ovaj stav koji je u

okviru stranke demokratske akcije... u onom momentu, kada je ovo rukovodstvo SDS krenulo... na agresiju prema svojoj vlastitoj zemlji, kada je izvršen i prvi pokolj muslimanskog naroda u Bijeljini početkom aprila mjeseca.

Prema tome, stranka nije konsultovana niti je pitana da li će je u Londonu predstavljati dr Haris Silajdžić. Ja ne bi dalje i mislim da je to dovoljno.

PREDSJEDNIK: Ko dalje ima riječ?

MIRO LAZOVIĆ: Prije neki dan Kadrovska komisija je razmatrala zahtjev... načelnika štaba Ministarstva za narodnu odbranu da se Juka Prazina imenuje za komandanta specijalnih jedinica Armije BiH. Mislim da to pitanje zaslužuje posebnu pažnju. Mislim da treba voditi računa o ljudima koji su na odredjenim prostorima isto tako odigrali pozitivnu ulogu. I da ih u svakom slučaju ne treba zamajavati. Tu prije svega mislim da damo U Mostaru i na nekim drugim teritorijama u Tuzli itd. da ponaša sa takvim ličnosti koji bi isto tako mogle biti imenovane i dati im odredjeni vojni status. I time bi na neki način politički način dobilo na tome, u stvaranju jedinstvene Armije BiH. Mislim da ne bi dolazilo do odredjenih negodovanja od strane tih istih ljudi koji su na odredjenim prostorima sada zanemareni zbog komunikacije itd. Što se tiče kadrovske politike, u BiH čini mi se da dolazi do odredjenih mješanih kompetencija u izradi kadrovskih komisija Vlade, odnosno i Predsjedništvo, (ne čuje se) Mislim da to treba prevazići da bude zastupljena adekvatna struktura, hrvata, muslimana, srba, jevreje i ostalih, ali da se da mogućnost prijedlozima svim političkim strankama, a onda da kadrovska komisija Vlade predloži Predsjedništvu koji će biti najadekvatnije ličnosti za zastupanje interesa Bosne i Hercegovine. Što se tiče, potpisivanja sporazuma u Londonu. Ja lično iznosim ovo mišljenje, ja mislim da na fazi onoga što je SDP zastupao, da predstavljanje, svjetskoj javnosti, da se vrši dogovor između tri nacionalne zajednice, konačno implicira podjelu BiH. Ja nisam protiv toga da gospodin Haris Silajdžić pregovara. Ali sam zato da on bude prije svega predstavnik Vlade BiH i to za one stavove koji su na tragu Platforme Predsjedništva BiH, na tragu političkih stavova koje je zauzimala Vlada. Da li se može prevazići jedna takva situacija u kome predstavnici tri nacionalne zajednice i dalje vrše pregovore na taj način da se sada uključe u pregovore predstavnici vlasti. **Jer je ova država konstituisala svoju Vladu, konstituisala je Predsjedništvo i mislim da se može prevazići jedna vještački stvorena situacija u kojoj je tripartitna koalicija SDA, HDZ i SDS faktički dovela do toga da se sada stvara slika da su ovdje tri dominantne nacionalne zajednice i da se na toj bazi trebaju vršiti pregovori. Po meni sve to implicira podjelu BiH.** Prema tome, ja

sam za to da se pregovarački timovi promijene, da u tim timovima budu i Srbi, i Hrvati i Muslimani, ali koji će izlaziti iz državnih organa BiH Znači i iz Vlade i iz Predsjedništva. I da se zastupaju oni stavovi koje Predsjedništvo u platformi je iznijelo i politički stavovi koje Vlada je donijela. Što se tiče Panića, ja mislim da treba pregovarati na onaj način kako ste Vi govorili, s obzirom da je to čovjek koji svojim jasnim političkim izjavama je mogao naznačiti da ima određenih, da može doći do određenih pomaka. Ja mogu shvatiti stav Liberala, ali mislim da vrijedi sa takvim čovjekom razgovarati s obzirom da je nagovijestio da jedan od prioriteta zadatka te nove Vlade, zaustavljanje rata u BiH. Prema tome, ne treba bježati, po meni, od razgovora sa tim čovjekom. Toliko.

PREDSJEDNIK: Ja bih prije s njim razgovarao ne zbog toga što je rekao da treba zaustaviti rat u BiH - to je pomalo naše interno pitanje. Takvom formulacijom prebacuje unutra da je to interna stvar. Nego da je rekao da će povući snage JNA. Zato bih razgovarao s njim. I kad smo mu rekli, kad smo mu odgovorili pozitivno mi smo rekli da smo spremni o tom pitanju s njima razgovarati. O povlačenju JNA iz BiH. Takvu izjavu je dao u više mahova. Iako mi znamo da će to jako teško ići. Ali treba ga uhvatiti za riječ - izvolite dati nalog za povlačenje. Dajte da vidimo ko će to kontrolirati, kako da se to sada pretvori, da se implementira. Kako da se to i sprovede. Treba ga uhvatiti za tu riječ i treba to goniti. Za nas je to put rješenja. Čim bi se otklonio debalans oružja na bilo koji način - bilo da bi on nešto od toga povukao simbolično makar, bilo da ovi stave nešto pod kontrolu, naša situacija postaje lakša jer to je praktičan put da se rješava stvar u BiH.

SKENDERAGIĆ:...preporučujemo sve druge vrste.

PREDSJEDNIK: U kojoj bi formi, po Vašem mišljenju, trebalo sve to da se napravi? Da se pregovori obave ali da ipak forma ne bude povrijeđena. Kakav je predlog bio? Znači šta se nama činilo? Nama se činilo to što on dolazi ovdje na noge legalnoj vlasti i kaže ja bih želio da se sastanem tom prilikom i sa Karadžićem i sa Bobanom. Mi smo rekli samo sa Vladom. U okviru ove posjete vi to ne možete ostvariti. Izvolite se vi sa Karadžićem naći bilo gdje i prema tome, ako on prihvati taj uvjet da se ovaj put dodje u Sarajevo da razgovara sa legalnom vlašću BiH on time implicite priznaje. Sad je to stvar nekih daljih pregovora o priznanju. Da li bi ga trebalo usloviti priznanjem ili bi trebalo da bude, to je stvar nekog reda poteza. Nama se čini da treba ubrzati ovaj proces povlačenja vojske ovdje. Meni se čini da je osnovno pitanje tehnička nadmoć ovdje agresora. Ako se on i na koji način može reducirati, rješenje praktično postoji. Mi imamo vrlo čiste situaci-

je. Agresor je taj... Rezultat jedino može biti postignut na taj način što bi se taj debalans smanjio. Ja bi takvu dijagnozu dao. Kad bi me neko pitao. Problem BiH - debalans u oružju, čim taj debalans bude smanjen, mi imamo izlaz iz BiH praktičan. Mi ćemo ovdje stvoriti jedne uvjete da dodjemo do pravičnog mira ovdje, ili ćemo čak izaći kao pobjednici ovdje i insistirati uslove zato. Bez toga nećemo moći da uradimo. Sve što doprinosi tome ja bih to i podržavao, naravno, vodeći računa da se time ne prejudiciraju neke stvari, da se naprave neke formalne greške koje mogu... Formalne greške znam da postoje u pogledu Londona, ja znam situaciju kakva je. Mi jednostavno smo bili stavljeni pred situaciju doći-ne doći. Učinilo nam se da u ovom momentu bi osujetili čitav niz stvari na kojima radimo u Savjetu bezbjednosti da nismo došli. Osujetili bi na taj način. Imamo nekako nož pod grlom i ja sam vrlo jasno rekao da smo bili pod pritiskom. U jednoj izjavi koju sam juče dao rekao sam da smo radili pod otvorenim pritiskom. Nabrojao sam zahtjev ove, druge i treće strane - faktora čije stavove ne možemo zanemariti. Svaki slučaj ovdje u Bosni, hoću da vam kažem, je za sebe rebus. Rekao je prof. Filipović maloprije - uvijek je jedan rebus koji je vrlo teško naći pravo rješenje i odgovoriti ga tako da izadje bez greške. Izvolite Nijaze.

SKENDERAGIĆ: Vrlo kratak ću biti zato što smo iskoristili bonus a i da ne bih oduzimao drugima vrijeme. Mislio sam nekoliko praktičnih pitanja možda za neki drugi razgovor da postavimo. Naime, Tokić je otvorio ovdje pitanje monete itd. U javnosti je jako puno pitanja šta se na tom planu radi. Bojim se da i tu ne uslijedi neki dogovor uskoro kakav smo imali prilike da čujemo nedavno da će pasoši ove države - BiH moći da se rade tek za godinu i po dana. Mislim da je to negdje u novinama bilo. Vezano zato jedna sugestija....

PREDSJEDNIK: Vezano za to, to je dezinformacija, pasoši će biti koncem ovog mjeseca.

SKENDERAGIĆ: To je bilo objavljeno. Tim mi je draže. Vezano za ove neke primjedbe koje su se čuli o funkcionisanju vlasti na području BiH itd. **Ja sam informisan da, recimo na području ovih slobodnih teritorija - Tuzle, Zenice itd. tih regija, jednostavno ljudi nisu informisani o odlukama koje se ovdje donose, zakonskim odlukama itd.** Mislim da se to i tehnički može riješiti da se službeni listovi i sve ovo gdje se objavljuju te odluke da se ili štampaju u Zenici pa da se na taj način distribuiraju na čitavoj toj regiji ili Tuzli itd. U pogledu Panića ja mislim da bi možda trebalo razmisliti o ličnosti koja bi sa njim razgovarala. To kažem i onda mislim na to da, ako on dolazi kao predsjednik Vlade, da li da predsjednik

naše b-h Vlade mu bude adekvatan sagovornik ili da se malo možda i o tome razmisli. I posljednje, neko od prethodnika, mislim prof. Filipović je rekao o tom tumačenju ideje te naše borbe za šta se mi borimo posebno vani. Mislim da bi zaista Vlada ili Predsjedništvo ili neko tijelo trebalo da osmisli taj jedan koncept i da bi u svijet trebalo poslati jednu grupu javnih kulturnih političkih radnika od ove države, koji bi tumačili tu našu istinu po svijetu. Da se ne svede to na to da privatnim kanalima obezbjeđujemo da se to radi na ovaj ili onaj način. Mislim da jako malo se na tome radi, a da imamo i snaga i kapaciteta i da se to može realizirati da se ozbiljnije na tom planu ubuduće poradi. Toliko.

PELIVAN: Da na ovo posljednje pitanje odgovorim. Mi smo u pregovorima sa UNPROFOR-om u okviru onog potpisanog ugovora za humanitarnu pomoć preko aerodroma nema mogućnosti osim specijalnih misija, ali tražili smo konkretno za naše privrednike, pa za javne, kulturne, sportske i druge manifestacije i predstavljanje u toku je. Oni moraju dobiti odobrenje od UN. Pokrenuto je.

PREDSJEDNIK: Možemo li zaključivati ovu konsultaciju? Nadam se da smo sada svi makar malo pametniji nakon ovog razgovora. Ako ništa drugo obavješteniji malo. Istina, jedno pitanje delikatno - o njemu nije bilo razgovora, **mi idemo u Hrvatsku vjerovatno - zvanična državna delegacija ide u Hrvatsku da razgovara sa hrvatskom Vladom. I medju tim pitanjima, rekao sam koja su pitanja na dnevnom redu, imamo delikatno pitanje eventualne vojne saradnje.** To bi trebalo nešto reći o tome dokle je to delikatna stvar. Dokle bi trebalo ići. **Vojna saradnja se nameće iz više razloga, a ona ima i dobar i pozitivan i negativan odjek ovdje u bosanskoj javnosti. Gdje je tu doza koja je to mjera koja bi zadovoljila naše potrebe da saradjujemo, jer sve ovo što kažemo - mi kažemo nabavićemo oružje, mora ići preko Hrvatske drugog puta nema. Moramo imati tu saradnju. S druge strane imamo na istim mjestima, pogotovo u graničnim područjima, moramo koordinirati akciju. Konkretno Brčko, Brod. Imamo te neke vruće tačke gdje je rat koji se zajednički vodi - čas na hrvatskom teritoriju čas na bosanskom teritoriju. Imamo situaciju sličnu u području Krajine, u nekim dijelovima Hercegovine, graničnim predjelima prema Neumu, Ravnom, dole Trebinje, Stolac, Čapljina - granična mjesta gdje se ponekad i miješaju vojske itd. Tu bi trebalo nešto učiniti i osigurati koordinaciju. Osigurati i prohodnost pomoći za nas - preko Hrvatske, preko korištenja luka hrvatskih za isporuku oružja.** Ima dobrovoljaca iz Njemačke koji dolaze da se bore za BiH - naših radnika. Sve to ide preko Hrvatske. Drugog puta nema. A što je osnovna stvar, agresor je isti. To je osnovna činjenica koja nas upućuje na saradnju. Mi, naravno, kod formuliranja takvih stvari često smo u izvjesnim teškoćama kako da

to, šta da uradimo tu a da ipak ne poremetimo ravnotežu u BiH, da naš toranj se ne nakrivi desno i lijevo, treba da ostane BiH zametak jedne stabilnosti buduće na Balkanu. A ona to može da bude jedino ako se uspije da se održi ravnoteža. To je jedno vrlo teško pitanje za riješiti. Zahtijevalo bi jednu temeljitu ekspertizu. Ako neko tu ima šta da kaže i neki svoj prilog da dadne, hvala. Ako nema, isto tako hvala. Mi ćemo to rješavati onda kako najbolje znamo i umijemo.

SKENDERAGIĆ: Dali ste mi dijelom odgovor na pitanje.

PREDSJEDNIK: Dobro, neka znate, mi ćemo rješavati onako kako to interesi BiH zahtijevaju.
Hvala velika. Vidimo se opet uskoro, nadam se.

Sjednica je završena u 14,00 sati.

*"Potrebno inkorporiranje
HVO u OS Republike i
legalne organe vlasti nije
proisteklo samo iz sporazu-
ma postignutog u Zagrebu
... nego i stvarne potrebe
jedinstvene efikasne akcije
na pitanjima odbrane
Republike i funkcionisanja
legalnih organa vlasti"*

**Zapisnik 149. sjednice Predsjedništva Republike Bosne i
Hercegovine, održane 28.jula 1992. godine**

PREDSJEDNIŠTVO REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE

Broj: 02-011-565/92

Sarajevo, 28.jula 1992. godine

Sjednica je počela u 14,00 sati.

Prisutni:

- predsjednik Predsjedništva Alija Izetbegović,
- članovi Predsjedništva Fikret Abdić i dr Mirko Pejanović,
- generalni sekretar Predsjedništva Mile Akmadžić,
- potpredsjednik Skupštine R BiH Mariofil Ljubić,
- predsjednik Vlade R BiH Jure Pelivan,
- potpredsjednik Vlade R BiH Miodrag Simović i predsjednik Ustavnog suda R BiH Ismet Dautbašić,
- načelnik Štaba vrhovne komande OS R BiH Sefer Halilović,
- generalni sekretar R BiH Avdo Čampara,
- zamjenik generalnog sekretara Predsjedništva Zdravko Djuričić.

Na sjednici je usvojen sljedeći

Dnevni red:

1. Informacija o nekim zapažanjima iz rada Državne komisije za kontrolu zakonitosti postupanja pripadnika TO i policije i Prijedlog odluke o dopunama Odluke o obrazovanju ove komisije,
2. Prijedlog Ustavnog suda Bosne i Hercegovine za obnavljanje inicijative za formiranje stalnog Međunarodnog krivičnog suda,
3. Pitanja angažovanja članova Predsjedništva i drugih republičkih funkcionera na područjima van Sarajeva,
4. Tekuća pitanja:
 - Informisanje Predsjedništva o boravku prof.dr Nenada Kecmanovića u Beogradu,
 - Zahtjev SDA Vitez.

Tačka 1.

U uvodnom izlaganju gospodin Simović je ukazao na najznačajnija pitanja obradjena u informaciji:

1. Status, ovlaštenja i odgovornost Vojne policije. U tom smislu potrebno je što prije i na nedvosmislen način odrediti prava Vojne policije u pogledu određivanja pritvora, ispitivanja pritvorenika i pretresa stanova.
2. Stav Predsjedništva u odnosu na rad Komisije. Predložio je da Predsjedništvo da podršku radu Komisije i uvažava predloge Komisije.
3. Odnos nadležnih službi Ministarstva odbrane i Ministarstva unutrašnjih poslova oko provjere navoda i konstatacija Komisije.

Gospodin Simović je ukazao da Ministarstvo odbrane do sada nije izvršilo nijednu provjeru navoda Komisije, što može dezavuisati njen rad a u krajnjoj konsekvenci ugroziti pravnu državu i dovesti do opšte militarizacije društva.

Povodom uvodnog izlaganja gospodina Simovića razvila se diskusija o pitanjima koja su obradjena u informaciji. S tim u vezi raspravljalo se i p sljedećem:

- pitanja svrsishodnosti organizovanja vojnih sudova,
- donošenje sistemskih zakona koji regulišu vojna pitanja i pravni mehanizam kojim će se spriječiti zloupotreba i kršenje propisa,
- donošenje Zakona o materijalno-pravnim pretpostavkama za rad oružanih snaga, po skraćenom postupku,
- učestale pojave nezakonitosti oko privodjenja ljudi, pretresa i zaposijedanja stanova od strane raznih naoružanih i uniformisanih lica,

- raznošenja i otudjenja društvene i privatne imovine i pojava pravne nesigurnosti, posebno građana srpske nacionalnosti.

Konstatovano je da nesporednosti, pravna nesigurnost građana, pljačke i razne zloupotrebe pojedinaca i grupa proističu najviše iz same činjenice agresije i blokade Grada, ali da su pojave nezakonitosti drastične u odnosu na građane koji nisu ni na koji način uključeni u neprijateljska djelovanja.

Zaključeno je:

- da se informacija Komisije usvoji i učini dostupna javnosti, te da se u Prijedlogu odluke o dopuni Odluke o obrazovanju Državne komisije za kontrolu zakonitosti pripadnika TO i policije rok iz tačke IIa, stav 2 produži sa tri na sedam dana, a zatim usvoji sa izmjenom roka koji se produžava;
- da se obavežu Ministarstvo odbrane i Ministarstvo unutrašnjih poslova da utvrde i prezentiraju javnosti tačan broj zatvora, lica koja se nalaze u njima i pravni osnov po kojima su lišeni slobode;
- da se oko vojnih sudova usaglase mišljenja ministra narodne odbrane, načelnika štaba vrhovne komande, ministra za pravosudje i po potrebi pravnih eksperata. U tom smislu preporučeno je da se ocijeni opravdanost formiranja novih institucija, ukoliko postojeće mogu boljom i efikasnijom organizacijom da obave iste zadatke, te da se procijeni i mogućnost formiranja posebnih vojnih odjeljenja pri redovnim sudovima, koja bi isključivo uzimala u rad predmete vojnog sudovanja;
- da se sistemski zakoni o materijalno pravnim pretpostavkama za rad Oružanih snaga donesu po skraćenom postupku.

Tačka 2.

Uvodno izlaganje podnio je gospodin Ismet Dautbašić, predsjednik Ustavnog suda Republike BiH, u kojem se kratko osvrnuo na uslove koji treba da se ispune da bi se mogao uputiti zahtjev Ujedinjenim nacijama za formiranje međunarodnog krivičnog suda.

U raspravi koja je vodjena nakon izlaganja gospodina Dautbašića, zaključeno je:

- da su ispunjeni svi formalni uslovi za upućivanje zahtjeva za formiranje međunarodnog krivičnog suda,
- da Ministarstvo za pravosudje i upravu i Ministarstvo za inostrane poslove čiji će rad koordinirati Ustavni sud na osnovu egzaktnih i fundiranih podataka sačine takav zahtjev Pravnom savjetu Ujedinjenih nacija,
- da se kontaktira sa odgovarajućim ministarstvima u Hrvatskoj obzirom na sličnu situaciju u kojoj se nalazila ova republika, čime bi se djelovalo ne samo u odnosu na eventualne repre-

- sivne mjere međunarodnog krivičnog suda, nego i preventivno u odnosu na mogućnosti proširenja agresije,
- da se u zahtjevu unesu činjenice koje su do sada dostupne i razdvojiti ih od slutnji i pretjerivanja.

Potrebno je i naglasiti da se u našoj republici pored genocida vrši i kulturocid, ekonomocid i zoocid, ali da temelj zahtjeva predstavlja, prije svega, stradanje, ubijanje i raseljavanje ljudi.

Tačka 3.

Povodom ove tačke dnevnog reda gospodin Avdo Čampara je u pismenoj formi dao primjedbe na materijal Vlade. Primjedbe gospodina Čampara su u cijelosti prihvaćene pa je zaključeno:

- da će članovi Predsjedništva na slobodnoj teritoriji izvan Sarajeva biti angažovani na pružanju pomoći u vojno-odbrambenim, političkim i ekonomskim pitanjima, ali da se prilikom rasporeda odlazaka članova Predsjedništvo striktno poštuje načelo da su 6 članova Predsjedništva stalno prisutni u Sarajevu,
- da se prije odlaska članova Predsjedništva na slobodnu teritoriju izvan Sarajeva obavezno održi sjednica Vojnog savjeta,
- da se za to vrijeme riješi pitanje novca Republike,
- da se namjenska industrija zadrži isključivo u kompetencijama Vlade RBiH.

Povodom predstave SDA Vitez u odnosu na postupke HVO ocijenjeno je:

- da se mora zauzeti stav o uključenju jedinica HVO u OS Republike BiH a političke strukture HVO u organe legalne vlasti Republike. Potrebno inkorporiranje HVO u OS Republike i legalne organe vlasti nije proisteklo samo iz sporazuma postignutog u Zagrebu između najviših organa vlasti Republike BiH i Republike Hrvatske, nego i stvarne potrebe jedinstvene efikasne akcije na pitanjima odbrane Republike i funkcionisanja legalnih organa vlasti.

U tom smislu, mora se osigurati učešće predstavnika HVO u opštinskim štabovima, a posebno u Glavnom štabu. Da bi se ostvarila ova saradnja i sprovođenje sporazuma postignutog u Zagrebu, delegacija na nivou Republike obaviće potrebne razgovore na terenu sa predstavnicima HVO.

Gospodin Abdić je informisao članove Predsjedništva da se srpsko stanovništvo po nalogu SDS iseljava iz Cazina i Velike Kladuše, iako za takve postupke nemaju nikakve razloge u pon-ašanju većinskog muslimanskog stanovništva. Iznio je i primjere sličnih pojava i u gradskim opštinama Sarajeva.

Gospodin Pejanović je insistirao da Predsjedništvo tehnički riješi pitanje privremenog biroa za stranke, jer je opterećen velikim brojem stranaka koje svakodnevno traže prijem kod njega.

Povodom pisma člana Predsjedništva dr Nenada Kecmanovića u kojem obavještava Predsjedništvo da se i dalje nalazi na liječenju nakon čega će se vratiti u Sarajevo da redovno obavlja svoju funkciju i nakon molbe da Predsjedništvo omogući članovima porodice da ga posjete u Beogradu, zauzet je stav:

- da gospodin Kecmanović svojinu ponašanjem nije dao nikakvog osnova za sumnju u njegovu namjeru da i dalje obavlja funkciju člana Predsjedništva,
- da se javno ne polemiše sa sredstvima informisanja oko špekulacija da je gospodin Kecmanović definitivno napustio Sarajevo,
- da se Predsjedništvo može kompromitovati angažovanjem kod UNPROFOR-a ili na drugi način, ukoliko bi preuzelo obavezu da porodici gospodina Kecmanovića omogući odlazak iz Sarajeva, ali eventualne lične aktivnosti gospodina Pejanovića po tom pitanju, ako se odluči na njih, neće biti sprečavane ili izlagane osudi.

Gospodin Abdić je postavio pitanje statusa i daljeg angažovanja potpredsjednika Vlade RBiH Muhameda Čengića i savjetnika Predsjedništva RBiH Izeta Serdarevića kao i pitanje razmatranja Platforme za rad diplomatskih i konzularnih predstavništava.

Gospodin Akmadžić je obavijestio gospodina Abdića i ostale prisutne na sjednici da su pisma o pitanju statusa i angažovanja gospode Čengića i Serdarevića blagovremeno upućena Vladi radi izjašnjenja i da Vlada do sada nije obavijestila Predsjedništvo o rješenju ovog pitanja. Isto tako, gospodin Akmadžić je informisao prisutne da je Platforma za rad diplomatskih i konzularnih predstavnika ranije dostavljena i članovima Predsjedništva i članovima Komisije za organizaciono-kadrovska pitanja Predsjedništva koja je u obavezi da je prethodno razmotri, a o tome kada će biti stavljena na dnevni red odlučuje predsjednik Komisije gospodin Ejup Ganić.

Zaključeno je da gospoda Izetbegović i Pelivan dogovore zajednički stav oko statusa i daljeg angažovanja gospodina Čengića, te da se ubuduće na sjednice Predsjedništva poziva i generalni sekretar Vlade kada se raspravlja o materijalima Vlade.

Sjednica je završena u 16,45 sati.

Sastavni dio zapisnika je magnetofonski snimak sjednice.

GENERALNI SEKRETAR
PREDSJEDNIŠTVA RBiH
Mile Akmadžić

PREDSJEDNIK
PREDSJEDNIŠTVA RBiH
Alija Izetbegović

"Ma ne zna se još je li on načelnik ili je komandant zato kažem badža"

Magnetofonski snimak 151. sjednice Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine ,održane 1.avgusta.1992. godine

Sjednica je počela u 14.00 sati.

Sjednici je predsjedavao predsjednik Predsjedništva, Alija Izetbegović.

Dajte da vidimo da li možemo ove odluke da donesemo. Poslovnik kaže da možemo, da probamo. Dakle pred vama je dnevni red, impozantan dnevni red odnosno 12 tačaka. Ne znam da li ga treba čitati, zbog snimanja.

MILE AKMADŽIĆ: Može se pročitati svaki put, pošto sam ja naznačio svaki put.

PREDSJEDNIK: Predlažem da krenemo s dnevnim redom. Ako vidimo da ćemo se zadržati jako mnogo, ja imam u 4 sata dolazi Englez, dakle ja moram odavde jedno 5 minuta ranije. Pa što završimo, a što ne završimo onda bi mogli na sutrašnjoj sjednici ranije, jer se sutra vrši dezinfekcija zgrade. U vezi s dnevnim redom je li? Izvoli Jerko.

JERKO DOKO: Pleđažem pod tačkom 9. šema organizacija štaba Vrhovne komande oružanih snaga BiH. Predlažem da se ova tačka s kine s dnevnog reda, za dan dva, za ponedjeljak. Ovaj predlog obrazlažem či-njenicom da materijal nije još usaglašen u Ministarstvu odbrane, kao što su usaglašeni svi drugi materijali.

PREDSJEDNIK: Jesu li ostali materijali usaglašeni?

JERKO DOKO: Jesu. Upravo o tome govorim. I ovakav naziv štaba kao što stoji ovdje nije predviđen ni u jednom propisu. I imam ja - već sam dao suradnicima neke dopunske materijale. I predložio bih komplet organizaciju Ministarstva i Štaba ujedno. Pa zato tražim tajm-aut do ponedjeljka ili utorka.

PREDSJEDNIK: Ima li ko iz Štaba da nešto rekne u vezi sa Jerkinim predlogom?

ŠIBER: Ja nemam ništa da kažem, tu šemu smo napravili ima 10 dana i dali smo Ministarstvu i ona stoji.

JERKO DOKO: Ne slažemo se mi s njom.

ŠIBER: Nama je vrlo bitno jako da bi što prije mogli ljude da postavljam.

PREDSJEDNIK: Pošto shvatam Stjepanove primjedbe da vi niste baš reagovali naročito brzo.

JERKO DOKO: Jesmo, jesmo predsjedniče ali sam ja donio neke materijale druge. Imam ja jednu zamisao drugu, koju ću kombinovati i ljudi moraju sutra sjesti o njoj razmisliti. To je tri sata posla.

PREDSJEDNIK: Dobro bi bilo da je zajednički razmotrite, da ne bude

JERKO DOKO: Nema jedne i druge strane, biće komplet u Ministarstvu. Šema cijela.

PREDSJEDNIK: Samo dobro bi bilo da prvu stvar razmislite o lokaciji štaba u šemi ovoj. Vrhovna komanda, ministarstvo narodne odbrane, Štab. Gdje je njegovo mjesto

JERKO DOKO: Sve ima.

PREDSJEDNIK: Jesu li to duple veze ili su veze preko

JERKO DOKO: I oni razgovori moji s vama i oni gore i donio sam materijale nekih drugi koji su nešto napravili. Pa mislim da se treba malo još raspravljati.

PREDSJEDNIK: Da riješiti kao prethodno pitanje pozicija štaba u ovom trokutu. Vrhovna komanda, Ministarstvo odbrane, Štab. Tu postoje očigledno dva rješenja.

ŠIBER: Dva rješenja. U miru i u ratu.

PREDSJEDNIK: Prema tome raspravite. I na koncu konaca koristite se iskustvima.

JERKO DOKO: Imamo donijeli smo šeme i druge.

PREDSJEDNIK: Donesite i druge, mislim vidite kako je to u svijetu riješeno inače.

JERKO DOKO: Sutra bi trebalo se o tome malo razmisliti.

PREDSJEDNIK: Dobro, raspravite to pitanje. Stručno, profesionalno, dobronamjerno.

JERKO DOKO: I kada se usaglasi to je minut kod vas ovdje.

PREDSJEDNIK: I ono ostalo postaje princip da je dalje - koliko ja mogu da nastupim tu je spor.

JERKO DOKO: Nije spor.

PREDSJEDNIK: Tu postoje različita rješenja. To hoću da kažem.

ŠIBER: I različita gledišta.

JERKO DOKO: Imaju konkretni predlozi.

PREDSJEDNIK: Dobro. Čini mi se da je to ključno pitanje, kada poziciju štaba riješite u tom trokutu. Hoće li to biti linija ili trokut. To je problem čini mi se. Dakle, tačka ova - tačka 9, bi se izostavila. To je šema. Jer o tome ne postoji saglasnost. Molio bih vas da to bude za ponedjeljak pripremljeno. I naravno neka to zajednička neka komisija razmotri, da opet ne donese opet odbrana svoj stav. Pa onda opet nemamo. Dogovorite se. Ostalo izgleda da je prihvaćeno. I mi krećemo po ovim tačkama. Prvo Prijedlog uredbе sa zakonskom snagom o amnestiji One dvije kao što znate razmotrili smo prije nekoliko dana. Dr Pejanović je uzeo na sebe da organizuje širu raspravu. Ta rasprava je izgleda održana. Ovdje ima neki materijal. Ja predlažem da gospodin Pejanović i Nikolić sa političkim aspektom, a ovaj sa pravnim aspektom i da eventualno nakon toga otvorimo raspravu. Imate li vi šta da nam dodate mimo ovog Pejanoviću i gospodinu Nikoliću,

PEJANOVIĆ: Što se političkog tiče to je u načelnoj mjeri sadržano, u bilješci, ako ste je stigli pročitati, s političkog aspekta. Postoji potpuna ili u najvećoj mjeri saglasnost. Imaju dva pitanja koje naravno treba još provjerom političkom činiti valjanijim. To je da li je ovaj momenat za amnestiju najpovoljniji. To je ovako bilo i drugo u kojoj mjeri obuhvatom amnestije može vrijediti ovoj promjeni vojno-političkog vojnog odnosa u smislu pridobijanja ljudi za borbu u oružanom sastavu Armije BiH.No, neovisno od toga mislim da Predsjedništvo već može odlučivati. Ja bi jedino sugerisao da - nije danas tu Sefer - bilo je riječi da će se ovih dana držati vojni savjeti. Da možda još vojni savjet uspio dati jedno mišljenje o amnestiji prije nego što je mi usvojimo. Sa stanovišta nekih rješenja koja su bila o opštoj amnestiji, iz ratnog perioda koji je pravio NOB /?/ a koji je od prilike sa stanovišta situacije sličan. No ja ne mogu kazati hoće li Savjet biti brzo ili neće, to bi mogao Sefer reći ili neko u ime Sefera, i bilo bi dobro da je vojni savjet konsultovan i da je dao mišljenje o projektu amnestije.

PREDSJEDNIK: Kakve su dileme u vezi s ovim. Koliko vidim da li je pravi trenutak.

PEJANOVIĆ: Oko trenutka - hoćemo li još čekati ili ne čekati.

PREDSJEDNIK: Ako taj uslov nije ispunjen

PEJANOVIĆ: Neki misle da se već to treba raditi. Ne treba to ništa odlagati. Neki misle - da je trebalo još možda vidjeti neke stvari sa stanovišta vojne političke procjene. Naglašavam ne političko-vojne nego vojno-političke procjene. Efekata u funkciji odbrane.

ŠIBER: Upravo zato nije trenutak.

PEJANOVIĆ: Dozvolite ovo je vrlo osjetljivo. Ljudi su dali veoma koristan doprinos raspravom.

PREDSJEDNIK: U Štabu misle da još nije trenutak je li?

PEJANOVIĆ: Zato ja pominjem vojni savjet ili neki kolegij narodne odbrane i oružanih snaga. Ako ne može vojni savjet biti ovih dana.

.....

X: Vidite nešto mi smo uredbu pisali za ratno stanje, za vrijeme ratnog stanja. Prema tome, u sadašnjem trenutku radimo samo uredbom o oružanim snagama, rečeno je tamo kada smo je

mijenjali. Da profesionalni rad lica na službi Armije uređuje se posebnim propisom. Vizavi toga samo smo tretirali ljude oficire, odnosno starješinski kadar, i radnike koji rade u Armiji. Civile. Nismo vojnike. Jer vojnicima rečeno je ima stalni sastav i promjenjivi sastav. A taj promjenjivi sastav je po osnovu Zakona o vojnoj obavezi. Prema tome, za vrijeme ratnog stanja nismo tretirali da je kompletna armija profesionalno. Znači i vojnički sastav je profesionalan. A ostalo

MARIO: U čl. 18. mislim da bi trebalo ovaj stav ovaj zadnji stav kaže pri izboru kandidata za prijem u aktivnu vojnu službu vodi se računa o što "srazmjernijoj" - ja bi predložio da tu bude u što "ravnopravnoj zastupljenosti naroda". A ne bi tu stavljao naroda i narodnosti nikako. Jer smo mi u Platformi izbacili. Mi imamo tri naroda i pripadnike drugih naroda koji žive u BiH. Trebalo bi izbaciti ovo "naroda i narodnosti". Da bude "što ravnopravnoj zastupljenosti naroda i pripadnika ostalih naroda". Kažemo da je BiH država ova tri i pripadnika ostalih. Mislim tako je u Platformi pisalo. I ovaj čl. 20. ne znam je li on potreban. Obzirom da smo mi već donijeli zakon o oružanim snagama, kaže se zahtjevima vojna lica da se mogu primiti. Mislim da oni imaju ravnopravan status. Ne bi trebalo možda posebno naglašavati pripadnike aktuelna i građanska lica u bivšoj JNA.

MUŠIR: Radi toga ako čovjek neće da se aktivira, zbog toga je rečeno "može" mogu se primiti ako hoće. Ako neće neće.

MARIO: Možda je to suvišno, jer to se podrazumijeva.

MUŠIR: Evo to će gospodin Čampara ima on primjedbu na čl. 20. isto.

MARIO: Može se to izbaciti.

JURE PELIVAN: Na str. 6. ovo što si govorio: dakle na što "ravnopravnoj zastupljenosti"

MARIO: naroda i pripadnika ostalih narodnosti",

JURE PELIVAN: Dakle, "pripadnika konstitutivnih naroda i pripadnika drugih naroda" koji žive u BiH. Mislim taj smo termin upotrijebili svugdje.

AVDO ČAMPARA: I ja bi samo ovo na 18. strani kada kažeš "srazmjernije" ti kažeš "pravičnije zastupljenosti"

MILE AKMADŽIĆ: "Ravnopravnoj" on kaže.

AVDO: Ja mislim da je ovo adekvatniji izraz, jer to "ravnopravno" daješ onda prevelika nekom ovlaštenja. Šta je ravnopravno šta nije. A "srazmjerna" zastupljenost meni je jača jedna formulacija, kako hoćete.

MARIO: Nije.

AVDO: Neko misli ovo je ravnopravno neko ono.

MILE AKMADŽIĆ: Suštinska je razlika između te dvije riječi.

MARIO: "Ravnopravnija" - ona manje odbija ljudi. To treba da znaš Avdo. Ja u opisu govorim kao Hrvat. Ako je "srazmjerna" onda reći e, sada je ovoliko pa znaš, pa nek bude 5%, pa kažeš srazmjerno štiti imaćeš. Ugradjujem da se svaka varijanta ostaviti da nijedna se ne zatvara. A mi težimo što punijoj ravnopravnosti. Ako uskladimo stvorimo državu kako treba možda ćemo biti potpuno ravnopravni.

MILE AKMADŽIĆ: Što "ravnopravnija" ne bi trebalo nikome da smeta ništa.

PREDSJEDNIK: I čak ne treba onda ni riječ "što" nego "ravnopravnoj" zastupljenosti.

MILE AKMADŽIĆ: "Ravnopravno" teško je postići to.

PREDSJEDNIK: Čini mi se da taj pridjev nema poredjenja. Ne može biti moker, mokriji, najmokriji. Ne može biti ravnopravan, ravnopravniji.

MILE AKMADŽIĆ: Jeste. Treba nastojati da se postigne ravnopravna zastupljenost.

AVDO: Dobro ja ne insistiram.

MUŠIR: Je li ostaje "ravnopravan". /zajednička diskusija/

PREDSJEDNIK: Dobro neka stoji "što ravnopravnijoj". Ali mislim da to

JURE PELIVAN: Jer - ispada nije ravnopravna. Ako je "što ravnopravnija" može i "neravnopravna" - jer slušajte to će se tumačiti. Šta znači "ravnopravno".

MILE AKMADŽIĆ Treba nastojati da se postigne ravnopravna zastupljenost,
....

PREDSJEDNIK: Šiber, kako ministar formira stav, je li to riješeno tamo?

JERKO DOKO: Na predlog komandanta i njegova kolegija.

ŠIBER: Nije riješeno ničim. Za sada nije riješeno ničim.

JERKO DOKO: Zato smo rekli da sačekamo dva dana da napravimo formaciju ministarstva i svega ovoga. E to je to. A nikakvih badža, ne može badža u ovoj državi biti.

ŠIBER: Badža. Ja se izražavam kako narod se izražava,

JERKO DOKO: Nema, narod se tako ne izražava. Ovdje mora biti vlast civilna.

ŠIBER: Ma ne zna se još je li on načelnik ili je komandant zato kažem badža.

JERKO DOKO: Kako se ne zna kada ima zakon. Ne može sada neko sebi izmišljati pa kako će se zvati. Zakon je rekao.

ŠIBER: Ako je Štab vrhovna komanda onda je komandant.

JERKO: Načelnik opet štaba Vrhovne komande.

PREDSJEDNIK: Dobro, ali vi stvarno trebate zaista riješiti ovo pitanje pozicija. Znam da je to odavno sporno pitanje. Pozicija glavnog štaba. **Je li on glavni štab vrhovne komande. Je li on pazite očigledno po jednoj liniji je određen ministarstvo narodne odbrane, u jednoj stvari, a po jednoj drugoj liniji su isto komandovanja – direktno.** Sada treba vidjeti da li ova pitanja koja se tiču postavljenja, proizvodjenja su ona po prirodi ta pitanja koja idu preko Ministarstva narodne odbrane, ako idu onda to ministar narodne odbrane predlaže Predsjedništvu, ali formira svoj stav na osnovu predloga, bez toga ne može. Čim nema predloga u tom smislu smatra se da je šupalj taj predlog da nije u redu. Da nije legalan. Ako bi tako bilo ne bi bilo problema, Štab bi davao predloge, ministar narodne odbrane bi podnosio predlog ovdje Predsjedništvu itd., ako nema usaglasa se.

AVDO ČAMPARA: Ja lično, da ja bar kad gledam zakon i kada ga donosimo ja apstrahujem pojedine ko je ko na kojoj funkciji potpuno.

PREDSJEDNIK: Dobro to se pretpostavlja.

AVDO ČAMPARA: A stvarno, jer ako drukčije radio neće valjati. Može biti momentalno u korist, ali može se sutra to okrenuti,

JERKO DOKO: Naravno gledajte funkcije, a nemojte gledati ljude.

AVDO: Moje je sada lično mišljenje, da bi trebalo naći, ovdje se radi o proizvodjenju, jednom, drugom
Jer ministar, vi znate ministar ovog - ministar za narodnu odbranu je civil. I proizvoditi u više činove itd., to je nemoguće bez komande - Vojne komande. To je nezamislivo. Jer civil ne mora da zna, nije ga ni briga, on radi druge. To je politička jedna funkcija koja i druge poslove radi. Ministar je politička funkcija. A ovo je izričito vojna funkcija. Zanimanje vojna funkcija. I treba naći ili da ovo ostane, ili da u uredbi stoji da ministar predlaže kada dobije predlog od Štaba, od načelnika štaba.

JERKO DOKO: Ministar imenuje na predlog načelnika Glavnog štaba, stoji fino u uredbi

AVDO: Ne to je drugo, to je postavljena ova od komandanta bataljona na više.

MUŠIR: Ali taj princip treba usvojiti.

JERKO DOKO: To je princip taj.

PREDSJEDNIK: Nego ovako kako ovdje stoji, značilo bi da taj predlog mora; kada dodje ovdje ima dva potpisa, potpis i prema potpisu. Znači nema potpisa mi kažemo nije potpuno.

AVDO: Meni ne bi smetalo recimo.

PREDSJEDNIK: Ovako bi to značilo da mora imati potpis i onoga barem za neke stvari. Ali možda za neka zvanja ovdje, ili neka proizvodjenja. Ne treba recimo sada za proizvodjenje proučnika, možda ne bilo neohodno. Ali neke više činove možda bi - po ovome bi ispadalo da taj predlog - s jedne strane ministar odbrane, s druge strane ovoga načelnika. Dakle, da se vidi već iz samog akta da saglasnost postoji. Ovako kako piše ovdje. Medjutim, može to biti riješeno i tako da nosi potpis samo ministra a da ministar je prethodno usaglasio svoje stavove sa štabom itd.

JERKO DOKO: Ja mislim da će u ponedjeljak puno šema ministarstva i glavnog štaba.

AVDO: Znete prethodno usaglasio ne usaglasio - šta on prethodno ne trbi da piše

PREDSJEDNIK: Ja mislim radi se o ovome što će u predlogu stajati. Za Ministra bi stajalo ovako predlaže to, to. Ovo je usaglašeno - o ovome je postignuta saglasnost u Štabu. I dole potpis onda ministra narodne odbrane.

JERKO DOKO: Trebate princip samo gledati i usvojiti, nemojte sada ljude gledati. Ja vas molim da principe usvojite i mislim da su oni takvi. Imamo bivši savezni sekretarijat imamo još i drugih država koje smo napravili. Imamo neke stvari koje ja mislim da su dobro rješenje za našu državu i ja sam dao njima. Sutra će sjesti ako se ne stigne za ponedjeljak bolje još jedan dan sažvakati da se usaglasi ovamo

PREDSJEDNIK: To pitanje sporno se da riješiti uvidom u neakva iskustva. Ne trebamo mi izmišljati ponovo neke stvari. S tim što vjerovatno ima neke razlike u mirnom i ratnom stanju.

JERKO DOKO: A i ovdje se da kaže ove što se donose uredbe da će se one odmah čim mir bude one ne važe, moraju se donositi mimodopske Mi moramo, pazite za mene niko nema činova. Ja priznajem te ljude koji su prišli i da će o nečemu se voditi računa, komisija ta koja će sada razmatati o Stjepanu da će reći tu je bio tako i tako. I ima vaga i gore, ali će dosta civila dobiti velike činove, predsjedniče.

PREDSJEDNIK: Dobro samo pazite nešto činovi su manje-više nešto kao i škole. Niko nikom nije sporio ako je završio za vrijeme rata NDH završio čovjek fakultet, niko mu nije sporio da je on ljekar. Tako u principu bi trebalo priznati, jer činovi odražavaju neko prethodno znanje iskustvo, vrijednost. Nešto što je stečeno. To ne bi trebalo osim u izvjestnim slučajevima ne priznavati. Kada je neko se ogriješio nije za vojsku, onda ga ne treba ni primi ga onakav kakav jeste uvažavajući njegova iskustva i znanja. Bez ako nemaš osobitih razloga da mu to ne učiniš.

JERKO DOKO: Ali mislim da će se morati voditi računa o tome predsjedniče koliki nam je čaršaf u ovoj državi, koliko ćemo moći imati pukovnika, majora, koliko kapetana.

PREDSJEDNIK: Ako smatraš da ti treba, nemoj mu kazati jesi ti tamo bio pukovnik ali za mene nisi pukovnik, recimo jer ga nećeš priiti nikako, jer za mene nisi možeš mu kazati hvala. Ali ako ga primiš onda bi normalno bilo da mu priznaš školu ispite koje je polagao tid. To je nešto jedno znanje koje je stečeno i ne možeš ignorisati. Medjutim, ovdje ustvari kada budete definirali poziciju komande štaba u odnosu na Ministarstvo odbrane i Vrhovnu komandu, kada budete kazali da se štab na te poslove nalazi podređen Ministarstvu narodne odbrane. Onda recite koji su to poslovi, a kada se kaže na druge poslove onda direktno je podređen vrhovnoj komandi, recite u kojim poslovima. Tada ćete postaviti pitanje da li je u pitanju kod činova da li je to ona linija komandovanja ili je linija jednog

JERKO DOKO: Personalna mora biti. Vlada i Predsjedništvo moraju donositi odluke i civilna vlast. A normalno na prijedlog svojih starješina da će neko Janko, Marko Huso napredovao pa čemu njegov komandant korpUSA reći. A to će ići predlog iz njegove baze, onaj ko ga zna, pa njegov pretpostavljeni komandant, pa vrhovni komandant pa u ministarstvo, pa će reći oni predložili nekakvih 15 činova te i te vrste. A mi u ministarstvu kažemo nemamo para toliko, Vlada kaže ne može. Pa će biti strogi kriteriji. Mora civilna vlast o tome odlučivati. Ja o tome govorim.

AVDO: Ja ali ja sam razumio, Predsjedništvo je vrhovna komanda po meni činove. Drugo hoće li ovdje taj biti. Niko nema ni moralno ni nikakvo drugo pravo neće moći imati da više zna o ljudima za vrijeme rata, koga treba, bez obzira je li do sada imao činove ili nije ih uopšte imao pa treba ga unaprijediti u činove od upravo te štaba odbrane koji zna te ljude, normalno s ministrom. Ja ministra tu ne isključujem. Ali štab je taj koji zna te

JERKO DOKO: Što se sada nadmudrujemo - ja sam sada fino rekao kako ide procedura, a civilna vlast mora na kraju odlučiti. Predsjedništvo će normalno reći svoje. A tamo se fino u Zakonu - Doko je komandanta štaba nije samo o... , nego imenovanja, činovi. Normalno imenovanja, ako je neko imenovan nosi to imenovanje i čin. I rečeno je tamo u zakonu Doko je naimenovan, iako sada ima

AVDO: Nemojte ovaj će se stavljat u sasvim drugi položaj kad usvojimo u prizvodjenju.

MUŠIR: Ja mislim da mi ovdje pravimo problem, a nema uopšte problema.

MILE AKMADŽIĆ: Nema problema nikakvog. Ja samo slušam šta pričate.

MUŠIR: Može to biti formalno da se kaže ministar, a stvar je po rodovima i službama, načelnik svakog roda slu... taj je onaj koji odlučuje hoće li neko iz tog roda i službe biti unapredjen i to do ministra mora proći kroz nekoliko voda, da ministru dodje čista stvar. Sada jedino može biti subjektivna stvar. Kao što svugdje ima u svijetu da nekoga prekriži i ako je zaslužio tu ne možeš proći, a sve drugo prošlo. Ali tu ne možeš proći. Praktično znači do dolaska do ministra mora proći čitav niz.

JERKO DOKO: Ma nije problem to, to je principijelna stvar.

MILE AKMADŽIĆ: Na kraju krajeva to je još uvijek prijedlog ljudi moji. Predsjedništvo je Vrhovna komanda i usvaja to. Predsjedništvo uvijek može reći gospodine Doko, Janko, Marko, jesi ti vršio sva usaglašenja koja sva tamo su običajena proceduralna itd. Jesam-nisam.

STJEPAN ŠIBER: Sve ovo što Rifat kaže na papiru što on priča tačno. A sada da vam kažem kada ste me već povukli za riječ da kažem. Ja sam tri puta od načelnika generalštaba. Dakle, Glavnog štaba bivše armije prošao kod njega na spisku da dobijem čin generala, ali nisam prošao kod saveznog sekretara. Dakle, kod tog ministra odbrane nisam prošao. Sada neka vam sve bude jasno zašto je ovo dodato. Eto kada sam već morao svoj slučaj da navedem.

MILE AKMADŽIĆ: I po ovome bi značilo po ovome papiru koji je ovdje da ne može proći. Jer po ovome se traže dvije saglasnosti, još gore je.

ŠIBER: Da ali načelnik Glavnog štaba isto svoje kaže može da kaže Predsjedništvu, ako ministar, odnosno savezni sekretar kaže ne može.

MILE AKMADŽIĆ: Predsjedništvu ima pravo da se obrati svaki građanin.

MUŠIR: Šta vi predlažete gospodine Šiber.

ŠIBER: Predlažem da ostane ovo.

MUŠIR: Pa dobro neka ostane.

MILE AKMADŽIĆ: Opet ne ide bez ministra. Ništa se ne dobija.

PREDSJEDNIK: Dobro, znači ako nema njegovog predloga opet ne bi moglo da ide. Ovako kako ovdje glasi uz predlog ministra, a uz prethodno pribavljen - da ne bude ovdje komulativno. Piše u Zakonu prethodno pribavljeno

JERKO DOKO: Sigurno piše

PREDSJEDNIK: Naime, može se i načelnik Generalštaba javiti ako vidi da negdje stvari ne idu i recimo da

.....

JURE PELIVAN: Uvijek je nosilac funkcije ministar. Ali ne možeš ti recimo sam. Hoćemo da se sistem utvrdi. Ne subjektivnost nego sistem da se utvrdi.

JERKO DOKO: Tad nismo o tome razmišljali, a mijenja se iz dana u dan situacija. HVO je priznata isto kao oružane snage. I moraće biti neka dopuna izmjene Zakona čl. 37. Stavili u oružane snage, jer mi smo prešli u oružane snage. Jer isto i oni časnici koji su u HVO moraju se tretirati kao i ovi što su prešli u TO. Čl. 37. to isključuje. Ja sam danas - nekih dana kada smo imali one probleme predsjedniče i kada smo sjedili sa glavnim komandom glavnog štaba i HVO su u okviru realizacije onog sporazuma - oni kažu vi nas nigdje niste u Zakonu ni stavili i zastupili. I smatramo sutra npr. jednog Jaganjca ne možemo ništa proizvesti ništa, jer ga ne tretiramo kroz čl. 37. ili njegove koji se prišli u HVO. Šta tu možemo napraviti

MUŠIR: Ja koliko znam nisam pročitao nigdje ništa da je donijeta odluka o spajanju HVO i TO. Odnosno neki dan što smo mi postavili kao pitanje poslije vašeg sastanka u ZOR-i dole, da se prizna HVO kao sastavni dio oružanih snaga. Jer ovdje smo rekli, stvar je u propisima koji su prešli u TO.

MILE: A nije nigdje rečeno ni suprotno.

MUŠIR: Nije.

PREDSJEDNIK: To će se vjerovatno morati riješiti jednom posebnom odlukom.

JERKO DOKO: Ja sada hoću da kažem

PREDSJEDNIK: Da u čl. 20. se ubacuje to i to, ali biće potrebno u toj odluci, kada poslije razgovora sa glavnim stožerom HVO zaključiti to pa se potpisi i u tom odluci se kaže - priznaje ovo, ono

itd. Priključuju se pa u vezi s tim. To postaje jedan specijalni propis znaš.

JERKO DOKO: Evo ja sam to hito sada. Imao sam na umu nešto sam pitao.

AVDO: Dobro izmjena i dopuna uredbe sa zakonskom snagom, nema problema.

JURE PELIVAN: Možemo li uslovno reći tu koji su prešli u oružane snage.

MUŠIR: Zato što je tamo u onoj uredbi pisalo oni koji su prešli u TO. Zato smo mi je preuzeli kao takvu. Ajmo napraviti odmah izmjene ove uredbe.

JURE: To je jedan opšti izraz.

MARIO: Ne možemo tretirati HVO kao HOS ili kao tamo neku grupu samostalnu. HVO je isto organizirana snaga kao što je bila TO. Sada nećemo se nadmudrivati koja je bila bolja. Radi toga smo išli da formiramo oružane snage kako bi se moglo izbjeći

MUŠIR: Zato ćemo izmjeniti čl. 37. ove uredbe. Greška je bila u startu trebalo je biti oružane snage da se sastojе iz patriotske lige, HVO i TO.

AVDO: Dobro gotovo je sada.

MUŠIR: To je tačno, Patriotska liga je tada brojala 80 hiljada ljudi..... zna se da je HVO brojao 20 hiljada ljudi, zna se da su ovi drugi narastali, mi smo rekli TO. A objektivno b..... u startu napravljena greška. Možemo li sada pošto sada donosimo propis, poslije tog 20. maja krstiti ga izmjeniti samo ne u TO-u - nego u oružane snage, a imamo već uredbu o prevodjenju u oružanim snagama

JERKO DOKO: I da kroz ove uredbe koje sada donosite da se pominju oružane snage a ne TO.

MARIO: Onda bi trebalo dopuniti uredbu oružane snage - dijelovi to, i to - i onda više nema tretiranja posebno TO, HVO - mislim da TO isto zaslužuje da prelazi u oružane snage

MUŠIR: Ne bi sada trebalo terminološki miješati ni TO ni HVO - nego oružane snage i time pokrивamo onaj period ranije

AVDO: Sve će biti oružane snage. Neće se pominjati ni TO ni

PREDSJEDNIK: Vi donesite uredbu o izmjeni uredbe kojima se tamo TO mijenja se u oružane snage, pa onda to obuhvata sve

JERKO DOKO: Ne, to je već uradjeno. Ali mogu li ja predložiti. Da o ovom problemu Mario i gospodin Avdo i Mušir neka malo prouče pa nam predlože izmjene ako treba nešto. Mislim da je puno bitno u kretanju daljnjem razvoju događaja

MILE AKMADŽIĆ: Neka prouči Mario, Avdo i Mušir.

MUŠIR: Mi smo poslije vidjećete kod ovih činova usaglašavali sa HVO-om kada smo usaglašavali činove oznake ovo što vi nosite na bluzi i to.

JERKO DOKO: Dobro o tome ćemo

.....

PREDSJEDNIK: Dobro ovim pravilima, regulirano je pravo i dužnost nošenja unošenja, vrsta uniforme za pojedine rodove. Osnovna boja uniformi, maslinastozelena. **Zatim je data šema odbrambenih snaga BiH. Koje se sastoje od Armije, MUP-a i drugih regularnih naoružanih sastava.** Ovdje je dat pregled armijskih obilježja, to su grb, zastava, obilježja za članove Predsjedništva, ministarstva, činovnike, generala, vojnika kao i druga armijska obilježja. Ovdje predlažem da se ovo usvoji. Ima li tu primjedaba? Je li tu postoji saglasnost? Postoji.

MILE AKMADŽIĆ: To dugo stoji. Ovo smo mi već jednom

PREDSJEDNIK: Da mi prihvatimo ovo. Može li. Može. Evo tačka 6. prihvaćena. Tačka 7. Predlog pravila službe u Armiji.

SVI: Usaglašeno.

.....

Prekinuto snimanje.

Sjednica je završena u 16,00 sati.